

עיר וקדיש מז שמיא נחית

זיא תשבת מפי זרעו

ספר תורת הזוהר

והוא ספר הזוהר שחבר התנא האלוקי
רבן שמעון בר יוחאי זיע"א
בלשון הקודש למען ירוץ הקורא בו
מנוקד ומחולק ללמוד יומי

חלק טו

בזוהר דא יפקון מן גלותא

והמשכילים ייהוו כזוהר הרקיע

עֲזָרִי מֵעַם ה' עוֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר תּוֹרַת הַזֶּהָר חֵלֶק טו

וְהוּא סֵפֶר הַזֶּהָר שֶׁחִבֵּר הַתַּנָּא הָאֱלֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א
בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ לְמַעַן יִרוּץ הַקּוֹרֵא בּוֹ
מִנְקֵד וּמִחוּלָק לְלִמּוּד יוֹמֵי
לְכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה

מְזוּהָר פ' מִשְׁפָּטִים דף צ עד זוהר פ' מִשְׁפָּטִים דף קכה

וּמִצּוּרָף: 1. תִּיקוֹן הַכִּלְלִי, 2. תִּפִּילַת הַדֶּרֶךְ 3. תִּפְלַת הַיּוֹדִיָּה
לְבוֹרֵא עוֹלָם, 4. תִּפְלָה לִפְנֵי וְאַחֲרֵי הַלִּימוּד, 5. תִּיקוֹן מַג, 6.
תִּיקוֹן מַח, 7. פְּתִיחַת אֱלִיהוּ הַנְּבִיא

מוֹפָץ לְלֹא מִטְרַת רוּחַ כָּלָל – לְקִירוּב הַגָּאוּלָּה בְּרַחֲמִים
וְכָךְ נִסִּים יַחַד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל אֶת סֵפֶר הַזֶּהָר הַקְּדוֹשׁ שָׁנָה בְּשָׁנָה
בְּהִילּוּלַת הַרְשָׁב"י

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעָל הַזֶּהָר הָעוֹלָמִי"
בַּעֲיַת "ק בֵּית שְׁמַשׁ תּוֹבֵב" א
שֶׁבֶט תִּשְׁע"ד לִפ"ק

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין-בית שמש
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

נא לפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובשמחות
ולכל החברים וידידים לזיכוי הרבים ולזכות ללמוד
תורה לשמה, וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים
צדיקים, ועליו נאמר "אם תוציא היקר מזולל כפי
תהיה", הוא מברך והקב"ה מסכים אתו אכ"ר.

הרשב"י קובע:

"בספר הזוהר יצאו בני ישראל מהגלות ברחמים"

**מחפשים מפיצים למליוני דפי הזוהר בכל העולם
מחפשים תורמים להדפיס מיליוני דפי הזוהר לחלקם
ל-15 מליון יהודים בחנם**

האם יש מחשב שיוכל לחשב את הזכות הגדולה שיכולים
לזכות בכסף קטן?

**גדולי הדור פסקו! תרמו אל מפעל הזוהר העולמי, (ישירות
לדפוס) והיו שותפים להצלת עם ישראל על ידי חלוקת דפי זוהר
היומי, ספרים ועלונים בחינם: 0527-651911**

תֵּצֵא כְּצֵאת הָעֶבְדִּים, אֲלֹא מִתְעַטֶּרֶת בַּעֲטָרָתָהּ
בְּהֶרְמָה עַל רֹאשָׁהּ.

וְאִם תֹּאמַר שֶׁהֵצֵד הָזֶה הַכְּנִיס אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ
תִּינוּק – לֹא כֵן, אֲלֹא נוֹטֶלֶת אוֹתָהּ
וּשְׂמִיחָה עִמָּה וּפּוֹרֶחַת מִידָּה וְנִכְנָסֶת לְאוֹתוֹ
מְקוֹם, וְהִיא פּוֹקֶדֶת אֶת אוֹתוֹ תִּינוּק וּשְׂמִיחָה בּוֹ
וְצוֹחֶקֶת בּוֹ, וּתֹאכֶה אֶת אוֹתוֹ הַבָּשָׂר, עַד
שֶׁאַחַר כֵּן נוֹטֵל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת נִשְׁמָתוֹ,
וְהִיא לְגוֹף. וְאַחַר כֵּן הַכֹּל בְּרִשּׁוֹתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא.

בִּיא וּרְאֵה, לֹא תֵצֵא כְּצֵאת הָעֶבְדִּים, מֶה זֶה? אֲלֹא
בְּשַׁעֲה שְׂיֻצֵּאת מִן הַמַּאֲזָנִים וְאוֹתוֹ הֵצֵד
בְּשְׂמִיחָה, רוּשֵׁם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְחוֹתֵם אוֹתָהּ
בְּחוֹתֶמֶת אַחַת, וּפּוֹרֵס עָלֶיהָ לְבוּשׁ כְּבוֹד שְׁלוֹ,
וּמִיָּהוּ? הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא אֱלֹהִים. וְזֶהוּ בְּבִגְדוֹ
בָּהּ, הַלְּבוּשׁ הַנִּכְבָּד שֶׁל הַמֶּלֶךְ פּוֹרֵשׁ עָלֶיהָ, וְאִז
הִיא שְׂמוּרָה, שְׁלֹא נִמְסָרָה לַעַם נִכְרִי אֲלֹא
לְיִשְׂרָאֵל לְחֹד.

וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב (איוב כטו) כִּימִי אֱלֹהִים יִשְׁמְרֵנִי, וְעַל
סוּד זֶה כָּתוּב כָּאן, לַעַם נִכְרִי לֹא יִמְשַׁל
לְמַכְרָה בְּבִגְדוֹ בָּהּ, בְּעוֹד שֶׁלְּבוּשׁ כְּבוֹד הַמֶּלֶךְ

בָּהּ. כִּיּוֹן שֶׁבִּגְדוּ בָּהּ, כָּתוּב לְעַם נִכְרִי לֹא
יִמָּשַׁל לְמַכָּרָה.

מָה רְשׁוֹת יֵשׁ לְאוֹתוֹ צַד בָּהּ? בֹּא וּרְאֵה, כָּל בְּנֵי
הָעוֹלָם כָּלָם בְּרְשׁוֹת הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ, וְלִכְלָם
יֵשׁ זְמַן בָּעוֹלָם הַזֶּה, עַד שֶׁהוּא רוֹצֵה לְסַלֵּקָם מִן
הָעוֹלָם, וְזֶה אֵין לוֹ זְמַן, וְעַל כֵּן הִיא צוֹחֶקֶת
בָּהֶם וּשְׂמִיחָה בָּהֶם.

עוֹד, אֲזַהְרֶה לְאָדָם (בְּעוֹלָם הַזֶּה) יֵשׁ בַּפְּסוּקִים הַלָּלוּ
וְכַמָּה עֲצוֹת טוֹבוֹת עֲלִיּוֹנוֹת הֵן בְּכָל דִּבְרֵי
הַתּוֹרָה, וְכָלֵן אֱמֶת בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, וְנוֹדְעוֹת לַחֲכָמִים
שִׂיּוּדָעִים וְהוֹלָכִים בְּדֶרֶךְ אֱמֶת. בְּזְמַן שֶׁרָצָה
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִבְרֹא אֶת הָעוֹלָם, עָלָה בְּרָצוֹן
לְפָנָיו, וַצִּיר אֶת כָּל הַנִּשְׁמוֹת שֶׁהֵן עֲתִידוֹת לְהִנָּתֵן
בְּבְנֵי אָדָם אַחֵר כֵּן, וְכָלֵן הִצְטִירוּ לְפָנָיו בְּאוֹתוֹ
צִיּוֹר מִמֶּשׁ שְׁעֲתִידִים לִהְיוֹת בְּנֵי אָדָם לְאַחֵר מִכֵּן,
וּרְאֵה כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

וַיֵּשׁ מֵהֵן שְׁעֲתִידוֹת לְהִרְעֵ אֶת דִּרְכֵיהֶן בְּעוֹלָם,
וּבְשַׁעָה שְׂמִינִיעַ זְמַנָּן, קוֹרֵא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְאוֹתָהּ נִשְׁמָה וְאוֹמֵר לָהּ: לְכִי וְהִכָּנְסִי
בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי לְגוֹף פְּלוֹנִי. וְהִיא מְשִׁיבָה לְפָנָיו:
רְבוֹן הָעוֹלָם, דֵּי לִי בְּעוֹלָם הַזֶּה שְׂאֲנִי יוֹשֶׁבֶת בּוֹ,

וְלֹא אֵלֶיךָ לְעוֹלָם אַחֵר שִׁישְׁתַּעֲבֹדוּ בִּי וְאַהֲיָה מְלַכְלַכְתָּ בֵּינֵיהֶם. אוֹמֵר לָהּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָאת, עַל מְנַת כֵּן נִבְרָאת, לִהְיוֹת בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. כִּיּוֹן שְׂרֹאָה הַנִּשְׁמָה כָּךְ, בְּעַל כָּרְחָה יוֹרֶדֶת וְנִכְנָסֶת לָשָׁם.

הַתּוֹרָה שְׁנוֹתֶנֶת עֲצָה לְכָל הָעוֹלָם רוֹאֶה כָּךְ, וּמִזְהִירָה אֶת בְּנֵי הָעוֹלָם וְאוֹמֶרֶת: רְאוּ כִּמָּה חָס הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲלֵיכֶם. מְרַגְלִית טוֹבָה שֶׁהִיתָה לוֹ, מָכַר לָכֶם בַּחֲנָם כְּדִי שִׁתַּשְׁתַּעֲבֹדוּ בָּהּ בָּעוֹלָם הַזֶּה.

וְכִי יִמְכַר אִישׁ – זֶה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֶת בְּתוּ – זֶה הַנִּשְׁמָה הַקְדוּשָׁה. לְאִמָּה – לִהְיוֹת אִמָּה מְשַׁעֲבֶדֶת בֵּינֵיכֶם בָּעוֹלָם הַזֶּה. בְּבִקְשָׁה מִכֶּם, בְּשַׁעֲה שְׂמִינִיעַ זְמַנָּה לְצֵאת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, לֹא תֵצֵא כְּצֵאת הָעֲבָדִים, לֹא תֵצֵא מִטְּנֶפֶת בַּחֲטָאִים. תֵּצֵא בֶּת חוֹרִין, בְּרוּרָה נִקְיָה, כְּדִי שִׁישְׁמַח בָּהּ אֲדוֹנָה וְיִשְׁתַּבַּח בָּהּ וְיִתֵּן לָהּ שָׂכָר טוֹב בְּצַחֲצוּחֵי גַן עֵדֶן, כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְהִשְׁבִּיעַ בְּצַחֲצוּחוֹת נִפְשָׁךְ. וְדַאי כֹּאשֶׁר תֵּצֵא בְּרוּרָה נִקְיָה כְּרֹאוּי.

אָבֵל אִם רָעָה בְּעֵינֵי אֲדֹנֶיהָ, כְּשִׁיוֹצֵאת מְלַכְלַכְתָּ בְּטַנוּפֵי הַחֲטָאִים וְלֹא נִרְאִית לְפָנָיו כְּרֹאוּי

– אוי לאותו הגוף שֶאֱבַד מֵאוֹתָהּ נִשְׁמָה
לְעוֹלָמִים. מִשּׁוּם שֶׁכֶּאֱשֶׁר הִנֵּשְׁמוֹת עוֹלוֹת
בְּרוּרוֹת וְיוֹצְאוֹת נְקִיּוֹת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, כָּל נִשְׁמָה
וְנִשְׁמָה נִכְנָסֶת לְסִפּר אוֹצֵר הַמֶּלֶךְ, וְכֵלֶן בְּשִׁמוֹת,
וְאוֹמֵר: זֶה הִיא נִשְׁמַת פְּלוֹנִי עֲתִידָה תִּהְיֶה לְאוֹתוֹ
הַגּוֹף שֶׁעֲזָבָה. וְאִז כָּתוּב לוֹ יְעָדָה, בּוֹ.

וּבְשִׁיּוּצֵאֵת רָעָה בְּעֵינֵי אֲדֹנֶיהָ, שֶׁנִּשְׁמָאָה
בְּחֻטָּאִים וּבִטְנוֹף שֶׁל הַחֻטָּאִים,
אִז לֹא יְעָדָה, בָּא'. וְנֶאֱבַד אוֹתוֹ הַגּוֹף מִמֶּנָּה, וְהִיא
לֹא מְזַדְמָנֶת אֵלָיו, פָּרֵט לְאוֹתָהּ שֶׁבַעֲלָה הִתְרַצָּה
וְשָׁב בְּתִשּׁוּבָה שֶׁל הַגּוֹף בָּהּ, אִז כָּתוּב וְהִפְדָּה,
כִּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב לג) פָּדָה נַפְשׁוֹ מֵעֶבֶר בַּשָּׁחַת.
וְהִפְדָּה, זֶהוּ בְּאָדָם, שֶׁהֶעֱצָה שְׁלוֹ שִׁפְדָּה אוֹתָהּ
וַיֵּשׁוּב בְּתִשּׁוּבָה. וְהִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר אֵת זֶה
לְשֵׁנֵי צַדִּיקִים, וְהִפְדָּה בְּתִשּׁוּבָה. אַחֵר שֶׁשָּׁב
בְּתִשּׁוּבָה, פָּדָה אוֹתָהּ מִדֶּרֶךְ הַגִּיהֵנוֹם.

לַעֲם נִכְרִי לֹא יִמָּשַׁל לְמִכְרָהּ. מִי זֶה עִם נִכְרִי?
עֲלוּבָה הִיא הִנֵּשְׁמָה, שֶׁכֶּאֱשֶׁר יוֹצֵאת מִן
הָעוֹלָם וּבֵן אָדָם מִסֻּטָּה דִּרְכּוֹ עֲמָה, הִיא רוֹצָה
לְעוֹלָת לְמַעֲלָה לְתוֹךְ הַמַּחֲנוֹת הַקְּדוֹשִׁים, מִשּׁוּם
שֶׁהַמַּחֲנוֹת הַקְּדוֹשִׁים עוֹמְדִים בְּאוֹתָהּ דֶּרֶךְ שֶׁל

גן עדן, ומחנות נכריים עומדים באותה דרך של הגיהנם.

זכתה הנשמה, ואותה שמירה ופרישת לבוש הנכבד עליה. כמה מחנות קדושים מעתדים לה להתחבר עמה ולהכניס אותה לגן עדן. לא זכתה – כמה מחנות נכריים מזמנים להכניס אותה בדרך הגיהנם, ואותם מחנות של מלאכי חבלה מזמנים לעשות בה נקמות. בא הכתוב ומוכיח, לעם נכרי לא ימשל למכרה – אלו מלאכי חבלה. בבגדו בה – אותה שמירה שהקדוש ברוך הוא עושה לה שמירה שלא ישלט בה עם נכרי באותה הפריסה ששומרת עליה.

ואם לבנו ייעדנה. בא וראה כמה יש לאדם להזהר שלא יסטו דרכיו בעולם הזה. שאם זכה אדם בעולם הזה ושומר את הנשמה כראוי, זהו אדם שהקדוש ברוך הוא מרצה ממנו, ומשתבח בו בכל הימים בפמליה שלו ואומר: ראו בן קדוש שיש לי באותו העולם, כך וכך עשה, כך וכך מעשיו מתקנים.

ובשנשמה זו יוצאת מהעולם הזה זכה נקיה וברורה, הקדוש ברוך

הוא מאיר לה בכמה אורות, בכל יום קורא עליה: זוהי נשמת פלוני בני, שמירה תהיה לאותו הגוף שעזבה.

וזהו שכתוב ואם לבנו ייעדנה כמשפט הבנות יעשה לה. מה זה כמשפט הבנות? כאן יש סוד לחכמים. בתוך הסלע החזק, הרקיע הטמון, יש היכל אחד שנקרא היכל האהבה, ושם הגנוזים טמונים, וכל נשיקות האהבה של מלך הן שם, ואותן נשמות אהובות המלך נכנסות לשם.

פיון שהמלך נכנס לאותו היכל המלך, שם כתוב (בראשית כט) וישק יעקב לרחל. והקדוש ברוך הוא מוצא שם את אותה נשמה קדושה, מקדים מיד ונושק לה, ומגפף אותה ומעלה אותה אליו ומשתעשע בה.

וזהו כמשפט הבנות יעשה לה, כדין שאב עושה לבתו, שהיא חביבה עליו, שנושק לה ומגפף אותה ונותן לה מתנות. כך הקדוש ברוך הוא עושה לנשמה הצדיקה בכל יום, כמו שכתוב כמשפט הבנות יעשה לה.

הינו שכתוב (ישעיה סד) יעשה למחכה לו. כמו שהבת הזאת משלימה עשייה בעולם הזה,

אף כף הקדוש ברוך הוא משלים לה עשיה
אחרת בעולם הבא, שכתוב עין לא ראתה אלהים
זולתך יעשה למחכה לו. וכאן כתוב יעשה לה.
עד כאן. אותו הזקן השתטח והתפלל תפלה,
ובכה במקדש.

ואמר, אם אחרת יקח לו וגו', מה זה אם
אחרת? וכי נשמה אחרת עתיד הקדוש
ברוך הוא להשיב לצדיקים בעולם הזה, ולא
נשמה זו שהשלימה בעולם הזה את רצון
רבונה? אם כן, אז אין הבטחה לצדיקים כלל.
מה זה אם אחרת יקח לו?

סדר הלימוד ליום כ טבת [יום 109 בשנה]

פתח אותו זקן ואמר, (קהלת יב) וישוב העפר על
הארץ כשהיה והרוח תשוב אל האלהים
אשר נתנה. פסוק זה פירושו החברים בחרבן
בית המקדש. (ושם שנינו) וישוב העפר על הארץ
כשהיה. כאן הוא מה שכתוב והפנעני אז
בארץ, כשהיה ודאי. והרוח תשוב אל האלהים
אשר נתנה, מה זה והרוח תשוב? זו שכינה,
שהיא רוח הקדש. כשראתה שכינה באותם
עשרה מסעות שנסעה, ולא רצו בני ישראל

לשוב בתשובה שלמה לפני הקדוש ברוך הוא,
ושולט הסטרא אחרא על הארץ הקדושה,
ופרשה החברים.

בא וראה, רוח של איש צדיק מתעטרת בדמות
בגן עדן שלמה, ובכל השבתות
והמועדים וראשי חודשים מתעטרות רוחות
ומתפשטות, ועולות למעלה. כמו שעשה
הקדוש ברוך הוא באותה נשמה עליונה קדושה
למעלה, כך גם עושה ברוח הזאת למטה בגן
עדן התחתון כשעולה לפניו, ואומר: זוהי רוח
פלוגי הגוף. מיד מעטר אותה הקדוש ברוך הוא
לאותה רוח בכמה עטרות ומשתעשע בה.

ואם תאמר, שהרי משום רוח זו השאיר הקדוש
ברוך הוא מה שעשה לנשמה – לא כך!
אלא שארה כסותה וענתה לא יגרע. אלה אותם
שלשת השמות העליונים שעין לא ראתה
אלהים זולתה.

וכלם בעולם הבא ונמשכו משם. אחד מהם
שארה – משיכה של התנוצצות ואור
שמאיר בדרך נסתר, מזון (לנו) שזן לכל, ונקרא
יהו"ה עם נקוד אלהי"ם. שארה בהפוך אותיות

– אֲשֶׁר ה', וְזֶה (בראשית מט) מֵאֲשֶׁר שְׁמֵנָה לְחֶמוֹ, וְזֶה
הוא שְׁאֲרָה.

כְּסוּתָהּ – פְּרִישָׁה שֶׁל הַמֶּלֶךְ. זוּ מְשִׁיכָה אַחֲרֵת
שְׁמֵאִירָה וְשׁוֹמֶרֶת אוֹתָהּ תָּמִיד, פְּרִישָׁה
שֶׁל לְבוּשׁ הַמֶּלֶךְ שְׁפוּרֵשׁ עָלֶיהָ אֱלוֹהִים. זֶה בְּבִגְדוֹ
בָּהּ תָּמִיד, שֶׁלֹּא זֶה מִמֶּנָּה, וְזֶהוּ כְּסוּתָהּ.

וְעִנְתָּהּ, מִי הוּא? זוּ מְשִׁיכָה מִן הָעוֹלָם הַבָּא
שָׁבוּ הַכֹּל. ה' צָבָאוֹת הוּא, וְזֶהוּ
שְׁמֵאִיר בְּכָל הָאֻרוֹת הַנִּסְתָּרִים הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁל עֵץ
הַחַיִּים שָׁבוּ שְׁמוּרָה עוֹנָה, שְׁמֶשֶׁם הִיא יוֹצֵאת,
וְכָל זֶה בְּעֶדְוֹן וּתְשׁוּקָה שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא.

שְׁלֹשׁ אֵלֶּה לֹא יִגְרַע לָהּ, כְּשֶׁהִיא זֹכָאִית כְּרָאוֹי.
וְאִם אֵינָה כְּרָאוֹי, שְׁלֹשׁ אֵלֶּה נִגְרָעוֹת
מִמֶּנָּה, שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה לָּהּ עֲטָרָה אֶפְלוּ מֵאֶחָד מֵהֶם.
בֹּא וּרְאֵה מַה כְּתוּב, וְאִם שְׁלֹשׁ אֵלֶּה לֹא יַעֲשֶׂה לָּהּ
– שֶׁלֹּא זֹכָתָה בָּהֶם, וַיִּצָּאָה חֲנָם אֵין כֶּסֶף – תִּצָּא
מִלְּפָנָיו, וְדוּחָהּ אוֹתָהּ הַחוּצָה. אֵין כֶּסֶף – אֵין לָהּ
כְּסוּף וְלֹא עֶדְוֹן כָּלָל.

עַד כָּאֵן מוֹכִיחָה הַתּוֹרָה שְׁכָל הָעֲצוֹת תְּלוּיוֹת
בָּהּ, וְנוֹתֶנֶת עֲצָה טוֹבָה לְבְנֵי אָדָם. מִכָּאֵן
וְהִלָּא נִחְזָר לְדִבְרֵים הָרֵאשׁוֹנִים, בְּאוֹתָהּ שְׁמִירָה

עֲלִיּוֹנָה שְׁפוּרֵשׁ עָלֶיהָ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּדִי
שְׁלֹא תִהְיֶה לְעַם נִכְרִי, שֶׁהָרִי בִגְדוּ בָּהּ, וּשְׁמִירָה
הִיא לָהּ תָּמִיד.

וְאִם לִבְנוֹ יִיעֲדָנָה כְּמִשְׁפֵּט הַבְּנוֹת יַעֲשֶׂה לָּהּ.
אָמַר אוֹתוֹ זָקֵן, חֲבֵרִים, כְּשֶׁתֵּלְכוּ לְאוֹתוֹ
הַסֵּלַע שֶׁהָעוֹלָם סָמוּךְ עָלָיו, אָמְרוּ לוֹ שְׂיִזְכֹּר אֶת
יוֹם הַשְּׁלֵג שֶׁנִּזְרְעוּ פִּזְלִים לַחֲמָשִׁים וּשְׁנַיִם גִּזְנִים,
וְאַחֵר כֵּךְ קָרְאוּ אֶת הַפֶּסוּק הַזֶּה, וְהוּא יֹאמַר לָכֶם.
אָמְרוּ, בְּבִקְשָׁה מִמֶּךָ, מִי שֶׁהִתְחִיל אֶת הַדְּבָר –
הוּא שְׂיֹאמַר! אָמַר לָהֶם, וַדָּאִי שְׂיִדְעָתִי
שְׁאַתֶּם צְדִיקִים, וַיֵּשׁ לְרִמְזוֹ לָכֶם רִמְזוֹ שֶׁל חֲכָמִים.
וְעַל מֶה שְׁאַנִּי אוֹמֵר, כְּשֶׁתִּזְכְּרוּ לוֹ סִימָן זֶה, הוּא
יִשְׁלִים אֶת זֶה. עֲכָשׁוּ יֵשׁ לוֹמַר מִי הוּא שֶׁנִּקְרָא בֵּן
לְקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בֹּא וּרְאֵה, כָּל מִי שֶׁהוּא זוֹכֶה לְשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה
שָׁנִים וּמַעְלָה, נִקְרָא בֵּן לְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל. וְכָל
מִי שֶׁהוּא מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה וְזוֹכֶה בָּהֶם,
נִקְרָא בֵּן לְקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וַדָּאִי. (דְּבָרִים יד) בָּנִים
אַתֶּם לָהּ אֱלֹהֵיכֶם.

כְּשֶׁהִגִּיעַ דָּוִד לְשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְזוֹכֶה בָּאוֹתוֹ
יוֹם שֶׁנִּכְנַס לְאַרְבַּע עֶשְׂרֵה, אָז כָּתוּב

(תהלים ב) ה' אָמַר אֵלַי בְּנֵי אֶתָּה אָנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ.
 מָה הַטַּעַם? שֶׁהָרִי מִקֶּדֶם לָזֶה לֹא הָיָה לוֹ בֶּן,
 וְלֹא שָׂרְתָה עָלָיו נִשְׁמָה עֲלִיוֹנָה, שֶׁהָרִי בִּשְׁנוֹת
 עָרְלָה הוּא הָיָה, וּמִשּׁוֹם כֵּךְ אָנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ,
 הַיּוֹם וְדַאי יִלְדְּתִיךָ. אָנִי, וְלֹא הֵצַד הָאַחֵר, כְּמוֹ
 שֶׁהָיָה עַד עַכְשָׁו, אָנִי לְבַדִּי. בֶּן עֲשָׂרִים שָׁנִים, מָה
 כָּתוּב בְּשִׁלְמָה? (משלי ד) כִּי בֶן הָיִיתִי לְאָבִי, לְאָבִי
 מִמֶּשׁ וְדַאי.

וְאֵם לְבָנוּ יִיעָדְנָה. בֶּן שָׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים וּמַעְלָה,
 שֶׁהָרִי יֵצֵא מִרְשׁוֹת הֵצַד הָאַחֵר שֶׁהִזְדַּמֵּן לוֹ.
 מָה כָּתוּב? כְּמִשְׁפֵּט הַבָּנוֹת יַעֲשֶׂה לָּהּ. מָה זֶה
 כְּמִשְׁפֵּט הַבָּנוֹת? שְׁנִינּוּ, בְּכָל יוֹם וַיּוֹם רוֹאֶה
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אוֹתוֹ תִּינּוֹק שֶׁעוֹמֵד
 בִּרְשׁוֹת הָעָרְלָה, וְהוּא יוֹצֵא מִמֶּנָּה וְנִמְשָׁךְ לְבֵית
 הַסֵּפֶר, וְשׁוֹבֵר אוֹתָהּ. מָה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְאוֹתָהּ נִשְׁמָה? מְכַנִּים אוֹתָהּ לַגֶּרֶן (תָּדַר לְמוֹד) שָׁלוּ,
 וְנוֹתֵן לָהּ מִתְּנוּת וְאוֹצְרוֹת רַבִּים וּמִקְשֵׁט אוֹתָהּ
 בְּקִשּׁוּטִים עֲלֵאֵיִם, עַד הַזְמַן שֶׁמְכַנִּסָּה לַחֲפָה עִם
 אוֹתוֹ (תוֹךְ אוֹתוֹ) בֶּן מִשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים וּמַעְלָה.

אֵם אַחֲרַת יִקַּח לוֹ. כָּאֵן יֵשׁ סוּד הַסּוּדוֹת
 שֶׁלַּחֲכָמִים נִמְסְרוּ, וַיֵּשׁ לְהוֹדִיעַ בְּרֵאשׁוֹנָה
 דְּבַר אַחֵד. בֹּא וּרְאֵה, בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, בְּשַׁעַה

שְׁמֵתְקִדֵּשׁ הַיּוֹם, יוֹצְאוֹת נִשְׁמוֹת מִתּוֹךְ עֵץ
 הַחַיִּים, וּמִנִּשְׁבוֹת אוֹתָן הַנִּשְׁמוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת
 לַתַּחְתּוֹנִים וְנִחִים בָּהֶם כָּל יוֹם הַשַּׁבָּת. וְאַחַר
 שִׁיּוּצֵאת הַשַּׁבָּת, עוֹלוֹת כָּל הַנִּשְׁמוֹת וּמִתְעַטְרוֹת
 בַּעֲטָרוֹת קְדוֹשׁוֹת לְמַעְלָה. (וּכְשִׁמְתַּעַטְרוֹת בָּאוּתוֹ טוֹב, אֵלּוּ
 הֵם בְּעָלָיו שֶׁל אוֹתוֹ טוֹב וְדַאי) אִף כָּאֵן מִזְמִין הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא אֶת אוֹתוֹ הָאִישׁ, וְזוֹהִי נִשְׁמָה אַחֲרֵת, וְאִף
 עַל גֵּב שָׁזוּ מְזַמְּנֵת לוֹ, הַנִּשְׁמָה שֶׁהִיְתָה לוֹ
 בְּרֵאשׁוֹנָה, שְׂאֵרָה הָרֵאשׁוֹנָה, כְּסוּתָהּ וְעִנְתָּהּ לֹא
 יִגָּרַע, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר.

בְּכֹה אוֹתוֹ זֶקֶן כְּמִקְדָּם, וְהוּא אָמַר לְנַפְשׁוֹ, זֶקֶן
 זֶקֶן, כִּמָּה יִגְעֶתָ לְהַשִּׁיג דְּבָרִים קְדוֹשִׁים
 אֵלּוּ, וְעַכְשָׁיו תֹּאמַר אוֹתָם בְּרִגְעַ אֶחָד?! אִם תֹּאמַר
 שֶׁתַּחֲוֹס עַל אוֹתָם הַדְּבָרִים וְלֹא תֹאמַר אוֹתָם –
 הֵרִי כְּתוּב (מִשְׁלִי ג) אֵל תִּמְנַע טוֹב מִבְּעָלָיו בְּהִיּוֹת
 לְאֵל יִדָּךְ לַעֲשׂוֹת.

מַה זֶה אֵל תִּמְנַע טוֹב מִבְּעָלָיו? אֵלֹא הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וּכְנִסֶּת יִשְׂרָאֵל הֵם כָּאֵן, שֶׁהֵרִי
 בְּכָל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמָרִים דְּבָרֵי תוֹרָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא וּכְנִסֶּת יִשְׂרָאֵל שֵׁם וּמִקְשִׁיבִים לָהֶם. וְאִז
 אוֹתוֹ עֵץ שֶׁל טוֹב וְרַע, בִּשְׁעָה שֶׁהוֹלְכִים מִשֵּׁם
 וּמִקְשִׁיבִים לְאוֹתָם דְּבָרִים, אוֹתוֹ צַד הַטּוֹב

מתגבר ומתעלה למעלה, והקדוש ברוך הוא עם
כנסת ישראל מתעטרים באותו טוב, ואלה הם
בעליו של אותו טוב.

זקן זקן, אתה אמרת דברים אלו ולא ידעת אם
הקדוש ברוך הוא כן, ואם אלה שעומדים
כאן זכאים לדברים האלה. אל תפחד, זקן, שהרי
היית בכמה קרבות של גברים חזקים ולא פחדת,
ועכשו אתה פוחד? אמר דבריך, שהרי ודאי
כאן הקדוש ברוך הוא עם כנסת ישראל, ואשרי
הם אלה שפאן. ואם לא כן, לא היינו פוגשים
אותם ולא התחלנו בדברים הללו. אמר דבורך,
זקן, אמר ללא פחד.

פתח ואמר, (תהלים קד) ה' אלהי גדלת מאד הוד
והדר לבשת. ה' אלהי – זו ראשית
האמונה, עלית המחשבה והעולם הבא, סוד
אחד בלא פרוד. גדלת – זו הראשית, היום
הראשון ואותם ימים עתיקים, צד הימין. מאד –
זהו צד השמאל.

הוד והדר לבשת – אלו שני בדי ערבות. עד
כאן, כיון שהגיע לתוף עץ החיים, נטמן
ולא התעלה להיות במנין משום אותו מאד. מה

זֶה מָאד? הַשְּׂמַאל, שְׁכָל הָעֲנָפִים שְׁלִמְטָה וּבְכָלֵל
עָנָף מֵר אֶחָד. וְלָכֵן נִטְמָן אוֹתוֹ עַץ הַחַיִּים וְלֹא
רָצָה לְהִיּוֹת בְּמַנִּין הַזֶּה, עַד שֶׁחֲזַר כְּמוֹ מִקְדָּם
וַשִּׁיבָה בְּגוֹן אַחֵר.

וְאָמַר, עֲטָה אֹר כְּשִׁלְמָה – זוֹ רֵאשִׁיתוֹ (שֶׁל הָאֹר)
שֶׁל הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן. נוֹטָה שָׁמַיִם – כָּאֵן
נִכְלָל הַשְּׂמַאל, וְלֹא אָמַר מָאד, נִכְלָל הַשְּׂמַאל
בְּיָמִין לְהִיּוֹת מֵאִיר בְּכָלֵל שֶׁל שָׁמַיִם. הַמְקָרָה
בְּמִים עֲלִיּוֹתָיו – כָּאֵן יוֹצֵא בְּשִׁמְחָה אוֹתוֹ עַץ
הַחַיִּים, הַנֶּהָר שִׁיּוֹצֵא מֵעֵדֶן, וְנִשְׁרָשׁוּ בוֹ בְּמִימּוֹ
אוֹתָם שְׁנֵי בְּדֵי עֲרָבוֹת, שֶׁהֵם גְּדָלִים בְּמִימּוֹ. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (אוֹתוֹ אֵילָן הַחַיִּים, וְנִשְׁרָשׁוּ בוֹ אוֹתָם שְׁנֵי בְּדֵי עֲרָבוֹת, שֶׁהֵם גְּדָלִים
בְּמִימּוֹ, וְאוֹתוֹ נֶהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן, וְזֶהוּ) (תַּהֲלִים קד) הַמְקָרָה בְּמִים
עֲלִיּוֹתָיו. מִי הֵם עֲלִיּוֹתָיו? אֵלּוּ בְּדֵי עֲרָבוֹת.

וְזֶהוּ שְׁכָתוֹב (יִרְמִיָּה יז) וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שְׂרָשָׁיו.
וְזֶהוּ סוֹד הַכְּתוֹב (תַּהֲלִים מו) נֶהָר פְּלָגָיו
יִשְׁמְחוּ עִיר אֱלֹהִים. מִי הֵם פְּלָגָיו? אֵלּוּ הֵם
שְׂרָשָׁיו, וְכֵן נִקְרָאִים. עֲלִיּוֹתָיו, שְׂרָשָׁיו, פְּלָגָיו –
כֻּלָּם נִשְׁרָשׁוּ בְּאוֹתָם הַמִּים שֶׁל אוֹתוֹ נֶהָר.

הַשָּׁם עָבִים רְכוּבוֹ – זֶה מִיכָאֵל וְגַבְרִיאֵל, אֵלֶּה
הֵם עָבִים. הַמְהִלָּךְ עַל כִּנְפֵי רוּחַ, לְתֵת

רְפוּאָה לְעוֹלָם, וְזֶהוּ רַפְּאֵל. מִכָּאֵן וְהִלָּא עָשָׂה
מִלְאָכֵיו רֻחוֹת וְגו'. זָקֵן זָקֵן, אִם כָּל אֱלֹה יַדְעָתָ,
אָמַר וְאֵל תִּפְתָּח, אָמַר דְּבָרֶיךָ וַיֹּאֲבִירוּ דְּבָרֵי פִיךָ!
שְׁמַחוּ הַחֲבֵרִים, וְהָיוּ מִקְשִׁיבִים בְּשִׂמְחָה לְדְבָרֵיו
הַקְדוּשִׁים. אָמַר, אִי זָקֵן, אִי זָקֵן, בְּמָה הַכְּנִסְתָּ אֶת
עַצְמְךָ, נִכְנִסְתָּ לַיָּם הַגָּדוֹל? יֵשׁ לָךְ לְשׁוּטֵט
וּלְצִאת מָשָׁם.

אם אַחֲרֵת יִקַּח לוֹ. כְּמָה גִלְגּוּלִים עֲתִיקִים יֵשׁ
כָּאֵן שְׁלֹא הִתְגַּלּוּ עַד עַכְשָׁו, וְכֻלָּם אָמַת
כְּרֹאזִי, שְׂאִין לְסֻטּוֹת מִדֶּרֶךְ אָמַת אֶפְלוּ כְּמֵלֶא
נִימָה. בַּתְּחִלָּה ^(עֲתָה) יֵשׁ לְהִתְעוֹרֵר, נִשְׁמוֹת הַגֵּרִים
כֵּלֶן פּוֹרְחוֹת מִתּוֹךְ גֵּן עֵדֶן בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר.
כְּשִׁמְסִתְּלָקוֹת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, נִשְׁמוֹתֶם שֶׁהָרִיחוּ
מִתּוֹךְ גֵּן הָעֵדֶן, לְאִיזָה מָקוֹם חוּזְרוֹת?

אַלֵּא שְׁנִינוּ, מִי שְׁנוּטֵל וְאוֹחֵז בְּנִכְסֵי הַגֵּר
בַּתְּחִלָּה, זֹכֶה בָּהֶם. אִף כֵּךְ כָּל אוֹתָן
הַנִּשְׁמוֹת הַקְדוּשׁוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת שְׁמִזְמִין אוֹתָן
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַטָּה, כִּפִּי שְׁאִמְרָנוּ, כֵּלֶן
יוֹצְאוֹת לְזִמְנִים יְדוּעִים, ^(וְעוֹלוֹת) כְּדִי לְהִשְׁתַּעֲשַׁע
בְּגֵן עֵדֶן ^(הָעֲלִיּוֹן), וּפּוֹגְעוֹת בְּאוֹתָן נִשְׁמוֹת הַגֵּרִים.
מִי שְׁאוֹחֵז בָּהֶן מֵאוֹתָן הַנִּשְׁמוֹת ^(שְׁעוֹלוֹת), אוֹחֵז
בָּהֶם וְזֹכֶה בָּהֶם, וּמִתְלַבָּשִׁים בָּהֶם וְעוֹלִים. וְכֵלֶן

עומדות בלבוש זה, וירדו לתוך הגן בלבוש הזה, משום שבגן עדן לא עומדות שם אלא בלבוש כל אלו שעומדות שם.

אם תאמר שבשביל הלבוש הזה גורעים אותן נשמות מכל הענג שהיה להן בפתחלה, הרי כתוב אם אחרת יקח לו שארה כסותה וענתה לא יגרע? בגן עומדות בלבוש זה, שקדמו לאחז בהם וזוכות בהם, וכשעולות למעלה מתפשטות ממנו, שהרי שם לא עומדות בלבוש.

בבה אותו זקן כמקדם ואמר לנפשו, זקן זקן, בודאי יש לך לבכות, בודאי יש לך לשפך דמעות על כל דבר ודבר, אבל גלוי לפני הקדוש ברוך הוא ושכינתו הקדושה שאני ברצון הלב ובעבודתם אמרתי, משום שהם בעליו של כל דבר ומתעטרים בהם.

כל אותן נשמות קדושות, כשיורדות לעולם הזה כדי לשרות כל אחת על מקומן שראויים להם לבני אדם, כלן יורדות מלבשות באותן הנשמות שאמרנו, וכך נכנסות לזרע הקדש. ובמלבוש זה עומדות להשתעבד מהם

בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְכַשְּׁנִשְׁאַכִּים אוֹתָם לְבוֹשִׁים מִדְּבָרֵי
הָעוֹלָם הַזֶּה, אוֹתָן נִשְׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת נְזוֹנוֹת (נְהַנּוּת)
מִהָרִיחַ שְׁמֵרִיחַ מִתּוֹךְ הַלְבוּשִׁים הַלָּלוּ.

כל הַדְּבָרִים הַנִּסְתָּרִים שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָשָׂה,
הַכְּנִיס אוֹתָם לַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְהַכֵּל נִמְצָא
בַּתּוֹרָה, וְאוֹתוֹ דָּבָר נִסְתָּר גָּלְתָה אוֹתוֹ הַתּוֹרָה,
וּמִיד הַתְּלַבֵּשׁ בְּלָבוֹשׁ אַחֵר, וְנִטְמָן שֵׁם וְלֹא
הַתְּגַלָּה. וְהַחֲכָמִים שֶׁהֵם מְלָאִים עֵינֵי, אֵף עַל גִּב
שְׁאוֹתוֹ הַדְּבָר נִסְתָּר בְּלָבוֹשׁוֹ (שֵׁם), רוֹאִים אוֹתוֹ
מִתּוֹךְ לְבוּשׁוֹ, וּבִשְׁעָה שֶׁהַתְּגַלָּה אוֹתוֹ דְּבָר, טָרַם
יִכְנֹס לְלָבוֹשׁ, זוֹרְקִים בּוֹ פְּקִיחַת עֵין, וְאֵף עַל גִּב
שְׁמִיד נִסְתָּר, לֹא נֶאֱבָד מֵעֵינֵיהֶם (נ"א מֵהֶם).

בכִּמְהָ מְקוֹמוֹת הַזֵּהִיר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל
הַגֵּר (כְּדִי) שֶׁיִּזְהָרוּ בּוֹ זֶרַע הַקֹּדֶשׁ, וְאַחֵר
הוֹצִיא דְּבָר נִסְתָּר מִנִּרְתִּיקוֹ. וְכִיּוֹן שֶׁהַתְּגַלָּה, חוּזֵר
מִיד לְנִרְתִּיקוֹ וְהַתְּלַבֵּשׁ שֵׁם.

כיּוֹן שֶׁהַזֵּהִיר עַל הַגֵּר בְּכָל אוֹתָם מְקוֹמוֹת, יֵצֵא
הַדְּבָר מִנִּרְתִּיקוֹ וְהַתְּגַלָּה וְאָמַר, וְאַתֶּם
יִדְעֶתֶם אֵת נֶפֶשׁ הַגֵּר. מִיד נִכְנָסָה לְנִרְתִּיקָה,
וְחֻזְרָה בְּלָבוֹשׁ וְנִטְמָנָה, שְׁכָתוּב כִּי גֵרִים הֵייתֶם
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, שְׁחָשַׁב הַכָּתוּב, שֶׁבְּגָלָל שְׁמִיד

הַתְּלַבֵּשׁ, לֹא הָיָה מִי שִׁישְׁגִּיחַ בּוֹ. בְּנִפְשׁ הִגֵּר הַזֶּה
יֹדַעַת הַנִּשְׁמָה הַקְּדוּשָׁה בְּדִבְרֵי הָעוֹלָם הַזֶּה
וְנִהְיִית (וְשׁוֹאֵכֶת) מֵהֶם.

פֶּתַח אוֹתוֹ זָקֵן וְאָמַר, (שם כד) וַיָּבֹא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ
הָעֵנָן וַיַּעַל אֶל הָהָר וְגו'. עָנָן זֶה מָהוּ?
אֲלֹא זֶהוּ הַכְּתוּב (בראשית ט) אֶת קִשְׁתִּי נָתַתִּי בְּעָנָן.
שָׁנִינוּ שְׁאוֹתָהּ קִשְׁת הַפְּשִׁיטָה אֶת לְבוּשֶׁיהָ וְנִתְּנָה
אוֹתָם לְמֹשֶׁה, וּבְאוֹתוֹ לְבוּשׁ עָלָה מֹשֶׁה לָהָר,
וּמִמֶּנּוּ רָאָה מֶה שֶׁרָאָה וְנִהְיָה מֵהַכֹּל. עַד אוֹתוֹ
מְקוֹם בָּאוּ אוֹתָם הַחֲבֵרִים, וְהִשְׁתַּטְּחוּ לִפְנֵי אוֹתוֹ
זָקֵן וּבָכוּ וְאָמְרוּ, אֲלֵמָּלֹא לֹא בָּאֵנוּ לָעוֹלָם אֲלֹא
כְּדֵי לִשְׁמַע דְּבָרִים אֵלּוּ מִפִּיךָ – דֵּי לָנוּ!

אָמַר אוֹתוֹ זָקֵן, (אם אֶתְרַת יִקַּח לוֹ) חֲבֵרִים, לֹא בִשְׁבִיל
זֶה בְּלִבְד הִתְחַלֵּתִי אֶת הַדָּבָר, שֶׁהָרִי זָקֵן
כְּמוֹנִי לֹא בְּדָבָר אֶחָד עוֹשֶׂה קִישׁ קִישׁ וְלֹא קוֹרָא,
כְּמָה בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁהֵם בְּעַרְבוּבִיָּה בְּתַבּוּנָה
שְׁלֵהֶם, וְלֹא רוּאִים בְּדֶרֶךְ אֱמֶת בְּתוֹרָה, וְתוֹרָה
קוֹרֵאת בְּכָל יוֹם בְּנִהְיָמָה (בְּאַהֲבָה) אֵלֵיהֶם, וְלֹא
רוֹצִים לְהָשִׁיב רֹאשׁם.

וְאַף עַל גֵּב שְׁאֵמְרָנוּ שֶׁהָרִי הַתּוֹרָה הוֹצִיָּאָה דָּבָר
מִנִּרְתִּיקָה, וְנִרְאָה קֵטָן וּמִיָּד נִטְמָן – כֵּךְ הוּא

וְדַאי. וּבְזִמְנָן שְׁנַתְגָּלָה מִתּוֹךְ נִרְתִּיקָה וְנִטְמָן מִיד, לא עוֹשֶׂה אֶת זֶה אֶלָּא לְאוֹתָם שְׂיֻדְעִים בָּהּ וְנוֹדְעִים בָּהּ.

מִשָּׁל לָמָּה הִדְבֵּר דּוֹמָה? לְאַהֲוָבָה, שֶׁהִיא יָפָה בְּמַרְאֶה וְיָפָה בְּתַאֲר, וְהִיא טְמוּנָה בְּהִסְתָּר בְּתוֹךְ הַהִיכָל שְׁלֵה, וַיֵּשׁ לָהּ אוֹהֵב יְחִידִי שְׁלֵא יוֹדְעִים עָלָיו בְּנֵי אָדָם, אֶלָּא שֶׁהוּא בְּנִסְתָּר. אוֹתוֹ אוֹהֵב, מִתּוֹךְ הָאֱהָבָה שְׁאוֹהֵב אוֹתָהּ, עוֹבֵר עַל שַׁעַר בֵּיתָהּ תָּמִיד, מֵרִים עֵינָיו לְכָל צַד. הִיא יוֹדַעַת שֶׁהִרִי הָאוֹהֵב סוֹבֵב שַׁעַר בֵּיתָהּ תָּמִיד. מָה עוֹשֶׂה? פּוֹתַחַת פֶּתַח קָטָן בְּאוֹתוֹ הִיכָל נִסְתָּר שֶׁהִיא שֵׁם וּמַגְלָה אֶת פָּנֶיהָ לְאוֹהֲבָהּ, וּמִיד חוֹזֶרֶת וְנִתְכַּסִּית. כָּל אוֹתָם שֶׁהִיוּ אֵצֶל הָאוֹהֵב, לֹא רָאוּ וְלֹא הִסְתַּכְּלוּ, פָּרַט לְאוֹהֵב לְבָדּוֹ, וּמַעֲיוּ וְלָבוּ וְנִפְּשׁוּ הִלְכוּ אַחֲרֶיהָ. וַיּוֹדַעַ שֶׁמִּתּוֹךְ הָאֱהָבָה שֶׁהִיא אוֹהֶבֶת אוֹתוֹ, נִגְלִית אֵלָיו רִגַע אֶחָד לְעוֹרֵר (אֵלָיו אֱהָבָה) אוֹתוֹ. כֵּן הוּא דֹבֵר הַתּוֹרָה לֹא נִגְלָה אֶלָּא לְאוֹהֲבּוֹ. יוֹדַעַת הַתּוֹרָה שֶׁאוֹתוֹ חֲכָם לֵב סוֹבֵב שַׁעַר בֵּיתָהּ כָּל יוֹם. מָה הִיא עוֹשֶׂה? מַגְלָה פָּנֶיהָ אֵלָיו מִתּוֹךְ הַהִיכָל, וְרוֹמֶזֶת לוֹ רֶמֶז, וּמִיד חוֹזֶרֶת לְמַקּוֹמָהּ וְנִסְתָּרֶת. כָּל אֵלּוֹ שֶׁשֵּׁם לֹא יוֹדְעִים וְלֹא מִסְתַּכְּלִים, אֶלָּא רַק הוּא בְּלָבָדּוֹ,

וּמַעֲזִי וְלִבּוֹ וְנַפְשׁוֹ הוֹלְכִים אַחֲרֶיהָ, וְעַל זֶה
הַתּוֹרָה נִגְלִית וְנִכְסִית וְהוֹלֶכֶת בְּאַהֲבָה לְאַהֲבָה
לְעוֹרֵר עִמּוֹ אֶהְבָּה.

בא וּרְאֵה, כִּךְ הִיא דְרָכָה שֶׁל תּוֹרָה: בְּרֹאשׁוֹנָה
כְּשֶׁמִּתְחִילָה לְהִתְגַּלּוֹת אֶל הָאָדָם, (בְּרִגְעַ)
רוֹמֶזֶת לוֹ בְּרִמְזוֹ. אִם יוֹדֵעַ – אִז טוֹב, וְאִם לֹא
יֹדֵעַ – שׁוֹלַחַת אֵלָיו וְקוֹרֶאת לוֹ פְּתִי. וְהַתּוֹרָה
אוֹמֶרֶת לְאוֹתוֹ שֶׁשְּׁלַחָה אֵלָיו: אִמְרוּ לְאוֹתוֹ הַפְּתִי
שִׁיקְרָב לְכָאן וְאִדְבֵּר עִמּוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב מִי פְתִי
יִסֵּר הִנֵּה חֹסֵר לֵב וְגו'. קָרַב אֵלֶיהָ, וּמִתְחִילָה
לְדַבֵּר עִמּוֹ מֵאַחֵר פְּרֻכָּת שְׁפוּרֶשֶׁת לוֹ דְּבָרִים לְפִי
דְּרָכּוֹ, עַד שִׁיתְּבוֹנֵן לֹאט לֹאט, וְזֶהוּ הַדְּרָשׁ.

אחר כִּךְ תְּדַבֵּר עִמּוֹ מֵאַחֵר פֶּשֶׁשׁ קָטָן דְּבָרֵי
חִידָה, וְזוֹהִי הַגָּדָה. אַחֵר שֶׁהִתְרַגַּל אֵלֶיהָ,
נִגְלִית אֵלָיו פָּנִים בְּפָנִים וּמִדְּבָרֶת עִמּוֹ כָּל
הַסּוּדוֹת הַנִּסְתָּרִים שְׁלָה, וְכָל הַדְּרָכִים הַנִּסְתָּרוֹת
שֶׁהָיוּ שְׁמוּרִים בְּלִבָּה מֵיָמִים רִאשׁוֹנִים, וְאִז אוֹתוֹ
אָדָם הוּא שָׁלֵם, בַּעַל תּוֹרָה וְדָאִי, בַּעַל הַבֵּית,
שֶׁהָיָה כָּל סוּדוּתֶיהָ גְּלוּתָהּ לוֹ, וְלֹא רַחֲקָה וְלֹא
כִסְתָּהּ מִמֶּנּוּ כָּלּוּם.

אוֹמֶרֶת לוֹ, רְאִיתְ דְּבַר הָרִמְזַ שְׁרִמְזִיתִי לָךְ
בְּתַחֲלָה? כִּךְ וְכִךְ הָיוּ הַסּוּדוֹת, כִּךְ וְכִךְ

הוא. ואז רואה (שהעליונים) שעל הדברים הללו אין להוסיף ואין לגרע מהם, ואז פשט הכתוב כמו שהוא, שלא להוסיף ולא לגרע אפלו אות אחת. ועל כך אנשים צריכים להזהר ולרדף אחרי התורה להיות אוהבים שלה, כמו שנתבאר.

בא וראה, אם אחרת יקח לו. הגלגולים שמתגלגלים בפסוק הזה כמה גדולים ועליונים הם, שהרי כל הנשמות נכנסות בגלגול, ולא יודעים בני אדם דרכי הקדוש ברוך הוא איך עומדים המאזנים ואיך נדונים בני אדם בכל יום ובכל זמן, ואיך נשמות נכנסות לדין עד שלא באות לעולם הזה, ואיך נכנסות לדין אחר שיוצאות מן העולם הזה.

כמה גלגולים וכמה מעשים נסתרים עושה הקדוש ברוך הוא עם כמה נשמות מערטלות, וכמה רוחות מערטלות הולכות באותו העולם שלא נכנסות לפרגוד של המלך, וכמה עולמות מתהפך בהם, והעולם שמתהפך בכמה פלאים נסתרים, ובני אדם לא יודעים ולא משגיחים, ואיך מתגלגלות הנשמות כאבן בכף הקלע, כמו שנאמר ואת נפש איביך יקלענה בתוך כף הקלע.

(והואיל וְהִתְחַלְנוּ לְגִלּוֹת) עֲכָשׁוּ יֵשׁ לְגִלּוֹת, שְׁהָרִי כָּל
הַנְּשָׁמוֹת מֵהָאֵילָן הַגָּדוֹל וְהַתְּקִיף, שֶׁהוּא הַנֶּהָר
שְׂיוּצָא מֵעֵדֶן, יוּצָאוֹת, וְכָל הָרוּחוֹת מֵעֵץ אֲחֵר
קָטָן יוּצָאוֹת. הַנְּשָׁמָה מְלַמְעָלָה וְהָרוּחַ מְלַמְטָה,
וּמִתְחַבְּרוֹת כָּאֶחָת כָּמוֹ זָכָר וּנְקֵבָה. וְכֹאשֶׁר
מִתְחַבְּרוֹת כָּאֶחָת, אַז מְאִירוֹת אוֹר עָלִיוֹן, וּבְחִבּוּר
שֶׁל שְׁנֵיהֶם נִקְרָא נֵר. נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם. מֵהוּ נֵר?
נִשְׁמָה רְיֹחַ. וְעַל הַחִבּוּר שֶׁל שְׁנֵיהֶם כָּאֶחָד נִקְרָא
נֵר, שְׁכָתוֹב (מְשַׁלֵּי ב) נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם.

נִשְׁמָה וְרוּחַ – זָכָר וּנְקֵבָה לְהָאִיר כָּאֶחָד, וְזֶה
בְּלִי זֶה לֹא מְאִירִים וְלֹא נִקְרָא נֵר.
וְכִשְׁמִתְחַבְּרִים כָּאֶחָד, הַכֹּל נִקְרָא נֵר. וְאִז
מִתְעַטְטֶפֶת הַנְּשָׁמָה בְּרוּחַ לְעֶמֶד שֵׁם לְמַעְלָה
בְּהִיכָל הַגָּנוֹז, שְׁכָתוֹב (יִשְׁעִיָּה נז) כִּי רוּחַ מְלָפְנִי
יַעֲטוּף. לֹא כְּתוּב יִתְעַטֵּף, אֲלֹא יַעֲטוּף, מָה
הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁנְּשָׁמוֹת אֲנִי עֹשִׂיתִי. שֵׁם לְמַעְלָה
בְּגֶן, בְּהִיכָל הַגָּנוֹז, מִתְעַטְטֶפֶת וּמִתְלַבֶּשֶׁת הַנְּשָׁמָה
בְּרוּחַ כָּמוֹ שֶׁרְאוּי.

וְכִיּוֹן שֶׁבְּאוֹתוֹ הֵיכָל לֹא הָיָה וְלֹא הִשְׁתַּמֵּשׂ אֲלֹא
בְּרוּחַ וּנְשָׁמָה, הַנֶּפֶשׁ לֹא בָּאָה לְשֵׁם (מִשָּׁם),
אֲלֹא מִתְלַבֶּשֶׁת בְּאוֹתָהּ רוּחַ שָׁם, וְכִשְׂיוֹרְדַת
לְתוֹךְ גֶּן עֵדֶן הַתְּחִתּוֹן, (בְּעוֹלָם הַזֶּה) מִתְלַבֶּשֶׁת

בְּאוֹתָהּ רוּחַ אַחֲרֵת שְׁאֲמַרְנוּ, אוֹתָהּ שְׂיִצְאָה מִשָּׁם
וְהִיְתָה מִשָּׁם, וּבְכָלֵן הִיא שׁוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה
וּמִתְלַבֶּשֶׁת בָּהֶם.

אוֹתָהּ רוּחַ שְׂיִוצֵאת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, שְׁלֹא
הִתְרַבְּתָה (שְׁלֹא נִטְהַרָה) וְלֹא הִתְפַּשְׁטָה
בְּעוֹלָם הַזֶּה, הוֹלֶכֶת בְּגִלְגּוּל וְלֹא מוֹצֵאת מְנוּחָה.
בָּאָה בְּגִלְגּוּל בְּעוֹלָם כְּאֶבֶן בַּכֶּף הַקָּלֵעַ, עַד
שְׂיִמָּצֵא אוֹתוֹ גּוֹאֵל שְׂיִגְאֹלָנָה, וּמִבִּיא אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ
כְּלִי מִמֶּשׁ שֶׁהוּא הִיָּה מִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, וּמִדְּבִיק בּוֹ
תָמִיד רוּחוֹ וְנִפְשׁוֹ, וְהִיְתָה בֵּת זוּגוֹ, רוּחַ בְּרוּחַ,
וְאוֹתוֹ הַגּוֹאֵל בּוֹנֶה אוֹתוֹ כְּמִקְדָּם.

וְאוֹתָהּ רוּחַ שֶׁהִשְׁאִיר וְנִדְבָקָה בְּאוֹתוֹ הַכְּלִי, לֹא
נֶאֱבְדָה. שֶׁהָרִי אֵין אֶפְלוֹ דְּבַר קָטָן
בְּעוֹלָם שְׂאִין לוֹ אֶתֶר וּמְקוֹם לְהִטָּמֵן וּלְהִתְכַּנֵּס
לְשָׁם, וְלֹא נֶאֱבַד לְעוֹלָמִים. וּמִשּׁוּם כֵּן, אוֹתָהּ
הָרוּחַ שֶׁהִשְׁאִיר בְּאוֹתוֹ כְּלִי שָׁם, הוּא וְדַאי רוּדֵף
אֶתֶר הָעֶקֶר וְהִיסוּד שְׁלוֹ שְׂיִצְאָה מִמֶּנּוּ, וּמִבִּיא
אוֹתוֹ וּבּוֹנֶה אוֹתוֹ בְּמְקוֹמוֹ, בְּמְקוֹם שֶׁל אוֹתָהּ
רוּחַ בֵּת זוּגוֹ שְׂיִצְאָה עִמּוֹ, וְנִבְנֶה שָׁם כְּמִקְדָּם,
זוּוֹהִי בְרִיָּה חֲדָשָׁה עֹכָשׁוּ בְּעוֹלָם, רוּחַ חֲדָשָׁה
וְגוֹף חֲדָשׁ.

ואם תאמר, רוח זו היא מה שהיה – כך זה, אבל לא נבנית אלא בשביל אותה רוח אחרת שהשאיר באותו כלי. כאן יש סודות (סוד הסודות באותו כלי). בספרו של חנוך, בנין זה שנבנה, לא נבנה אלא באותה רוח אחרת שהשאיר שם, באותו הכלי. וכשהתחיל להבנות, זה מושך אחריו של אותה רוח שהולכת ערטילאית ומושך אותה אליו, ושם שתי רוחות שהן אחת. אחר כך זוהי רוח, וזוהי נשמה, ושתיהן אחת.

אם זכה להטהר כראוי, שתייהן הן אחת להתלבש בהן נשמה אחרת עליונה. כמו שיש לשאר בני העולם רוח שזוכות בהן הנשמות, אותן שקודמות ואחזות בהן, ורוח אחרת מלמעלה, והנשמה הקדושה התלבשה בהן – אף כך גם משלו ממש יש שתי רוחות כדי להלביש בהן הנשמה העליונה.

יהיה לזה גוף אחר שנבנה עכשו חדש. אותו הגוף הראשון שהשאיר, מה נעשה ממנו? או שזה בריקנות, או שזה בריקנות. לפי תבונת אדם נשמע, שהראשון הזה שלא נשתלם בתחלה נאכזר, הואיל ולא זכה. אם כך, לחנם השתדל במצוות התורה, או אפילו באחת מהן?

וְהָרִי אָנוּ יוֹדְעִים שְׁאֶפְלוּ רִיקָנִים שְׂפִישְׂרָאֵל, כָּלֵם
מְלָאִים מְצוֹת כְּרֻמוֹן. וְגוֹף זֶה, אֵף עַל גַּב שְׁלֹא
הַשְׁתַּלֵּם לְהַתְרַבּוֹת וְלִזְכוֹת וְלִהְשַׁתְּדֵל בְּעוֹלָם,
מְצוֹת אַחֲרוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הוּא שְׁמֵר, שְׁלֹא נֶאֱבְדּוּ
מִמֶּנּוּ, וְכִי לְחֹנֵם הֵם הָיוּ?

חֲבֵרִים חֲבֵרִים, פָּקְחוּ עֵינֵיכֶם, שֶׁהָרִי אֲנִי יֹדַעְתִּי
שָׂכָךְ אַתֶּם סְבוּרִים וְיוֹדְעִים, (הִיעֲלָה עַל הַדַּעַת)
שְׁכָל אוֹתָם גּוֹפִים נִצְטָרוּ הֵם בְּרִיקָנוֹת, שְׂאִין
לָהֶם קִיּוֹם לְעוֹלָמִים. לֹא כֵךְ, וְחָס לָנוּ לְהַסְתַּכֵּל
בַּדְּבָרִים הַלָּלוּ.

פֶּתַח הַזֶּקֶן וְאָמַר, (תהלים קו) מִי יִמְלֹל גְּבוּרוֹת ה'
יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהַלָּתוֹ. מִי הוּא בְּעוֹלָם שְׂיָכוֹל
לְמַלֵּל הַגְּבוּרוֹת שְׁעוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּעוֹלָם תָּמִיד? אוֹתוֹ גּוֹף הָרֵאשׁוֹן שֶׁהִשְׁאִיר, לֹא
נֶאֱבַד, וַיְהִי לוֹ קִיּוֹם לְעֶתִיד לְבָא, שֶׁהָרִי אֶת
עָנְשׁוֹ סָבַל בְּכֶמֶה מִיָּנִים, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא
מִקְפָּח שְׂכָר שׁוֹם בְּרִיּוֹת שְׂבָרָא, פָּרַט לְאוֹתָם
שְׂיָצְאוּ מִתּוֹךְ הָאֱמוּנָה שְׁלוֹ וְלֹא הָיָה בָּהֶם טוֹב
לְעוֹלָמִים, וּפָרַט לְאֵלּוּ שְׁלֹא כָרְעוּ בְּמוֹדִים,
שְׂמֵאלָה עוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרִיּוֹת אַחֲרוֹת,
כִּדִּי שְׁלֹא יִבְנֶה בְּאוֹתוֹ הַגּוֹף בְּדַמּוֹת שֶׁל אָדָם וְלֹא
יָקוּם לְעוֹלָמִים. אֲבָל אֱלֹה לֹא כֵךְ.

מָה עוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אִם אוֹתָהּ רוּחַ
זוֹכָה לְהִתְתַּקֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּאוֹתוֹ הַגּוֹיֵף
הָאֲחֵר, מָה עוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? אוֹתוֹ
הַגּוֹיָל שְׂגוֹיָל אוֹתָהּ, אוֹתָהּ הָרוּחַ שְׁלוֹ שְׂמִכְנִיס
לְשֵׁם, וּמִשְׁתַּף וּמַעְרֵב בְּאוֹתָהּ רוּחַ שְׁהִיְתָה בְּאוֹתוֹ
הַכָּלִי, וְדַאי שְׁלֹא נֶאֱבָדָת. וּמָה נַעֲשֶׂה? שְׁהִירֵי יֵשׁ
שְׁם שְׁלֹשׁ רוּחוֹת (בְּאוֹתוֹ גּוֹי אֲחֵר בּוֹ יָקוּם. וּמָה עֲשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא? בֹּא וּרְאֵה, הַגָּאֹלָה הַהִיא שְׁהִיָּה גּוֹיָל אוֹתָהּ, רוּחַ שְׁלוֹ הָרִי נִכְנָסֶת שְׁם
וְנִעְזָבֶת, וּמִשְׁתַּתַּפֶּת וּמִתְעַרֶבֶת בְּכָלִי הַהוּא. וְאוֹתָהּ הָרוּחַ הָרִאשׁוֹנָה שְׁהִיְתָה
בְּאוֹתוֹ כָּלִי וְנִדְבָקֶת בּוֹ, וְדַאי שֶׁנִּשְׁאַרְתָּ שְׁם וְלֹא נֶאֱבָדָת, וּמִשּׁוּם זֶה אוֹתָהּ הָרוּחַ
שְׁעוֹב בְּאוֹתוֹ הַכָּלִי וְנִדְבָקָה שְׁם, הוּא רוּדֵף אֲחֵר הַשָּׂרֵשׁ שְׁלוֹ וְהִסּוּד שְׁהִיָּה
יוֹצֵא מִמֶּנּוּ וּמִבֵּיאוֹ אֵלָיו, וּבוֹנֶה אוֹתוֹ בְּמָקוֹם שְׁהִיְתָה בֵּת זוּגוֹ. הָרִי שְׁלֹשׁ רוּחוֹת
שְׁם) – אַחַת שְׁהִיְתָה בְּאוֹתוֹ הַכָּלִי וְנִשְׁאַרְהָ שְׁם,
וְאַחַת אוֹתָהּ שֶׁנִּמְשָׁכָה לְשֵׁם וְהִיְתָה עֲרִטִילֵאִית,
וְאַחַת אוֹתָהּ שְׁהַכְנִיס לְשֵׁם אוֹתוֹ הַגּוֹיָל וְהִתְעַרֵּב
בָּהֶן. לְהִיּוֹת שְׁלֹשׁ רוּחוֹת אֵי אֶפְשָׁר, וּמָה נַעֲשֶׂה?
אֵלֶּא כִּן הֵן הַגְּבוּרוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת שְׁעוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא. אוֹתָהּ רוּחַ שְׁהַכְנִיס לְשֵׁם אוֹתוֹ
הַגּוֹיָל, בּוֹ הִתְלַבְּשָׁה הַנִּשְׁמָה הַזֹּאת בְּמָקוֹם שֶׁל
לְבוּשׁ הַגִּרִּים, (וְהוּא) וְאוֹתָהּ רוּחַ עֲרִטִילֵאִית
שְׁשָׁבָה שְׁם לְהַכְנִיט לְהִיּוֹת לְבוּשׁ לְנִשְׁמָה
הָעֲלִיּוֹנָה. וְאוֹתָהּ רוּחַ שְׁהִיְתָה בְּתַחֲלָה שֶׁנִּשְׁאַרְהָ

באותו כלי, פָּרַחַה מִשָּׁם, וְהִקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִזְמִין לָהּ מָקוֹם בְּתוֹךְ סוּדוֹת הַחֲלוֹנוֹת שְׂבֻסְלַע
שְׂאֵחַר כְּתָפֵי הַגֶּן עֵדֶן, וְנִטְמָנֶת שָׁם. וּמִתְעַלָּה
לְאוֹתוֹ הַגּוֹף הָרָאשׁוֹן שֶׁהִיא בִּתְחִלָּה, וּבְאוֹתָהּ
רוּחַ יָקוֹם אוֹתוֹ הַגּוֹף, וְזֶהוּ אֶחָד מֵאוֹתָם הַשְּׁנַיִם
שְׂאֵמֶרְנִי (לְמַעַלָּה).

אב"ל אוֹתוֹ הַגּוֹף טָרַם שִׁיקוֹם עָנְשׁוֹ גָּדוֹל, שֶׁהָרִי
מִשׁוֹם שֶׁלֹא זָכָה לְהִתְרַבּוֹת, הוֹרִידוֹ אוֹתוֹ
לְתוֹךְ הָאֲדָמָה, שֶׁסְמוּכָה לְאַרְקָא, וְנִדְוֶן שָׁם.
וְאַחַר כֵּךְ מַעֲלִים אוֹתוֹ לְתֵבֶל הַזֹּאת. עֲכָשׁוּ יוֹרֵד
וְעֲכָשׁוּ עוֹלָה, הִנֵּה עָלָה וְהִנֵּה יָרַד, אֵין לוֹ מְנוּחָה,
פָּרַט לְשִׁבְתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים וּבְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים.

וא"לה יִשְׁנִים בְּאֲדָמַת עֶפֶר. אֲדָמַת – מֵאֲדָמָה.
עֶפֶר – מִתֵּבֶל. וְעַל אֱלוֹ כְּתוּב (דְּנִיאל יב)

וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפֶר יִקְיִצּוּ אֱלֹה לְחַיֵּי עוֹלָם
וְאֱלֹה לְחִרְפוֹת וּלְדִרְאוֹן עוֹלָם. כָּל אֱלֹה שֶׁלֹא זָכוּ
לְהִתְתַּקֵּן. אֲבָל אִם זָכְתָה אוֹתָהּ רוּחַ עֲרִטִילָאִית
שֶׁשָּׂבָה כְּמוֹ מִקְדָּם לְהִתְתַּקֵּן, אָז צָדִיק הוּא,
שֶׁהָרִי אוֹתָהּ רוּחַ שְׁנֵאֲמַר בָּהּ שְׁנִשְׁמָרָה בְּסֻלַּע,
תִּתְקַן בְּאוֹתוֹ הַגּוֹף הָרָאשׁוֹן, וְעַל אֱלֹה כְּתוּב אֱלֹה
לְחַיֵּי עוֹלָם וְאֱלֹה לְחִרְפוֹת וְגו'. כָּל אוֹתָם שֶׁלֹא
זָכוּ לְהִתְתַּקֵּן.

וַאֲלוֹ הֵן הַגְּבוּרוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת שֶׁל הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן
הַקָּדוֹשׁ, וְכֵלּוּם לֹא נֶאֱבָד. אֲפֹלוּ הֵבֵל הָפָה
יֵשׁ לוֹ אֶתֶר וּמָקוֹם, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה
מִמֶּנּוּ מָה שֶׁעוֹשֶׂה, וְאֲפֹלוּ דְבוּר שֶׁל אָדָם וְאֲפֹלוּ
קוֹל אֵינוֹ בְּרִיקָנוּת, וְאֶתֶר וּמָקוֹם יֵשׁ לְכֻלָּם.

זֶה שֶׁנִּבְנָה עֲכָשׁוּ וַיֵּצֵא לְעוֹלָם בְּרִיָּה חֲדָשָׁה, אֵין
לוֹ בֵּת זוּג, וְעַל זֶה לֹא מְכַרְיִזִּים, שֶׁהָרִי בֵּת
זוּגוֹ אֲבָדָה מִמֶּנּוּ. בֵּת הַזּוּג שֶׁהִיָּתָה לוֹ נִעְשְׂתָה
אִמּוֹ, וְאָחִיו לְאָבִיו.

זָקֵן זָקֵן, מָה עָשִׂיתָ? טוֹבָה הִיָּתָה לָךְ הַשְׁתִּיקָה.
זָקֵן זָקֵן, הָרִי אֲמַרְנוּ שֶׁנִּכְנַסְתָּ לַיָּם הַגָּדוֹל
בְּלִי חֲבָלִים וּבְלִי דָגָל, מָה תַעֲשֶׂה? אִם תֹּאמַר
שֶׁתַּעֲלֶה לְמַעְלָה – לֹא תוּכַל. וְאִם תֹּאמַר שֶׁתִּרְדַּ
לְמַטָּה – הָרִי עֲמָקוֹ שֶׁל הַתְּהוֹם גָּדוֹל. מָה
תַעֲשֶׂה? אֵי זָקֵן, אֵי זָקֵן, אֵין לָךְ לַחֲזוֹר לְאַחֹר.
בְּזִמְנִים הִלָּלוּ לֹא הָיִיתָ, וְלֹא הִתְרַגַּלְתָּ לְהַחֲלִישׁ
בְּכַחֲךָ, שֶׁהָרִי יָדַעְתָּ שֶׁאָדָם אַחֵר בְּכָל הַדּוֹר הַזֶּה
לֹא נִכְנָס לְאַנְיָה בְּעֶמֶק הַזֶּה שֶׁאַתָּה שָׁם.

בֶּן יוֹחָאִי יוֹדַע לְשַׁמֵּר אֶת דִּרְכּוֹ, וְאִם הוּא נִכְנָס
לַיָּם הָעֲמָק, הוּא מְשַׁגִּיחַ בַּהֲתַחֲלָה אֵיךְ יַעֲבֹר
בְּפַעַם אַחַת וַיִּשּׁוּט בַּיָּם טָרֵם שִׁיכָנֵס. וְאַתָּה, זָקֵן,

לֹא הִשְׁגַּחְתָּ בְּתַחֲלָה. עֲכָשׁוּ, זָקֵן, הוֹאִיל וְאַתָּה שֵׁם, אֶל תַּחֲלֹשׁ בְּכַחַךְ, אֶל תַּעֲזֹב אֶת כָּל דִּרְכְּךָ, לָשׁוּט לַיָּמִין וּלְשִׁמְאֹל, לְאַרְךָ וּלְרַחֲב, לְעֵמֶק וּלְגִבָּה. אֶל תִּפְחַד. זָקֵן זָקֵן, הִתְחַזֵּק בְּכַחַךְ. כָּמָה גְּבָרִים חֲזָקִים שִׁבְרֹת בְּכַחֲם וְכָמָה קָרְבוֹת נִצְחָתָ.

בְּכָה, פָּתַח וְאָמַר, (שיר ג) צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בַּעֲטָרָה שְׁעֵטָרָה לוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ וּבְיוֹם שְׂמֻחַת לְבוֹ. פָּסוּק זֶה פֶּרֶשׁוּהוּ, וְכֵךְ הוּא. אֲבָל צְאִינָה וּרְאִינָה, וְכִי מִי יִכּוֹל לִרְאוֹת בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ? וְהִרִי הוּא נִסְתָּר מִכָּל חֵילוֹת הַמְּרוּמִים שֶׁלֹּמְעָלָה בָּאוֹתוֹ מְקוֹם, (ישעיה סד) שְׁעִין לֹא רָאֵתָה אֱלֹהִים זּוֹלָתָךְ, וְאַתָּה אָמַרְתָּ צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה? וְעוֹד, שֶׁהִרִי כְבוֹדוֹ, כָּל הַמְּלָאכִים הָעֲלִיוֹנִים שׁוֹאֲלִים וְאוֹמְרִים אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ?

אָא, מַה שֶּׁאָמַר צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, בַּעֲטָרָה כְּתוּב, וְלֹא כְּתוּב וּבַעֲטָרָה. שֶׁכָּל מִי שֶׁרוֹאֶה אוֹתָהּ עֲטָרָה, רוֹאֶה אֶת הַנֶּעֱם שֶׁל הַמֶּלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שָׁלוֹ. שְׁעֵטָרָה לוֹ אִמּוֹ, הִרִי שְׁנֵינוּ, קוֹרָא לָהּ בֵּת וְקוֹרָא לָהּ אַחוֹת, קוֹרָא

לֵאמֹר, וְהַכֹּל הוּא, וְהַכֹּל הִיָּה. מִי שִׁסְתַּכַּל וַיֵּדַע
אֵת זֶה, יֵדַע חֲכָמָה נִכְבָּדָה.

עכשיו מָה אַעֲשֶׂה? אִם אֶמַר סוּד נִסְתָּר זֶה – לֹא
צָרִיךְ לְגַלּוֹת. אִם לֹא אֶמַר – יִשְׁאַרוּ
הַצַּדִּיקִים הַלָּלוּ יְתוּמִים מִן הַסּוּד הַזֶּה. נִפְל אוֹתוֹ
הַזֶּקֶן עַל פָּנָיו וְאָמַר, (תהלים לא) בְּיָדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי
פְּדִיתָה אוֹתִי ה' אֵל אֱמֶת. כָּלִי שְׁהִיָּה לְמִטָּה, אֵיךְ
יַעֲשֶׂה לְמַעַלָּה? בַּעֲלָה שְׁהִיָּה לְמַעַלָּה, אֵיךְ יִתְהַפֵּךְ
וַיְהִיָּה לְמִטָּה? בַּת זוּגוֹ נַעֲשֶׂתָה אִמּוֹ? תְּמִיָּהה עַל
תְּמִיָּהה. אָחִיו הוֹפֵךְ לְאָבִיו? אִם אָבִיו שֶׁבְּרָא שׁוֹנָה
יִגָּאֵל אוֹתוֹ – יָפָה, אֲבָל אָחִיו שְׁיִהִיָּה אָבִיו? וְכִי
זוֹ לֹא תְּמִיָּהה?! עוֹלָם הַפּוֹךְ הוּא! וְדָא
שְׁעֲלִיוֹנִים לְמִטָּה וְתַחֲתוֹנִים לְמַעַלָּה.

אָלֵא, (דניאל ב) יְהִיָּה שֵׁם הָאֱלֹהִים מְבָרֵךְ מִן הָעוֹלָם
וְעַד הָעוֹלָם, שְׁהַחֲכָמָה וְהַגְּבוּרָה שְׁלוֹ
הִיא, וְהוּא מְשַׁנֶּה עֲדָנִים וְזִמְנִים וְגו'. יוֹדַע מַה
בַּחֲשֶׁכָה, וְהָאוֹר עִמּוֹ שְׂרוּי. בֹּא וּרְאֵה, מִי שְׁשָׂרוּי
בָּאוֹר לֹא יוֹכֵל לְהִסְתַּכַּל וּלְרְאוֹת מַה שֶׁבַחֲשֶׁכָה.
אֲבָל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא כֵךְ, יוֹדַע מַה בַּחֲשֶׁכָה
אֵף עַל גַּב שְׁהָאוֹר שְׂרוּי עִמּוֹ. מִתּוֹךְ הָאוֹר מְסִתַּכַּל
בַּחֲשֶׁךְ וַיֵּדַע כָּל מַה שֶּׁשָּׁם.

סדר הלימוד ליום כא טבת [יום 110 בשנה]

עבִישוּ יֵשׁ לְהַקְדִּים בְּרֵאשׁוֹנָה דְּכַר אֶחָד שְׁאֲמָרוּ
הַקְדָּמוֹנִים בְּאוֹתָם מֵרְאוֹת הַלֵּילָה.
שְׁשִׁנּוּ, מִי שֶׁבָּא עַל אִמּוֹ בַּחֲלוּם, יִצְפֶּה לְבִינָה,
שְׁכָתוֹב (מְשַׁלִּי ב) כִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא. כָּאֵן יֵשׁ
לְהַתְּבוּנָן, אִם מִשּׁוּם שֶׁהִיא אִם – יָפֶה, וְהִיא לוֹ
לְכַתֵּב כֶּךָ: שְׁמִי שְׂרׁוּאָה אִמּוֹ בַּחֲלוּם, יִזְכֶּה
לְבִינָה. אָבֵל מִי שֶׁבָּא עַל אִמּוֹ לָמָּה?

אַלֵּא סוּד עֲלִיוֹן הוּא, מִשּׁוּם שֶׁהַתְּהַפֵּךְ וְעָלָה
מִלְמַטָּה לְמַעְלָה. בֵּן הָיָה בַּתְּחִלָּה, כִּיּוֹן
שֶׁעָלָה לְמַעְלָה, מִתְּהַפֵּךְ הָאֵילָן, וְנִעְשֶׂה הוּא
מַעוֹלָם עֲלִיוֹן, וְשׁוֹלֵט עָלֶיהָ וְזוֹכֶה לְבִינָה.

בַּתְּחִלָּה כְּשֶׁעוֹלָה אָדָם לְשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה, מֶה
כָּתוּב? (תְּהִלִּים ב) ה' אָמַר אֵלַי בְּנִי אֲתָה
אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְתִיךָ. אִזּוֹ הוּא לְמַטָּה מִמֶּנָּה. כִּיּוֹן
שֶׁעָלָה אֵלֶיהָ, הָרִי הוּא מִן הַעוֹלָם הָעֲלִיוֹן, שֶׁהָרִי
הַתְּעָלָה לְדִרְגַּת יוֹסֵף, וְזֶה (וִדְאִי) זוֹכֶה לְבִינָה.

אַף כֶּךָ הַכָּלִי הַזֶּה בַּתְּחִלָּה הוּא הָיָה בְּדִרְגַּת
יוֹסֵף, בְּעַל הָאֵילָן הַתְּחַתּוֹן, עוֹמֵד בְּרִצּוֹנוֹ
וְשׁוֹלֵט עָלָיו, שֶׁהָרִי כָּל נִקְבָּה בְּדַמוֹת הַנִּקְבָּה
הַעֵץ הַתְּחַתּוֹן עוֹמֶדֶת. כִּיּוֹן שֶׁהוּא לֹא רָצָה

לַעֲמַד בְּאוֹתָהּ דְּרָגָה שֶׁל יוֹסֵף וְלֹא הִתְקַיֵּם
לְשֵׁמֶשׁ בָּהּ וּלְהִתְרַבּוֹת בְּעוֹלָם וּלְעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת,
אֲזַי יוֹרֵד לְמָטָה, וְהִיא נַעֲשִׂית אִמּוֹ. וְאוֹתוֹ הַגּוֹאֵל
יּוֹרֵשׁ אֶת יִרְשֵׁת יוֹסֵף, שֶׁהָיָה הוּא בְּרֵאשׁוֹנָה
וְהוּא יֵרֵד לְמָטָה.

כִּיּוֹן שִׁירָד לְמָטָה, אֲזַי הִתְקַיֵּם בּוֹ, ה' אָמַר אֵלַי
בְּנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ. הִתְהַפֵּךְ
הָאֵילָן. מֶה שֶׁהָיָה תַּחְתּוֹ וְהוּא שָׁלַט עָלָיו, חָזַר
וְשָׁלַט הָאֵילָן הַהוּא עָלָיו, וְהוּא יֵרֵד לְמָטָה. כִּיּוֹן
שֶׁהוּא יֵרֵד לְמָטָה, אוֹתוֹ שִׁירֵשׁ יִרְשֵׁת מְקוֹם
יוֹסֵף, אָבִיו נִקְרָא, אָבִיו יִהְיֶה וְדָאִי, וְהַכֹּל בָּא עַל
תְּקוּנָתוֹ וְדָאִי כְּרָאוּי.

בְּתַחֲלָה הָיָה מַעוֹלָם הַזְכָּר, וְהָרִי נֶעְקַר מִשָּׁם,
וְעֵכָשׁ הוּא מַעוֹלָם הַנִּקְבָּה. וְמֶה
שֶׁהוּא הָיָה שׁוֹלֵט עָלֶיהָ – הִיא שׁוֹלֵטֶת עָלָיו,
וְחוֹזֵר לִהְיוֹת בְּעוֹלָם הַנִּקְבָּה, וְעַל זֶה אֵין לוֹ בְּכָלֵל
בֵּת זוּג, וְלֹא מְכַרְיִזִּים עָלָיו עַל הַנִּקְבָּה, שֶׁהָרִי הוּא
חָזַר לִהְיוֹת מַעוֹלָם הַנִּקְבָּה.

וְאוֹתוֹ הַגּוֹף הָרָאשׁוֹן שֶׁהִשְׁאִיר, אֶלְמָלָא יֵדְעוּ
וְיִסְתַּכְּלוּ בְּנֵי הָעוֹלָם אֶת הַצָּעַר שֶׁיֵּשׁ לוֹ
כְּשִׁיעָקָר מִן עוֹלָם הַזְכָּר וְחוֹזֵר לְעוֹלָם הַנִּקְבָּה,

יִדְעוּ שְׁהָרִי אֵין צֶעַר בְּעוֹלָם כְּאוֹתוֹ הַצֶּעַר. בֵּת זוג
 אֵין לוֹ, שְׁהָרִי אֵינוֹ עוֹמֵד בְּמָקוֹם שֶׁל זָכָר. לֹא
 מְכַרְיִזִים עָלָיו עַל הַנִּקְבָּה, שְׁהָרִי הוּא מְעוֹלָם
 הַנִּקְבָּה. וְאִם יֵשׁ לוֹ בֵּת זוג, זֶה בְּרַחֲמִים נִפְגָּשׁ עִם
 (בְּאַחַת) נִקְבָּה, שְׁעַד עֲכָשׁוּ אֵין לָהּ בֶּן זוג. וְעַל זֶה
 שְׁנִינּוּ, שְׁמָא יִקְדָּמְנוּ אַחֲרֵי בְּרַחֲמִים, אַחֲרֵי שְׁנִינּוּ.
 וְהַכֹּל הוּא עַל תְּקוּנּוֹ.

וְעַל זֶה כָּתוּב, (ויקרא כב) וּבֵת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה אֱלֻמָּנָה
 וּגְרוּשָׁה וְזָרַע אֵין לָהּ וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ
 כְּנַעֲוִרֶיהָ. וּבֵת כֹּהֵן – הָרִי בְּאַרְנוֹ דָּבָר זֶה. אֱלֻמָּנָה
 – מֵאוֹתוֹ הַגּוֹף הָרָאשׁוֹן. וּגְרוּשָׁה – שְׁלֹא נִכְנְסָה
 לְפִרְגּוֹד הַמֶּלֶךְ. שְׁכָל אוֹתָם שְׁלֹא עוֹמְדִים בְּעוֹלָם
 הַזָּכָר, אֵין לָהֶם בּוֹ חֵלֶק. הוּא הַשְׁתַּמֵּט וְעָקָר
 עֲצָמוֹ מְעוֹלָם הַזָּכָר, אֲזִי אֵין לוֹ חֵלֶק בּוֹ, וְעַל כֵּן
 הִיא גְרוּשָׁה. וְזָרַע אֵין לָהּ – שְׂאֵם הִיא לָהּ זָרַע,
 לֹא נִעְקָר מִמֶּנּוּ וְלֹא הִיא יוֹרֵד לְעוֹלָם הַנִּקְבָּה.

וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ, מֵה זֶה בֵּית אָבִיהָ? זֶה
 עוֹלָם הַנִּקְבָּה, שְׁאוֹתוֹ הָעוֹלָם נִקְרָא בֵּית
 אָבִיהָ, וְאוֹתוֹ כְּלִי שֶׁהִיא מִתְקַן לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ,
 הַתְּהַפֵּךְ וְהוּא יוֹרֵד לְמַטָּה, וְאוֹתוֹ כְּלִי עוֹלָה
 לְמַעְלָה. כְּנַעֲוִרֶיהָ – כְּמוֹ אוֹתוֹ זֶמֶן שֶׁכָּתוּב אָנִי

היום ילדתיך. ילדתיך ודאי, ישוב לימי עלומיו,
כמו שהיה (בתחלה) משלש עשרה שנים ומעלה.

אם זכתה להתקן – הואיל ושבה אל בית אביה,
מלחם אביה תאכל, תתענג מאותו הענג של
עולם הנקבה שאוכלים מלחם אבירים ששורד
מלמעלה. אבל להסתכל ולהנות במה שנהנים
שאר הצדיקים לא יכול, משום שהיה זר לשם.
ועל זה הוא לא אוכל קדש, אבל אוכל תרומה,
כי הוא יושב בעולם הנקבה.

ומתוך שהוא מעולם הנקבה, לא אוכל אותו
אלא בלילה, שכתוב (ויקרא כב) ובא
השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים כי
לחמו הוא. שהרי קדש שהוא מעולם הזכר
לא נאכל אלא ביום. משום כך (ירמיה ב) קדש
ישראל לה' ראשית תבואתה, ראשית עליונה
של כל עולם הזכר היא קדש, ומה שעולה בו,
בקדש היה ישראל, ומשום כך קדש ישראל
לה' ראשית תבואתה.

בשרוחות פוקדות, באותם זמנים שפוקדים
את בית הקברות, אותם לא
פוקדים, שהרי לא זוכות לעולם הקדש, שכתוב

(ויקרא כב) וְכָל זָר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ. וְאִם אוֹתָהּ רוּחַ לֹא זָכְתָה לְהִתְקֵן כְּרֹאֵי, כִּיּוֹן שֶׁחֲזַר בְּגִלְגּוּל אֶפְלוּ בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, לֹא אוֹכַל בְּתֵרוּמָה, וְנִקְרָא זָר אֶפְלוּ לְעוֹלָם הַתַּחֲתוֹן וְלֹא אוֹכַל בָּהּ. עַד כָּאן בְּסוּד זֶה.

זָקֵן וְזָקָה, כִּיּוֹן שֶׁהִתְחַלְתָּ לְשׁוּט בַּיָּם הַגָּדוֹל, לֶךְ בְּרִצּוֹנָה לְכָל צַדִּי הַיָּם. עֲכָשׁוּ יֵשׁ לְגִלוֹת, שֶׁהָיָה אֶמְרָנוּ, שֶׁכְּשָׁבָא הַגּוֹאֵל הָיָה וְנִכְנָס אֶל אוֹתוֹ הַכְּלִי שֶׁאֶמְרָנוּ, מִכְּנִיס לְשֵׁם וּמִדְּבִיק שֵׁם אֶת הָרוּחַ (שֶׁל הָעוֹלָם) שָׁלוּ בְּאוֹתוֹ כְּלִי וְכִלּוֹם לֹא נֶאֱבָד, אֶפְלוּ הֶבֶל הַפֶּה – יָפָה הוּא וְכָךְ הוּא. זָקֵן וְזָקָה, אִם תֹּאמַר וּתְגַלֶּה, אָמַר בְּלִי פֶחַד.

שְׂאֵר בְּנֵי הָאָדָם שֶׁל הָעוֹלָם שְׁעוֹלִים מִמֶּנּוּ, וְהָיָה יִדְעֵנוּ שְׁרוּחֹו הַשָּׂאִיר בְּאוֹתָהּ אִשָּׁה שֶׁהִיָּתָה לוֹ, וְהַכְּנִיס לְשֵׁם רוּחַ, מֶה נַעֲשֶׂה מֵאוֹתָהּ הָרוּחַ? וְאִם נִשְׁאֵת הָאִשָּׁה הַזֹּאת, אֵף כֵּן – מֶה נַעֲשֶׂה מֵאוֹתָהּ רוּחַ שֶׁהַשָּׂאִיר בָּהּ בַּעֲלָהּ הָרֹאשׁוֹן, שֶׁהָיָה אִישׁ אַחֵר בָּא עָלֶיהָ?

לְהִתְקַיֵּם רוּחַ עִם רוּחַ אִי אֶפְשָׁר, שֶׁהָיָה זֶה שֶׁעֲכָשׁוּ בָּא עָלֶיהָ, הַכְּנִיס בָּהּ רוּחַ, וְכֵן אוֹתוֹ הָרֹאשׁוֹן שֶׁהִסְתַּלַּק הַכְּנִיס בָּהּ רוּחַ. אוֹתוֹ רֹאשׁוֹן שֶׁהִסְתַּלַּק הָיָה לוֹ בָּנִים, וְזֶה שֶׁל עֲכָשׁוּ אֵינוֹ

גואל רוח שֶׁהַשָּׂאִיר אוֹתוֹ רֵאשׁוֹן בְּאוֹתוֹ כְּלִי, וְכֵּן
הָאֲחֵר הֵזֶה וְהַכְּנִיס בָּהּ רוּחַ, וְדַאי שְׁלֵא יוֹכְלוּ
שְׁנֵיהֶם לְהִתְקַיֵּם בְּאוֹתוֹ גּוּף הָאִשָּׁה כְּאַחֵד. וְאִם
נֹאמַר שֶׁנֶּאֱבָד – אֵי אִפְשָׁר. מֶה נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ?

אף כִּן אִם הִיא לֹא נִשְׂאָה, אוֹתָהּ רוּחַ שֶׁהַשָּׂאִיר
בָּהּ בַּעֲלָהּ מֶה נַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה? אִם נֹאמַר
שֶׁתֵּאבֵד – לֹא כִן. כָּל זֶה צָרִיךְ עֲכָשׁוּ לְגִלּוֹת. זִקֵּן
זִקֵּן, רֵאָה מֶה עֲשִׂיתָ וּבִמָּה הִכְנַסְתָּ אֶת עֲצָמְךָ.
קוּם זִקֵּן הָרֵם דְּגִלְךָ! קוּם זִקֵּן וְהִשְׁפֵּל עֲצָמְךָ
לִפְנֵי רַבּוֹנְךָ!

פֶּתַח אוֹתוֹ זִקֵּן וְאָמַר, (תהלים קלא) ה' לֹא גִבָּה לְבִי
וְלֹא רָמּוּ עֵינַי וְגו'. דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֶת זֶה
מִשׁוּם שֶׁהָיָה מֶלֶךְ עֲלִיּוֹן וְשׁוֹלֵט עַל כָּל הַמְּלָכִים
הָעֲלִיּוֹנִים וְהַשְּׁלִיטִים שִׁישׁ מִמְּזֶרֶח וְעַד מַעֲרָב,
וְלֹא עָלָה עַל לְבָבוֹ לְסִטּוֹת מִן הַדֶּרֶךְ, וְתָמִיד שָׁפֵל
לְבָבוֹ לִפְנֵי רַבּוֹנוֹ, וּכְשֶׁהָיָה עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, הָיָה
מִתְגַּבֵּר כְּאֲרִיָּה, וְעֵינָיו תָּמִיד מִנִּמְכּוֹת לָאָרֶץ
מִפְּחַד רַבּוֹנוֹ, וּכְשֶׁהָיָה הוֹלֵךְ בֵּין הָעָם, לֹא הִיתָה
בּוֹ גִּסּוֹת הָרוּחַ כָּלָל.

וַעֲלֵ זֶה כְּתוּב (תהלים קלא) ה' לֹא גִבָּה לְבִי וְגו'. לֹא
גִבָּה לְבִי, אֵף עַל גֵּב שְׂאֲנֵי מֶלֶךְ שְׁלִיט עַל

כָּל שְׁאָר מַלְכֵי הָעוֹלָם. וְלֹא רָמוּ עֵינֵי, בְּזִמְנָא שְׁאֲנִי
 עוֹמֵד לְפָנֶיהָ וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה. וְלֹא הִלְכְּתִי בַּגְּדוֹת
 וּבִנְפִלְאוֹת מִמֶּנִּי, בַּשְּׁעָה שְׁאֲנִי הוֹלֵךְ בֵּין הָעָם.
 וְאִם דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר כֵּן – שְׁאָר בְּנֵי הָעוֹלָם עַל
 אַחַת כְּמָה וְכְמָה. וְאֲנִי כְּמָה אֲנִי שֹׁפֵל לֵב עִם עֵין
 נְמוּכָה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ, וְחָבַל לִי שֶׁבְּדַבָּרִים
 קְדוּשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה יָרוּם לְבִי. בָּכָה וְדַמְעוֹתָיו
 נּוֹפְלוֹת עַל זִקְנּוֹ.

אָמַר, זִקֵּן עֵיף בְּכַח, כְּמָה יָפוֹת הַדַּמְעוֹת עַל
 זִקְנָהּ, כְּמוֹ שֶׁהִיא יָפָה הַשֶּׁמֶן הַטוֹב
 כְּשֶׁהִיא יוֹרֵד עַל הַזֶּקֶן שֶׁל הַזֶּקֶן הַטוֹב אַהֲרֵן. אָמַר
 דְּבָרֶךְ, זִקֵּן, שֶׁהָרִי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ כָּאֵן. שְׁאָר בְּנֵי
 אָדָם שֶׁל הָעוֹלָם שֶׁהִסְתַּלְקוּ מִמֶּנּוּ, וְהַשְׁאִירוּ רוּחַ
 בָּאוֹתוֹ כְּלִי שֶׁהָיוּ מְשַׁתְּמָשִׁים בּוֹ, וְנִשְׁאַה, וּבֹא
 אַחֵר וְהַכְנִיס לָאוֹתוֹ כְּלִי רוּחַ אַחֲרָת, מֶה נַעֲשֶׂה
 מֵאוֹתוֹ רֵאשׁוֹן, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר?

בֹּא וּרְאֵה, כְּמָה עֲלִיוֹנִים גְּבוּרוֹת הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ
 שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, וּמִי יָכוֹל לְהַגִּיד אוֹתָם.
 כְּשֶׁהִבְעֵל הַשְּׁנִי הָזֶה בָּא וּמְכַנִּים רוּחַ לָאוֹתוֹ כְּלִי,
 הָרוּחַ הָרֵאשׁוֹנָה מְקַטְרֶגֶת בְּרוּחַ הַזֶּה שֶׁנִּכְנָסָה
 (נִלְחָמָת), וְלֹא מְתִישְׁבוֹת כְּאַחֵד.

ומשום כך האשה לא מישבת כראוי עם בעלה השני, משום שהרוח הראשונה מכשכשת בה, ואז היא זוכרת אותו תמיד ובוכה עליו או נאנחת עליו, שהרי רוחו מכשכשת במעיה כנחש, ומקטרגת עם הרוח האחרת שנכנסה בה מהבעל השני. עד זמן רב מקטרגים זה בזה.

ואם מעבירה זו שנכנסה לאותה (התעוררות) שהיתה ראשונה (לאחר כך) – זו הראשונה יוצאת והולכת לה. ולפעמים שדוּחה הראשונה הזו את אותה השניה ונעשית לה מקטרג, עד שמוציאה אותה מן העולם. ועל זה שנינו, שמשנים ומעלה לא ישא אדם את האשה הזו, שהרי מלאך המות התחזק בה, ובני העולם לא יודעים שהרי הרוח, כיון שנתחזק ונצח את אותה הרוח האחרת השניה, מכאן והלאה לא יתערב איש אחר עמה.

חברים, הרי ידענו שבמקום זה יש לכם להקשות ולומר, אם כך, השני הזה לא מת בדין ולא דנו אותו מלמעלה. בא וראה, הכל הוא בדין שינצח פלוני את פלוני או שלא יקטרג עליו פלוני לפלוני, ומי שנושא אלמנה

כִּמוֹ שֶׁנִּכְנַס לַיָּם בְּרוּחוֹת עֲזוֹת בְּלִי חֲבָלִים, וְלֹא יוֹדֵעַ אִם יַעֲבֹר בְּשָׁלוֹם אוֹ יִטְבַּע לְתוֹךְ הַתְּהוֹמוֹת.

וְאִם זֶה שֶׁהַכִּנִּיס אוֹתָהּ רוּחַ שְׁנֵיָה הַתְּחִזֵּק וְנִצַּח אֶת אוֹתוֹ הָרָאשׁוֹן – אוֹתוֹ הָרָאשׁוֹן יוֹצֵא מִשָּׁם וְהוֹלִיךְ לוֹ. לְאִיזָה מָקוֹם הוֹלִיךְ לוֹ וּמָה נַעֲשֶׂה אִתּוֹ? זָקֵן זָקֵן, מָה עָשִׂיתָ? חֲשַׁבְתָּ שֶׁתְּדַבֵּר מֵעַט וַיֵּצֵאתָ לָזֶה? הֲרִי נִכְנַסְתָּ לְמָקוֹם שֶׁלֹּא נִכְנַס לָשָׁם אִישׁ אַחֵר, וּמִיּוֹם שֶׁדוֹאָג וְאַחִיתָפֶל עָשׂוּ קִשְׁיוֹת אֵלָיו, בְּאוֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת קִשְׁיוֹת, שֶׁהָיוּ מְקֻשִּׁים עַל מִגְדַּל הַפּוֹרֵחַ בְּאֹוִיר וְלֹא הִשִּׁיב עָלֵיהֶן אִישׁ, עַד שֶׁבֹא שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ וַיְבַרֵר אוֹתָם כָּל אֶחָד וְאֶחָד עַל תְּקוּנָּו.

זָקֵן זָקֵן, הַסּוֹד הָעֲלִיּוֹן שֶׁהָיָה טָמִיר בְּאֵת לְגִלוֹת, מָה עָשִׂיתָ?

זָקֵן זָקֵן, בַּתְּחִלָּה הָיָה לָךְ לִשְׁמֹר דִּרְכָּךְ, וְתִסְתַּכֵּל בְּרָאשֶׁךְ. אֲבָל עֲכָשׂוּ אֵינָה שָׁעָה לְהִתְחַבֵּא. זָקֵן, חֲזֹר בְּכִתְךָ. אוֹתָהּ רוּחַ שִׁיּוּצָאָה, לָאֵן הוֹלֵכֶת? בָּכָה וְאָמַר, חֲבָרִים, כָּל הַבְּכִיּוֹת הָלָלוּ שְׁאֲנִי בּוֹכָה אֵינָם בְּגִלְלָכֶם, אֲלֹא פּוֹחַד אֲנִי לְרִבּוֹן הָעוֹלָם שְׁאֲנִי מְגַלֶּה דְּרָכִים נִסְתָּרוֹת בְּלִי רְשׁוֹת. אֲבָל גְּלוּי לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא לְכַבּוּדִי עָשִׂיתִי וְלֹא

לְכָבוֹד אָבִי, אֲבָל רְצוֹנִי הוּא לְעִבּוּדָתוֹ, וְאֲנִי רוֹאֶה
הַכָּבוֹד שֶׁל אֶחָד מֵכֶם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, וְאַחֵר יִדְעָתִי
שֶׁכֶּךָ הוּא, אֲבָל לֹא גָלוּי לְפָנַי, וְעַכְשָׁו רְאִיתִי.

שְׁנִינּוּ, דוֹחִים אִישׁ מִפְּנֵי אִישׁ, בְּכֹמָה דְּרָכִים
נִסְתָּרוֹת נִדְחִים. אוֹתָהּ רוּחַ רִאשׁוֹנָה
שֶׁנִּדְחָתָה מִלְּפָנֵי אוֹתָהּ הַשְּׁנִיָּה, לָאֵן הוֹלְכָתָה?
אוֹתָהּ רוּחַ יוֹצֵאת וְהוֹלְכָתָה וּמְשׁוּטָטָת בְּעוֹלָם, וְלֹא
יָדוּעַ, וְהוֹלְכָתָה לְקַבְּרוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הָאִישׁ, וּמִשָּׁם
מְשׁוּטָטָת בְּעוֹלָם וְנִרְאִיתָ בְּחִלּוּם לְבָנֵי אָדָם,
וְרוֹאִים בְּחִלּוּם אֶת דְּמוֹת אוֹתוֹ הָאִישׁ, וּמוֹדִיעַ
לָהֶם דְּבָרִים לְפִי דְרָכָה שֶׁל אוֹתָהּ רוּחַ רִאשׁוֹנָה
שֶׁנִּמְשָׁכָה מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שֶׁהוּא בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, כִּךָ
מְשׁוּטָטָת זֹו וּמוֹדִיעָה בְּעוֹלָם הַזֶּה.

וְכִךָ הוֹלֵךְ וּמְשׁוּטָט בְּעוֹלָם, וּפּוֹקֶדֶת תָּמִיד אֶת
אוֹתוֹ הַקָּבֶר עַד הַזְּמַן שֶׁהָרוּחוֹת פּוֹקְדוֹת
לְקַבְּרוֹת הַגּוֹפִים. אֲזִי הָרוּחַ הַזֶּה מִתְחַפֵּצֵת בְּאוֹתָהּ
רוּחַ שָׁלוֹ, וּמִתְלַבֶּשֶׁת בָּהּ, וְהוֹלֵךְ לוֹ. כְּשֶׁנִּכְנָס
לְמָקוֹמוֹ, מִתְפַּשֵּׁט מִמֶּנּוּ, וַיֵּשׁ לוֹ מָקוֹם (בְּאוֹתָן רוּחוֹת
כַּגֵּן עֵדֶן) בְּאוֹתָם הַיְכָלוֹת שֶׁל גֵּן עֵדֶן אוֹ בַחוּץ לְפִי
דְרָכֵי כָל אֶחָד וְאֶחָד, וְשֵׁם נִשְׁמַר.

וְכִשְׁהָרוּחוֹת פּוֹקְדוֹת אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה,
שֶׁהֵמָּתִים נִזְקָקִים אֶל הַחַיִּים,

הם לא נזקקים אלא רק באותה משיכת הרוח, ובה מתלבשת רוח אחרת. ואם תאמר, אם כך, אז זו תועלת לרוח, והאשה הזו עושה תועלת לכל – לא כך, שאלמלא לא נשאה לאחר אותה רוח ראשונה לא הייתה נדחית מלפני האיש האחר הזה, תועלת אחרת הייתה לו בגון אחר, ולא יהיה יגע בעולם כמו שהוא, ולא יזדקק לחיים של העולם הזה כמו שהיה משוטט כאן וכאן.

אם כך, הזוג השני של האשה הזו לא היה מלמעלה, ואתה אומר שנדחה איש מפני איש? ואמרנו שהבעל השני שנשא את האשה הזו היא בת זוגו ממש, ואותו הראשון לא היה ממש בן זוגה, והשני היה שלה, וכשהגיע זמנו נדחה זה מפניו – ודאי זה כך, שהרי לא נדחית אותה רוח ראשונה שהייתה באשה הזו אלא בשביל השני הזה, שהוא בן זוגה. (שהבן היא בת זוגו)

(זה השני).

וכך אותם השניים שנדחים מלפני הראשונים – הראשונים היו בני זוגם ולא אלה, ולכן אין להם קיום עמם, ונדחית הרוח השניה מלפני הרוח הראשונה. ולכן מי שנושא אלמנה,

קוראים עליו (משלי ז) ולא ידע כי בנפשו הוא. (שם)
 (א) כי חנם מזרה הרשת וגו'. ולא ידוע אם היא
 בת זוגו ממש ואם לא.

אלמנה שלא נשאת, אף על גב שבא בן זוגה
 והיא לא רוצה להנשא – הקדוש ברוך
 הוא לא כופה אותה מן הדין, והקדוש ברוך הוא
 מזמין לאותו האיש אשה אחרת, ולא נכנסת
 בדין כזה (ואין עליה בית דין כזה) באותו העולם, ואף על
 גב שאין לה בן, שהרי אשה לא מצוה על פרייה
 ורבייה, כמו שבארנו.

האשה הזו שלא נשאה פעם שניה, אותה רוח
 שהשאיר בה בעלה, מה נעשה ממנה?
 יושבת שם שנים עשר חדשים, ובכל לילה וליילה
 יוצא ופוקד את הנפש, וחוזר למקומו אחר שנים
 עשר חדשים, כשהסתלק דינו של אותו האיש.
 שהרי כל אותם שנים עשר חדשים, זו הרוח
 כפופה בעצבות כל יום. אחר שנים עשר חדשים
 יוצאת משם והולכת ועומדת בשער גן עדן
 ופוקדת את העולם הזה אל אותו הכלי שיוצאת
 ממנו. וכשהאשה הזו מסתלקת מן העולם, אותה
 רוח יוצאת ומתלבשת באותה רוח שלה, וזוכה
 בה לבעלה, ושניהם מאירים כראוי בחבור אחד.

כִּיּוֹן שְׂפָאנוּ לְמָקוֹם זֶה, עֲכָשׁוּ יֵשׁ לְגָלוּת דְּרָכִים
 נִסְתָּרוֹת שֶׁל רַבּוֹן הָעוֹלָם וְלֹא יוֹדְעִים בָּהֶם
 בְּנֵי אָדָם, וְכָלֶם הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (הושע יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דִּרְכֵי ה' וְצִדְקִים יֵלְכוּ בָם
 וּפְשָׁעִים יִכְשְׁלוּ בָם. וּבְנֵי אָדָם לֹא יוֹדְעִים וְלֹא
 מִשְׁגִּיחִים כִּמָּה הֵם עֲלִיוֹנִים מֵעֲשֵׂי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא וְכִמָּה הֵם מְשֻׁנִּים, וּבְנֵי הָעוֹלָם לֹא יוֹדְעִים,
 וְכָלֶם בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, שֶׁלֹּא סוּטִים יְמִינָה וּשְׂמָאלָה.
יֵאָדָּה שְׂמַתְגֻּלְגָּלִים, שֶׁגִּרְשׁוּ בִּגְרוּשֵׁין מֵאוֹתוֹ
 הָעוֹלָם וְאֵין לָהֶם בֵּית זוג, בֵּית הַזּוּג שֶׁהֵם
 מְזוֹדְגִים בַּעֲוֹלָם הַזֶּה, מֵאִיפָּה הֵן אוֹתָן נָשִׁים
 שֶׁמְזוֹדְגוֹת עִמָּם בַּעֲוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהֲרִי (גֵּרֶשׁ אוֹתָהּ וְאֵין לוֹ
 בֵּית זוג כְּאוֹתָם גְּבָרִים שֶׁלֹּא גֵּרְשׁוּ וּמְזוֹדְגִים עִם נְשׁוֹתֵיהֶם) לְכָל בְּנֵי
 הָאָדָם יֵשׁ בֵּית זוג, חוּץ מִזֶּה?

רֵאָו עֲכָשׁוּ כִּמָּה גְּדוּלִים וְעֲלִיוֹנִים גְּבוּרוֹתָיו.
 שְׁנִינוּ, מִי שֶׁמִּגֵּרֶשׁ אֶשְׁתּוֹ הֲרֵאשׁוֹנָה, מְזַבַּח
 מוֹרִיד עָלָיו דְּמָעוֹת. לָמָּה מְזַבַּח? אֵלָּא הֲרֵי אִמְרָנוּ
 שְׁכָל נְשׁוֹת הָעוֹלָם עוֹמְדוֹת בְּדַמּוֹת הַמְּזַבַּח הַזֶּה,
 וְעַל זֶה הֵן יוֹרְשׁוֹת שְׁבַע בְּרָכוֹת, שְׁכָלָן הֵן מְכַנְסֶת
 יִשְׂרָאֵל. וְאִם הוּא מִגֵּרֶשׁ אוֹתָהּ, חוֹזֶרֶת הָאֶבֶן (שֶׁל
 הַמִּזְבֵּחַ הָעֶלְיוֹן) לְגִרְעוֹן. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם
 שְׂמַתְחֻבָּרִים הִגְרוּשֵׁין זֶה עִם זֶה.

וְסוּד זֶה, שְׁכָתוֹב (דברים כד) וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתָת
וְנָתַן בְּיָדָהּ וְגו', וַיֵּצֵאָה מִבֵּיתוֹ וְהִלְכָה
וְהִיתָה לְאִישׁ אַחֵר. מִמִּשְׁמַע שְׁאָמַר וְהִלְכָה
וְהִיתָה לְאִישׁ, לֹא יִדְעֵנוּ (שְׁאוּתָה שְׁהוֹלֶכֶת אֶצֶל בַּעֲלָהּ שְׁגֵרֶשׁ
אוֹתָהּ) (שְׁזֶה אֵינוֹ) (אוֹתוֹ שְׁגֵרֶשׁ אוֹתָהּ)? מַה זֶה אַחֵר? אֵלֹא
כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר, שְׁנֵינוּ אַחֵר, וְאַחֵר כָּתוּב, וְאַחֵר
קוֹרְאִים אוֹתוֹ, שְׁכָתוֹב (אִיּוֹב ח) וּמַעֲפָר אַחֵר יֵצֵאֲמוּ.
וְהַגְרוּשִׁים מִתַּחֲבָרִים כְּאַחַד, גְּרוּשִׁים שֶׁל אוֹתוֹ
הָעוֹלָם וְגְרוּשִׁים שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה. וְמֵה שֶׁהָאִשָּׁה
הַזֹּאת הִיתָה בְּדִיוֹקָן עֲלִיוֹן, הִרִי הַשְׁתַּעֲבָדָה לְדִיוֹקָן
תַּחְתּוֹן, קוֹרְאִים לוֹ אַחֵר.

וְקוֹרְאִים לוֹ אַחֲרוֹן. מִנֵּין לָנוּ אַחֲרוֹן? שְׁכָתוֹב
(שם יט) וְאַחֲרוֹן עַל עֶפֶר יָקוֹם. וְכֵאן
כָּתוּב וּשְׁנֵאָה הָאִישׁ הָאַחֲרוֹן. אוֹ, כִּי יָמוּת הָאִישׁ
הָאַחֲרוֹן. אַחֲרוֹן? שְׁנֵי הֵיךְ צָרִיךְ לִהְיוֹת! וְאִם
תֹּאמַר שֶׁלֹא תִזְדוּג אֶפְלוֹ לַעֲשֶׂרָה זֶה אַחֵר זֶה –
לֹא כֵן. וְכִי לַבַּעַל הַזֶּה תִזְדוּג וְלֹא לַאֲחֵר. מַה
זֶה אַחֲרוֹן?

אֵלֶּא זֶהוּ הָאַחֵר הַזֶּה שְׁאִמְרָנוּ, וְהוּא אַחֵר, וְהוּא
אַחֲרוֹן. עֲכָשׁוּ הָאֶבֶן מִתַּגְלִגְלוֹת בְּכַף הַקֶּלַע.
לָמָּה אַחֵר נִקְרָא כֵן? שֶׁהִרִי כָל הַבְּנִין נִפְל וְחָזַר
לַעֲפָר, הוּא הִיךְ מֵה שֶׁהִיךְ וְלֹא אַחֵר. לָמָּה

קוראים לו אחר? אף כף למה נקרא אחרון, וכי הוא אחרון? והרי אם יתישר – יפה, ואם לא – יחזור ויתגלגל וינטע כמקדם. למה נקרא אחרון? **אבל** בא וראה, כתוב (בראשית א) וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד. מה זה טוב? שנינו, זה מלאך הטוב. מאד – זה מלאך המות. ולכל הקדוש ברוך הוא הזמין תקונו.

בא וראה, כתוב (שם ב) ונהר יצא מעדן להשקות את הגן. נהר זה לא שוכך לעולמים מלרבות ומלגדל ולעשות פרות. ואל אחר הסתרים, ואין לו תשוקה לעולמים, ולא מרבה ולא עושה פרות. שאלמלא עשה פרות, יבלבל את כל העולם.

ומשום כף אדם שגורם לאותו הצד לגדל בעולם נקרא רע, ולא רואה פני שכינה לעולמים, שכתוב (תהלים ה) לא יגרף רע. האיש הזה שמתגלגל בגלגול, אם עבר ונדבק באותו אל אחר שלא עושה פרות ולא מתרבה בעולם, משום כף נקרא אחר, והשם גורם לו. הוא הוא, ואחר נקרא, אחר ודאי.

אחרון – מראשון ואילך אחרון קוראים לו, ואחרון נקרא. שני הוא, ומיד נקרא

אחרון, וכך קורא לו הקדוש ברוך הוא אחרון, משום שנתקן להיות אחרון ולא ישוב כמקדם. השלישי אף כך. וכן בכל הפעמים מהראשון ואילך, כך נקרא אחרון, וכן צריך לקרא אחרון, שאלמלא נקרא מיד שני, הרי יש פתחון פה לחזור כמקדם, ואותו בנן נהרס.

מונין לנו? מבית שני שנקרא אחרון, שכתוב (חגי ב) גדול יהיה כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון. שהרי מראשון ואילך נקרא אחרון, שהרי לא יהיה פתחון פה שאותו בנן יפל ויחזור כמקדם.

אף זה כך, אחרון קוראים לו. ולכן כתוב לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה לשוב לקחתה. לא יוכל? לא יקחנה הרי צריך להיות! מה זה לא יוכל? אלא כיון שהאשה הזו נדבקה באחר וירדה להשתעבד בדרגה תחתונה, לא רוצה הקדוש ברוך הוא שישוב מדרגתו לתת פרי ולהדבק באותה דרגה שאינה שלו.

ובא ראה, אם האשה הזו לא נשאת, אפלו תזנה עם כל האנשים שבעולם – אם רוצה בעלה, ישוב אליה. אבל אם נדבקה בנשואין

לְאַחַר, (וְאַחַר) זֶה (זֶה) לֹא יוּכַל לָשׁוּב לְדִרְגָּתוֹ
הָרִאשׁוֹנָה שֶׁהָיָה בְּתַחֲלָה אֵלֶיהָ. לֹא יוּכַל וְדָא
לְהָשִׁיב אוֹתָהּ הַדִּרְגָּה לְעוֹלָמִים.

אַחֲרֵי אֲשֶׁר הִטְמָאָה. שְׁנִינּוּ, שֶׁהִטְמָאָה בְּלָבוֹ.
אִם כֵּן, אֶפְלוּ אִם תִּתְרַחֵק וְתִזְנֶה בְּלִי
נִשְׁוֹאִין? אֲלֹא כִּיּוֹן שֶׁנִּדְבָּקָה לְאַחַר, הָרִי קִבְּלָה
עָלֶיהָ אֶת הַחֶלֶק שֶׁל אוֹתוֹ הַצַּד, וּבִעֲלָהּ הָרִאשׁוֹן
שֶׁהוּא מֵצַד אַחֵר טוֹב שֶׁל טוֹב, לֹא יִהְיֶה לוֹ בָּהּ
חֶלֶק לְעוֹלָמִים, וְלֹא יִרְבֶּה כָּלֵל אֶת אוֹתוֹ מְקוֹם.
הָרִי אִם שִׁלְחָה הָאִישׁ הָאַחֲרוֹן אוֹ כִּי יָמוּת הָאִישׁ
הָאַחֲרוֹן – לְרִאשׁוֹן אֲסוּרָה, אָבֵל לְשֹׂאֵר בְּנֵי אָדָם
מִתַּתָּ. אוֹלֵי תִמְצָא מְקוֹם כָּמוֹ מְקוֹדֵם, וְאַחֲרוֹן
יָקוּם וַיִּזְדוּג עִמָּהּ.

מִי שֵׁישׁ לוֹ בָּנִים מֵאֲשֶׁתוֹ הָרִאשׁוֹנָה וּמִכְנִיס אֶת
זוֹ לְתוֹךְ בֵּיתוֹ, אוֹתוֹ הַיּוֹם הוּא נִדְבֵּק בְּחֶרֶב
קָשָׁה שֶׁמִּתְהַפֵּכֶת בְּשִׁבִּיל שְׁנֵי צַדִּידִים. אַחַד –
שֶׁהָרִי שְׁנַיִם הֵיא דְחִתָּהּ הַחוּצָה, וְעַכְשָׁו הוּא
הַשְּׁלִישִׁי. וְעוֹד – כָּלִי שֶׁהִשְׁתַּעֲבַד (שֶׁהִשְׁתַּתַּף) בּוֹ
אַחֵר, אֵיךְ הוּא יָבֵא לְתֵת בָּהּ רוּחוֹ שְׁלוֹ וַיִּשְׁתַּתַּף
עִמָּהּ וַיִּדְבֵּק בָּהּ? לֹא שֶׁהִיא אֲסוּרָה, אָבֵל וְדָא
שֶׁתוֹף רַע הוּא לְעֶצְמוֹ (כָּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ).

רבי לויטס איש כפר אונז ה'יה צוחק ומתלוצץ
 על האשה הזו, כשראה מי מזדוג עמה,
 וה'יה אומר, (משלי לא) ותשחק ליום אחרון כתוב.
 מי שנדבקת בו באיש אחרון, אחר כך היא צחוק.
עכשו יש לחזור ולעין על מקום (נ"א אילן) אחד
 גדול ועליון שה'יה בעולם, וגזע ושרש
 של אמת, והוא עובד אבי ישי אבי דוד, שה'רי
 נאמר שה'יה אחרון, איך יצא שרש אמת
 מהמקום הזה?

א"א עובד נתקן בתקון עליון, וחזר השרש של
 האילן שהתהפך על תקונו, והתעלה בו
 והתתקן כראוי, ועל זה נקרא עובד, מה שלא זכו
 כך שאר בני העולם.

הוא בא, עבד ועדר את עקר ושרש האילן, ויצא
 מהפנים המרים, וחזר ונתקן בנוף של אילן
 אחר עליון. בא ישי בנו וחזק אותו ונתקן אותו,
 ונאחז בענפי האילן העליון האחר, וחבר אילן
 באילן, והסתבכו זה בזה. כיון שבא דוד, מצא
 אילנות מסבכים ומאחדים זה בזה. אז ירש
 השלטון בארץ, ועובד גרם את זה.

בכה אותו זקן ואמר, אי זקן זקן, ולא אמרנו לך
 שנכנסת לים הגדול?! עכשו אתה הוא

בְּתוֹךְ הַתְּהוֹמוֹת הַגְּדוֹלִים. הַתְּתַקֵּן לַעֲלוֹת. זָקֵן
 זָקֵן, אַתָּה גִּרְמַתָּ לָזֶה, שְׁאַלְמָלָא הֵייתָ שׁוֹתֵק
 בַּתְּחִלָּה, הֵיךְ נָאָה לָךְ, אֲבָל עֲכָשׁוּ לֹא יִכְלַת וְאִין
 מִי שְׁיֵאחֲזוּ בִידֶךָ, אֶלָּא אַתָּה בְּלִבְדֶּךָ. קוּם זָקֵן
 וְעֲלֵה בְּמַעְלָה.

עוֹבֵד זֶה הַתְּתַקֵּן וַיֵּצֵא מִתּוֹךְ שְׂדֵה רַע שֶׁל בּוֹרוֹת
 רָעִים. בָּא יְשִׁי בְּנוֹ וְהַתְּקִין וְעָדַר אֶת
 הָאֵילָן, וְעַם כָּל זֶה, (וְעוֹבֵד) זֶה סוֹד הַסּוּדוֹת, וְלֹא
 יֵדְעֵתִי אִם אָמַר וְאִם לֹא אָמַר. אָמַר דְּבָרֶיךָ, זָקֵן,
 וְדַאי אָמַר, בְּזֶה יְדוּעִים כָּל שְׂאָר בְּנֵי הַגְּלָגוּל. (עוֹבֵד
 הַתְּקִין אֵילָן, וְעַם כָּל זֶה שֶׁהַתְּקִין אֵילָן) עוֹבֵד עִם כָּל זֶה הַתְּקִין
 אֵילָן. כְּשֶׁבָּא דוֹד הַמֶּלֶךְ, נִשְׁאָר בְּאֵילָן הַתְּחַתּוֹן
 שֶׁל הַנִּקְבָּה, וְהַצֵּטְרֵךְ לְקַבֵּל חַיִּים מֵאַחֵר. וְמָה אִם
 זֶה שֶׁהַתְּתַקֵּן וְהַתְּקִין הַכָּל כֶּךָ – שְׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם
 שְׁבָאִים בְּגִלְגּוּל, שְׁלֹא יְכוּלִים לְהַתְּתַקֵּן כֶּךָ, עַל
 אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

בְּכָל הַצְּדִידִים מִתְּהַפֵּךְ בְּגִלְגּוּל. כֶּךָ הִיָּה פָּרִץ. כֶּךָ
 הִיָּה בַעַז. כֶּךָ הִיָּה עוֹבֵד. (וְעַם כָּל זֶה הָאֵילָן נִתְקַן)
 וּבְכָל יוֹצֵא אֵילָן מֵצֵד הָרַע, וְאַחֵר כֶּךָ נִדְּבֵק בְּצֵד
 הַטּוֹב. בַּתְּחִלָּה, וַיְהִי עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע. (אוּנָן אֶף
 כֶּךָ) מִחֲלוֹן אֶף כֶּךָ וְלֹא כָל כֶּךָ. אֲבָל בְּאֵלָה הַתְּעַכֵּל
 הָרַע, וַיֵּצֵא אַחֵר כֶּךָ טוֹב, (יֵצֵא) אוֹתוֹ שְׁכָתוֹב בּוֹ

(שמאל-א טז) וְטוֹב רָאִי. וְה' עָמוּ. עֲכָשׁוּ עוֹמֵד אֵילָן

תַּחְתּוֹן עַל תַּקוּנוֹ, וּמֶלֶךְ אֱלֹהִים עַל גּוֹיִם.

בְּרֵאשִׁית הַכֹּל, מַעֲקָר וִיסוּד עֲלִיוֹן הַשְּׁתָּרְשׁוּ
דְּרָגוֹת, רְאוּבֵן שְׁמַעוֹן לְוִי יְהוּדָה.

מָה כָּתוּב בּוֹ? (בראשית כט) הִפְעַם אוֹדָה אֶת ה'.
וְכָתוּב וַתַּעֲמֵד מִלְּדָת. הִינּוּ (ישעיה נד) רְנִי עֲקָרָה לֹא
יִלְדָּה. מִשּׁוּם שֶׁכְּשֶׁנּוּלֵד יְהוּדָה, יֵצֵא נִקְבָּה
דְּבוּקָה בְּזָכָר, וְלֹא הִיָּתָה עַל תַּקוּנִיהָ פָּנִים בְּפָנִים
וְלֹא הִכְשָׁרָה לִלְדָת. כִּיּוֹן שֶׁנִּסָּר אוֹתָהּ הַקִּדּוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְהִתְקִין אוֹתָהּ, (פָּנִים בְּפָנִים) אִזּוּ הִכְשָׁרָה
לְהִתְעַבֵּר וּלְלָדָת.

וּבְסִפְרֵי שֶׁל חֲנוּךְ, וַתַּעֲמֵד מִלְּדָת לֹא נֶאֱמַר עַל
לֵאָה, אֶלָּא נֶאֱמַר עַל רָחֵל, אוֹתָהּ
שֶׁמְבַכָּה עַל בְּנִיהָ, אוֹתָהּ שֶׁנִּשְׁרָשָׁה בִּיהוּדָה –
יְהִי"ו דָּ"ה. וַתַּעֲמֵד מִלְּדָת, שֶׁהָרִי לֹא נִתְקַנָּה.

בְּתַחֲלָה דִּיוֹקֵן הָעֲלִיוֹן הָיָה הַכֹּל רְאוּבֵן –
או"ר בִּי"ן. (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהִי אוֹר, יָמִין אוֹר. (בִּי"ן) שְׁמַעוֹן שְׁמַאל אוֹר,
בְּאוֹתוֹ סִיג שֶׁהִזָּהָב עָמוּ – שֵׁם עוֹן. לְוִי – חֲבוּר
שֶׁל הַכֹּל לְהִתְחַבֵּר מִשְׁנֵי צַדִּידִים. יְהוּדָה – נִקְבָּה
עִם זָכָר נְדִבְקָת. יְהִי"ו – זֶה זָכָר. דָּ"ה – זֶה נִקְבָּה
שֶׁהִיָּתָה עָמוּ.

ד"ה, לָמָּה ד"ה? אֵלֶּא ד' בְּהִדְבָּקוֹת שֶׁל רַע עָמָּה
 הִיא דָּל"ת, הִיא עֲנִיָּה, וְצָרִיכָה לָשׁוּב
 בְּגִלְגּוּל לִבְעַר אֶת אוֹתוֹ הָרַע וּלְהִתְבַּלּוֹת בְּעַפָּר,
 וְאַחַר לְצַמֵּחַ בְּצַד הַטּוֹב וּלְצַאֵת מֵעֲנִי לְעֶשֶׂר, וְאִז
 ה'. וְעַל זֶה יְה"ו ד"ה.

צא זָקֵן מִתּוֹךְ הַתְּהוֹמוֹת, אֵל תִּפְחַד, כִּמָּה
 סְפִינּוֹת מְזַמְּנוֹת לָךְ בְּשַׁעַה שֶׁתִּשּׁוּט בֵּינָם
 כְּדֵי לְנוּחַ בָּהֶן. בָּכָה כִּמּוֹ מִקֶּדֶם וְאָמַר, רַבּוֹן
 הָעוֹלָם, אוּלַי יֵאמְרוּ הַמַּחֲנוֹת הָעֲלִיוֹנִים שְׂאֲנִי
 זָקֵן וּבּוֹכָה כְּתִינוּק. גָּלוּי לְפָנֶיךָ שֶׁעַל כְּבוֹדְךָ
 אֲנִי עוֹשָׂה, וְלֹא עָשִׂיתִי לְכְבוֹדִי, שֶׁהָרִי בַּתְּחִלָּה
 הָיָה לִי לְהַשְׁמֵר שְׁלֹא אֶכְנֵס לַיִם הַגָּדוֹל, וְעַכְשָׁיו
 כִּינּוֹן שְׂאֲנִי בּוֹ, יֵשׁ לִי לְשׁוֹטֵט בְּכָל הַצָּדִידִים
 וּלְצַאֵת מִמֶּנּוּ.

יהודה אַתָּה יוֹדוּךָ אַחִיךָ, (כָּלֶם מוֹדִים עַל הַשֵּׁם הַזֶּה) הֵינּוּ
 מֵה שְׂאֲנֵנוּ אוֹמְרִים בְּרוּךְ אַתָּה, הוּא בְּרוּךְ
 וְהִיא אַתָּה. לְכָל בָּנָיו לֹא אָמַר יַעֲקֹב אַתָּה, אֵלֶּא
 לְמָקוֹם שֶׁהֻצְטָרַךְ. זֶהוּ אַתָּה.

השם הַזֶּה (וְדַאי אַתָּה) יוֹדוּךָ אַחִיךָ. כָּלֶם מוֹדִים לָךְ
 עַל הַשֵּׁם הַזֶּה. וְדַאי אַתָּה יוֹדוּךָ אַחִיךָ, עַל
 הַשֵּׁם הַזֶּה הַסֵּתֵלֵק וְנִכְפָּה הַצַּד הָאַחֵר, מִשּׁוּם

שְׁכַשְׁנִקְרָא וְנִזְכָּר, הָרִי יוֹצֵא אֶתוֹ הֵצֵד הָאֲחֵר. כִּיּוֹן
שְׁאוּמְרִים אֶתָּה, שְׁלִטוֹן וּגְדֻלָּה יֵשׁ לָהּ, וְהֵצֵד
הָאֲחֵר נִכְפָּה וְלֹא נִרְאָה שָׁם. וְדַאי שְׁבַשְׁם הִזָּה
נִרְשָׁם וְנִבְחָר מֵהֵצֵד הָאֲחֵר. וְזוֹ הָעֲלִיָּה וְהַמְּשָׁלָה
שְׁלָהּ, וְשִׁבְרָה וְרַע לֵצֵד הָאֲחֵר. כִּיּוֹן שְׁיִדּוּף אַחִיד
עַל הַשֵּׁם הִזָּה, אֶתָּה, אֲזִי יִדָּךְ בְּעָרְךָ אִיבִידָהּ, מִיָּד
נִכְנָעִים אֲלֶיהָ, וְהַשֵּׁם הִזָּה גּוֹרֵם.

יְדַעְתִּי, חֲבֵרִים, יְדַעְתִּי, שְׁאֶתָּה הָרִי הַשֵּׁם הִזָּה,
אַתָּם אוּמְרִים לְמָקוֹם עֲלִיוֹן אַחֵר,
שְׁכָתוֹב (תהלים קי) אֶתָּה כֹּהֵן לְעוֹלָם, בְּיָמִין הָעֲלִיוֹן.
יָפָה הוּא, שְׁהָרִי כִּיּוֹן שְׁרַבִּי שְׁמַעוֹן מוֹדִים לוֹ
עֲלִיוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים, וְזָכָה לְכָל. כָּל מֶה שֶׁהוּא
אוֹמֵר, כֵּךְ זֶה וְיָפָה.

אֲבִי כְּשֶׁתִּהְיוּ מַגִּיעִים אֵלָיו, אֲמָרוּ לוֹ וְהִזְכִּירוּ לוֹ
אֶת יוֹם הַשְּׁלֵג כְּשֶׁזָּרְעֵנוּ פּוֹלִים לַחֲמָשִׁים
וּשְׁנַיִם גּוֹנִים, שְׁהָרִי אֶתָּה כֹּהֵן. כָּאֵן נִקְשָׁר כּוֹס שֶׁל
בְּרָכָה בְּיָמִין בְּלִי פִּרּוֹד כָּלֵל, וּמִשּׁוֹם כֵּךְ, אֶתָּה
כֹּהֵן לְעוֹלָם. כָּאֵן נִקְשָׁר כּוֹס בְּיָמִין כְּרָאוּי.

וַעֲלֵ זֶה אֲמַר הַכָּתוּב, יְהוּדָה אֶתָּה, לְאַתָּה הִזָּה
יִדּוּף אַחִידָהּ, וְלֹא כָתוּב יְהוּדָה יִדּוּף אַחִידָהּ
וְלֹא יוֹתֵר, אֲלֵא עַל שֵׁם שֶׁל אֶתָּה. אֶתָּה – מָקוֹם
זֶה הִצְטָרֵךְ לַשֵּׁם הִזָּה, וְלֹא אַחֵר.

יְהוּדָה – הָאֵב הָרָאשׁוֹן וְהָאֵב הַשְּׁנִי, וְלֹא הָיָה
 בּוֹ חֲלוּף לְעוֹלָמִים. וּמִשּׁוּם כֵּךְ פָּרַץ
 הַתְּגַבֵּר בּוֹ בְּגִבּוּרְתּוֹ מֵה שְׁלֹא הָיָה כֵּךְ לְכָל בְּנֵי
 הָעוֹלָם. וְעַל כֵּךְ בְּנִינוּ שֶׁל דָּוִד מִתְחִיל אֶת
 הַחֲשׁבוֹן מִפָּרֶץ, וְלֹא מִבְּעֹז, שֶׁהָיָה בּוֹ שְׁנׁוּי.
 חֲבֵרִים, אִם תִּשְׁגִּיחוּ, לֹא אִמְרָתִי דְּבָרִים בְּסִתָּר,
 וְאֵף עַל גֵּב שֶׁהֵם נִסְתָּרִים.

וְעַל כֵּךְ יְהוּדָה הִרְוִיחַ אֶת הַשֵּׁם הַזֶּה שֶׁנִּקְרָא
 אֶת־הָ. עָמַד עַל בְּרִיו פְּעַם רִאשׁוֹנָה וּפְעַם
 שְׁנִיָּה וְלֹא הִשְׁתַּנָּה לְעוֹלָם. וּבְנֵי יְהוּדָה וְזָרְעוֹ
 מוֹדִים וְאוֹמְרִים כִּי אֶתָּה אָבִינוּ, מֵה שְּׁאִין כֵּן
 לְשָׂאֵר בְּנֵי הַגִּלְגּוּל לְעוֹלָמִים. שְׂאֵר בְּנֵי הַגִּלְגּוּל,
 שְׁנֵי אָבוֹת, שְׁתֵּי אִמֹּהוֹת, יֵשׁ לָהֶם גּוֹן לְבִנְיָן.
 וְסוּדוֹת הִלְלוּ בְּעַמֻּקֵּי הַיָּם, הֵם בָּלֵב הַתְּהוֹמוֹת, מִי
 יָכוֹל לְהוֹצִיא אוֹתָם? קוֹם זִקֵּן, הַתְּגַבֵּר וְהַתְּחַזֵּק
 בַּחֲזָקָה וְהוֹצֵא מִרְגְּלֵיֶיךָ מִתְּהוֹמוֹת!

בְּעֹז נִרְאָה שֶׁהָיָה בּוֹ שְׁנׁוּי כְּשֶׁהוֹלִיד אֶת עוֹבֵד,
 שֶׁהָיָה עוֹבֵד (מַעֲשֶׂה) הוּא בְּשְׁנׁוּי. לֹא כֵךְ.
 אֲבָצֵן הוּא בְּעֹז, הוּא הָאֵב הָרָאשׁוֹן שְׁלֹא עָשָׂה
 שְׁנׁוּי. וְאִם תֹּאמַר שֶׁהוּא הָיָה, וְדַאי כְּשֶׁהִתְעוֹרֵר
 לְמַעֲשֶׂה הַזֶּה הָיָה בּוֹ, מִי שֶׁהוּא גִבּוֹר כְּאָרִי
 וְכֹלְכִיָּא הָיָה בּוֹ, כִּדִּי שְׁלֹא יִהְיֶה שְׁנׁוּי בְּדוֹד, וְחִזֵּר

הַדָּבָר לְעֶקֶר הָרָאוּשׁוֹן כְּדִי שֶׁהַכֹּל יִהְיֶה מֵאֵב אֶחָד, וְשִׁלְשֻׁלַת אַחַת. וְהַכֹּל אֶחָד, וְלֹא הִיָּה שְׁנוּי בְּגִלְגּוּל שֶׁל זֶרַע דָּוִד. וְעַל זֶה אֶתָּה, מֵרָאשׁ וְעַד סוּף, בְּלִי שְׁנוּי כָּלָל.

עֲבָשׁוּ יֵצְאֶת זֶקֶן מַעֲמָק שֶׁל לֵב הַיָּם. יְהוּדָה אֶתָּה, וְדַאי מֵרָאשׁ וְעַד סוּף, וְלֹא רְאוּי לְכָל שָׂאֵר הַבָּנִים שִׁיקְרָאוּ אֶתָּה, אֲלֵא לֹו לְבַדּוֹ. אֲשֶׁרִי חָלְקוּ שֶׁל דָּוִד שֶׁכֶּף נִבְחַר וְהִתְעַלָּה מִשָּׂאֵר הָעֶקֶר שֶׁל אָדָם בְּאָרֶץ.

יְיִדוּף אַחִיךָ, יְיִדוּף כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם הִיָּה צָרִיךְ לַהֲיוֹת! מָה הַטַּעַם אַחִיךָ? אֲלֵא שְׁדִרְךָ כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא מַתִּיבָמִים לְגִלְגּוּל אֲלֵא מֵהֶצֶד שֶׁל הָאֲחִים, וְהָאֵח מְזַמֵּן לִיבּוֹם, (וְאֶתָּה בְּעֶצְמְךָ הַיּוֹד מִנֵּת לִיבּוֹם), וְכֵאֵן כָּל אַחִיךָ יְיִדוּף, שֶׁלֹּא יִשְׁתַּלְשַׁל מֵהֶם וְלֹא מֵאַחֵד מֵהֶם שִׁלְשֻׁלַת הַמְּלוּכָה, אֲלֵא אֶתָּה לְבַדְּךָ. אֶתָּה מֵרָאשׁ וְעַד סוּף אֶתָּה עֲשִׂיתָ, וּמִמֶּךָ יֵצֵא כָּל הַשִּׁלְשֻׁלַת וְגִזּוּעַ (דְּמוּת וְגוֹף) שֶׁל הָאָרִיָּה.

בְּנִיךָ בְּנֵי אַרְיָה, שֶׁלֹּא עָבְרוּ לְשְׁנוּי שֶׁל אַחִיךָ, לֹא הִתְחַלְפוּ לְטָלָה וְלֹא לְשׁוֹר וְלֹא לְגִדִּי וְלֹא לְשׁוֹם דִּיוֹקָן אַחֵר, אֲלֵא אַרְיָה הִתְחִיל לְבָנוֹת, וְאַרְיָה סִיִּים אֶת הַבְּנִין. כָּל הַשִּׁלְשֻׁלַת שֶׁלָּךְ הֵם בְּנֵי

אֲרִיָּה, שְׁאֵלְמָלָא בָּא גִלְגּוּל מִצַּד אַחִיָּךְ, יִתְחַלְפוּ
כָּל הַדְּיוּקְנָאוֹת וַיִּתְעַרְבוּ אֵלֶּה בְּאֵלֶּה. וְלִכֵּן יוֹדוּךְ
אַחִיָּךְ, שֶׁלֹּא הָיָה אֶחָד מֵהֶם בְּגִלְגּוּל הַשְּׁלִשְׁלֹת
שָׁל בְּנֵיךְ. יָדוּךְ הָרֵם, שֶׁלֹּא הָיָה בְּךָ עֲרֻבֻבִיָּה
אַחֲרֵת מֵהֶם. וְהֵינּוּ מִטְרָךְ בְּנֵי עֲלִית, שֶׁלֹּא הָיָה
טְרָךְ לְאַחֵר עַל שְׁלִחְנֶךְ.

פֶּרֶע – בְּמִיתַת עַר. רַבֵּץ – בְּמִיתַת אוֹנָן. אַחֵר כָּךְ
הַתְּגַבֵּר כְּאֲרִי לְהִקִּים אֶת פֶּרֶץ, וּכְלָבִיא
לְהִקִּים אֶת זֶרַח. מִי יִקְיָמֵנוּ? שְׁכַתּוֹב (בראשית לח)
וְלֹא יִסֹּף עוֹד לְדַעְתָּהּ, וְתִרְגּוֹם: וְלֹא פֶסֶק. מִי
יִקְיָמֵנוּ, מִי הוּא שְׁאֵמֵר אֲסוּרָה אִשָּׁה זֹו. מִי הוּא
שְׁאֵמֵר, הוּאִיל וְהַשְׁלִימָה אֶת צִרְכֵּיהָ, לֹא
הַצְטָרְכָה לָךְ יוֹתֵר, יְבָמָה זֹו, כִּיּוֹן שְׁהַשְׁלִימָה
דְּרִכֵּיהָ, לֹא הַצְטָרְכָה לָךְ יוֹתֵר, וְנִרְאִית לְפָרֵשׁ
מִמֶּנָּה. אֲבָל מִי יִקְיָמֵנוּ, וְדַאי שְׁמִשָּׁם וְהִלָּאָה הִיא
שְׁלוּ, שְׁהִירֵי הוֹצִיָּאָה מִי שְׁמִכְשִׁכְשׁ בְּמַעֲיָה.

סוּד נִסְתָּר כָּאֵן, אַחֵי הָאָדָם לָמָּה? וְעוֹד, יְהוּדָה
שְׁהָיָה אָבִיו לָמָּה? אֵלָּא אוֹתוֹ שְׁמִכְשִׁכְשׁ
בְּמַעֲיָה רוֹאָה שְׁמִי שְׁשׁוּמֵר אוֹתוֹ, מְקַטְרֵג עָלָיו
קְטְרוּגִים בְּכָל הַצְדָדִים וְרוֹצֵה לְצַאת. כִּיּוֹן
שִׁצָּא, מִזְמִין אַחֵר אוֹתָהּ רוּחַ אַחֲרֵת, וּבָאִים
לְהַכְנִס כְּמוֹ מְקָדָם, עַד שְׁנִכְנָה כְּמוֹ מְקָדָם בְּכַחַ

הקטרוג הקשה שמקטרג באחיו. משם והלאה
מתרת לו האשה הזו.

סדר הלימוד ליום כב טבת [יום 111 בשנה]

אשרי חלקו של יהודה. בהתחלה היה גור.
אחר כך אריה, שמתגבר ומתפשט בכוח
(ואחר כך) כאריה. וסים בלביא. כל שאר בני העולם
לא כך, ועל זה יהודה, כמו שאמרנו.

ראובן שמעון לוי – הרי שלשה, כמו שאמרנו.
יהודה התחבר עמם, והכל כראוי.
יששכר וזבולון שתי ירכים. מקום שיונקים
נביאי האמת. יששכר ירך ימין, כתוב ומבני
יששכר יודעי בינה לעתים (זבולון ירך שמאל), וכתוב
(דברים לג) שִׁמְח זְבוּלֹן בְּצִאֲתָהּ. ובשעור גדול כתוב
(בראשית מט) זְבוּלֹן לַחֹף יָמִים יִשְׁכֵּן וְהוּא לַחֹף
אֲנִית. מה הטעם? משום שוירכתו על צידן.
שעור (הירך שלו) עד צידון.

בנימין נשאר למעלה בין הירכים, שהרי יוסף
היה דיוקנו בארץ, ולהשתמש בעולם
הזה, ועמו השתמש משה, שכתוב (שמות יג) וַיִּקַּח
מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ. בנִימִין הַסֵּתֶלֶק
למעלה, בנִימִין צִדִּיקוֹ שֶׁל עוֹלָם.

מְבָרְכִים לְמָטָה – דִּין וְנִפְתָּלִי גָד וְאֲשֹׁר. בִּירָךְ
שְׁמַאל – דִּין עַד פָּרַק הָרָגֶל, פָּרַק הָרָגֶל
נִפְתָּלִי, וּמִשּׁוֹם כֶּךָ נִפְתָּלִי אֵילָה שְׁלַחָה, קַל
בְּרָגְלָיו. בִּירָךְ יָמִין גָּד, וְהוּא יָגַד עָקֵב, עַד פָּרַק
הָעָקֵב. אֲשֶׁר פָּרַק שֶׁל עָקֵב יָמִין, וְטָבַל בְּשֵׁמֶן
רָגְלוֹ, וְכָתוּב בְּרָזַל וְנִחַשְׁתָּ מְנַעֲלֶיהָ.

כָּל אֵלֶּה הֵם דְּיוֹקְנָאוֹת עֲלִיוֹנִים, דְּיוֹקֵן שְׁלֹמֹעַלָה.
וּמִשּׁוֹם שֶׁהָיוּ בְּרִיּוֹת מִמֶּשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה,
נִתְקַנָּה בָּהֶם הַשְׂכִּינָה בִּשְׁנַיִם עָשָׂר הַפָּרָקִים הַלָּלוּ
שְׁתֵּים עָשָׂרָה הַתַּפְּשֻׁטִּיּוֹת שֶׁנִּתְפַּשְׁטוּ מִמֶּשׁ
מִיִּשְׂרָאֵל, שֶׁכָּתוּב כָּל אֵלֶּה שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם
עָשָׂר. הַתַּפְּשֻׁטִּיּוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אֵלֶּה נִקְרָאִים.
לְהַתַּפְּשֻׁטוֹת שֵׁם שֶׁל מ"י לְהִיּוֹת בְּנֵין כְּרָאוּי,
לְהִיּוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָלֹל שֶׁל שֵׁם אֱלֹהִים. אֱל"ה הוּא
יִשְׂרָאֵל בְּכָלֹל. מ"י חֵבֶר (פָּרָא) אֵלֶּה עֲמוֹ, וְהָיָה בְּנֵין
שָׁלֵם עַל תְּקוּנָּו, שֵׁם אֶחָד מִמֶּשׁ.

זֶהוּ שְׁאֵמֶר לוֹ לִיעֶקֶב אוֹתוֹ הַמִּמְנָה שֶׁל עֲשׂוֹ,
שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לב) כִּי שָׂרִיתָ עִם אֱלֹהִים, (עַם
אֲנָשִׁים וְתוֹכֵל) לְמַעֲלָה, בְּתִקּוֹן רֵאשׁוֹן בְּבִנְיָן רֵאשׁוֹן.
כָּל אֵלֶּה, וְדָאִי בְּנֵין רֵאשׁוֹן הוּא.

וְלִבְנֵי אֵין כְּלִיּוֹן לְיִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי
עוֹלָמִים. וְחַס וְשָׁלוֹם, אֲלֹמָלָא יְכָלוּ, הַשֵּׁם

הָזֶה לֹא הָיָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (יהושע ז) וְהִכְרִיתוּ אֶת
שְׁמֵנוּ מִן הָאָרֶץ וּמָה תַעֲשֶׂה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל. שֵׁם
הַגָּדוֹל זֶה הַבְּנִין הָרָאשׁוֹן, שֵׁם הָרָאשׁוֹן אֱלֹהִים.
וַעֲכָשׁוּ שִׁישְׁרָאֵל בְּגָלוֹת, (יִתְחַבֵּר) כְּבִיכּוֹל נָפַל כָּל
הַבְּנִין, וְלַעֲתִיד לָבֹא כְּשִׁיגָאֵל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֶת בְּנָיו מֵהַגָּלוֹת, מִי וְאֵל"ה שְׁהִיוּ בְּפִרּוֹד
בְּגָלוֹת יִתְחַבְּרוּ כְּאַחַד, וְשֵׁם הָאֱלֹהִים יִהְיֶה שָׁלֵם
עַל תְּקוּנָתוֹ וְהָעוֹלָם יִתְבַּסֵּם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (ישעיה ס) מִי
אֵלֶּה כָּעֵב תַּעֲוִפִּינָה וְכִיוֹנִים אֶל אֲרֻבֹּתֵיהֶם.

וּמִשּׁוֹם שֶׁהוּא שֵׁם אֶחָד, לֹא כָתוּב מִי וְאֵלֶּה,
אֵלֶּה מִי אֵלֶּה, שֵׁם אֶחָד לֹלֵא פִרּוֹד,
וְהוּא אֱלֹהִים. שְׁעַכְשׁוּ בְּגָלוֹת הַתַּעֲלָה מִי
לְמַעַלָּה, כְּבִיכּוֹל הָאֵם מַעַל הַבְּנִים, וְהַבְּנִים נָפְלוּ,
וְהַשֵּׁם שְׁהִיָּה שָׁלֵם, שֶׁהוּא הַשֵּׁם הָעֲלִיוֹן הַגָּדוֹל
הָרָאשׁוֹן, נָפַל.

וְעַל זֶה אָנוּ מִתְפַּלְּלִים וּמִקְדָּשִׁים בְּבִתֵּי כְּנִסְיֹת
עַל הַשֵּׁם הַזֶּה שְׁיִבְנָה כְּמוֹ שְׁהִיָּה, וְאוֹמְרִים
יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמִיהָ רַבָּא. אָמֵן יְהִי שְׁמִיהָ רַבָּא
מְבָרֵךְ. מִי זֶה שְׁמוֹ הַגָּדוֹל? אוֹתוֹ הָרָאשׁוֹן שֶׁל
הַכֹּל, מִשּׁוֹם שֶׁאֵין לוֹ בְּנִין אֵלֶּה עִמָּנוּ. מִי לֹא
יִבְנֶה לְעוֹלָם אֵלֶּה בְּאֵלֶּה. וְעַל זֶה בְּאוֹתוֹ זְמַן, מִי

אֱלֹהַ כְּעַב תְּעוֹפִינָהּ, וַיֵּרְאוּ כָּל הָעוֹלָם שְׁהָרִי הַשֵּׁם
הָעֲלִיּוֹן נִתְקַן עַל תְּקוּנָּו.

וְאֵם שְׁמוֹ הַגָּדוֹל הַזֶּה נִתְקַן וְנִבְּנָה עַל תְּקוּנָּו,
הָרִי יִשְׂרָאֵל שׁוֹלֵטִים עַל הַכֹּל, וְכָל שְׂאֵר
הַשְּׁמוֹת יַחְזִירוּ עַל תְּקוּנָּם, וַיִּשְׂרָאֵל שׁוֹלֵטִים עַל
הַכֹּל, שְׁהָרִי כָּלם תְּלוּיִים בְּשְׁמוֹ הַגָּדוֹל, רֹאשׁוֹן
לְכָל הַבְּנִינִים.

סוּר זֶה, כְּשֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הָעוֹלָמוֹת. רֹאשׁוֹן לְכָל הַבְּנִינִים, שֵׁם זֶה
נִבְּנָה, שְׁכָתוֹב (ישעיה מ) שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ
מִי בָּרָא אֱלֹהִים. בָּרָא שְׁמוֹ עַל תְּקוּנָּו. וְכֶשֶׁבָּרָא
אֱלֹהִים, בָּרָא (שְׁמוֹ) אוֹתוֹ בְּכָל הַחִילּוֹת שֶׁנִּרְאִים לוֹ
לִהְיוֹת שְׁמוֹ עַל תְּקוּנָּו כְּרֹאשׁוֹ, שְׁכָתוֹב הַמוֹצֵיא
בְּמִסְפָּר צָבָאִם.

מַה זֶה בְּמִסְפָּר? אֵלֶּא בֶּן אֶחָד שְׁמֵאִיר מְסוּף
הָעוֹלָם וְעַד סוּף הָעוֹלָם יֵשׁ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וְהוּא עֵץ גָּדוֹל וְחִזָּק. רֹאשׁוֹ מַגִּיעַ לְגַבֵּה
הַשָּׁמַיִם, וְסוּפוֹ מִתַּפְּשָׁטִים שְׂרָשָׁיו, וּמִשְׂרָשִׁים
בְּעֶפֶר הַקָּדוֹשׁ, וּמִסְפָּר שְׁמוֹ. וְתְלוּיֵי בְּשָׁמִים
הָעֲלִיּוֹנִים, וְחִמְשָׁה רְקִיעִים תְּלוּיִים מִמֶּנּוּ עַד
הַמִּסְפָּר הַזֶּה, וְכָלם נוֹטְלִים שֵׁם זֶה בְּגִלְלוֹ,

שְׁכָתוֹב (תהלים יט) הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים, בְּגִלְלֵ מְסַפֵּר
 זֶה. כָּל (בְּשִׁבְלֵ הַשֵּׁם הַזֶּה מְסַפֵּר) הַשָּׁמַיִם מְרִוּיָּחִים אֶת
 הַשֵּׁם הַזֶּה בְּגִלְלוֹ. וְעַל זֶה הַמוֹצֵיא בְּמְסַפֵּר
 צָבָאָם, שְׁאֵלְמָלָא מְסַפֵּר זֶה לֹא יִמָּצְאוּ חִילוֹת
 וְתוֹלְדוֹת לְעוֹלָמִים.

וְעַל זֶה כָּתוֹב (במדבר כג) מִי מָנָה עֶפֶר יַעֲקֹב וּמְסַפֵּר
 אֶת רִבְעֵ יִשְׂרָאֵל. שְׁנַיִם הֵם שְׁמֵנוּ צֶאן
 וְנִכְנָסוּ בְּחֻשְׁבוֹן עַל יְדֵיהֶם, בְּגִלְלֵ שְׁלֹא שְׁלֻטָּה
 בָּהֶם עֵין הָרַע. מִי מָנָה עֶפֶר יַעֲקֹב – הָרִי אֶחָד
 שֶׁעָשָׂה חֻשְׁבוֹן. וּמְסַפֵּר אֶת רִבְעֵ יִשְׂרָאֵל – הָרִי
 מוֹנֶה אַחֵר.

וְעַל שְׁנֵי אֵלֹהִים לֹא שְׁלֻטָּה בָּהֶם עֵין הָרַע, שְׁהָרִי
 מִי מָנָה לְעֶפֶר יַעֲקֹב – אֵלֹהִים אוֹתָן אֲבָנִים
 (דְּרָגוֹת) קְדוֹשׁוֹת, אֲבָנִים מְפֻלְמוֹת שְׁמֵהֶן יוֹצְאִים
 מִיָּם לְעוֹלָם. וְעַל זֶה כָּתוֹב (בראשית כח) וְהָיָה
 זֶרַעְךָ כְּעֶפֶר הָאָרֶץ. מָה אוֹתוֹ עֶפֶר הָעוֹלָם
 מִתְבָּרֵךְ בְּשִׁבְלֵוֹ, אֵף כֵּן (בראשית כב) וְהִתְבָּרְכוּ
 בְּזֶרַעְךָ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ. כְּעֶפֶר הָאָרֶץ מִמֶּשׁ.
 וּמְסַפֵּר, שֶׁהוּא מוֹנֶה שְׁנֵי, מָנָה אֶת רִבְעֵ כָּל
 אוֹתָן נִקְבּוֹת, מְרַגְלִיּוֹת עֲלִינוֹת, שֶׁל הַמָּטָה
 שֶׁשׁוֹכֵב עָלֶיהָ יִשְׂרָאֵל.

וּמִשָּׁם וְהִלָּאָה הוּא מוֹנֶה לְכָל, מִשּׁוּם שֶׁהוּא טוֹב עֵין. זֶהוּ שְׁכָתוֹב מוֹנֶה מְסַפֵּר לְכוֹכְבִּים. מִי הוּא שְׁמוֹנֶה אֶת הַכוֹכְבִּים? מְסַפֵּר. מוֹנֶה מְסַפֵּר לְכוֹכְבִּים. וְעַל יְדוֹ עוֹבְרִים כָּלֶם בְּחֻשְׁבוֹן. וְלַעֲתִיד לָבֵא, (ירמיה לג) עוֹד תַּעֲבֹרְנָה הַצֶּאֱנָן עַל יְמֵי מוֹנֶה. וְלֹא יוֹדְעִים מִי הוּא. אֲלֵא מִשּׁוּם שֶׁבְּאוֹתוֹ זְמַן יִהְיֶה הַכֹּל בְּיַחְוֹד בְּלֹא פְרוּד, הַכֹּל יִהְיֶה (וְהַכֹּל יִהְיֶה) מוֹנֶה אֶחָד.

קוּם זָקֵן, הִתְעוֹרֵר וְהִתְגַּבֵּר בְּכַחַךְ וְשׁוּט בֵּים. פָּתַח וְאָמַר, (במדבר כג) מִי מָנָה עֶפֶר יַעֲקֹב וּמְסַפֵּר אֶת רַבַּע יִשְׂרָאֵל. בְּשַׁעֲה שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְעוֹרֵר לְהַחֲיוֹת מֵתִים – אֵלּוּ שֶׁחֲזָרוּ בְּגִלְגּוּל שְׁנֵי גּוֹפִים בְּרוּחַ אַחַת, שְׁנֵי אַבּוֹת, שְׁתֵּי אִמֹּהוֹת, כְּמָה גִלְגּוּלִים מִתְגַּלְגָּלִים עַל יְדֵי זֶה, אֵף עַל גִּב שְׁנֵתִיבָאֵר, וְכַךְ הוּא. אֲבָל מִי מָנָה עֶפֶר יַעֲקֹב, וְהוּא יִתְקַן הַכֹּל, וְלֹא יֵאבֹד כָּלוּם, וְהַכֹּל יָקוּם.

וְהָרִי נֶאֱמַר (דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפֶר יִקְיֻצּוּ. אֲדָמַת עֶפֶר אֱלֹהִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּסִפְרוֹ שֶׁל חֲנוּךְ, כְּשֶׁהַחֲבֵרִים הִסְתַּכְּלוּ בְּאוֹתָן אוֹתִיּוֹת (שְׁטָסוֹת) בְּאֹוִיר בּוֹ, וְהֵם אַע"ד פַּמַּת"ר, הֵינּוּ אֲדָמַת עֶפֶר. הֵינּוּ (קֹהֶלֶת ד) וְשִׁבַּח אֲנִי אֶת הַמֵּתִים שְׁכָבָר מֵתוֹ. אֲדָמַת עֶפֶר הֵן אוֹתִיּוֹת, וְקוֹל

מתעורר ומודיע וכך אומר בבנין השני. עפר –
עפר ראשון. אדמת – שני. שהתתקן העקר
הראשון פסלת אליו.

**אדמת עפר – כלם – יקיצו, אלה שהתתקנו
לחיי עולם.** (יקיצו, כמו שנאמר בספרו של חנוך. חברים

הסתכלו באלו האותיות אדמ"ת עפ"ר (והן אע"ד פמת"ר) אותן
אותיות טסות באויר, וקול מתעורר ומודיע (ומכריז)
הקיצו ורגנו שכני עפר, וזהו בנין שני שנתקן.
וכך אמר בספרו של חנוך: בנין שני עפר שנתקן.
ראשון אדמת. ואותו ראשון פסלת לגבי שני
שנתקן. ואלו ישני אדמת עפר כלם יקיצו אלה
שנתקנו לחיי עולם) מי זה עולם? זהו עולם
שלמטה, שהרי לא זכו להיות בעולם שלמעלה.
ואלה שלא זכו – לחרפות ולדראון עולם. מה זה
לחרפות? משום שצד האחר יעבר מן העולם,
והקדוש ברוך הוא ישאיר את אלה שהיו מנביעת
אותו הצד להתמיה בהם את כל בני העולם.

**מי גרם כל זה? אותו שלא רצה להתרבות
בעולם ולא רצה לקיים** (בדרגה של אותו נהר שהוא)

ברית הקדש, ולכן גרם כל מה שגרם וכל
הגלגולים הללו שאמרנו עליה עד כאן. (וזהו) עד
כאן זקן. שתק רגע אחד, והחברים היו תמהים,

וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִים אִם הָיָה יוֹם אִם הָיָה לַיְלָה, אִם עוֹמְדִים שָׁם אִם לֹא עוֹמְדִים.

פְּתַח אוֹתוֹ זָקֵן וְאָמַר, כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עֲבָרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד וּבִשְׁבִיעִית וְגו'. פָּסוּק זֶה מוֹכִיחַ עַל כָּל מִה שֶׁנִּתְבָּאֵר. בֹּא וּרְאֵה, כָּל זָכָר עוֹמֵד בְּדִיוּקָן בְּעוֹלָם הַזָּכָר, וְכָל נִקְבָּה עוֹמֶדֶת בְּדִיוּקָן בְּעוֹלָם הַנִּקְבָּה. בְּעוֹד שֶׁהוּא עֶבֶד שֶׁנִּדְבֵּק בּוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָן שֵׁשׁ שָׁנִים קִדְמוּנִיּוֹת, וְאִם עָקַר עֲצָמוֹ מִעֲבוֹדָתוֹ, יַעֲקֹר אוֹתוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאוֹתָן שֵׁשׁ שָׁנִים שֶׁל עוֹלָם הַזָּכָר, וַיִּמָּסֶר לְאָדָם שֶׁהוּא מִשְׁשָׁה צְדָדִים, יַעֲבֹד לוֹ שֵׁשׁ שָׁנִים, וַיַּעֲקֹר מִשְׁשׁ שָׁנִים שֶׁלֹּא מִעֲלָה. (קִדְמוּנִיּוֹת)

אַחֲרֵי כֵּף יוֹרֵד מִשָּׁם וְנִמְסָר לְעוֹלָם הַנִּקְבָּה. הוּא לֹא רָצָה לַעֲמֹד (בְּעוֹלָם) בַּזָּכָר – יוֹרֵד וְעוֹמֵד בַּנִּקְבָּה. בָּאָה הַנִּקְבָּה, שֶׁהִיא שְׁבִיעִית, וְנוֹטְלָת אוֹתוֹ. הִרִי מִכָּאן וְהִלָּאָה הוּא מֵעוֹלָם הַנִּקְבָּה.

לֹא רָצָה לַעֲמֹד בָּהּ וּבִגְאֻלָּהּ שְׁלָהּ – יוֹרֵד לְמַטָּה וְנִדְבֵּק לְמַטָּה וְנִאָּחַז בְּצַד הָאֲחֵר. מִכָּאן וְהִלָּאָה נַעֲקֹר מֵעוֹלָם הַזָּכָר וּמֵעוֹלָם הַנִּקְבָּה. הִרִי נִאָּחַז בְּאוֹתָם עֲבָדִים שֶׁהֵם מֵצַד הָאֲחֵר.

עֲבָשׁוּ, כִּיּוֹן שְׂכָךְ הוּא, הַצְטָרֵךְ פָּגַם וּלְעֲשׂוֹת בּוֹ
 רָשָׁם שֶׁל פָּגַם, שֶׁהָרִי כָּל פָּגַם הוּא שֶׁל
 צַד הָאֲחֵר, וּמִיּוֹבֵל וְהִלָּאָה חוּזֵר לְגִלְגּוּל, וְשָׁב
 לְעוֹלָם כְּמִקְדָּם, (אם זִזְכָּה וּמִתְקַן עֲצָמוֹ, נִדְבֵק) וְנִדְבֵק בְּאוֹתוֹ
 עוֹלָם הַנִּקְבָּה וְלֹא יוֹתֵר. זָכָה – עוֹשֶׂה תוֹלָדוֹת
 בְּעוֹלָם הַנִּקְבָּה, וְכֻלָּם סוּד הַכְּתוּב (תהלים מה)
 בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ רַעוּתֶיהָ מוֹבָאוֹת לָהּ. וְאַשְׁרִי
 כְּשֶׁמִּתְקַן וְזִזְכָּה לְכָךְ.

וְאִם לֹא זָכָה אֶפְלוּ בְּגִלְגּוּל הַיּוֹבֵל, הָרִי הוּא כָּלֹא
 הָיָה, שֶׁחֲזָר וְלֹא הַשְׁלִים יָמָיו לְהַנָּשֵׂא
 בְּעוֹלָם וּלְעֲשׂוֹת תוֹלָדוֹת. מֶה כָּתוּב? אִם בְּגִפּוֹ
 יָבֵא בְּגִפּוֹ יֵצֵא. אִם יַחֲדִי יִכָּנֵס לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם בְּלִי
 תוֹלָדוֹת וְלֹא רָצָה לְהִשְׁתַּדֵּל בְּכָךְ, וַיֵּצֵא מִהָעוֹלָם
 הַזֶּה יַחֲדִי בְּלִי זָרַע – הוֹלִךְ כְּמוֹ אֶבֶן בְּכַף הַקָּלַע
 עַד אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁל הַסֵּלַע הַחֲזָק, וְנִכְנָס לָשֵׁם,
 וּמִיד נּוֹשֶׁבֶת רוּחַ שֶׁל אוֹתוֹ יַחֲדִי שֶׁנֶּעֱזָב מִנִּקְבָּתוֹ,
 וְהוֹלִךְ יַחֲדִי כְּנֶחֱשׁ שֶׁלֹּא מִתְחַבֵּר עִם אֲחֵר בְּדֶרֶךְ,
 וְנוֹשֵׁב בּוֹ.

וּמִיד יוֹצֵא מִתּוֹךְ אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁל הַסֵּלַע הַחֲזָק
 הוּא לְבָדוֹ, וְהוֹלֵךְ וּמִשׁוּטֵט בְּעוֹלָם עַד
 שְׁמוּצָא גּוֹאֵל לְהִשְׁיבוֹ. וְהִינוּ אִם בְּגִפּוֹ יָבֵא בְּגִפּוֹ
 יֵצֵא, זֶה שֶׁלֹּא רָצָה לָשֵׂאת שְׂיָהּיוּ לוֹ תוֹלָדוֹת.

אבל אם בעל אשה הוא, שנשא והשתדל באשתו ולא יכל – ההוא לא מגרש כאותו אחר, לא יכנס יחידי ולא יצא יחידי. אלא אם בעל אשה הוא, הקדוש ברוך הוא לא מקפח שכר כל בריותיו, אף על גב שלא זכו לבנים, מה כתוב? ויצאה אשתו עמו. ושניהם באים בגלגול וזוכים להתחבר כאחד במקדם. וזה לא נשא אשה של גרושין, אלא אותה שהשתדל בה בהתחלה ולא זכו – כעת יזכו כאחד אם יתקנו מעשיהם, ועל זה ויצאה אשתו עמו.

אם אדניו יתן לו אשה וגו'. (עתה) חוזר הכתוב לדברים אחרים (לדבר הראשון), לאותו שיצא יחידי בלי נקבה כלל, ויגאל אותו מקום שנקרא שביעית, ואותה שביעית נקראת אדניו, הוא אדון כל הארץ. אם אדניו – זה חס עליו ומשיב אותו לעולם הזה יחידי כמו שהיה, ונותן לו אשה, אותה שמזבח הוריד עליה דמעות, ומתחברים כאחד. וילדה לו בנים או בנות האשה וילדיה תהיה לאדניה, כמו שנאמר.

שהרי אם שב והתקין אותו מקום שפגם בחייו, מתקבל לפני המלך הקדוש, נוטל אותו ומתקנו על תקונו אחר כך. וזה נקרא

בַּעַל תְּשׁוּבָה, שֶׁהָרִי יֵרֶשׁ אֶת מוֹשְׁבוֹ שֶׁל אוֹתוֹ
הַמָּקוֹם שֶׁל אוֹתוֹ נָהָר שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא, וּמִתְקֵן אֶת
עֲצָמוֹ מִמָּה שֶׁהָיָה בַּתְּחִלָּה. (אוֹתוֹ מָקוֹם שְׁנֶפֶגֶם וּמִתְקֵן אוֹתוֹ
עַל תְּקוּנוֹ בְּחַיָּיו, מִתְקַבֵּל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ וְלוֹקַח אוֹתוֹ אַחֵר כֶּךָ, וְזֶה נִקְרָא
בַּעַל תְּשׁוּבָה, שֶׁהָרִי תִקֵּן עֲצָמוֹ מִמָּה שֶׁהָיָה בַּתְּחִלָּה) כִּיּוֹן שְׁנִתְקַן
וְשָׁב בַּתְּשׁוּבָה, הָרִי עָלָה עַל תְּקוּנוֹ. שְׁאִין דְּבָר
בְּעוֹלָם וְאִין מִפְתַּח בְּעוֹלָם שְׁלֹא שׁוֹבֵר אוֹתוֹ
שֶׁשָּׁב בַּתְּשׁוּבָה.

מַה זֶה יֵצֵא בְּגִפּוֹ? הָרִי נִתְבָּאֵר. אָבֵל עוֹד סוֹד יֵשׁ
בוֹ, יֵצֵא בְּגִפּוֹ – כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (משלי ט) עַל גִּפִּי
מֵרִמִּי קָרַת. מַה לְשֵׁם עֲלוֹי וְהִתְעַלּוּת, אֵף כָּאֵן
עֲלוֹי וְהִתְעַלּוּת. מָקוֹם שְׁבַעֲלִי תְשׁוּבָה עוֹלִים,
אֲפֹלוֹ צְדִיקִים גְּמוּרִים לֹא יְכוּלִים לַעֲמֹד שָׁם.
וּמִשׁוּם כֶּךָ, כִּיּוֹן שֶׁשָּׁב בַּתְּשׁוּבָה, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְקַבֵּל אוֹתוֹ וְדָאֵי מִיד.

שְׁנִינּוּ, אֵין דְּבָר בְּעוֹלָם שֶׁעוֹמֵד לִפְנֵי הַתְּשׁוּבָה,
וְאֵת הַכֹּל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל
וְדָאֵי. וְאֵם שָׁב בַּתְּשׁוּבָה, הָרִי מְזַמֵּן כְּנֻגְדוֹ אֲרַח
חַיִּים. וְאֵף עַל גֵּב שְׁפָגֶם מַה שְׁפָגֶם – הַכֹּל נִתְקַן
וְהַכֹּל חוֹזֵר עַל תְּקוּנוֹ, שֶׁהָרִי אֲפֹלוֹ בְּמַה שִּׁישׁ
בוֹ שְׁבוּעָה, (לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא בּוֹ כִּי ה' צְבָאוֹת יַעֲזֵר וּמִי
יִפְרֹ. זֶהוּ סוֹד סְתוּם. וְעוֹד, כֹּאֲשֶׁר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִשְׁבָּע שְׁבוּעָה, לֹא נִשְׁבָּע

אֵלָא אַם לֹא יַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה, שְׁהָרִי אֵין דְּבַר שְׁעוּמַד בְּפָנֵי הַתְּשׁוּבָה, וְעַל הַכֹּל מְכַפֵּר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּאֲשֶׁר עוֹשִׂים תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה) הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל, שְׁכַתוּב חַי אֲנִי נָאִם ה' כִּי אִם יִהְיֶה כְּנִיָּהּ וְגו'. וְכַתוּב כְּתָבוּ אֶת הָאִישׁ הַזֶּה עֲרִירִי וְגו'. וְאַחֵר שָׁעֵב בְּתְשׁוּבָה כְּתוּב, וּבְנִי יְכַנֶּיָּה אֶסֶר בְּנוֹ וְגו'. מְכָאן שְׁתְּשׁוּבָה מְשַׁבֶּרֶת כְּמָה גִּזְרַת וְדִינִים וְכְמָה שְׁלֹשְׁלָאוֹת בְּרִזָּל, וְאֵין מִי שְׁעוּמַד לְפָנֵי הַתְּשׁוּבָה.

וְעַל זֶה כְּתוּב, (ישעיה 10) וַיֵּצְאוּ וַרְאוּ בְּפָגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפֹּשְׁעִים בִּי. אֲשֶׁר פָּשְׁעוּ בִּי לֹא כְּתוּב, אֵלָא הַפֹּשְׁעִים בִּי. שְׁלֹא רוֹצִים לָשׁוּב וּלְהַתְּנַחֵם עַל מַה שֶּׁעָשׂוּ. אֲבָל כִּיּוֹן שֶׁהַתְּנַחֲמוֹ, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל אוֹתָם.

לָכֵן הָאָדָם הַזֶּה, אֵף עַל גֵּב שֶׁפָּשַׁע בּוֹ וּפָגַם בְּמָקוֹם שְׁלֹא צָרִיךְ וְשֵׁב לְפָנָיו – מְקַבֵּל אוֹתוֹ וְחָס עָלָיו, שְׁהָרִי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא מְלֵא רַחֲמִים, וּמִתְמַלֵּא רַחֲמִים עַל כָּל מַעֲשָׂיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קמה) וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו. אֲפֹלוּ עַל בְּהֻמוֹת וְעוֹפוֹת מַגִּיעִים רַחֲמָיו. אִם עָלִיהֶם מַגִּיעִים רַחֲמָיו, כָּל שָׁכֵן עַל בְּנֵי אָדָם שְׂיוֹדְעִים וּמְכִירִים לְשִׁבְחָ רַבּוֹנָם שְׂרַחֲמָיו מַגִּיעִים

עֲלֵיהֶם וְשׁוֹרִים עֲלֵיהֶם. וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד, (שם קיט)
 רַחֲמֵיךָ רַבִּים ה' כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חַיִּינִי.

אם עַל רָשָׁעִים מְגִיעִים רַחֲמֵי, כָּל שָׁכֵן עַל
 צְדִיקִים. אֲלֹא מִי צָרִיךְ רְפוּאָה? אוֹתָם
 בַּעֲלֵי כְּאִבִּים. וּמִי הֵם בַּעֲלֵי כְּאִבִּים? אֵלֶּה אוֹתָם
 רָשָׁעִים, הֵם צָרִיכִים רְפוּאָה וְרַחֲמִים, שֶׁהַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא (מְרַחֵם) עֲלֵיהֶם שֶׁלֹּא יִהְיוּ עֲזוּבִים
 מִמֶּנּוּ, וְהוּא – שֶׁלֹּא מִסְתַּלֵּק מֵהֶם, וַיָּשׁוּבוּ
 כְּנִגְדּוֹ. כְּשֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִקְרֵב, הוּא מִקְרֵב
 בְּיָמִין. וּכְשֶׁדוֹחָה, דוֹחָה בְּשִׁמְאֹל. וּבִשְׁעָה
 שְׁדוֹחָה, הַיָּמִין מִקְרֶבֶת. מֵצֵד הַזֶּה דוֹחָה וּמֵהַצֵּד
 הַזֶּה מִקְרֵב, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא עוֹזֵב אֶת
 רַחֲמֵי מֵהֶם.

בא וַיֵּרָא מֶה כָּתוּב, (ישעיה נז) וַיֵּלֶךְ שׁוֹכֵב בְּדֶרֶךְ
 לְבוֹ. וְכָתוּב אַחֲרָיו, דְּרָכָיו רָאִיתִי וְאַרְפָּאֶהוּ
 וְאֶנְחֶהוּ וְאַשְׁלֵם נַחֲמִים לוֹ וְלֹאֲבָלָיו. וַיֵּלֶךְ שׁוֹכֵב,
 אֵף עַל גֵּב שֶׁהָרָשָׁעִים עוֹשִׂים כָּל מַה שֶׁעוֹשִׂים
 בְּזִדּוֹן, שֶׁהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ לֵבָם, וְאַחֲרֵים עוֹשִׂים
 בָּהֶם הַתְּרָאָה וְלֹא רוֹצִים לְצִית לָהֶם – בִּשְׁעָה
 שֶׁשָּׁבִים בַּתְּשׁוּבָה וְנוֹטְלִים דֶּרֶךְ טוֹבָה שֶׁל
 תְּשׁוּבָה, הֵרִי הָרְפוּאָה מִזְמַנָּת כְּנִגְדָּם. עַכְשָׁו יֵשׁ
 לְהַתְּבוֹנֵן, אִם עַל הַחַיִּים אוֹמֵר הַכָּתוּב, אוֹ שֶׁעַל

הַמֵּתִים אוֹמֵר הַכָּתוּב, שֶׁהָרִי רֹאשׁ הַפָּסוּק אֵינוֹ
 סוֹף, וְהַסּוֹף אֵינוֹ רֹאשׁ – רֹאשׁ הַכָּתוּב מֵרָאֵה עַל
 הַחַיִּים, וְסוֹפוֹ מֵרָאֵה עַל הַמֵּתִים. אֲלָא שֶׁהַפָּסוּק
 (רֹאשׁ הַפָּסוּק) אוֹמֵר, בְּעוֹד שֶׁהָאָדָם הוּא בְּחַיָּיו, וְכָךְ
 הוּא – וַיֵּלֶךְ שׁוֹכֵב בְּדֶרֶךְ לְבוֹ, מִשּׁוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ יֵצֵר
 הָרַע חֲזָק וּמַחֲזִיק בּוֹ, וְלִכֵּן הוֹלֵךְ שׁוֹכֵב וְלֹא רוֹצֵה
 לָשׁוּב בְּתִשְׁבּוּהָ.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹאֶה אֶת דְּרָכָיו שֶׁהוֹלְכִים
 בָּרַע בְּלִי תוֹעֵלֶת, אוֹמֵר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא: אֲנִי צָרִיךְ לְהַחֲזִיק בִּידּוֹ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב דְּרָכָיו
 רָאִיתִי (וְאַרְפָּאֵהוּ), שֶׁהוֹלְכִים בְּחֶשֶׁכָּה, אֲנִי רוֹצֵה תַת
 לוֹ רְפוּאָה. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וְאַרְפָּאֵהוּ. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא מְכַנֵּס לְלִבּוֹ דֶּרֶךְ הַתִּשְׁבּוּבָה שְׁלוֹ וְרְפוּאָה
 לְנַשְׁמָתוֹ. וְאַנְחָהּ, מֶה זֶה וְאַנְחָהּ? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (שְׁמוֹת לֵב) לֵךְ נָחָה אֶת הָעָם. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מְנַהֵיג אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ יֵשֶׁר כְּמִי שֶׁמַּחֲזִיק בִּידּוֹ שֶׁל
 אַחֵר וּמוֹצִיא אוֹתוֹ מִתּוֹךְ הַחֲשֵׁכָה.

וְאַשְׁלָם נִחְמִים לוֹ וְלֹאֲבָלָיו, הָרִי נִרְאֶה שֶׁהוּא
 מֵת! (אֲלָא) כֵּן הוּא וְדָאִי מֵת וְעוֹמֵד
 בְּחַיִּים. שֶׁהוּאֵיל (אֲלָא שֶׁהִיא הוּא וְעוֹמְדִים בְּחַיִּים, וְהוּאֵיל) וְהוּא
 רָשָׁע, נִקְרָא מֵת. מֶה זֶה וְאַשְׁלָם נִחְמִים לוֹ
 וְלֹאֲבָלָיו? אֲלָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה טוֹב עִם

בְּנֵי אָדָם, שְׂכִינֹן שְׂנַכְנָס מְשַׁלֵּשׁ עֲשָׂרָה שָׁנִים
וּמַעֲלָה, מִפְּקִיד עִמּוֹ שְׁנֵי מְלָאכִים שׁוֹמְרִים
שְׁשׁוֹמְרִים אוֹתוֹ, אֶחָד מִיְּמִינוֹ וְאֶחָד מְשֻׁמָּלוֹ.

בְּשֵׁאֲדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, הֵם שְׂמַחִים בּוֹ
וּמַחֲזִיקִים אוֹתוֹ בְּשִׂמְחָה, מְכַרְזִים

לְפָנָיו וְאוֹמְרִים: תִּנּוּ כְבוֹד לְדַמוֹת הַמֶּלֶךְ.
וּכְשֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ עֶקֶם, הֵם מְתַאֲבָלִים עָלָיו
וְעוֹבְרִים מִמֶּנּוּ. כִּיּוֹן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַחֲזִיק
בּוֹ וּמִנְהִיג אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, אִזּוֹ כָּתוּב וְאֶשְׁלֵם
נַחֲמִים לוֹ וְלֹא־אֲבִלּוּ. וְאֶשְׁלֵם נַחֲמִים לוֹ בַּתְּחִלָּה,
שֶׁהוּא הַתְּנַחֵם עַל מַה שֶּׁעָשָׂה בַּתְּחִלָּה וְעַל מַה
שֶּׁעוֹשָׂה עַכְשָׁיו וְשֶׁבַּת בַּתְּשׁוּבָה. וְאַחֵר כֶּף
וְלֹא־אֲבִלּוּ, אוֹתָם מְלָאכִים שֶׁהֵיוּ מְתַאֲבָלִים עָלָיו
כְּשֶׁעָבְרוּ מִמֶּנּוּ, וְעַכְשָׁיו שֶׁחֲזָרוּ עִמּוֹ, הֵרִי וְדָאִי
נַחוּמִים לְכָל הַצְּדָדִים.

וְעַכְשָׁיו הוּא וְדָאִי חֵי. חֵי בְּכָל הַצְּדָדִים, אַחוֹז
בְּעֵץ הַחַיִּים. וְכִיּוֹן שֶׁאַחוֹז בְּעֵץ הַחַיִּים,
אִזּוֹ נִקְרָא בְּעַל תְּשׁוּבָה, שֶׁהֵרִי כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
נִקְרָאת אֵף כֶּף תְּשׁוּבָה, וְהוּא נִקְרָא בְּעַל תְּשׁוּבָה.
וְהִרְאֵשׁוּנִים אָמְרוּ, בְּעַל תְּשׁוּבָה מִמֶּשׁ. וְעַל זֶה
אָפְלוּ צְדִיקִים גְּמוּרִים אֵינָם יְכוּלִים לַעֲמֹד בְּמָקוֹם
שֶׁבְּעָלֵי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים.

דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר, (תהלים נא) **לָךְ לְבַדְּךָ חֲטָאֵתִי וְהִרַע בְּעֵינַיִךְ עֲשִׂיתִי וְגו'.** לָךְ לְבַדְּךָ, מִה זֶה לָךְ לְבַדְּךָ? אֵלָּא מִשּׁוֹם שֵׁשׁ חֲטָאִים שְׁחוּטָא אָדָם לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלִבְנֵי אָדָם, וְיֵשׁ חֲטָאִים שְׁחָטָא לִבְנֵי אָדָם וְלֹא לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְיֵשׁ חֲטָאִים שְׁחוּטָא לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָדּוֹ וְלֹא לִבְנֵי אָדָם (אַחֲרִים). **דָּוִד הַמֶּלֶךְ חָטָא לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָדּוֹ וְלֹא לִבְנֵי אָדָם.**

וְאֵם תֹּאמַר, הֲרִי חָטָא אוֹתוֹ הַחֲטָא שֶׁל בֵּת שֶׁבַע, וְשִׁנְיָנוּ, מִי שֶׁבֶּא עַל אִשָּׁה עֲרוּהָ בְּרָצוֹנָה אֲסֹר אוֹתָהּ עַל בַּעֲלָהּ, וְחָטָא לַחֲבֵרוֹ, וְחָטָא לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא – לֹא כֵן הוּא. שֶׁהָיוּ שְׂאֵתָה אוֹמֵר בְּהִתֵּר הָיָה, וְדָוִד לָקַח אֶת שָׁלוֹ, וְגִט הָיָה לָהּ מִבַּעֲלָהּ טָרָם שִׁיזָּא לְקָרֵב, שֶׁכֵּן הָיָה מִנְהֵג שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל שְׁנוֹתָנִים גִּט זְמַן לְאַשְׁתּוֹ כָּל שִׁיזָּא לַחֲיִל, וְכֵן עָשָׂה אוֹרֵיָהּ לְבֵת שֶׁבַע, וְאַחֵר שֶׁעָבַר זְמַן וְהִיתָה פְּטוּרָה לְכָל, לָקַח אוֹתָהּ דָּוִד, וּבִהְתֵּר עָשָׂה כָּל מִה שֶׁעָשָׂה.

שְׂאֵל מַלְאָךְ לֹא כֵן וְזֶה הָיָה בְּאֶסְרוֹ, לֹא הָיָה מִשְׁאִיר אוֹתָהּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּידּוֹ. וְהִינּוּ שְׂכָתוֹב לְעֵדוּת, (שמואל-ב יב) וַיִּנָּחֵם דָּוִד אֶת בֵּת שֶׁבַע אֲשֶׁתּוֹ. עֵדוּת שְׂאֵתָהּ הִיא, וְדָאִי

אֲשֶׁתּוֹ, וּבֵת זִוְגוֹ הִיָּתָה שֶׁהַזְדַּמָּנָה אֵלָיו מִיּוֹם
שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם. (וסוד הדָּבָר – מַלְכוּת שֶׁל מַעֲלָה שֶׁהוּא נַעֲשֶׂה רָגֵל
רְבִיעִית לַמַּרְכָּבָה הָעֲלִיּוֹנָה, וְנִקְרָא בֵּת שֶׁבַע, עַל אַבֵּן אַחַת שֶׁבָּעָה עֵינַיִם)
הֵרִי עֵדוּת שֶׁלֹּא חָטָא דָּוִד אֶת חֲטָא בֵּת שֶׁבַע
כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ.

וּמָה הַחֲטָא שֶׁחָטָא? (אֵלָּא) לְקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְבַדּוֹ וְלֹא לְאַחֵר. שֶׁהֲרֵג אֶת אוֹרֵיָה בְּחֶרֶב
בְּנֵי עַמּוּן וְלֹא הֲרֵג אוֹתוֹ בַּשָּׂעָה שֶׁאָמַר לוֹ וְאֵדְנִי
יּוֹאֵב, שֶׁהֵרִי דָּוִד הָיָה רַבּוֹן עָלָיו (וְעַל יוֹאֵב), וְהִכְתּוּב
מוֹכִיחַ, שֶׁכְּתוּב (שֵׁם כֵּג) אֵלֶּה שְׁמוֹת הַגִּבּוֹרִים אֲשֶׁר
לְדָוִד, וְלֹא אֲשֶׁר לְיוֹאֵב. וְלֹא הֲרֵג אוֹתוֹ בְּאוֹתָהּ
שָׂעָה, וְהֲרֵג אוֹתוֹ בְּחֶרֶב בְּנֵי עַמּוּן.

וְהִכְתּוּב אוֹמֵר וְלֹא נִמְצָא אִתּוֹ דָּבָר, רַק בְּדָבָר
אוֹרֵיָה הִחֲתִי. רַק לְמַעַט הוּא בָּא.
בְּדָבָר אוֹרֵיָה, וְלֹא בְּאוֹרֵיָה. וְהִקְדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אָמַר, וְאוֹתוֹ הֲרִגְתָּ בְּחֶרֶב בְּנֵי עַמּוּן. וְכָל חֶרֶב בְּנֵי
עַמּוּן הָיָה חֲקוּק בּוֹ נֶחֱשׁ עֶקֶם, דִּיּוּקָן שֶׁל דִּרְקוֹן,
וְהוּא עֲבוּדָה זָרָה שֶׁלֵּהֶם. אָמַר הַקְדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
נִתַּתְּ כֹחַ לְאוֹתוֹ שְׁקוּץ. (שְׁכִיּוֹן שֶׁחֶרֶב בְּנֵי עַמּוּן הִתְגַּבְּרָה אוֹתָהּ
שָׂעָה עַל אוֹרֵיָה, כִּמְהָ חִזַּק הַתַּחֲזִק אוֹתוֹ נֶחֱשׁ עֶקֶם) מִשּׁוּם שֶׁבִּשְׂשָׁעָה
שֶׁהֲרִגוּ בְּנֵי עַמּוּן אֶת אוֹרֵיָה, וְעַמּוֹ רַבִּים מִבְּנֵי

ישראל, וְהִתְגַּבְּרָה בְּאוֹתָהּ שְׁעָה חֶרֶב בְּנֵי עֲמוֹן,
כַּמָּה חֶזֶק הִתְחַזְּקָה אוֹתָהּ עֲבוּדָה זָרָה שְׁקוּץ.

וְאִם תֹּאמַר שְׁאוּרִיָּה לֹא הָיָה צָדִיק, כִּיּוֹן שְׁכָתוּב
עָלָיו אוּרִיָּה הַחֲתִי – לֹא כֵן! צָדִיק הוּא
הָיָה, אֲלֹא שֵׁשׁ מְקוֹמוֹ הָיָה חֲתִי, כִּמוֹ שְׁנֶאמַר
וַיִּפְתַּח הַגִּלְעָדִי, עַל שֵׁם מְקוֹמוֹ נִקְרָא כֵן.

וְעַל זֶה בִּדְבַר אוּרִיָּה הַחֲתִי, שֶׁשְׁקוּץ בְּנֵי עֲמוֹן
הִתְגַּבֵּר עַל מַחְנֵה אֱלֹהִים, שְׁמַחְנוֹת דָּוִד הָיוּ
מִמֶּשׁ דִּיוֹקָן שְׁלֹמֶעֱלָה, וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁפָגַם דָּוִד
מַחְנֵה זֶה, פָּגַם לְמַעַלָּה מַחְנֵה אַחֵר. וְעַל זֶה אָמַר
דָּוִד, לֹךְ לְבִדְךָ חֲטָאֲתִי. לְבִדְךָ וְלֹא לְאַחֵר. שֶׁהוּא
הָיָה אוֹתוֹ הַחֲטָא שֶׁחֲטָא אֵלָיו. וְזֶהוּ בִּדְבַר אוּרִיָּה,
וְזֶהוּ בְּחֶרֶב בְּנֵי עֲמוֹן.

כְּתוּב, כִּי ה' עֵינָיו מִשְׁטָטוֹת בְּכָל הָאָרֶץ, אֱלוֹ
הַנִּקְבּוֹת. וְכְתוּב, (זְכַרְיָה ד') עֵינֵי ה' הֵמָּה
מִשׁוּטָטִים, אֱלוֹ הַזְּכָרִים. וְהָרִי הֵם יְדוּעִים. דָּוִד
אָמַר (תְּהִלִּים נ"א) וְהָרַע בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי. בְּעֵינֶיךָ? לִפְנֵי
עֵינֶיךָ הָיָה צָרִיךְ לִהְיוֹת! אֲלֹא מָה זֶה בְּעֵינֶיךָ? אָמַר
דָּוִד, בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁחֲטָאֲתִי, בְּעֵינֶיךָ הָיָה. שֶׁהִיִּיתִי
יודֵעַ שֶׁהָרִי עֵינֶיךָ הָיוּ זְמִינִים וְעוֹמְדִים לִפְנֵי וְלֹא
הִחְשַׁבְתִּי אוֹתָם, הָרִי הַחֲטָא שֶׁחֲטָאֲתִי וְעָשִׂיתִי,
בְּאִיזָה מְקוֹם הָיָה? בְּעֵינֶיךָ.

לְמַעַן תַּצְדֵּק בְּדִבְרֶךָ תִּזְכֶּה בְּשִׁפְטֶךָ, וְלֹא יִהְיֶה לִי פִתְחוֹן פֶּה לִוְמֹר לְפָנֶיךָ. בֹּא וּרְאֵה, כָּל אֲמֵן כְּשֶׁמְדַבֵּר, הוּא מְדַבֵּר בְּאֲמָנוּתוֹ. דָּוִד הָיָה בְּדַחַן הַמֶּלֶךְ, וְאַף עַל גֵּב שֶׁהָיָה בְּצַעַר, כִּיּוֹן שֶׁהָיָה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, שָׁב לְבִדְחָנוּתוֹ כְּמוֹ שֶׁהָיָה כְּדִי לְבִדּוֹחַ אֶת הַמֶּלֶךְ.

אָמַר, רַבּוֹן הָעוֹלָם, אֲנִי אֲמַרְתִּי (שם כז) בְּחִנְיָ ה' וְנִסְנִי, וְאַתָּה אֲמַרְתָּ שְׁלֹא אוֹכֵל לַעֲמֹד בְּנִסְיוֹנֶךָ. הֲרִי חָטָאתִי לְמַעַן תַּצְדֵּק בְּדִבְרֶךָ וַיִּהְיֶה דִבְרֶךְ אֱמֶת, שְׁאֵלְמָלָא לֹא חָטָאתִי, יִהְיֶה דְבָרִי אֱמֶת, וַיִּהְיֶה דִבְרֶךְ בְּרִיקָנוּת. עֲכָשׁוּ שִׁחְטָאתִי, כְּדִי שְׁיִהְיֶה דִבְרֶךְ אֱמֶת, נָתַתִּי מְקוֹם לְצִדִּיק דְּבָרֶיךָ, לָכֵן עָשִׂיתִי, לְמַעַן תַּצְדֵּק בְּדִבְרֶךָ תִּזְכֶּה בְּשִׁפְטֶךָ. חֲזַר דָּוִד לְאֲמָנוּתוֹ וְאָמַר תוֹךְ צַעֲרוֹ דְּבָרֵי בְּדַחַנוּת לְמֶלֶךְ.

סדר הלימוד ליום כג טבת [יום 112 בשנה]

שְׁנֵינּוּ, דָּוִד לֹא הָיָה רָאוּי לְאוֹתוֹ הַמַּעֲשֶׂה, שֶׁהָיָה הוּא אָמַר, (שם קט) וְלִבִּי חָלַל בְּקִרְבִּי (נְקוּד חלל, שֶׁכָּבֵר הָיָה חָלַל בְּקִרְבִּי) כֵּךְ הוּא. אֲבָל דָּוִד אָמַר, בְּלֵב יֵשׁ שְׁנֵי הֵיכָלוֹת, בְּאֶחָד דָּם וּבְאֶחָד רוּחַ. אוֹתוֹ אֶחָד שְׁמָלָא בְּדָם, בּוּ יֵשׁ דִּיּוֹר לִיַּצֵּר הָרַע, וְלִבִּי

לא כף, שְהָרִי הוּא רִיקָן, וְלֹא נָתַתִּי דִּינֹר לְדָם רַע
 לְשֹׁכֵן בּוֹ יֵצֵר הָרַע, וְלִבִּי הוּא וְדָאִי חָלָל בְּלִי דִּינֹר
 (דָם) רַע, וְכִיּוֹן שְׁכָךְ זֶה, לֹא רָאוּי דְּוֹד לְאוֹתוֹ חֲטָא
 שְׁחָטָא, אֲלֵא כְּדִי לָתֵת פְּתִחוֹן פֶּה לְרָשָׁעִים,
 שְׂיֵאמְרוּ, דְּוֹד הַמֶּלֶךְ חֲטָא וְשָׁב בְּתִשְׁבּוּבָה וּמַחֲל לּוֹ
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כֹּל שְׁכֵן לְשָׂאֵר בְּנֵי אָדָם. וְעַל
 זֶה אָמַר (תהלים נא) אֲלַמְּדָה פִּשְׁעִים דְּרַכִּיךָ וַחֲטָאִים
 אֵלֶיךָ יִשׁוּבוּ.

וְכַתּוּב, (שמואל-ב טו) וְדוֹד עָלָה בְּמַעֲלָה הַיְזִיתִים
 עָלָה וּבּוֹכָה וְרֹאשׁ לּוֹ חֲפוּי וְהוּא הִלֵּךְ
 יַחַף. רֹאשׁ לּוֹ חֲפוּי וַיַּחַף לָמָּה? אֲלֵא הָיָה נִזּוּף,
 עָשָׂה עֲצָמוֹ נִזּוּף לְקַבֵּל עֲנֹשׁ, וְהֵם הָיוּ רְחוּקִים
 מִמֶּנּוּ אַרְבַּע אַמּוֹת. אֲשֶׁרִי הָעֶבֶד שְׁכָךְ עוֹבֵד לְרַבּוֹ
 וּמוֹדֵעַ לְחֲטָאוֹ לְשׁוּב מִמֶּנּוּ בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁלָמָה.

בְּאִ וְרֹאָה, יוֹתֵר הָיָה מֶה שֶׁעָשָׂה לּוֹ שְׁמַעִי בֶן גֵּרָא
 מִכָּל הַצָּרוֹת שֶׁעָבְרוּ עָלָיו עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם,
 וְלֹא הִשִּׁיב דְּוֹד כְּנִגְדּוֹ דְּבָר, שְׁכָךְ הָיָה רָאוּי לּוֹ,
 וּבָזָה הַתְּכַפָּרוֹ חֲטָאִיו. עֲכָשׁוּ יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן, שְׁמַעִי
 הָיָה תַלְמִיד חָכֵם, וַחֲכָמָה רַבָּה הָיְתָה בּוֹ, לָמָּה
 יֵצֵא לְדוֹד וְעָשָׂה לּוֹ כָּל מֶה שֶׁעָשָׂה? אֲלֵא מִמָּקוֹם
 אַחֵר הָיָה הַדְּבָר, וְהַכְּנִיס לּוֹ בְּלִבּוֹ דְּבָר זֶה, וְכֹל
 זֶה לְתוֹעֲלָתוֹ שֶׁל דְּוֹד, שְׁהָרִי מֶה שֶׁעָשָׂה לּוֹ

שְׁמַעִי, גֵּרָם לוֹ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְשִׁבְרָ לְבוֹ
בְּשִׁבְרָ רַב, וְשִׁפּוֹךְ הַרְבֵּה דְּמַעוֹת מִתּוֹךְ לְבוֹ לִפְנֵי
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל זֶה אָמַר, כִּי ה' אָמַר לוֹ
קַלֵּל. יֵדַע שְׁהָרִי מִמָּקוֹם עֲלִיּוֹן יֵרֵד הַדִּבֶּר.

שְׁנֵי צוּוּיִים צִוָּה דָּוִד אֶת שְׁלֵמָה בְּנוֹ – אֶחָד שֶׁל
יּוֹאֵב, וְאֶחָד שֶׁל שְׁמַעִי, עִם שְׁאָר הַצּוּוּיִים
שֶׁצִּוָּה אוֹתוֹ. שֶׁל יּוֹאֵב – שְׁכָתוֹב (מלכים-א ב) וְגַם
אֶתָּה יִדְעָתָ אֶת עֲשֵׂה לִי יוֹאֵב בֶּן צְרוּיָה. דִּבֶּר
נִסְתֵּר הָיָה, שְׁהָרִי אָפְלוּ שְׁלֵמָה לֹא הָיָה לוֹ לִדְעָתָ.
אֲלֹא מִשּׁוֹם שְׁאַחֲרִים יִדְעוּ (אורח), זֶה הַתִּגְלָה
לְשֵׁלֵמָה. וְעַל זֶה אָמַר, וְאֶתָּה יִדְעָתָ וְגו', מֶה שֶׁלֹּא
רְאוּי לָךְ לִדְעָתָ.

שֶׁל שְׁמַעִי – שְׁכָתוֹב וְהִנֵּה עִמָּךְ שְׁמַעִי בֶּן גֵּרָא.
מֶה זֶה וְהִנֵּה עִמָּךְ? מִזְמָן הוּא עִמָּךְ תָּמִיד,
רַבּוֹ הָיָה, וּמִשּׁוֹם כֶּף לֹא אָמַר לוֹ עַל יוֹאֵב וְהִנֵּה
עִמָּךְ יוֹאֵב. אֲבָל שְׁמַעִי זֶה שֶׁנִּמְצָא תָּמִיד עִמּוֹ,
אָמַר וְהִנֵּה עִמָּךְ.

וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא לְשְׁמַעִי וַיֹּאמֶר בְּנֵה לָךְ בֵּית
בִּירוּשָׁלַם. אֵיפֹה הִיא חֲכָמְתוֹ שֶׁל שְׁלֵמָה
בְּזֶה? אֲלֹא הִכָּל עֲשֵׂה בְּחִכְמָה, וּלְכָל הַצְּדָדִים
הוּא הַתְּבוּנָן. שְׁהָרִי שְׁמַעִי הָיָה חָכָם, וְאָמַר

שְׁלֹמֹה, אֲנִי רוֹצֶה שֶׁתִּגְדֹּל תּוֹרָה עַל יְדֵי שְׁמָעִי
וְלֹא יֵצֵא הַחוּצָה.

עוֹד דָּבַר אַחֵר הַשְּׁגִיחַ שְׁלֹמֹה בַּחֲכָמָה, שֶׁכְּתוּב
(שְׁמוּאֵל-ב טז) יֵצֵא יִצְחָק וּמִקְלָל. מֶה זֶה יֵצֵא
יִצְחָק פְּעָמִים? מִסְפִּיק וַיֵּצֵא וּקְלָל (ל). אֲלֹא
יִצְיָאָה אַחַת – שֶׁיֵּצֵא מִבֵּית מִדְרָשׁוֹ לְדוֹד, וַיִּצְיָאָה
אַחַת – שֶׁיֵּצֵא מִירוּשָׁלַיִם אֶל עֲבָדָיו שָׁמַת עָלָיו.
יִצְיָאָה אַחַת לַמֶּלֶךְ, וַיִּצְיָאָה שְׁנִיָּה לְעֲבָדִים. וְכָל
זֶה רָאָה שְׁלֹמֹה וְהַשְּׁגִיחַ בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ אוֹתָהּ
הַיִּצְיָאָה הַשְּׁנִיָּה, וְעַל זֶה אָמַר וְהָיָה בְיוֹם צֵאתָךְ.
יָדַע שֶׁבִיצְיָאָה יָמוּת.

וְעַפְרָ בְּעַפְרָ מֶהוּ? אָמַר שְׁלֹמֹה, אֶל אָבִי זֶה הָיָה
בְּעַפְרָ, אֶל שְׁמָעִי זֶה יְהִיָּה בָּמִים, שֶׁכְּתוּב
וְהָיָה בְיוֹם צֵאתָךְ וְעִבְרָתָ אֶת נַחַל קִדְרוֹן. שֶׁם עָפַר
וְכָאן מִים. שְׁנִיָּהֶם דָּן שְׁלֹמֹה, לְהִיּוֹת עָפַר וּמִים
כְּמוֹ סוּטָה, לְמִי שֶׁהִסְטִין דִּרְכוֹ לְאָבִיו.

כְּתוּב וְהוּא קָלְלָנִי קָלְלָה נִמְרָצָת. וְכְתוּב וְאֶשְׁבַּע
לוֹ בֵּה' לֵאמֹר אִם אֲמִיתָךְ בַּחֲרֹב. וְכִי
שְׁמָעִי הָיָה טַפֵּשׁ? שְׁאֵלוֹ כֵּךְ הַשְּׁבִיעַ אוֹתוֹ, שְׁלֹא
יֵאמַר בַּחֲרֹב לֹא, אֲבָל בַּחֲנִית אוֹ בַּחֲזָקָה.

אֲלֵא שְׁנֵי דְבָרִים יֵשׁ כָּאן. אֶחָד אָמַר הַתִּינוּק, בְּנוֹ
שֶׁל הַדָּג הַגָּדוֹל, אוֹתוֹ שֶׁקֶשְׁקֶשׁוּ עוֹלָיִם

לְרוֹם הָעֲנָנִים. שְׁבוּעָתוֹ שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, כְּשֶׁהָיָה
 רוֹצֵה לְהִשָּׁבַע, הָיָה מוֹצִיא אֶת חֲרָבוֹ שֶׁשֵּׁם הָיָה
 חֲקוֹק שֵׁם חֲקוֹק וְשֵׁם נִשְׁבַּע. וְכֵן עָשָׂה לְשִׁמְעִי,
 שֶׁכָּתוּב וַאֲשַׁבַּע לוֹ בַּה' לֵאמֹר אִם אֲמִיתָ בְּחָרָב.
 בְּמָה הִיתָה הַשְּׁבוּעָה הַזֹּאת? בְּחָרָב. (בְּחָרָב הָיָה שֶׁהָשֵׁם
 הַקָּדוֹשׁ רָקַק בַּה' שְׁבוּעָה) בְּחָרָב נִשְׁבַּע. וְדָבָר אֲחֵר דִּן
 שְׁלֹמֹה. אָמַר, בְּקַלְלָהּ בָּא אֶל אָבִי, בְּדִבְרִים – הָרִי
 דִּבְרִים אֵלָיו. וּבִשְׁם הַמֶּפָּרֶשׁ הָרַג אוֹתוֹ וְלֹא
 בְּחָרָב. וְלָכֵן שְׁלֹמֹה עָשָׂה כֵּן.

עֵבֶשׂוּ יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן, שְׁכִינֵן שְׁדוּד הַשְּׁבִיעַ אוֹתוֹ,
 לָמָּה הָרַג אוֹתוֹ, שֶׁנִּרְאָה שֶׁשְּׁבוּעָה זֹאת
 הִיתָה בְּעֲלִילָה, שֶׁהָרִי הִלֵּב וְהִפָּה לֹא הָיוּ כְּאֶחָד?
 אֲלֹא וְדַאי דָּוִד לֹא הָרַג אוֹתוֹ, וְהָרִי יָדוּעַ, כָּל
 אֵיבָרֵי הַגּוֹף מְקַבְּלִים הַכֹּל, וְהִלֵּב לֹא מְקַבֵּל אֶפְלוֹ
 כְּחוּט שֶׁל נִימָה שֶׁל שְׁעָרָה. דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיָה הִלֵּב,
 וְקִבֵּל מֶה שֶׁלֹּא רָאוּי לוֹ לְקַבֵּל, וּמִשּׁוֹם כֵּן, וַיִּדְעַתָּ
 אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לוֹ כְּתוּב. וְעוֹד, שֶׁהָרִי הָאֵילָן
 גּוֹרֵם לְהִיּוֹת נוֹטָר וְנוֹקֵם כְּנֶחֱשׁ.

כְּתוּב (תהלים נא) כִּי לֹא תַחֲפֹץ זִבְחַ וְאַתְנָה עוֹלָה
 לֹא תִרְצֶה. זִבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה לֵב
 נִשְׁבָּר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. כִּי לֹא תַחֲפֹץ זִבְחַ,
 וְכִי לֹא רוֹצֵה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁיקְרִיבוּ לְפָנָיו

קָרְבָּן, וְהָרִי הוּא תִקֵּן לְרָשָׁעִים קָרְבָּן שִׁיקְרִיבו
 וַיִּתְּכַפֵּר לָהֶם חַטָּאִים? אֵלָּא שְׁדוּד אָמַר אֵת זֶה
 לְשֵׁם אֱלֹהִים, וְקָרְבָּן לֹא מִקְרִיבִים לְשֵׁם אֱלֹהִים,
 אֵלָּא לְשֵׁם יו"ד ה"א וַא"ו ה"א. שֶׁהָרִי לְדִין
 הַקָּשָׁה, מִדַּת הַדִּין, לֹא מִקְרִיבִים קָרְבָּן, שְׁכַתוּב
 (ויקרא א) אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קָרְבָּן לַה'. לַה', וְלֹא
 לְשֵׁם אֱלֹהִים. וְכִי תִקְרִיב קָרְבָּן מִנְחָה לַה'. זִבַּח
 תּוֹדָה לַה'. זִבַּח שְׁלָמִים לַה'.

וּמִשּׁוּם כֵּן, כִּיּוֹן שְׁדוּד הַמֶּלֶךְ אָמַר לְאֱלֹהִים,
 הַצֵּטְרֵךְ לִכְתֹּב כִּי לֹא תַחֲפֹץ זִבַּח
 וְאַתָּנָה עוֹלָה לֹא תִרְצֶה. שֶׁהָרִי לְשֵׁם הַזֶּה לֹא
 מִקְרִיבִים, אֵלָּא רוּחַ נִשְׁבָּרָה, שְׁכַתוּב זִבְחֵי
 אֱלֹהִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה. קָרְבָּן שֶׁל אֱלֹהִים הוּא עֶצֶב
 וְשִׁבְרוֹן לֵב. וּמִשּׁוּם כֵּן, מִי שֶׁחָלַם חֲלוֹם רַע,
 צָרִיךְ לְהִירָאוֹת עֲצָבוֹת, שֶׁהָרִי בְּמִדַּת אֱלֹהִים (דִּין)
 עוֹמֵד, וְזִבַּח שֶׁל מִדַּת הַדִּין צָרִיךְ עֲצָבוֹת וְרוּחַ
 נִשְׁבָּרָה, וְאוֹתָהּ עֲצָבוֹת מְרַפֵּאת אֵת הַחֲלוֹם הָרַע,
 וְלֹא שׁוֹלֵט עָלָיו הַדִּין. שֶׁהָרִי הַזִּבַּח שְׂרָאוּי לְמִדַּת
 הַדִּין, הַקָּרִיב לְפָנֶיהָ.

לֵב נִשְׁבָּר וְנִגְדָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. מַה זֶּה לֹא
 תִבְזֶה? מִכָּלֵל שֵׁישׁ לֵב שֶׁהוּא בּוֹזֶה? כֵּן. זֶהוּ

לב שהוא גָּאָה, לב בגסות הרוח, הינו לב בוזה, אבל לב נשָׁפֵר וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לא תבזה.

היטיבה ברצונך את ציון תבנה חומות ירושלים. מה זה היטיבה? נראה

שְׁהָרִי טוֹב יֵשׁ בָּהּ, וְעַכְשָׁו הִיטִיבָה עַל אוֹתוֹ הַטוֹב?! וְדַאי כֵּךְ הוּא, שְׁהָרִי מִן הַיּוֹם שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִשְׁתַּדֵּל בְּבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שְׁלֹמֶעֱלָה עַד עַכְשָׁו, אוֹתָהּ הִטְבָּה שֶׁל רִצּוֹן לֹא שָׂרְתָה עַל אוֹתוֹ הַבִּנְיָן, וְעַל כֵּן לֹא נִתְקַן. שְׁהָרִי בִּשְׁעָה שֶׁהִרְצוֹן הָעֲלִיּוֹן יתעורר, הוּא יִיטִיב וְיִדְלִיק אֶת הַמְּנוֹרוֹת שֶׁל אוֹתוֹ הַבִּנְיָן וְאוֹתוֹ הַמַּעֲשֶׂה, שְׁאִפְלוּ הַמְּלָאכִים שֶׁל מַעְלָה לֹא יוּכְלוּ (לא) לְהִסְתַּכֵּל בְּאוֹתוֹ בֵּית מִקְדָּשׁ וְלֹא בְּאוֹתוֹ בִּנְיָן, וְאִזּוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְכָל הַמַּעֲשֶׂה נִתְקַן.

תבנה חומות ירושלים. וכי מיום שהשתדל בְּבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עַד עַכְשָׁו לֹא בָּנָה אוֹתָם? (יא) אִם חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַיִם עַד עַכְשָׁו לֹא בָּנָה – בֵּית הַמִּקְדָּשׁ עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. אֲלֹא שְׁכָל מַעֲשֵׂי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵינָם כַּמַּעֲשֵׂי בֶן אָדָם. כְּשֶׁבָנִי אָדָם בָּנוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְמַטָּה, בִּהְתַּחֲלָה עָשׂוּ אֶת חוֹמוֹת הָעִיר, וּלְבִסּוֹף עָשׂוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. חוֹמוֹת הָעִיר בִּהְתַּחֲלָה כְּדִי לְהִגֵּן

עֲלֵיהֶם, וְאַחַר כֵּךְ בְּנִין הַבֵּית. וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לֹא כֵךְ, אֲלֵא בּוֹנֵה בִּתְחִלָּה אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
 וּבִסּוּף כְּשִׁירִיד אוֹתוֹ מִן הַשָּׁמַיִם וַיּוֹשִׁיב אוֹתוֹ עַל
 מְקוֹמוֹ, אַז יִבְנֶה אֶת חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁהֵן
 חוֹמוֹת הָעִיר. וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו
 הַשְּׁלוֹם, (תהלים נא) הִיטִיבָה בְּרָצוֹנָךְ אֶת צִיּוֹן –
 בַּהֲתַחֲלָה, וְאַחַר כֵּךְ תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם.

כָּאן יֵשׁ סוּד. כָּל הַמַּעֲשִׂים שְׁעוֹשֶׂה הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, בַּהֲתַחֲלָה מְקַדִּים אוֹתוֹ
 שְׁלִבְחוּץ, וְאַחַר הַמַּח שְׁלִפְנִים, וְכָאן לֹא כֵךְ. בֹּא
 וּרְאֵה, כָּל אוֹתָם הַמַּעֲשִׂים שְׁעוֹשֶׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא וּמְקַדִּים אוֹתוֹ שֶׁל בַּחוּץ, הַמַּח הַקְדִּים
 בְּמַחֲשָׁבָה, וּבְמַעֲשֶׂה אוֹתוֹ שֶׁל בַּחוּץ, שֶׁהֵרִי כָּל
 קִלְפָּה הִיא מֵצֵד הָאֲחֵר, וְהַמַּח מִן הַמַּח, וְתַמִּיד
 הֵצֵד הָאֲחֵר מְקַדִּים וְגִדֵּל וּמִתְרַבֶּה וְשׁוֹמֵר הַפְּרִי.
 כִּיּוֹן שֶׁמִּתְרַבֶּה, זוֹרְקִים אוֹתוֹ הַחוּצָה, וְיִכְיִן רָשַׁע
 וְצָדִיק יִלְבֹּשׁ, וְזוֹרְקִים אֶת אוֹתָהּ קִלְפָּה,
 וּמְבָרְכִים אֶת הַצָּדִיק בְּעוֹלָם. אֲבָל כָּאן, בְּבִנְיַן
 בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהֵצֵד הָרַע יַעֲבֹר מִהָעוֹלָם – לֹא
 צָרִיךְ, שֶׁהֵרִי הַמַּח וְהַקִּלְפָּה שֶׁלוֹ הָיָה. הַקְדִּים
 הַמַּח, שֶׁכָּתוּב הִיטִיבָה בְּרָצוֹנָךְ אֶת צִיּוֹן –
 בַּהֲתַחֲלָה, וְאַחַר כֵּךְ תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם.

אוֹתָהּ חוֹמָה הַחִיצוֹנִית, שֶׁהִיא קִלְפָּה, שְׁלוֹ הִיא
מִמֶּשׁ, שְׁכָתוֹב (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמָר ה'
חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב. אֲנִי וְלֹא הַצַּד הָרַע.

יִשְׂרָאֵל הֵם הַמַּחַ הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הָעוֹלָם. יִשְׂרָאֵל
עָלוּ בַּמַּחֲשָׁבָה בַּתְּחִלָּה. הָעַמִּים עוֹבְדֵי
עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמִזְלֹת, שֶׁהֵם קִלְפָּה, הַקְּדִימוֹ,
שְׁכָתוֹב (בראשית לו) וְאֵלֶּה הַמַּלְכִּים אֲשֶׁר מָלְכוּ בָּאָרֶץ
אֲדוּם לִפְנֵי מֶלֶךְ מֶלֶךְ לְבִנֵּי יִשְׂרָאֵל. וְעַתִּיד הַקִּדּוּשׁ
בָּרוּךְ הוּא לְהַקְדִּים אֶת הַמַּח בְּלִי קִלְפָּה, שְׁכָתוֹב
(ירמיה ב) קִדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל לַה' רִאשִׁית תְּבוּאָתָהּ. הַמַּח
קוֹדֵם לְקִלְפָּה. וְאֵף עַל גִּבּ שֶׁהַמַּח יַעֲמִד בְּלִי
קִלְפָּה, מִי הוּא שְׂיוֹשִׁיט יָד לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ? מִשּׁוּם
שֶׁכָּל אֲכָלֵיו יֵאָשְׁמוּ רָעָה תָּבֹא אֵלֵיהֶם נֶאֱמָר ה'.

בְּאוֹתוֹ זְמַן, (תהלים נא) אֲזַ תַּחֲפֹץ זִבְחֵי צֶדֶק. הֵיטָּ
שֶׁהָרִי אֲזַ יִתְחַבֵּר הַכָּל בְּחִבּוּר אֶחָד,
וְיִהְיֶה הַשֵּׁם שָׁלֵם בְּכָל תְּקוּנָו, וְאֲזַ הַקֶּרֶבֶן יִהְיֶה
שָׁלֵם לַה' אֱלֹהִים. שְׁעֲכָשׁוּ אֱלֹהִים לֹא מִתְחַבֵּר
לְקֶרֶבֶן, שְׁאֵלְמָלֹא הִתְחַבֵּר בּוֹ, כִּמָּה אֱלֹהִים יַעֲלוּ
אֲזַנִּים לְהִתְחַבֵּר לְשֵׁם. אֲכָל בְּאוֹתוֹ זְמַן, (שם פו) כִּי
גָדוֹל אַתָּה וְעוֹשֶׂה נִפְלְאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים לְבִדְּךָ.
וְאֵין אֱלֹהִים אַחֵר.

וּבִּבְּאִתּוֹ זְמַן כְּתוּב, (דברים לב) **רְאוּ עֲתָה כִּי אֲנִי אֲנִי**
הוּא וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי. (ראו עתה) **רְאוּ כִּי**
אֲנִי אֲנִי הוּא הוּא גְדוֹל, מֶה זֶה עֲתָה? אֶלָּא שְׁלֹא הָיָה
קֶדֶם לָכֵן, וּבִבְּאִתּוֹ זְמַן זֶה יְהִיָּה. אָמַר הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, עֲתָה רְאוּ מֶה שְׁלֹא יִכְלְתֶּם לִרְאוֹת
מִקֶּדֶם לָכֵן.

כִּי אֲנִי אֲנִי, לָמָּה פְּעָמִים? אֶלָּא כְּדִי לְדִיק, שְׁהֲרִי
אִין שֵׁם אֱלֹהִים, אֶלָּא הוּא. שְׁהֲרִי כְּמֶה
פְּעָמִים שְׁנֵאמַר אֲנִי פַּעַם אַחַת וְלֹא יוֹתֵר, וְהָיָה
שֵׁם הַצַּד הָאֲחֵר. אֲבָל עֲכָשׁוּ אֲנִי אֲנִי הוּא וְאִין
אֱלֹהִים עִמָּדִי, שְׁהֲרִי כָּל הַצַּד הָאֲחֵר הָעֶבֶר, וְדוֹקֵא
אֲנִי אֲנִי.

אֲנִי אֲמִית וְאַחִיָּה. עַד עֲכָשׁוּ הַמַּח הָיָה מִן הַצַּד
הָאֲחֵר. מִכָּאן וְהִלָּאָה, אֲנִי אֲמִית וְאַחִיָּה.
מִכָּאן שְׁבִבְּאִתּוֹ הַזְּמַן, כָּל אוֹתָם שְׁלֹא טַעְמוֹ טַעַם
הַמּוֹת – מִמֶּנּוּ יְהִיָּה לָהֶם מּוֹת, וַיִּקֵּים אוֹתָם (מִיד').
לָמָּה? כְּדִי שְׁלֹא תִשָּׂאֵר מֵאוֹתָהּ הַזֶּהֱמָה בְּעוֹלָם
כָּלָל, וַיְהִיָּה עוֹלָם חָדָשׁ בְּמַעֲשֵׂי יְדֵי הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא.

וְאֵם אָמַר יֹאמַר וְגו' **לֹא אֶצָּא חֶפְשִׁי, כְּמוֹ**
שְׁנַתְּבָאֵר, אֲזַ פּוֹגֵם אוֹתוֹ בְּפָגָם. אִם בְּגִפּוֹ

יבא, מה זה בגפו שנינו, כתרגומו – לבדו. יפה הוא. אבל הרי שנינו, כל העולם לא עומד אלא על סנפיר אחד של לויתן.

וסוד זה, בשעה שעומדים זכר ונקבה, שזכר ונקבה ברא אותם הקדוש ברוך הוא, ובכל מה שהולכים, העולם מזדעזע, ואלמלא שסרס הקדוש ברוך הוא את הזכר וצנן את הנקבה, היו מחריבים את העולם, ועל כן לא עושים תולדות. (ומי שלא עושה תולדות בגפו) אם בגפו יבא, תחת אותו סנפיר שלא עושה תולדות נכנס. והואיל וכן בגפו יצא, לשם נדחה, ולא נכנס לפרגוד כלל, ונדחה ונטרד מאותו העולם. בגפו יצא, בגפו יצא ודאי.

בא וראה מה כתוב, (ויקרא כ) ערירים ימתו. ערירים (כתוב) – כלל של זכר ונקבה. בסוד של זכר נכנס, ובסוד של נקבה יצא. נכנס בזה ויוצא בזה. וזהו מקום שנדבק בו באותו העולם, שהרי הקדוש ברוך הוא לא רוצה שיכנס לפניו מי שמסרס עצמו בעולם הזה.

בא וראה מן הקרבן, שלא היו מקריבים לפניו מסרס, והוציאו אותו שלא יקרב לפניו,

וְצוּה וְאָמַר, (ויקרא כב) וּבְאֶרְצְכֶם לֹא תַעֲשׂוּ. וְכֵן
לְדוּרֵי דוֹרוֹת אָסַר לְסַרֵּס אֶת הַבְּרִיּוֹת שֶׁבְּרָאם
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם, שֶׁהָרִי כָּל סְרוֹס הוּא
שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר. וְאִם הוּא הַשְׁתִּדֵּל וְנִשְׂא אִשָּׁה
וְלֹא עָשָׂה תוֹלְדוֹת וְלֹא רָצָה, וְאָף עַל גֵּב שִׂישׁ לוֹ
אִשָּׁה, אוֹ שֶׁהִיא לֹא רָצְתָה, וְנִכְנָס לְאוֹתוֹ עוֹלָם
בְּלִי תוֹלְדוֹת – מָה כְּתוּב? אִם בַּעַל אִשָּׁה הוּא,
וְלֹא הִשְׁגִּיחוֹ לַפֶּעַל יְדֵי רְבוּנָם, וַיִּצְאָה אִשְׁתּוֹ עִמוֹ.
הוּא יִכְנָס בְּגִפּוֹ שֶׁל זָכָר, וְהִיא בְּנִקְבָּהּ. בְּגִפּוֹ יִבֹּא
בְּגִפּוֹ יֵצֵא, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר, הַכֹּל עַל תְּקוּנּוֹ.

אם אֲדַנִּיּוֹ יִתֵּן לוֹ אִשָּׁה, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר. אִם
אֲדַנִּיּוֹ – זֶה אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ. יִתֵּן לוֹ אִשָּׁה
– מִכָּאֵן שֶׁלֹּא בְּרִשּׁוֹת הָאָדָם עוֹמֵד לְשִׂאת אִשָּׁה,
אֲלֵא (הַכֹּל (מִשְׁלִי טז) פֶּלֶס וּמֵאֲזִנֵּי מִשְׁפָּט לֵה') הַכֹּל
בְּמֵאֲזִנִּים לַעֲלוֹת. יִתֵּן לוֹ אִשָּׁה, שֶׁהָרִי זֶה לֹא
בְּרִשּׁוֹתוֹ הוּא, וּמִי הִיא? הִיא שְׂאִינָה שְׁלוֹ וְלֹא
הַזְדַּמָּנָה אֵלָיו, וּמִי הִיא? אוֹתָהּ שֶׁהִיתָה מְזֻמָּנָה
לְאַחֵר, וְהַקְדִּים זֶה בְּרַחֲמִים וְנָטַל אוֹתָהּ, זֹו נִתְּנָה
לוֹ, שֶׁלֹּא רְאוּיָהּ לוֹ. וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹאֶה
מִרְחוֹק וְרוֹאֶה אֶת אוֹתָהּ אִשָּׁה שֶׁעֲתִידָה לְהוֹצִיא
תוֹלְדוֹת בְּעוֹלָם, מִקְדִּים זֶה בְּרַחֲמִים וְנִתְּנָה לוֹ,
וְעוֹשֶׂה פְרוֹת, וְזוֹרֵעַ זֶרַע בְּאִשָּׁה (בְּגִן) שְׂאִינָה שְׁלוֹ,

משום כך האשה וילדיה תהיה לאדניה, והוא יצא בגפו. אי עני מסכן, כמה השתדל בריקנות, התיגע ונשתדל לעשות פרות בגן שאינו שלו, ויצא בריקנות.

זָקֵן זָקֵן, בזמנים (בענינים) הללו לא היית ברגליך דוחה את השער, כמי ששוכב בארץ בלי כח, שהרי נחלש, ומחלשה רבה, שלא יכול דוחה ברגליו. התחזק זקן ואל תפחד. העני המסכן הזה שהשתדל לריק, אמר למה? אם משום שזרע בגן אחר שאינו שלו – יפה. אם כך (אבל כאן) הרי הקדוש ברוך הוא נתן לו אותו הגן לזרע בו, שהרי לא הוא שלקח אותה.

אֵלֶּה בא וראה, כל הדברים שעושה הקדוש ברוך הוא, כלם הם בדין, ולא היה דבר לריק. זה שהקדוש ברוך הוא נתן לו אשה ועשה בה פרות וגדולים, אין זה כשאר בני הגלגול, ולא דומה מי שמשתדל בעולם הזה להגדיל את האילן (ולא יכול), למי שלא רוצה להגדיל ולהשתדל, ועוקר ומפיל את העלים של האילן ומקטין הפרי שלו.

זה שאדוניו נתן לו אשה כדי לעשות פרות, הרי השתדל בהתחלה כדי להגדיל את האילן

וְלֹא יִכְלֹ. זְכוּיֹת כָּל כָּף אֵין לוֹ, (שֶׁל בְּנִים גַּם בֶּן אֵין לוֹ)
 שְׂאֵם הָיָה צָדִיק כָּרְאֵי, לֹא הָיָה שָׁב בְּגִלְגּוּל (כְּאֶבֶן
 בְּכָף הַקֶּלֶע), שְׁהָרִי כְּתוּב (יִשְׁעִיה נֹר) וְנִתְּתִי לָכֶם בְּבִיתִי
 וּבְחֻמֹּתַי יָד וְשֵׁם טוֹב מְבָנִים וּמְבָנוֹת. וְעַכְשָׁו
 שְׁלֹא זָכָה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רֹאֶה שְׁהָרִי הַשְׁתַּדֵּל
 וְלֹא יִכְלֹ. זֶה אֲדוֹנָיו יִתֵּן לוֹ אֲשֶׁה, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר.
 וְכִינוֹן שְׁחָס עָלָיו הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְנִתֵּן לוֹ
 בְּרַחֲמִים, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹבֶה מְשָׁלוֹ בַּתְּחִלָּה,
 וְנוֹטֵל מֶה שֶׁגָּרַע אוֹתוֹ הַמַּעֲיָן. וּמִשּׁוּם כֵּךְ, הָאֲשֶׁה
 וַיִּלְדֶּיהָ תִּהְיֶה לְאֲדֹנֶיהָ, וְאַחֵר כֵּךְ יָשׁוּב וַיִּשְׁתַּדֵּל
 עַל עֲצָמוֹ לְהַשְׁלִים גִּרְעוֹנוֹ. עַד כָּאֵן סוּד הַכְּתוּב.
 זָקֵן זָקֵן, אֶתָּה אִמְרַתְּ עַל זֶה שְׁלָרִיק הַשְׁתַּדֵּל, וְלֹא
 הַשְׁגַּחַת עָלֶיךָ שְׁלָרִיק אֶתָּה הוֹלֵךְ בְּמֶה
 שֶׁאִמְרַתְּ, שְׁהָרִי הַכְּתוּב רוֹדֵף אַחֲרֶיךָ, שְׁסוֹתֵר אֶת
 כָּל הַבְּנִין שֶׁבְּנִיתָ עַד עַכְשָׁו, וְאֶתָּה חוֹשֵׁב שֶׁאֶתָּה
 מִשִּׁיט אֶת הַיָּם לְרִצּוֹנָךְ. וּמֶהוּ? שְׁכְּתוּב וְאִם אָמַר
 יֹאמַר הָעֶבֶד אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדֹנִי אֶת אֲשֶׁתִּי וְגו'.

אִי זָקֵן זָקֵן, עֵינֶיךָ כֹחַ, מֶה תַּעֲשֶׂה? חֲשַׁבְתָּ שְׁלֹא
 יִהְיֶה מִי שִׁירְדֵךְ אַחֲרֶיךָ, הָרִי הַכְּתוּב הַזֶּה
 רוֹדֵף אַחֲרֶיךָ וַיּוֹצֵא מֵאַחֵר הַכֶּתֶל כְּאִילָה בִּשְׂדֵה,
 מְדַלֵּג דְּלוּגִים אַחֲרֶיךָ, שְׁלֹשָׁה עָשָׂר דְּלוּגִים דִּלֵּג
 אַחֲרֶיךָ וְהַשִּׁיג אוֹתָךְ. מֶה תַּעֲשֶׂה, זָקֵן? עַכְשָׁו יֵשׁ

לך לְהַתְגַּבֵּר בְּכַחֲךָ, שְׁהִירִי גִבּוֹר חֲזָק הִיִּיתָ עַד הַיּוֹם. זָקֵן זָקֵן, תִּהְיֶה זֹכֵר אֶת יוֹם הַשְּׁלָג כְּשֶׁזָרְעֵנוּ פּוֹלִים, וְהָיוּ כִּמָּה גִבָּרִים בְּנֵי חֵיל כְּנִגְדָּךְ, וְאַתָּה לְבַדְּךָ נִצַּחְתָּ שְׁלֹשָׁה עָשָׂר גִּבָּרִים חֲזָקִים בְּנֵי חֵיל, שְׁכָל אֶחָד מֵהֶם הוֹרֵג אֶרְיָה טָרָם שִׁיאֲכַל.

אם אֶת אוֹתָם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר גִּבָּרִים נִצַּחְתָּ – אֵלֶּה שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שְׂאִין בָּהֶם כַּח, אֵלֶּה דְּבָרִים, עַל אַחַת כִּמָּה וְכִמָּה. כְּתוּב אָמַר יֹאמֵר. אֵלֶּה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִּרְכּוֹ לַעֲשׂוֹת דִּין לְכָל. כְּשֶׁמִּגִּיעַ זְמַנָּהּ שֶׁל הָאִשָּׁה הַזֹּאת לְמַצֵּא אֶת בֶּן זִוְגָהּ, מָה עוֹשֶׂה? הוֹרֵג אֶת זֶה, וְנוֹטֵל אוֹתָהּ אוֹתוֹ בֶּן זִוְגָהּ, וְהוּא יוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה לְבִדּוֹ יְחִידִי.

ואם אָמַר יֹאמֵר, הִרִי בְּאֵרוֹ הַחֲבָרִים כְּפֶשֶׁט הַכְּתוּב. וְאִם אָמַר – בְּרֹאשִׁית שֶׁל שֵׁשׁ הַשָּׁנִים. יֹאמֵר – בְּסוּף שֵׁשׁ הַשָּׁנִים טָרָם תִּכְנַס הַשְּׁבִיעִית. שְׁהִירִי אִם אָמַר כִּשֶׁהוּא אָפְלוֹ בְּיוֹם אֶחָד מֵהַשְּׁבִיעִית – דְּבָרָיו בְּטָלִים. מָה הַטַּעַם? כְּתוּב הָעֶבֶד, בְּעוֹד שֶׁהוּא עֶבֶד, בַּשָּׁנָה הַשְּׁשִׁית. אָמַר בְּרֹאשִׁית שֶׁל שֵׁשׁ הַשָּׁנִים וְלֹא אָמַר בְּסוּף שֵׁשׁ הַשָּׁנִים – אֵינּוּ כָלוּם. וּמִשּׁוֹם כֵּךְ פְּעָמִים אָמַר יֹאמֵר.

וְכֵאן בַּעוֹד שְׁהוּא בְּאִשָּׁה הַזֶּה, מִרְבָּה תְּפִלוֹת
וּבְקָשׁוֹת בְּכָל יוֹם לַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ. כְּמוֹ
שֶׁהִיא הִרְאִישִׁית בְּרַחֲמִים, כֵּךְ הוּא הַסּוֹף בְּרַחֲמִים.
וְזֶהוּ אָמַר יֹאמֵר. אָמַר – בַּתְּחִלָּה, כְּשֶׁהִקְדִּים
בְּרַחֲמִים. יֹאמֵר – בַּסּוֹף, וַיִּתְקַבֵּל בְּרַחֲמִים. וְמָה
יֹאמֵר? אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדֹנִי. שֶׁבְּגִלָּל זֶה וּכְרַב
הַתְּפִלוֹת אוֹהֵב אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מִתְקַן
מַעֲשָׂיו, וְאוֹמֵר אֶהְבֵּתִי אֶת אֲדֹנִי אֶת אִשְׁתִּי וְאֶת
בְּנֵי לֹא אֵצֶא חֶפְשִׁי. וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל
אוֹתוֹ בְּאוֹתָהּ תְּשׁוּבָה וּבְאוֹתָן הַתְּפִלוֹת הָרַבּוֹת.

מָה עוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? מָה שֶׁהִיא מְזַמֵּן
לְהַחְזִירוֹ בְּגִלְגּוּל וְלִסְבֹּל עֲנָשִׁים בְּעוֹלָם הַזֶּה
עַל מָה שֶׁעָשָׂה – לֹא מַחְזִירוֹ לְעוֹלָם הַזֶּה. וְמָה
עוֹשֶׂה? מְקַרֵּב אוֹתוֹ לְבֵית דִּין שֶׁל יְשִׁיבַת הָרָקִיעַ,
וְדָנִים אוֹתוֹ וּמוֹסְרִים אוֹתוֹ לְבֵית הַמַּלְקוּת,
וְרוֹשֵׁם אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵיךְ נִמְסָר לְבֵית
הָעֲנָשׁ, וּפּוֹגֵם אוֹתוֹ לְהִיּוֹת תַּחַת שְׁלִטוֹן הָעֲרָלָה
(וּמִצְנָה אוֹתוֹ לְהִיּוֹת תַּחַת שְׁלִטוֹן הַיּוֹבֵל) עַד זְמַן יְדוּעַ, וְאַחֵר כֵּךְ
גּוֹאֵל אוֹתוֹ.

אִם בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁעוֹשִׂים לוֹ פָּגָם, אִם הִגִּיעַ יוֹבֵל,
אִפְלוּ יוֹם אֶחָד לַיּוֹבֵל – נִחָשֵׁב כְּמִי שֶׁמָּצָא
זְמַן עַד הַיּוֹבֵל. כֵּךְ נַעֲנֵשׁ וְלֹא יוֹתֵר. בָּא הַיּוֹבֵל

וּנְגָאֵל, וּמְכַנִּיסִים אוֹתוֹ לְתוֹךְ הַפְּרָגוֹד. עַד כָּאן.
הַסְתִּיר אוֹתוֹ זָקֵן אֶת עֵינָיו רָגַע אַחַד.

פֶּתַח וְאָמַר, (מִיכָה ו') שִׁמְעוּ הָרִים אֶת רִיב ה' וְהָאֲתָנִים מִסְדֵּי אֶרֶץ כִּי רִיב לֵה' עִם עַמּוֹ וְגו'. אִי זָקֵן, עַד כָּאן הָיִיתָ בְּעַמְקֵי הַיָּם, וְעַכְשָׁו דִּלְגַּתָּ עַל הָרִים חֲזָקִים לַעֲשׂוֹת עִמָּהֶם קָרֵב?! אֲלֹא וְדָאֵי עַד עַכְשָׁו אַתָּה בֵּינָם הַחֲזָק, אֲבָל עַד שֶׁהִלַּכְתָּ לְעַמְקֵי הַיָּם, פָּגַשְׁתָּ אֶת אוֹתָם הָרִים חֲזָקִים שֶׁבְּתוֹךְ הַיָּם וְנִתְקַלְתָּ בָּהֶם. עַכְשָׁו יֵשׁ לְךָ לַעֲרוֹךְ קָרֵב בְּעַמְקֵי הַיָּם וּבִהָרִים הַלָּלוּ.

זָקֵן עֵיף כֹּחַ, מִי נִתְנָהּ בְּזֶה? הָיִיתָ בְּשָׁלוֹם, וּרְצִיתָ אֶת כָּל זֶה?! אַתָּה עָשִׂיתָ – אַתָּה סוֹבֵל. עַכְשָׁו אֵין לְךָ אֲלֹא לַעֲרוֹךְ קָרֵב וּלְנַצַּח אֶת הַכָּל וְלֹא לַחֲזוֹר לְאַחֲזֹר. הִתְחַזַּק בְּכַחֲךָ, חֲגֹר מִתְּנִיָּךְ וְאַל תִּפְחַד לְשֹׁבֵר אֶת הָהָרִים הַלָּלוּ שֶׁלֹּא יִתְחַזְּקוּ עָלֶיךָ. אָמַר לָהֶם: הָרִים רָמִים, הָרִים חֲזָקִים, אֵיךְ אַתֶּם מִתְגַּבְּרִים?

שְׁנֵי פְּסוּקִים כְּתוּבִים. אַחַד כְּתוּב, (סו) קוּם רִיב אֶת הָהָרִים וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבָעוֹת קוֹלְךָ, וְאַחַד כְּתוּב, שִׁמְעוּ הָרִים אֶת רִיב ה'. אֲלֹא יֵשׁ הָרִים וַיֵּשׁ הָרִים. יֵשׁ הָרִים שֶׁהֵם הָרִים רָמִים לְמַעְלָה

לְמַעַלָּה, לְאֵלֶּה כְּתוּב שְׁמַעוּ הָרִים אֶת רִיב ה'.
וַיֵּשׁ הָרִים שָׁהִם הָרִים תַּחְתּוֹנִים לְמַטָּה מֵהֶם,
וּלְאֵלֶּה כְּתוּב קוּם רִיב אֶת הָהָרִים, שְׁהָרֵי רוּדָף
מְרִיבוֹת יֵשׁ לָהֶם. וְלָכֵן יֵשׁ הָרִים וַיֵּשׁ הָרִים.

וְאֵם תֹּאמַר, זָקֵן, הָרִי כְּתוּב וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבָעוֹת,
אֵלֶּה גְּבָעוֹת כָּל אוֹתָם שְׁלִמְטָה, וְעַכְשָׁו
אֲתָה עוֹשֶׂה אוֹתָם הָרִים? אֵלֶּה כֶּף הוּא – לְאוֹתָם
הָרִים רָמִים נִקְרָאִים גְּבָעוֹת. כְּשֶׁהֵם לְבָדֵם הֵם
נִקְרָאִים הָרִים.

בֶּא וְרָאָה, כְּתוּב וְהֵאֲתָנִים מִסְּדֵי אֶרֶץ. כִּיּוֹן
שְׁכְּתוּב שְׁמַעוּ הָרִים, מִי הֵם הָרִים וּמִי הֵם
אֲתָנִים? אֵלֶּה הָרִים וְאֲתָנִים הַכֹּל דִּבֵּר אֶחָד.
אֲבָל אוֹתָם שְׁלֹשָׁה עֲלִיוֹנִים מַעַל רְאִשֵּׁיהֶם,
וְאוֹתָם שְׁלֹשָׁה לְמַטָּה מֵהֶם, וְכֻלָּם אֶחָד. הָרִים
לְמַעַלָּה, וְעֲלִיָּהֶם אָמַר דָּוִד, (תהלים קכא) אֲשָׂא עֵינַי
אֶל הָהָרִים. וְאֵלֶּה הֵם שְׁלֹשָׁה הָרָאשׁוֹנִים.
וְהֵאֲתָנִים מִסְּדֵי אֶרֶץ, אֵלֶּה הֵם שְׁלֹשָׁה אַחֲרוֹנִים,
לְמַטָּה מֵהֶם, שְׁנֵי עֲמוּדֵי הַבַּיִת וְאֶחָד שְׁמַחַת
הַבַּיִת, וְאֵלֶּה נִקְרָאוּ מִסְּדֵי אֶרֶץ. אֲתָנִים הֵם,
וְאֲתָנִים נִקְרָאוּ.

זָקֵן זָקֵן, הָרִי יִדְעָתָ, מִי שְׁעוֹרֵךְ קָרֵב, אִם לֹא יוֹדַע
לְהִשְׁמַר, לֹא יִנָּצַח בַּקְּרֻבוֹת. צָרִיךְ לְהַכּוֹת

בִּידוֹ וּלְהַשְׁמֵר בְּרַעְיוֹנוֹ, מֵה שְׂיֵהִיָּה אַחֵר חָשׁוּב,
שְׂיֵהִיָּה הוּא חָשׁוּב, וַיֵּד יָמִין מְזַמֶּנֶת תָּמִיד לְהַכּוֹת.
וּמַחֲשָׁבוֹתָיו וַיֵּד שְׁמַאלִית זְמִינִים תָּמִיד לְקַבֵּל
וּלְהַשְׁמֵר, וַיָּמִין הַכֹּל.

עֲבָשׁוּ אָמַרְתָּ וְהָאֲתָנִים. אֵיתָנִים הֵם לְמַטָּה,
וְהָרִים לְמַעְלָה. הַשְׁמֵר זָקֵן, שְׁהָרִי
רַעְיוֹן אַחֵר כְּנִגְדָּךְ, שְׁכָתוּב (שם פט) מִשְׁכִּיל
לְאִיתָן הָאֲזָרְחִי. וְזֶהוּ אַבְרָהָם הַזָּקֵן, וְנִקְרָא
אִיתָן. וְאִם אַבְרָהָם הוּא אִיתָן, יִצְחָק וַיַּעֲקֹב
נִקְרָאוּ אֵיתָנִים. קוּם זָקֵן, שְׁהָרִי יִדְעֶתָ רַעְיוֹן זֶה
הָיָה מִכָּה אֶת רַעְיוֹנְךָ.

וַיֵּשְׂא מִשְׁלוֹ וַיֹּאמֶר אִיתָן מוֹשָׁבְךָ וְשֵׁים בְּסָלַע
קִנְיָךְ (במדבר כד). אִיתָן – זֶה בִּקְרָא שֶׁל
אַבְרָהָם, וְהֵינּוּ (בראשית מד) הַבִּקְרָא אֹר. זֶה הָעֵמּוּד
שְׁכָל הָעוֹלָם עוֹמֵד עָלָיו, וְאֵת אֹרֹו יִרְשׁ
מֵאַבְרָהָם. נִקְרָא נִהָר הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן. אִי זָקֵן זָקֵן,
הִנֵּה רַעְיוֹן אַחֵר כְּנִגְדָּךְ, וְלֹא יִדְעֶתָ לְהַשְׁמֵר אֵיךְ
עוֹרְכִים קָרֵב. זָקֵן, אֵיפֹה הַכַּח שְׁלֶךְ? וְדָאֵי לֹא
לְגַבּוּרִים הַמְּלַחֲמָה.

כָּתוּב מִשְׁכִּיל לְאִיתָן הָאֲזָרְחִי, וְכָתוּב מִשְׁכִּיל
לְדוֹד. זֶה נִהָר הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן, שֶׁהוּא

תִּרְגְּמָן לְדוֹד לְהוֹדִיעַ לוֹ מֵאוֹתָם דְּבָרִים הַנִּסְתָּרִים
הַעֲלִינִים. אִם מִשְׁכִּיל הוּא נָהָר שְׂיוּצָא מֵעֵדָן, אִז
אֵיתָן הָאֲזָרְחֵי אַבְרָהָם הוּא לְמַעְלָה וְדָאִי. זֶה
יִדְעָתִי. וְאִף עַל גַּב שְׁאֲנֵי זָקֵן, עַל רַעֲיוֹן זֶה אֲנִי
מוֹחָה. אֵיתָן הָאֲזָרְחֵי הֵם שְׁתֵּי דְרָגוֹת, כְּמוֹ
שְׁנַאמֶר בְּקָר אֹר. אֹר זֶה אַבְרָהָם. בְּקָר זֶה נָהָר.
אִף כִּךְ אֵיתָן הָאֲזָרְחֵי. אֲזָרַח הוּא אַבְרָהָם. אֵיתָן,
כְּמוֹ שְׁנַאמֶר, זֶה אוֹתוֹ נָהָר שְׂשׁוּפֵעַ וְיוּצָא מֵעֵדָן.
עֲכָשׁוּ, זָקֵן, קוּם עֲמֵד עַל מְרַכְבְּתָךְ, שְׁעַכְשׁוּ
תִּפֹּל וְלֹא תוּכַל לְקוּם. הֲרִי שְׁלֵמָה

הַמֶּלֶךְ בָּא בְּכַחוּתֵּיּוֹ וּמְרַכְבוֹתֵּיּוֹ וּגְבָרֵיּוֹ וּפְרָשָׁיו
וּבָא כְּנִגְדָּךְ. קוּם צֵא מִן הַשָּׂדֶה, שְׁלֵא יִמָּצָא אוֹתָךְ
שָׁם. כְּתוּב (מְלָכִים-א ח) וַיִּקְהָלוּ אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה כָּל
אִישׁ יִשְׂרָאֵל בִּירַח הָאֲתָנִים בְּחָג וְגו'. יֶרַח שְׁנוּלְדוֹ
בּוֹ הָאֲיָתָנִים, וּמִי הֵם? הָאֲבוֹת, וְהֵם אֵיתָנִי
הָעוֹלָם, וַיֶּרַח זֶה הוּא תִּשְׁרִי. שְׁאַלְפָא בֵּיתָא חוּזָר
לְמַפְרַע מִמָּטָה לְמַעְלָה.

וְעוֹד מִדְּבָרֶיךָ, נָאָה שְׁתַּצָּא מִן הַשָּׂדֶה וְלֹא תִמָּצָא
שָׁם. אֱלוֹ כְּתוּב מִשְׁכִּיל אֵיתָן הָאֲזָרְחֵי – אִז
כְּמוֹ שְׁאֲמַרְתָּ. אֲבָל עֲכָשׁוּ שְׁכַתוּב מִשְׁכִּיל לְאֵיתָן
הָאֲזָרְחֵי, הִקְרַב שְׁלָךְ אֵינוֹ כְּלוּם, וְתַצָּא מִן הַשָּׂדֶה
בְּעַל כְּרַחֲךָ וְלֹא תִתְרָאָה שָׁם.

אי זקן, עני מסכן, איך תצא? אם כן, ינצחו אותך ותברח מן השדה, כל בני העולם ירדפו אחריך, ואין לך פנים להראות לפני איש לעולמים. כאן נשבע אני שלא יצא מהשדה, וכאן אראה פנים בפנים בשלמה המלך, וכל איש ישראל, והגברים והפרשים והמרכבות שלו. הקדוש ברוך הוא יסיע לך, זקן, שהרי אתה עיף כח. קום זקן, התגבר בלחך והתחזק, שעד היום הזה היית גבור חזק בגברים.

פתח ואמר, משכיל לאיתן האזרחי. אלו כתוב משכיל לדוד – אז כמו שאמרת, אבל משכיל לאיתן כתוב. יש משכיל ויש משכיל. יש משכיל למעלה ויש משכיל למטה. משכיל לאיתן, בזמן שאותו איש (נהר) עומד בתשוקה, כל האיברים שמחים ומתחברים עמו. ואם הוא עולה, עד שהמח העליון מתפייס אליו ושמח בנגדו. ואז משכיל לאיתן האזרחי, משכיל אותו ומודיע לו על ידי אברהם (על ידי של אברהם) אוהבו. כל מה שצריך, ואותו מח עליון משכיל לאיתן. וכשדוד המלך נתקן בתשוקה אליו, הוא משכיל לדוד, כמו שהיה המח העליון משכיל אותו. ולכן יש משכיל ויש משכיל. (יש משכיל).

בִּירַח הָאֲתָנִים, שְׁנוּלְדוּ הָאֲיָתָנִים בִּירַח הַזֶּה.
הַבְּנִין לְמַטָּה הוּא כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, וְנוֹלְדוּ
בוֹ הָרִים וְאֲיָתָנִים. הָרִים נִסְתָּרִים. אֲתָנִים – יָרֵכִים
חֲזָקוֹת כְּנַחֲשֵׁת, וְאוֹתוֹ הָאֵיתָן בִּינִיהֶם.

קוֹם זָקֵן, תִּפְּהָ לְכָל הַצָּדִידִים. בְּשַׁעָה שְׁעָלָה
מֶשֶׁה לְקַבֵּל תּוֹרָה, מָסַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא שְׂבָעִים מִפְּתָחוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. כְּשֶׁהִגִּיעַ
לַחֲמִשִּׁים (לְשָׁשִׁים) וְתִשְׁעָה, הָיָה מִפְּתַח אֶחָד גָּנוּז
וְנִסְתָּר, שֶׁלֹּא הָיָה מוֹסֵר לוֹ. הִתְחַנֵּן לִפְנֵיו. אָמַר
לוֹ: מֶשֶׁה, כָּל הַמִּפְּתָחוֹת הָעֲלִיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים
תְּלוּיִים בַּמִּפְּתָח הַזֶּה. אָמַר לִפְנֵיו: רַבּוֹן הָעוֹלָם,
מָה שָּׁמוֹ? אָמַר לוֹ: אֵיתָן. וְכָל אוֹתָם אֲיָתָנִים
תְּלוּיִים בוֹ, וְבוֹ עוֹמְדִים מִחוּץ לַגּוֹף, שְׁתוּרָה
שְׂבֻכְתָּב הוּא, מוֹדִיעַ לוֹ וּמְשַׁכֵּיל אוֹתוֹ, הוּא עֶקֶר
וְהַמִּפְּתָח שֶׁל תּוֹרָה שְׂבֻכְתָּב.

וּבְשֵׁנֵת קִנְיָה תּוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה אֱלִיו, עֶקֶר הַהִיכָל
הוּא הַמִּפְּתָח שֶׁלָּהּ (אֱלִיו), וְדַאי שָׂאז
מְשַׁכֵּיל לְדוֹד. וּמִתּוֹךְ שִׁירְשָׁה תּוֹרָה שְׂבַעַל פֶּה
(אֱלִיו) אוֹתִיוֹת לְמַפְרַע. וְעַל זֶה הוּא נִקְרָא תִּשְׁרִי,
הוּא תִּשְׁרִי, אֲבָל מְשֻׁם שֶׁהוּא סוּד הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ,
חֲתוּם בוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹת שֶׁל שָׁמוֹ י'.
בַּמִּזְבֵּחַ חֲתוּם בוֹ ה', הָרִשֶׁת עַד חֲצִי הַמִּזְבֵּחַ.

בָּאָה דְּבוּרָה וְחִתְמָה בּוֹ ו', וְהִינוּ מֵה שְׁכָתוֹב
(שופטים ה) וַתֵּשֶׁר דְּבוּרָה. וּבִמְקוֹם הַזֶּה הַחוֹתֵם שֶׁל
הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ שְׁחָתֵם בּוֹ.

וְאוֹתוֹ הַמִּפְתָּח, כְּשִׁפּוֹתָח בַּתּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה,
צָרִיכִים לְהוֹדִיעַ לוֹ, וְזֶהוּ תַנְיָא, אֵיתָן
מוֹשֶׁבֶךְ, בְּרִיתָא מִחוּץ לַגּוֹף. אֵיתָנִים הֵם תַנְיָאִים,
עֲמוּדִים תּוֹמְכִים מִחוּץ לַגּוֹף. עֲכָשׁוּ יֵשׁ לְהוֹדִיעַ
דְּבַר, בְּזִמְן שְׂאֵלָה לַתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב נִקְרָאִים
אֵיתָנִים – לַתּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה נִקְרָאִים תַנְיָאִים. אֵיתָן
אֶל הַתּוֹרָה שְׁבַכְתָּב. תַנְיָא אֶל הַתּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה,
וְהַכֹּל כָּרְאוּי.

חֲבֵרִים, הִרִינִי בַשָּׂדֶה. שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבוּרִים
הַחֲזָקִים שֶׁלוֹ יָבֹא וַיִּמָּצֵא זָקֵן אֶחָד עֵיף
בְּכַחוֹ, חֲזָק גְּבוּר, מְנַצֵּחַ קְרִבּוֹת. הִרִינִי יוֹדֵעַ
שְׂיָבֵא, וְעוֹמֵד אַחֵר סָלַע הַשָּׂדֶה וְהוּא מְשָׁגִיחַ בִּי
וְאֵיךְ גְּבוּרָתִי עוֹמֶדֶת בַּשָּׂדֶה, לְבַדּוֹ מְשָׁגִיחַ, שֶׁהוּא
אִישׁ שָׁלוֹם, בַּעַל הַשָּׁלוֹם, וְהוֹלִיךְ לוֹ. עֲכָשׁוּ, זָקֵן,
גְּבוּרָתְךָ עָלֶיךָ, וְאַתָּה לְבַד בַּשָּׂדֶה, שׁוֹב לְמִקְוָמְךָ
וְהִתֵּר כָּלִי זִינָה מֵעָלֶיךָ. (כְּמִי שִׁיוּצָא מִן הַשָּׂדֶה).

שְׁמַעְנוּ הָרִים אֶת רִיב ה' וְהָאֲתָנִים מְסַדִּי אֶרֶץ (מִיכָה
ו). שְׁמַעְנוּ הָרִים, כְּמוֹ שְׂאֲמָרְנוּ. וְהָאֲתָנִים

מִסְדֵּי אֶרֶץ, מִסְדֵּי אֶרֶץ וְדַאי, שְׁהָרִי מִמֶּנּוּ נְזוּנִית,
וּמֵהֶם מִקְבֵּלֶת כָּל יוֹם, וְהֵם מִסְדֵּי אֶרֶץ.

כִּי רִיב לֵה' עִם עָמוֹ. מִי הוּא זֶה שְׂכִיכּוֹל לָקוּם
בְּרִיב שֶׁל הַקְדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (כָּל שָׁכֵן) בְּיִשְׂרָאֵל?
וְעַל זֶה אָמַר לְאַלֶּה, שְׁמַעוּ הָרִים אֶת רִיב ה' – זֶהוּ
רִיב אֶחָד. קוֹם רִיב אֶת הָהָרִים – זֶה רִיב שְׁנִי.
שְׁמַנְצַח בָּהֶם הַקְדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּל הָרִיבוֹת הַלָּלוּ
לְיִשְׂרָאֵל, וְכָל אוֹתָם תּוֹכָחוֹת, כָּלֶם כָּאֵב הַמוֹכִיחַ
אֶת בְּנוֹ, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ.

בְּיַעֲקֹב כָּתוּב בְּשַׁעָה שְׁרָצָה לְנִצָּח עָמוֹ, מֶה
כָּתוּב? (הוֹשַׁע יב) וְרִיב לֵה' עִם יְהוּדָה
וּלְפָקֵד עַל יַעֲקֹב. מֶהוּ הָרִיב? כִּכְתוּב, בִּבְטָן עָקֵב
אֶת אָחִיו. עַל דְּבַר זֶה בָּאָה תּוֹכָחָה, וְכָל אוֹתָם
רִיבוֹת. וְכִי לֹא דְבַר גָּדוֹל הוּא, בִּבְטָן עָקֵב אֶת
אָחִיו וְגו' ? זֶה אֵינוֹ דְּבַר קָטָן מֶה שְׁעָשָׂה בִּבְטָן.
וְכִי רַמְאוֹת עָשָׂה בִּבְטָן ? כֵּן, וְדַאי.

ס"א (וְהָרִי נֹאמַר) (אֲבֵל) שְׁכַכְל דָּחָה יַעֲקֹב אֶת עֵשָׂו
אָחִיו, כְּדִי שְׁלֹא יִהְיֶה לוֹ חֵלֶק כָּלֵל. עֵשָׂו לֹא
הִתְרַעַם אֲלָא מֵאֶחָד שֶׁהֵם שְׁנַיִם, שְׁכַתוּב (בְּרַאשִׁית כז)
וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פְּעָמִים. פְּעָמִים הָיָה צָרִיף (לְכַתֵּב), מֶה
זֶה "זֶה"? אֲלָא אֶחָד שֶׁהָקִישׁ לְשְׁנַיִם, אֶחָד שְׂיִצָּא

לשנים, ומהו? בכרתי. שהתהפכו האותיות ונהיה ברכתי. זה פעמים – אחד שהקש לשנים.

וְלֹא ידע עשו מה שעשה לו בכטן, אבל השוה המנה שלו היה יודע, והקדוש ברוך הוא רגש את השמים וחיליהם לקול הזה, שהרי ברכה ובכורה לא תבע המנה שלו, ולא אמר. שהרי ברכה היה לו לתבע ולא תבע. אחיו הרי ודאי שתבע, שכתוב (ישעיה נח) ומבשרך לא תתעלם, ולא רצה יעקב לתת לו לאכל, עד שנטל ממנו את בכורתו.

אִיזו בכורה נטל ממנו? הבכורה שלמעלה ולמטה. בכרה חסר ו'. אז הוא עקב את אחיו. ודאי שעשה אותו עקב וזרק אותו לאחור. איזה אחור? שהקדים אותו, שיצא בראשונה לעולם הזה. אמר יעקב לעשו, טל אתה את העולם הזה בתחלה, ואני אחר כך.

בא וראה מה כתוב, ואחרי כן יצא אחיו וידו אחזת בעקב עשו. מה זה בעקב עשו? וכי יעלה על דעתך שהיה אוחז את ידו ברגלו? לא כך. אלא ידו אוחזת במי שהוא היה עקב. ומיהו? עשו, שהרי עשו נקרא עקב משעה

שְׁעָקֵב אֶת אָחִיו, וּמִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם קוֹרָא לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עָקֵב, שֶׁכָּתוּב הוּא יִשּׁוּפֶךָ רֹאשׁ וְאַתָּה תִּשּׁוּפֶנּוּ עָקֵב. אַתָּה שֶׁנִּקְרָא עָקֵב תִּשּׁוּפֶנּוּ בַּתְחִלָּה, וּלְבִסּוֹף הוּא שִׁימָּחָה אֶת רֹאשְׁךָ מֵעָלֶיךָ. וּמִיָּהוּ? סמא"ל, שֶׁהוּא רֹאשׁ שֶׁל הַנֶּחֱשׁ שֶׁמָּכָה בָּעוֹלָם הַזֶּה.

וַעֲלֵ זֶה בִּבְטָן עָקֵב אֶת אָחִיו, שֶׁם עָלִיו לִקְיוֹת עָקֵב, וְנִטַּל עֲשׂוֹ אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בַּהֲתַחֲלָה. וְזֶה סוּד הַכָּתוּב וְאַלֶּה הַמַּלְכִּים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאַרְץ אֲדוֹם לִפְנֵי מֶלֶךְ מֶלֶךְ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל. וְזֶהוּ הַסּוּד שֶׁאָמַר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, (משלי כ) נִחַלָּה מְבַהֲלֵת בְּרֹאשׁוֹנָה וְאַחֲרִיתָהּ לֹא תִבְרָךְ, בְּסוֹף הָעוֹלָם.

וַעֲלֵ זֶה (הוֹשֵׁעַ יב) בִּבְטָן עָקֵב אֶת אָחִיו וּבִאֲוֹנוֹ שָׂרָה אֶת אֱלֹהִים. מֶה זֶה וּבִאֲוֹנוֹ? כֶּךָ אָמְרוּ, בְּכַח וְהִתְקַף שָׁלוֹ נָאָה. אָבֵל לֹא כָף. בְּרוּר הַדְּבָר – שֶׁיַּעֲקֹב הָיָה דְיוּקָן עָלְיוֹן וְגוֹף קְדוּשׁ, שֶׁאִין גּוֹף מִיּוֹם שֶׁהָיָה אָדָם הָרֹאשׁוֹן כְּמוֹ הַגּוֹף שֶׁל יַעֲקֹב. וַיִּפְּיוּ שֶׁל אָדָם, מִמֶּשׁ אוֹתוֹ הִיפִי הָיָה לִיַּעֲקֹב. וְדְיוּקָן שֶׁל יַעֲקֹב, דְיוּקָן שֶׁל אָדָם הָרֹאשׁוֹן מִמֶּשׁ.

אָדָם הָרֹאשׁוֹן, בְּשַׁעָה שֶׁבָּא הַנֶּחֱשׁ וְהִתְפַּתָּה עַל יָדוֹ, יָכֹל לוֹ הַנֶּחֱשׁ. מֶה הַטַּעַם? כִּי לֹא הָיָה

כַּח לְאָדָם הָרָאשׁוֹן, וְעַד עֲכָשׁוּ לֹא נוֹלַד מִי שֶׁהָיָה
הַכַּח שָׁלוֹ. וּמִיָּהוּ תִקְפּוּ שֶׁל אָדָם הָרָאשׁוֹן? זֶה
שֶׁת, שֶׁהָיָה בְּדִיוּקָן שֶׁל אָדָם הָרָאשׁוֹן מִמָּשׁ,
שֶׁכָּתוּב (בראשית ה) וַיּוֹלֵד בְּדַמּוּתוֹ כְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת
שְׁמוֹ שֶׁת. מַה זֶה בְּדַמּוּתוֹ כְּצִלְמוֹ? שֶׁהָיָה מָהוּל.
וּכְשָׁבֵא הַמִּמְנָה שֶׁל עֲשׂוֹ אֶל יַעֲקֹב, כִּבְר נוֹלַד
תִּקְפּוּ שֶׁל יַעֲקֹב, שֶׁהוּא יוֹסֵף, וְזֶהוּ וּבֵאוּנוּ שָׂרָה
אֶת אֱלֹהִים. (ער כּאן מִצָּאֵת).

הַקּוֹל הַזֶּה שֶׁל הָאִשָּׁה שֶׁיִּכּוֹל קוֹל הַנְּחָשׁ לְהֶאֱחֹז
בָּהּ כִּמּוֹ כָּלֵב בְּכִלְבָּהּ, מַה הוּא? אֵלֶּא בֹא
וְרֹאֵה שָׂאִין בְּכָל קוֹלוֹת הַנָּשִׁים שֶׁל הָעוֹלָם שֶׁיִּכּוֹל
קוֹל הַנְּחָשׁ לְהִדְבֵּק בּוֹ וּלְהֶאֱחֹז בּוֹ וּלְהַשְׁתַּתֵּף בּוֹ.
אֵלֶּא שְׁתֵּי נָשִׁים הֵן שֶׁיִּכּוֹל קוֹל הַנְּחָשׁ לְהֶאֱחֹז בָּהֶן
– אַחַת זֹו שֶׁלֹא שׁוֹמֶרֶת טְמֵאֵת נָדָה וַיְמִי לְבוֹנָה
כְּרֹאִי, אוֹ שֶׁמִּקְדִּימָה יוֹם אֶחָד לְטָבֵל, וְאַחַת זֹו
אִשָּׁה שֶׁמֵּאֲחֶרֶת לְבַעֲלָהּ אֶת עוֹנֶתָהּ לַעֲשׂוֹת צֶעַר
לְבַעֲלָהּ, פָּרִט אִם אֵינוֹ מִקְפִּיד וְלֹא מִשְׁגִּיחַ עַל זֶה.
אֵלֶּא הֵן שְׁתֵּי נָשִׁים. שֶׁהָיָה כִּמּוֹ שֶׁהִקְדִּימוּ, כִּךְ הֵן
מִתְאַחֲרוֹת לְקוֹל הַנְּחָשׁ, עַד שֶׁנִּדְבַּק קוֹל
בְּקוֹל, וְכִמּוֹ שֶׁמִּתְאַחֲדוֹת לַעֲשׂוֹת צֶעַר לְבַעֲלָהּ
(בְּעִבּוּדָה) בְּעֶכּוֹב מִצּוֹה, כִּךְ מִקְדִּים קוֹל הַנְּחָשׁ
לְהִדְבֵּק בְּקוֹל אוֹתָהּ הָאִשָּׁה. וְאֵלֶּא הֵן שְׁתֵּי נָשִׁים

שְׁקוֹל הַנֶּחֱשׁ אוֹחֵז בְּקוֹל שְׁלֵהֵן כְּמוֹ כָּלֵב בְּכָלֶבָה,
טְמָאָה אַחֵר טְמָאָה, מִיֵּן אַחֵר מִינוּ.

וְאִם תֹּאמַר, מָה אֲכַפֶּת לָנוּ אִם אוֹחֵז קוֹל בְּקוֹל
וְאִם לֹא אוֹחֵז? אוֹי שְׁכַךְ מִתְאַבְּדִים בְּנֵי

הָעוֹלָם בְּלִי דַעַת. הַקּוֹל הַזֶּה שֶׁל הָאִשָּׁה,
כְּשֶׁמִּתְעַרֵּב וּמִשְׁתַּתְּף יַחַד עִם קוֹל הַנֶּחֱשׁ, בְּשַׁעַה
שֶׁהִרְשָׁעָה וּמִרְשַׁעַת יוֹצֵאת מִתּוֹךְ (הָאִיפָה)

וּמִשׁוּטְטֵת בְּעוֹלָם, אִם הִיא פּוֹגֶשֶׁת בְּאוֹתָם שְׁנֵי
קוֹלוֹת, קוֹל הַנֶּחֱשׁ וְקוֹל הָאִשָּׁה, וְהָאִשָּׁה
מִתְחַמֶּמֶת בָּהֶם וְהֵם בָּהּ, וְכִיּוֹן (שֶׁמִּתְחַמֶּמִּים נַעֲשִׂים רוּחַ

וְהוֹלְכִים עִמָּה), שֶׁמִּתְחַמֶּמֶת נַעֲשִׂים רוּחַ, וּמִתְגַּשֵּׁם
עִמָּה, עַד שֶׁמִּשׁוּטְטֵת וְנִכְנָסֶת לְמַעֲי אוֹתָהּ הָאִשָּׁה.

וְהַתִּינּוֹךְ הַזֶּה שִׁיּוּלְדֵת, כְּשֶׁבָּאָה אוֹתָהּ רִשְׁעִית
(לִילִי"ת), פּוֹקֶדֶת אֶת אוֹתָהּ הָרוּחַ שֶׁהוּא

חֲבוּר רַע, קוֹל הַנֶּחֱשׁ שֶׁמְכַשֶּׁשׁ בָּהּ, וְהוּא צוֹחֵק
בְּתִינּוֹק, עַד שֶׁבָּאָה אוֹתָהּ הָרִשְׁעִית (לִילִי"ת) כְּמוֹ

אִשָּׁה שֶׁפּוֹקֶדֶת בֶּן לֹאִשָּׁה אַחֶרֶת, וּמַפְטִּפֶּטֶת לוֹ
וְצוֹחֶקֶת לוֹ בְּפִטְפוּט עַד שֶׁתָּבֹא אָמוּ. כֵּךְ עוֹשֶׂה
אוֹתָהּ הָרוּחַ. וּפְעָמִים רַבּוֹת שֶׁהוּא שְׁלִיחַ שֶׁל

אוֹתָהּ הָרִשְׁעִית, וְהוֹרֶגֶת אוֹתוֹ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (קֹהֶלֶת ד')

וּמִיד עֲשָׂקִיהֶם כַּח, וְלֹא כְּמוֹ שֶׁאַתֶּם אוֹמְרִים,
אַלֵּא אוֹתוֹ כַּח שֶׁל אוֹתָהּ רוּחַ. וְעַל זֶה פְּעָמִים

כתוב בפסוק הזה ואין להם מנחם – אחד
מלילית הרשעה, ואחד מאותה הרוח.

אי סבא, עתה יש לך רחמים, ואתה מדבר כמי
שלא ראה אלו היוצאים לקרב, הרי כלם
בשלוש עמך. עתה מכאן ולהלאה לא אפשר
מעלי כלי הקרב בעבור שאזכיר שמי.

אותו חטאת רבץ עומד על הפתח כמו כלב.
בזמן שהקול האחרון שנותנת האשה
יוצא, הוא מדלג מעל הפתח ועובר משם והולך
אחריה. מה הטעם? משום שהקדוש ברוך הוא
שולח מפתח אחד שלו, והקול פורח, והמפתח
בא, והנחש הולך אחר הקול שהוא יוצא לעולם,
ועד החר שבבטן הולך ומכשפש, עד הזמן
שמתנקית מאותה הזהמה של נשיכות הנחש
הרע. והקדוש ברוך הוא מסבב סבובים ועושה
מעשים כראוי.

וכך זה משום שאותה הבטן נדחתה. הרי ודאי
שנדחה מאותה הבטן, ואין לו חלק, ונדחה
מהבטן שלמטה של שאר נשות העולם. שאף על
גב שעושה צער, לא נתנת לו רשות לשלט בהם.
ואיזו בטן נתנת לו ושולט עליה? אותה הבטן

שֶׁל הַסּוּטָה, שְׁכָתוּב (במדבר ה) וְצָבְתָהּ בְּטָנָהּ. מְשׁוּם
שֶׁבִּבְטָן הַזֶּה עוֹשֶׂה בָּהּ נְקֻמוֹת כְּרִצּוֹנוֹ, וְהַבְטָן הַזֶּה
הִיא שְׁלוֹ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן לוֹ בְּשָׂבִיל שְׁלֹא
יִדָּחָהּ מֵהַכֹּל. עֲכָשׁוּ, אֱהוּבִים שְׁלִי, הַקְשִׁיבוּ. לֹא
רְאִיתִי אֶתְכֶם וְדִבַּרְתִּי עִמָּכֶם, (קהלת א) כָּל הַדְּבָרִים
יִגְעִים, לֹא יָכוֹל אִישׁ לְדַבֵּר, אֲפֹלוּ דְבָרֵי הַתּוֹרָה
הֵם יִגְעִים.

סדר הלימוד ליום כד טבת [יום 113 בשנה]

כָּתוּב (בראשית לה) וַיִּנָּתֶר יַעֲקֹב לְבִדּוֹ וַיֵּאבֶק אִישׁ
עִמּוֹ, וְכָתוּב וַיֵּרָא כִּי לֹא יָכֹל לוֹ וַיִּגַע בְּכַף
יָרְכוֹ. וְאוֹתָהּ יָרַךְ שֶׁהָרִיחַ מֵיעֶקֶב. וְאוֹתָהּ הִיָּרַךְ
בְּחֻלְשָׁתָה עַד שֶׁבָּא שְׁמוּאֵל. מַה זֶה בְּחֻלְשָׁה?
שְׁלֹא מִשֶּׁךְ נְבוּאָה. כְּשֶׁבָּא שְׁמוּאֵל, נָטַל אוֹתָהּ
יָרַךְ וְהֶעֱלָה אוֹתָהּ מֵאוּתוֹ מְקוֹם וְחֻטֵּף אוֹתָהּ
מִמֶּנּוּ, וּמֵאוּתוֹ זָמַן הָעֶבְרָה מִמֶּנּוּ וְלֹא הָיָה לוֹ
חֵלֶק בַּקְדֻשָּׁה כָּלֵל.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא קִפַּח וְלֹא דָּחָה אוֹתוֹ מִן
הַכֹּל, מְשׁוּם שֶׁשְׁמוּאֵל נָטַל אֶת הַיָּרֶךְ
שְׁלוֹ, אֲלֵא נָתַן לוֹ חֵלֶק אֶחָד, וּמַהוּ? נָתַן לוֹ
אוֹתָהּ יָרַךְ וּבִטָּן שֶׁל הַסּוּטָה תְּמוּרַת אוֹתָהּ יָרַךְ
וּבִטָּן שֶׁהָעֵבִיר מִמֶּנּוּ, וְלָכֵן אֶת שְׁנֵיהֶם נָתַן לוֹ

הקדוש ברוך הוא להיות המקום הקדוש פנני
מכל טמאה.

וְלַנְפִּל יֵרֶךְ. מה זה ולנפל? ונפלה ירכה ה'יה
צריך להיות! ולצבות, וצבתה ה'יה צריך
להיות! אלא כמי שזורק עצם לכלב ואומר לו:
טל את זה לחלקך. ומהכל לא הרע לפניו אלא
שגזלו (שהוציאו) ממנו ירך, משום שהוא יגע
והתעייף עליה והרויח אותה והוציאו אותה
ממנו. ולכן הקדוש ברוך הוא הפיל לו את העצם
הזו של הסוטה והוציא אותו לו, כמו שאמרנו,
ובזה הוא רוח ושמח.

כִּל אותן המרכבות והסיוע שלו תמיד רוצים
ירך, והולכים בתשוקה אחריה, ומשום כך
הברכים של הרבנים עיפים, וזה מן זה. שכל
התשוקה שלהם אחר הירך היא, וכל שכן ירך
של חכמים, וכל דבר חוזר למקומו. והקדוש
ברוך הוא לא גורע כלום מכל מה שצריך, ולא
רוצה שיתקרב לקדשה חוץ מעצמו וגורלו, חלקו
ונחלתו. כמו שעושה הקדוש ברוך הוא למעלה,
כך עושים ישראל למטה וכך צריך לעשות. וכך
שנינו, אסור לישראל ללמד תורה לעובדי

כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת, שְׁכָתוֹב (תהלים קמז) מִגִּיד דְּבָרָיו
לְיַעֲקֹב וְגו', לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי וְגו'.

וְלִכֵּן דָּחָה אוֹתוֹ יַעֲקֹב וְדָחָה אוֹתוֹ שְׁמוּאֵל,
שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ חֵלֶק בְּקִדְשָׁהּ. וּמִשּׁוּם כֵּן
כָּל שְׁמִירַת הַשְּׁנֵאָה לְיִשְׂרָאֵל הִיא עַל כֵּן. לְכָלֵּב
שְׁחָטָף עוֹף טְהוֹר מִהַשּׁוּק וַהֲבִיא אוֹתוֹ, וְטָרַם
שֶׁנִּשְׁבֵּר בָּא אִישׁ אֶחָד וַחֲטָף אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ, וְאַחֵר
כֵּן נָתַן לוֹ עֵצָם נִגְרַרְתָּ אַחַת בְּלִי תוֹעֵלַת.

כֵּן לְשָׂרוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ הוֹצִיאוּ אוֹתוֹ מֵאוֹתָהּ הַבֵּטֶן,
חָטְפוּ מִמֶּנּוּ אֶת אוֹתָהּ הִירָךְ, אַחֵר כֵּן נָתַנוּ
לוֹ עֵצָם אַחַת – אוֹתָהּ הַבֵּטֶן וְאוֹתָהּ הִירָךְ שֶׁל
הַסּוּטָה, וְלֹא אַחֵר. זֶה הָעֵצָם שֶׁנָּתַנוּ לְחִלְקוֹ
וּלְגוּרְלוֹ וְעִרְבָהּ לוֹ. וּמִשּׁוּם כֵּן כָּל דִּינֵי הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא הֵם דִּינֵי אֱמֶת, וּבְנֵי אָדָם לֹא יוֹדְעִים
וְלֹא מַשְׁגִּיחִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֵלָם בְּדֶרֶךְ
אֱמֶת. הִיא הַסִּטְתָּה אֶת עֲצָמָהּ מִבְּעֻלָּהּ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ב) הַעֲזֹבֶת אֶלּוֹף נְעוּרֶיהָ וְגו'. אֵף כֵּן
הָאִשָּׁה כְּגוֹן שְׁלָה בְּאֶרֶץ.

בא וְרָאָה, מִי שְׁמוּצָא חֵבֶר כְּמוֹתוֹ שֶׁעוֹשֶׂה
כְּמַעֲשָׂיו בְּעוֹלָם, אוֹהֵב אוֹתוֹ וְנִדְבֵּק עִמּוֹ
וְעוֹשֶׂה עִמּוֹ טוֹב. אֲבָל הֵצֵד הָאֲחֵר לֹא כֵן; כִּיּוֹן

שְׁמוּצָא מִי שְׁעֹזֵב אֶת צַד הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְעוֹשֶׂה כְּמַעֲשָׂיו וְנִדְבֵק בּוֹ, אֲזִי הוּא
רוֹצֶה לְכַלּוֹתוֹ וּלְהוֹצִיאוֹ מִן הָעוֹלָם. הָאִשָּׁה הַזֹּאת
עָשְׂתָה כְּמַעֲשָׂיו וְנִדְבְּקָה בּוֹ, רְאֵה מָה הוּא עֹשֶׂה
בָּהּ – וְצָבְתָהּ בְּטִנָּה וְנִפְלָה יִרְכָּה. וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֵינוֹ כֵּן; מִי שְׁעֹזֵב אֶת הַצֵּד הָאֲחֵר וְנִדְבֵק
בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲזִי אוֹהֵב אוֹתוֹ וְעוֹשֶׂה לוֹ כָּל
טוֹב שֶׁבְּעוֹלָם. עֲכָשׁוּ, זִקֵּן, תִּקֵּן עֲצָמָהּ, שְׁהִרִי
הַנֶּחֱשׁ הַלֵּךְ לוֹ וְרוֹצֶה לְהִתְגָּרוֹת בָּהּ וְלֹא יִכּוֹל.

פְּתִיחַ וְאָמַר, (קהלת א) מָה יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ
שֶׁיַּעֲמַל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ. וְכִי לֹא בָּא שְׁלֵמָה
אֲלֵא לְלַמֵּד דָּבָר זֶה? אֱלֹהִים אָמַר (וְכִי מָה בָּא שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ
לְלַמֵּד בְּדָבָר זֶה? וְעוֹד, אֱלֹהִים אָמַר) בַּעֲמָלוֹ שֶׁיַּעֲמַל – יִפָּה,
שְׁהִרִי נִשְׁאָר עָמַל שְׁיֵשׁ בּוֹ יִתְרוֹן. אֲלֵא כִּיּוֹן
שֶׁכָּתוּב בְּכָל עֲמָלוֹ, הָרִי הַכָּלֵל שֶׁל הַכֹּל – שֶׁלֹּא
נִשְׁאָר כָּלוּם שְׁיֵשׁ בּוֹ יִתְרוֹן.

אֲלֵא שֶׁלֹּא לְכָל אָדָם אָמַר שְׁלֵמָה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה,
אֲלֵא יֵשׁ אָדָם בְּעוֹלָם שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל תָּמִיד בְּרַע
וּלְהִרְעוֹ, וְלֹא מִשְׁתַּדֵּל בְּטוֹב אֲפֹלוּ רָגַע אֶחָד, וְעַל
זֶה כָּתוּב עָמַל וְלֹא כָּתוּב יִגְיעוּ. עָמַלוֹ – כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ס) יָשׁוּב עָמַל בְּרָאשׁוֹ. וְלֹא רָאָה
עָמַל בְּיִשְׂרָאֵל. יִגְיעוּ – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם קכח) יִגְיעַ

כְּפִיךָ כִּי תֹאכַל וְגו'. וְכָתוּב (בראשית לא) וְאֵת יִגְיַע
כְּפִי רָאָה אֱלֹהִים. אֲבָל עֲמָלוֹ, כָּתוּב (תהלים י) עֲמַל
וְכַעַס. הַשְׁתַּדְּלוּתוֹ הִיא תָּמִיד לָרַע, וְעַל כֵּן הוּא
תַּחַת הַשֹּׁמֶשׁ.

בְּשַׁעֲהָ שֶׁהָאָדָם הִזָּה מִשְׁתַּדֵּל בְּרַע, עַל זֶה כָּתוּב
(איוב יח) לֹא נִין לוֹ וְלֹא נֶכֶד בְּעַמּוֹ וְגו',
שֶׁהָרִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה שְׁלֹא יַעֲשֶׂה
תּוֹלְדוֹת, שְׁאֵלְמָלָא יַעֲשֶׂה תּוֹלְדוֹת, הִזָּה מַחְרִיב
אֶת הָעוֹלָם, וְעַל זֶה כָּתוּב מֶה יִתְרוֹן לָאָדָם בְּכָל
עֲמָלוֹ. וּמִי שְׁלֹא מִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת, נִדְבָק
בַּצַּד הַזֶּה שֶׁל אָדָם רַע, וְנִכְנָס תַּחַת כְּנַפָּיו.

רוּת אָמְרָה, (רות ג) וּפִרְשֵׁת כְּנַפֶּיהָ עַל אִמָּתָהּ, כְּדִי
לְהַזְדַּוֵּג עִם הַצָּדִיק, לַעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת,
וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא פּוֹרֵס כְּפָנָיו עַל בֶּן אָדָם כְּדִי
לְהַתְּרִיבוֹת בְּעוֹלָם, וּמִי שְׁלֹא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת
תּוֹלְדוֹת, בְּגִפּוֹ יָבֵא – בְּגִפּוֹ שֶׁל אוֹתוֹ רַע, שֶׁהוּא
הוֹלֵךְ עֲרִירִי כְּנָחֵשׁ הַזֶּה שֶׁהוֹלֵךְ יְחִידִי. בְּגִפּוֹ יֵצֵא
– כְּמוֹ שֶׁנִּתְּבָאָר, הוּא שְׁלֹא הַשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת
תּוֹלְדוֹת, הָרִי נִתְּבָאָר כָּל מֶה שֶׁצָּרִיךְ. (בא ורָאָה שִׁישׁ

לְחִזּוֹר זָקֵן בְּדִבְרֵים הָרִאשׁוֹנִים).

הָרִיב שֶׁעוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָרִיב נֹאמֵר, רִיב
– שֶׁכָּתוּב (מיכה ו) קוֹם רִיב אֶת הָהָרִים. מִי

הם? אלא אותם הרים שלמטה. למה הריב הזה?
משום שבהם תלויים כל החטאים שעושים
ישראל לאביהם שבשמים. מה הטעם? כי
ישראל היו יודעים שמוש של כל המלאכים
העליונים שבשמים, ולא נעלם מהם אפלו שמו
של אחד מהם, וכל השמוש שלהם.

ובשני צדדים היו טועים אחריהם. אחד –
שהיו יודעים למשך את כחם של
הכוכבים והמזלות לארץ. ואחד – שהיו יודעים
איך להשפיעם בכל מה שהצטרכו, ולכן רצה
הקדוש ברוך הוא לעשות בהם ריב ודין. וכיון
שבהם יהיה ריב ודין, כל השלשלת נופלת,
שהרי לא תהיה בו תועלת, ומשום כך קום ריב
וגו'. ותשמענה הגבעות קולך, מי הגבעות?
אלה הן האמהות, הדרגות שנקראות בתולות
אחריה וגו', ומשום כך ותשמענה הגבעות
קולך. שכן היו עושים ישראל עד שהשתתפו
בדרגות תחתונות.

בא וראה שיש לחזר, זקן, לדברים ראשונים,
שכן היו עושים ישראל עד שהשתתפו
בדרגות התחתונות. הירך שאמרנו, הרבה
התקיפו את ישראל באותה הירך. מרדכי היה

מֵרָאָה לְאוֹתוֹ הָמָן הָרָשָׁע אֶת אוֹתָהּ יֵרֶךְ שְׁלוֹ,
וְלִכְן הָיָה רוּגִז, דְּבַר שֶׁנִּרְאָה לוֹ, וְהוּא הִרְגִּיז אוֹתוֹ
עִמּוֹ. רָאוּ הַחֲבֵרִים מָה כָּתוּב – (בראשית כז) וַתִּקַּח
רִבְקָה אֶת בְּגָדֵי עֵשָׂו בְּנֵה הַגָּדֹל הַחֲמֹדֶת וְגו'.
בְּלִבוֹשׁ הִלְלוּ שְׁלוֹ גָּזַל אוֹתוֹ וְהוֹצִיא אוֹתוֹ מִכָּל
בְּרִכּוֹתָיו וּמֵהַבְּכוֹרָה.

וּמִשּׁוּם כֵּן, הָעֵלָה שֶׁמִּצָּאוּ הַמְּרַכְבוֹת שְׁלוֹ
לַחֲכָמִים הוּא הַחֲכוּךְ שֶׁלָּהֶם עִם בְּגָדֵי
רְבוּתֵינוּ תָּמִיד לִירְכִים שֶׁלָּהֶם וְלִבְגָּדִים שֶׁלָּהֶם.
וְאֵלּוּ שְׁנֵי הַדְּבָרִים הָיוּ שֶׁל הַצַּד הָאֲחֵר, וְכָל זֶה
מִשּׁוּם שֶׁגָּזְלוּ מִמֶּנּוּ אוֹתָם, וְאֵין לָהֶם עֲלֵה אֶלָּא
לַחֲכָמִים. וּמִשּׁוּם כֵּן הַבְּגָדִים הִלְלוּ שֶׁל הַחֲכָמִים
הֵם מִתְּבָלִים מִהַחֲכוּךְ שֶׁלָּהֶם, וְהַבְּרָכִים
הַכּוֹשְׁלוֹת הִלְלוּ זֶה מֵהֶם וְדָאִי, וּמִשְׁלָּהֶם הָיוּ,
וּמֵהֶם נוֹטְלִים תּוֹאנָה, וּמִמָּה שֶׁהָיוּ מֵהֶם. וְרוֹצִים
לַחֲכָמִים, שֶׁהֵם כָּלֵל שֶׁל אוֹתוֹ שִׁיּוֹשֵׁב אֶהְלִים,
וְלִכְן אֵין עֲלֵה בְּלִי עֲלֵה, וְלִכְן אֵין דְּבַר בְּלִי דִין,
וְכָל דְּבַר שֶׁב לְמָקוֹמוֹ.

שְׁלֹמֹה אָמַר, (קהלת ד) וּשְׁבַתִּי אֲנִי וְאַרְאָה אֶת כָּל
הָעֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשִׂים תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ
וְהִנֵּה דִמְעַת הָעֲשׂוּקִים וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם וּמִיד
עֲשִׂיקָהֶם כֹּחַ וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם. הַפְּסוּק הַזֶּה

רְמִזְנוּ בוֹ וְנִתְבָּאֵר. אֲבָל שְׁבִתִּי אָנִי, וְכִי מְאִיזָה
מִקּוֹם שֶׁב שְׁלֵמָה? אִם נֹאמֶר, לְאַחַר שְׁאֵמַר דְּבַר
זֶה שֶׁב כְּמוֹ מִקֵּדָם וְאֵמַר דְּבַר אַחֵר – יִפֶּה. אֲבָל
שְׁבִתִּי וְאַרְאֶה.

שם שְׁנִינוּ, בְּכָל יוֹם הָיָה מִקֵּדִים שְׁלֵמָה בְּבִקְרָה
וְהָיָה שֵׁם פָּנָיו לְצַד מִזְרָח וְרוֹאֶה מֶה
שְׁרוּאָה, וְאַחֵר כֶּךָ שֶׁב לְצַד דְּרוֹם וְרוֹאֶה מֶה
שְׁרוּאָה, וְאַחֵר כֶּךָ שֶׁב לְצַד צָפוֹן וְעוֹמֵד שֵׁם.
מִנְמִיךְ עֵינָיו וּמְרִים רֹאשׁוֹ.

בַּשָּׁעָה הַזֹּאת הָרִי עֲמוּד אֵשׁ וְעֲמוּד עָנָן הָיוּ בָאִים,
וְעַל אוֹתוֹ עֲמוּד הָעָנָן הָיָה בָּא נֶשֶׁר אֶחָד,
וְאוֹתוֹ הַנֶּשֶׁר הוּא גָדוֹל וְחֲזָק. וְכֶךָ הָיָה בָּא: כִּנָּף
יְמִין עַל גְּבִי עֲמוּד הָאֵשׁ, וְהַגּוֹף וְכִנָּף שְׂמָאל עַל
גְּבִי עֲמוּד הָעָנָן. וְאוֹתוֹ נֶשֶׁר הָיָה מְבִיא שְׁנֵי עָלִים
בְּפִיו. בָּא עֲמוּד הָעָנָן וְעֲמוּד הָאֵשׁ, וְאוֹתוֹ הַנֶּשֶׁר
עָלִיהֶם, וּמִשְׁתַּחֲוִים לְפָנֵי שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ.

בֵּא הַנֶּשֶׁר וְהַנְּמִיךְ לְפָנָיו, וְנָתַן לוֹ אוֹתָם עָלִים.
לִוְקַח אוֹתָם הַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה וּמְרִיחַ בָּהֶם,
וְהָיָה יוֹדֵעַ בָּהֶם סִימָן וְאוֹמֵר: זֶהוּ הַנוֹפֵל, וְזֶהוּ
גָּלוּי הָעֵינִים. בַּשָּׁעָה שֶׁשְׁנֵי עָלִים הָיוּ, הָיָה
יֹדֵעַ שְׁשֻׁנֵיהֶם – נוֹפֵל וּגָלוּי עֵינִים – רוֹצִים
לְהוֹדִיעוֹ דְּבָרִים.

מַה עָשָׂה? חָתַם אֶת כֶּסֶּאוֹ בַּחוּתָם שֶׁהָיָה חֲקוֹק
 בּוֹ הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְנוֹטֵל טַבַּעַת שֶׁחֲקוֹק עָלֶיהָ
 הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְעוֹלָה לַגֹּג וְרוֹכֵב עַל אוֹתוֹ הַנָּשָׂר
 וְהוֹלֵךְ לוֹ. וְאוֹתוֹ נָשָׂר הָיָה מִתְעַלָּה לְרוֹם הָעֲנָנִים,
 וּבְכָל מְקוֹם שֶׁהוּא עֹבֵר, הָיָה הָאוֹר נִחְשָׁף.
 הַחֲכָמִים שֶׁהָיוּ בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁחֲשָׁף הָאוֹר, הָיוּ
 יוֹדְעִים, וְהָיוּ אוֹמְרִים: שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ הָרִי הוֹלֵךְ
 וְעוֹבֵר כָּאֵן. וְלֹא יוֹדְעִים לְאִיזָה מְקוֹם הָיָה הוֹלֵךְ.
 הַטַּפְּשִׁים שֶׁהָיוּ שָׁם הָיוּ אוֹמְרִים, שֶׁהֵם הָיוּ עֲנָנִים
 שֶׁהוֹלְכִים וּמַחְשִׁיכִים אֶת הָעוֹלָם.

הַגְּבִיּוֹת הַנָּשָׂר עָמּוּ וּפּוֹרַח אַרְבַּע מֵאוֹת פָּרָסָאוֹת,
 עַד שֶׁמָּגִיעַ לְהָרִי הַחֲשָׁף. שָׁם הוּא
 תִּרְמֹד בַּמְדָּבָר בְּהָרִים, וְהוּא יוֹרֵד שָׁם. מֵרִים
 רָאשׁוֹ וְרוֹאֶה הָר חֲשׁוֹף, וְשָׁם הָיָה יוֹדֵעַ כָּל מַה
 שֶׁצָּרִיךְ, וְהָיָה יוֹדֵעַ שְׁשֵׁם יְכָנָס. הָיָה רוֹכֵב עַל
 הַנָּשָׂר כַּמְּקֹדֶם, וְטָס וְנִכְנָס לְתוֹךְ הַהָרִים עַד אוֹתוֹ
 מְקוֹם שֶׁשָּׁם הָיְתָה, קוֹרָא בְּחִיל וְאוֹמֵר, ה' רָמָה
 יָדָךְ בַּל יַחְזִיזוּן וְגו'.

נִכְנָס לְשָׁם, עַד שֶׁקָּרַב לְאוֹתוֹ מְקוֹם, וְשָׁם טַבַּעַת
 לַפְּנִיָּהֶם וְקָרַב, וְשָׁם הָיָה יוֹדֵעַ כָּל מַה
 שֶׁרָצָה מֵאוֹתָן חֲכָמוֹת זְרוֹת שֶׁרָצָה לְדַעַת. כִּיּוֹן
 שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים לוֹ כָּל מַה שֶׁרָצָה, אִזְּ הָיָה רוֹכֵב עַל

אותו נֶשֶׁר, וְשָׁב לְמָקוֹמוֹ. כִּיּוֹן שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב עַל
כֶּסֶּא, הִתְיַשֵּׁב בְּדַעְתּוֹ וְהָיָה מְדַבֵּר בְּדַעְתּוֹ דְּבָרֵי
חֲכָמָה נִכְבָּדָה. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הָיָה אוֹמֵר, וְשִׁבְתִּי
אֲנִי וְאַרְאֶה. שִׁבְתִּי וְדָאִי מֵאוֹתָהּ דֶּרֶךְ, שִׁבְתִּי
מֵאוֹתָהּ חֲכָמָה וְהִתְיַשְׁבָּה בְּלִבִּי וּבְדַעְתִּי. וְאַזּוּ,
וְאַרְאֶה אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים. (וכי מַעֲטִים הֵם בְּעוֹלָם שֶׁהוּא אָמַר
אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים?).

(הַעֲלָה עַל דַּעְתָּךְ שֶׁכָּל הָעֲשׂוּקִים שֶׁהֵיוּ בְּעוֹלָם הָיָה רוֹאֶה שְׁלֵמָה הַמְּלֶךְ?!)
אֵלָּא מִי הָעֲשׂוּקִים הִלְלוּ שֶׁהוּא אָמַר? אוֹתָם
הַתִּינוּקוֹת שִׁמְתִּים בְּחִיק אֲמוּתֵיהֶם, שֶׁהָרִי הֵם
עֲשׂוּקִים מִכַּמָּה צְדָדִים – עֲשׂוּקִים בְּמָקוֹם עֲלִיוֹן
שְׁלֵמַעְלָה, וְעֲשׂוּקִים לְמַטָּה. וְהָרִי הִתְעוֹרְרוּ
הַחֲבֵרִים, וְכֵן הוּא, אֲבָל רַבִּים הֵם. קוֹם זָקֵן,
הִתְעוֹרֵר בְּכַחֲךָ. זָקֵן, אָמַר דְּבָרְךָ, שְׁוֹדָאֵי תֵּאמַר
בְּלִי פֶחֶד.

אֵיין עֲשׂוּק בְּאוֹתָם עֲשׂוּקִים, שֶׁהָיָה הוּא עֲשׂוּק
בְּהִתְחַלָּה, אוּ מְשַׁלְּשֵׁי לְאַחֵר, כִּכְתוּב (שְׁמוֹת)
(לד) פֶּקֶד עוֹן אָבוֹת עַל בָּנִים וְעַל בָּנֵי בָנִים עַל
שְׁלֵשִׁים וְעַל רַבְעִים.

אֵיךְ הָיָה עוֹשֶׂק? שְׁלֵמָה הַמְּלֶךְ צוּחַ וְאוֹמֵר,
(מְשַׁלֵּי כח) אָדָם עֹשֶׂק בְּדָם נֶפֶשׁ עַד בּוֹר יְנוּס

אַל יתְמָכוּ בוֹ. כִּיּוֹן שֶׁהוּא עֹשׂוֹק בְּדָם נֶפֶשׁ, הוּא
אוֹ בְּנוֹ אוֹ בֶּן בְּנוֹ יִהְיוּ עֹשׂוֹקִים בְּמֵאזְנִים, שְׁכַתּוֹב
עַד בּוֹר יָנוּס אֶל יתְמָכוּ בוֹ. עַד אוֹתוֹ הַבּוֹר רַק
יָנוּס מִמָּקוֹם קָדוֹשׁ, וְאֵל יתְמָכוּ בוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה.
כִּיּוֹן שֶׁהוּא עֹשׂוֹק בְּדָם נֶפֶשׁ, הוּא אוֹ זֶרְעוֹ יִהְיוּ
עֹשׂוֹקִים מֵאוֹתוֹ הַצַּד הָאַחֵר.

יֵשׁ עֹשׂוֹק מִשָּׂאָר עֹשׂוֹקִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר לֹא
תַעֲשֶׂק אֶת רֵעֶךָ. הוּא עֹבֵר וְעֹשֶׂק, הוּא
עֹשׂוֹק כְּבָנָיו, מֵאוֹתוֹ הַצַּד הָאַחֵר, וּמִשׁוֹם כֶּף
אָמַר אֶת כָּל הָעֹשׂוֹקִים. אָמַר שְׁלֹמֹה, עֲמַדְתִּי בְּכָל
אוֹתָם עֹשׂוֹקִים בְּכָל הַצָּדִידִים שֶׁעֲשֶׂק.

וְלָמָּה הֵם עֹשׂוֹקִים? אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ תַּחַת הַשָּׁמַשׁ.
אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ? אֲשֶׁר גָּרוּ הָיָה צָרִיךְ לַהֲיוֹת!
מָה זֶה אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ? אִם הָעֲשִׂיָּה הִיא לְשִׁבְחָה, אֵין
עֲשִׂיָּה שְׁלֵהֶם אֵלָּא לְמַעַלְה מִן הַשָּׁמַשׁ.

אֲבָל וְדַאי נַעֲשׂוּ. אֵיךְ נַעֲשׂוּ? אֵלָּא כִּיּוֹן
שֶׁעֹשׂוֹקִים מִרוּחָם שָׁם, לָמָּה בָּאִים
לְעוֹלָם הַזֶּה? אֵלָּא וְדַאי רוּחוֹת נַעֲשׂוּ, נַעֲשׂוּ
בְּרוּחוֹת וְגוֹף בְּעוֹלָם הַזֶּה. כִּיּוֹן שֶׁנִּתְקַן הַגּוֹף
שְׁלֵהֶם וְנַעֲשִׂתָה אוֹתָהּ רוּחַ בְּגוֹף זָךְ וְנִקִּי בְּלִי
לְכָלוֹף שֶׁל חֲטָאִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, אָז נַעֲשֶׂק הַגּוֹף

כִּמוֹ שֶׁנַּעֲשֶׂה הָרוּחַ. וְזֶהוּ הַגּוֹף שֶׁנִּהְיָה בּוֹ יוֹתֵר מִהַכֹּל. וַיֵּשׁ עֲשׂוּקִים אֲחֵרִים בְּכִמָּה מִיָּנִים מְרוּחוֹת שָׁם, וְלֹא נַעֲשׂוּ בְּגוֹפִים. אֲבָל אֵלֶּה הֵם עֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ.

יֵשׁ אֲחֵרִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ, וְהִטְרִיחוּ בְּנֵי אָדָם אֶת רְבוֹנָם. וּמִי הֵם? מִי שֶׁעָשָׂק אִשְׁתּוֹ חִבְרוֹ בִּסְתֵּר אוֹ בְּגִלּוֹי, וְאוֹתוֹ וְלֵד שֶׁנוֹלָד מֵהֶם הוּא עֲשׂוֹק, בְּלִי רְצוֹן רְבוֹנָם, וְלֹא יוֹדֵעַ בַּעַל הָאִשָּׁה שְׁאוֹתָם הַמַּעֲשִׂים הֵם עֲשׂוּקִים, וְהִטְרִיחוּ אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לָהֶם גּוֹף וּלְצִיר לָהֶם צוּרָה. אֵלּוֹ עֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ. אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ וְדַאי הַגּוֹפִים שָׁלָהֶם עַל כִּרְח. מִשּׁוֹם כֶּף שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ אוֹמֵר, (קהלת ד) וְאָרָאָה אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים, בְּכָל מִיָּנֵי עֲשׂוּקִים עֲמֻדָּתִי, אוֹתָם אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ וְנַעֲשׂוּ בַּעֲשִׂיָּה.

כִּמוֹ שֶׁאֵלֶּה (הוא בַּעֲרָלָה, אֵינוֹ גָּדֵל וְעוֹשֶׂה, וְאַחֵר כֶּף עוֹשְׂקִים אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ, כֶּף) אוֹתָם עֲשׂוּקִים, שֶׁכָּבַר נַעֲשׂוּ בַּעֲרָלָה, וְהִתְרַבָּה וְנָטַל וְגָדַל הַגּוֹף, וְעָשָׂה אוֹתוֹ, וְאַחֵר כֶּף עוֹשְׂקִים אוֹתָם מִמֶּנּוּ וְלוֹקָחִים אוֹתָם, הֵרִי עֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ, וְעַל הַכֹּל עֲמֵד הַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה וְאֹמֵר, עֲמֻדָּתִי עַל כָּל הָעֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ.

וְהִנֵּה דְמַעַת הָעֲשׂוּקִים, כָּלֵם שׁוֹפְכִים דְּמָעוֹת עִם טַעֲנָה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֵלּוּ שׁוֹפְכִים דְּמָעוֹת, שְׁהָרִי הָעֲרָלָה מְרַבָּה וּמַגְדִּילָת אוֹתָם עַד שֶׁלֹּשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים, וְאַחֲרֵי כֵן עוֹשִׂים אוֹתָם מִהָעֲרָלָה וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לּוֹקַח אוֹתָם. הָרִי לָךְ עֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ כָּכָר.

עֵבֶר עֲבָרָה – הוֹרְגִים אוֹתוֹ. לָהֶם יֵשׁ טַעֲנָה, וְעֵתִידִים לוֹמַר: רַבּוֹן הָעוֹלָם, תִּינוּק בֶּן יוֹמוֹ שְׁחָטָא, דָּנִים אוֹתוֹ דִּין? אָנִי בֶּן יוֹמֵי הָיִיתִי, שְׁהָרִי מֵאוֹתוֹ יוֹ קוֹרָא לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בֶּן, שְׁכָתוֹב (תהלים ב) ה' אָמַר אֵלֵי בְנֵי אֶתָּה אָנִי הַיּוֹם יִלְדֶּתִיךָ. רַבּוֹן הָעוֹלָם, יֵלִיד בֶּן יוֹם, דִּין עוֹשִׂים לוֹ? הָרִי דְמַעַת אוֹתָם הָעֲשׂוּקִים וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם.

וַיֵּשׁ עֲשׂוּק אַחֲרֵי, אוֹתוֹ עֲשׂוּק שְׁנַקְרָא מִמְּזוֹר, כְּשִׁיּוּצָא מִן הָעוֹלָם, מִיַּד מַפְרִידִים אוֹתוֹ מִקְהֵלַת הָעָם הַקָּדוֹשׁ. אוֹתוֹ מִמְּזוֹר, עָנִי מִסִּכָּן, שׁוֹפֵךְ דְּמָעוֹת לְפִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְטוֹעֵן לְפָנָיו: רַבּוֹן הָעוֹלָם, אִם אָבוֹתִי חָטְאוּ, אֵיזָה חָטָא אָנִי עָשִׂיתִי? הָרִי מַעֲשֵׂי תַקִּינִים הָיוּ לְפָנֶיךָ, וְהִנֵּה דְמַעַת הָעֲשׂוּקִים וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם. וְכֵן לְכֹל אוֹתָם עֲשׂוּקִים יֵשׁ לָהֶם טַעֲנָה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,

וּמֵאוֹתָהּ טַעֲנָה אֵין לָהֶם מְנַחֵם, וְאֵין שְׂשִׁיב דְּבָר
עַל לָבָם.

וְכִמָּה שְׁאָמַר וְהִנֵּה דְמַעַת הָעֲשׂוּקִים – אֵלוֹ אוֹתָם
שְׂמֵתִים בְּחִיק אֲמוּתִיָּהֶם, אֵלֶּה עוֹשִׂים
לְשִׁפּוֹךְ דְּמַעוֹת לְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם, מִשּׁוּם שְׂאִין
דְּמַעוֹת שְׂיוּצָאוֹת מִן הַלֵּב כְּדְמַעוֹת הַלָּלוּ, שְׁכָל
בְּנֵי הָעוֹלָם תּוֹהִים וְאוֹמְרִים: דִּינִי הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא הֵם אֱמֶת, וְהוֹלְכִים עַל דֶּרֶךְ אֱמֶת. הִתְיַנּוּקוֹת
הַמְסַכְּנִים הַלָּלוּ שְׁלֹא חָטְאוּ, לָמָּה מֵתוּ? אֵיפֹה
דִּין הָאֱמֶת שְׁעוֹשֶׂה רַבּוֹן הָעוֹלָם? אִם בְּחָטְאֵי
אֲבוֹתָם מְסַתְּלָקִים מִן הָעוֹלָם – לָמָּה? וְדַאי אֵין
לָהֶם מְנַחֵם.

עוֹד, וְהִנֵּה דְמַעַת הָעֲשׂוּקִים – אוֹתָהּ דְמַעָּה
שְׁלָהֶם בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, שְׁמַגְנִים עַל הַחַיִּים.
שְׁשֻׁנִּינוּ, יֵשׁ מְקוֹם מְתַקֵּן לָהֶם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם
שְׁאֶפְלוּ צְדִיקִים גְּמוּרִים לֹא יְכוּלִים לַעֲמֹד שָׁם.
וְהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב אוֹתָם וְנִדְבֵק בָּהֶם,
וּמְתַקֵּן בָּהֶם אֶת הִשְׁיִבָּה הָעֲלִינָה שְׁלוּ, וְעֲלִיָּהֶם
כְּתוּב (תהלים ח) מִפִּי עוֹלָלִים וַיִּנָּקִים יִסְדֶּתָּ עֹז. וְכִמָּה
הִתּוֹעֲלֹת שְׁעוֹשִׂים שָׁם, וְלָמָּה עוֹלִים לְשָׁם?
שְׁכְּתוּב לְמַעַן צוּרְרִיךְ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמְתַנָּקִים.
וְכֵן יֵשׁ מְקוֹם אַחֵר לְבַעֲלֵי תִשׁוּבָה.

שְׁנֵינּוּ, עֲשֶׂה דְבָרִים נִבְרָאוּ בְּעָרֵב שַׁבָּת וְכו'.

הַכָּתֵב וְהַמְכָּתֵב וְהַלּוּחוֹת, שְׁכָתוּב (שמות

לב) וְהַלָּחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים הֵמָּה וְהַמְכָּתֵב מְכָתֵב אֱלֹהִים הוּא. מָה הַמְדַּבֵּר מִכָּךְ שֶׁהִיא עָרֵב שַׁבָּת, וְאוֹלֵי זֶה הִיא אֵלֶּיךָ שָׁנָה אַחֵר כֶּךָ, אוּ בְּשַׁעֲהָ שְׁעַמְדוֹ יִשְׂרָאֵל עַל הָרָר סִינִי? אֵלָּא וְדַאי שֶׁזֶּה הִיא בְּעָרֵב שַׁבָּת. בֹּא וּרְאֵה, בְּכָל מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית לֹא נֶאֱמַר שֵׁם מְלֹא, אֵלָּא אֱלֹהִים אֱלֹהִים בְּכָל מָה שֶׁנִּבְרָא, וְכָלֵם שֵׁם אֱלֹהִים, עַד שֶׁכָּל הַמַּעֲשֵׂה נִתְקַן בְּעָרֵב שַׁבָּת. מִשְׁנַתְקֵנוּ כָּל הַמַּעֲשִׂים, נִקְרָא ה' אֱלֹהִים, שֵׁם מְלֹא.

וְאֵף עַל גֵּב שֶׁהַכָּל נִבְרָא בְּשֵׁם אֱלֹהִים, לֹא נִתְקַן בְּעֲשִׂיָּה כָּל מָה שֶׁנִּבְרָא עַד עָרֵב שַׁבָּת. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הַכָּל נִתְקַן בְּעֲשִׂיָּה, שְׁכָתוּב (בראשית ב) מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. מְכָל מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וְעוֹמֵד בְּמַעֲשֵׂה. וְלִכְּן כָּתוּב וְהַלָּחֹת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים, כְּשֶׁנִּתְקַן הָעוֹלָם בְּשֵׁם אֱלֹהִים בְּמַעֲשֵׂה, וְלֹא אַחֵר כֶּךָ, שְׁכָתוּב ה' אֱלֹהִים. וּבִזְזָה נִתְקַן הָעוֹלָם וְעָמַד עַל קִיּוּמוֹ.

בֹּא וּרְאֵה, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁשָּׁבַר מֹשֶׁה אֶת הַלּוּחוֹת, שְׁכָתוּב (שמות לב) וַיִּשְׁבֹּר אֶתֶּם תַּחַת הָהָר, צָף הָאוֹקֵינוֹס מִמְּקוֹמוֹ וְעָלָה לְשִׁטָּף אֶת

הָעוֹלָם. רָאָה מַשֶּׁה שְׂאוּקֵינוֹס עוֹלָה אֲלֵיהֶם וְהָיָה
רוֹצֵה לְשַׁטֵּף אֶת הָעוֹלָם, מִיד – וַיִּקַּח אֶת הָעֶגְל
אֲשֶׁר עָשׂוּ וַיִּשְׂרֹף בְּאֵשׁ וְגו', וַיִּזְרַע עַל פְּנֵי הַמַּיִם.
עָמַד מַשֶּׁה עַל מֵי הָאוּקֵינוֹס וְאָמַר: מַיִם מַיִם, מָה
אַתָּם רוֹצִים? אָמְרוּ: וְכִי מִתְקִים הָעוֹלָם אֵלָּא
בְּתוֹרַת הַלּוּחוֹת?! וְעַל הַתּוֹרָה שֶׁשִּׁקְרוּ בָּהּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל (וְעָשׂוּ אֶת עֶגְל הַזֶּהָב אֲנִי רוֹצִים לְשַׁטֵּף אֶת הָעוֹלָם).

מִיד אָמַר לָהֶם: הָרִי כָּל מָה שֶׁעָשׂוּ בַּחֲטָא הָעֶגְל,
הָרִי מְסוּר לָכֶם, וְלֹא דֵי כָּל אוֹתָם הָאֱלָפִים
שֶׁנִּפְּלוּ מֵהֶם?! מִיד – וַיִּזְרַע עַל פְּנֵי הַמַּיִם. וְלֹא הָיוּ
הַמַּיִם שׁוֹכְכִים עַד שֶׁנִּטַּל מֵהֶם וְהִשְׁקָה אוֹתָם.
מִיד נִשְׁקַע הָאוּקֵינוֹס בְּמָקוֹמוֹ.

שֶׁהָרִי בְּאוֹתוֹ הַמִּדְבָּר לֹא הָיוּ מַיִם, שֶׁכָּתוּב (במדבר
כ) לֹא מָקוֹם זֶרַע וְגו'. וּמַיִם אֵין לְשִׁתּוֹת.
וְאִם תֹּאמַר, לְבָאָר מְרִים זֶרַק – חֵס וְשָׁלוֹם שֶׁשֵּׁם
יִזְרַק מַשֶּׁה אֶת הַזְכָּרוֹן הָרַע הַזֶּה לְשִׁתּוֹת מִמֶּנּוּ
אַחֵר כֶּף. וְעוֹד, שֶׁעַד עַכְשָׁיו לֹא הִיָּתָה לָהֶם בָּאָר,
עַד שֶׁבָּאוּ לְמִדְבָּר מִתְּנָה, שֶׁכָּתוּב בָּאָר חֲפְרוּנָה
שָׁרִים וְגו'. וּמִמִּדְבָּר מִתְּנָה. מַשֵּׁם יִרְשׁוּ בָּאָר.
כָּתוּב עַל פְּנֵי הַמַּיִם, וְכָתוּב שֵׁם עַל פְּנֵי תְהוֹם.
חֲרוּת עַל הַלְּחָת. מָה זֶה חֲרוּת עַל הַלְּחָת? כֶּף
פְּרִשׁוּתָּהּ, חֲרוּת מִמְּלֶאךָ הַמּוֹת, חֲרוּת

מִשְׁעָבוֹד מַלְכִּיּוֹת, חֲרוֹת מֵהַכֹּל. כֶּךָ הוּא. וּמָה זֶה
 חֲרוֹת? חוֹתָם שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא, שָׁבוּ יֵשׁ חֲרוֹת
 בְּכָל מִינֵי חֲרוֹת. וְאַלְמָלָא לֹא נִשְׁבְּרוּ, כָּל מָה
 שָׁבָא לְעוֹלָם אַחֵר כֶּךָ – לֹא בָא, וְהָיוּ יִשְׂרָאֵל
 בְּדִיוֹקְנָאוֹת שֶׁל מַלְאָכִים עֲלִיּוֹנִים שְׁלֹמֶעֱלָה. וְעַל
 כֶּךָ מְכַרִּיז הַכְּתוּב וְאוֹמֵר וְהִלַּחַת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים
 וְגו'. אֵל תֹּאמַר שֶׁלֹּאֲחֵר שֶׁהָעוֹלָם נִתְקַן וְנִזְכָּר שֵׁם
 מָלָא הָיוּ, אֲלֵא בַּשָּׂעָה שֶׁנִּתְקַן בְּשֵׁם אֱלֹהִים, טָרָם
 שֶׁנִּכְנְסָה שַׁבָּת.

הַפְּדָה, מָה זֶה הַפְּדָה? הַפּוּדָה מֵהָ"ה הָיוּ, מִשְׁנֵי
 צָדִידִים הָיוּ – אֶחָד בְּמַעֲשֵׂה, וְאֶחָד
 מִחֲרוֹת שֶׁל מַעֲלָה. רָשׁוּם לְמַעֲלָה לְשֹׁמֵר אֶת
 הַכֹּל. וְעַל זֶה הַפְּדָה. וְהַמְּכַתֵּב מְכַתֵּב אֱלֹהִים הוּא
 – אֵשׁ שֶׁחֲזָרָה עַל גְּבִי אֵשׁ לְבָנָה. מְכַתֵּב אֱלֹהִים
 הוּא, הִינּוּ שֶׁכְּתוּב וְעָבַד הַלּוֹי הוּא. חֲרוֹת, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר, שֶׁהָרִי יוֹבֵל נִקְרָא חֲרוֹת, וְעוֹשֶׂה חֲרוֹת
 לְכָל הָעוֹלָמוֹת.

לָבוֹן, חֲבֵרִים, מִכָּאן וְהִלָּאָה תִּדְעוּ שֶׁהָרִי הֵצִד
 הָרַע לֹא שׁוֹלֵט עֲלֵיכֶם, וְאֲנִי יִיבֹא סָבָא
 עוֹמֵד לְפָנֶיכֶם לְעוֹרֵר דְּבָרִים אֵלָיו. קָמוּ הֵם, כְּמִי
 שֶׁהִתְעוֹרֵר מִשְׁנָתוֹ, וְהִשְׁתַּטַּח לְפָנָיו, וְלֹא הָיוּ
 יְכוּלִים לְדַבֵּר. אַחֵר כְּשָׂעָה הֵם בָּכוּ.

פִּתְחָה רַבִּי חֵיָא וְאָמַר, שִׁמְנֵי כַחוּתָם עַל לִבָּךְ
 כַּחוּתָם עַל זְרוּעֶךָ וְגו'. שִׁמְנֵי כַחוּתָם,
 בַּשָּׁעָה שֶׁנִּדְבָקָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּבַעֲלָהּ, הִיא
 אֲמָרָה שִׁמְנֵי כַחוּתָם עַל לִבָּךְ. דֶּרֶךְ הַחוּתָם, כִּיּוֹן
 שֶׁנִּדְבָק בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּדְבָק, מִשְׁאִיר בּוֹ אֶת כָּל
 דִּיוֹקָנוֹ. אֵף עַל גַּב שְׂאוֹתוֹ חוּתָם הוֹלֵךְ כָּאֵן וְכָאֵן
 וְלֹא עוֹמֵד שָׁם וְנֶעֱבַר מִמֶּנּוּ, כָּל דִּיוֹקָנוֹ מִשְׁאִיר
 שָׁם, וְשָׁם עוֹמֵד. אֵף כֵּךְ אֲמָרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, כִּיּוֹן
 שֶׁנִּדְבָקְתִּי בָּךְ, כָּל דִּיוֹקָנִי יִהְיֶה חָקוּק בָּךְ, שְׂאֵף עַל
 גַּב שְׂאֵלְךָ לְכָאֵן וּלְכָאֵן, תִּמְצָא אֶת דִּיוֹקָנִי חָקוּק
 בָּךְ וְתִזְכֹּר אוֹתִי.

וּכְחוּתָם עַל זְרוּעֶךָ, כָּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שיר ב) שְׁמָאלוֹ
 תַּחַת לְרֹאשִׁי וַיִּמְיֵנוּ תַּחֲבֻקָנִי, אֵף כֵּךְ
 יִהְיֶה דִיוֹקָנִי חָקוּק שָׁם, וּבִכֵּן אֶהְיֶה דְבוּקָה בָּךְ
 לְעוֹלָמִים וְאֵל אֲשַׁתַּכַּח מִמֶּךָ. כִּי עֲזָה כִּמּוֹת
 אֶהְבָּה, חֲזָקָה כִּמּוֹת אֶהְבָּה, בְּחֲזָק חֲזָק, כָּמוֹ אוֹתוֹ
 מְקוֹם שְׁשׁוּרָה בּוֹ הַמּוֹת. אֶהְבָּה – אוֹתוֹ מְקוֹם
 שֶׁנִּקְרָא אֶהְבַּת עוֹלָם.

קִשָּׁה כְּשֶׁאוֹל קִנָּאָה – אֵף כֵּךְ, שֶׁהָרִי אֵלּוֹ הַשְּׂמוֹת
 הֵם מֵאוֹתוֹ צַד. רְשָׁפִיהָ רְשָׁפִי אֵשׁ, מֵהֶם
 רְשָׁפִי אֵשׁ הִלָּלוּ? אוֹתָם אֲבָנִים וּמִרְגָּלִיּוֹת טוֹבוֹת
 שֶׁנוֹלְדוּ מֵאוֹתָהּ אֵשׁ. שְׁלֵהְבַת יְהִי, מֵאוֹתָהּ שְׁלֵהְבַת

שְׂיוּצָאֵת מִן הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן וְנֶאֱחָזָה בְּכִנְסַת
יִשְׂרָאֵל, לְהִיּוֹת הַכֹּל יְחִיד אֶחָד. וְאַנּוּ, הָרִי אֶהְבֶּה
וְרִשְׁפִי שְׁלֵהֶבֶת שֶׁל הַלֵּב אַחֲרֶיךָ, יְהִי רָצוֹן
שֶׁהַדִּיּוֹקָן שֶׁלָּנוּ יִהְיֶה חָקוֹק בְּלִבְךָ כְּמוֹ שֶׁהַדִּיּוֹקָן
שֶׁלְךָ חָקוֹק בְּלִבְנוּ. נִשְׁק אוֹתָם וּבִרְךָ אוֹתָם וְהִלְכוּ.

בְּשֶׁהִגִּיעוּ אֶל רַבִּי שְׁמַעוֹן וְסִפְרוּ לוֹ כָּל מַה
שִׁקְרָה לָהֶם, שְׂמַח וְתִמְהָה וְאָמַר,
אֲשֶׁרִיכֶם שְׂזַכִּיתֶם לְכָל זֶה. וּמָה הֵייתֶם עִם הָאֲרִיָּה
הָעֲלִיּוֹן גְּבוּר חֲזָק, שְׂכַמָּה גְּבוּרִים לֹא הָיוּ אֵלָיו
כָּלוּם, וְלֹא יָדַעְתֶּם לְהִנָּדַע לוֹ מִיָּד, תִּמְהָתִי אֵיךְ
נִצַּלְתֶּם מֵעָנָשׁוֹ, אֲלֹא שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה
לְהַצִּילְכֶם. קָרָא עָלֵיהֶם, וְאַרְח צַדִּיקִים כְּאוֹר נִגְהָה
הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם. בְּלִכְתָּךְ לֹא יֵצֵר צַעֲדֶךָ
וְאִם תִּרְוֹץ לֹא תִכָּשֵׁל. (ישעיה ס) וְעַמֶּךָ כָּלֶם צַדִּיקִים
לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ נִצָּר מִטָּעִי מַעֲשֵׂה יָדֵי
לְהַתְּפֹאֵר. (עַד כָּאן מִן רַב יִיבָא סְבָא).

רַעֲיָא מְהִימָנָא

כִּי יִנָּצוּ אַנְשִׁים – אֵלּוּ מִיכָאֵל וְסַ"מ. וְנִגְפּוּ אִשָּׁה
הָרָה – זֶה כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל. וְיִצְאֻ יְלָדֶיהָ –
בְּגָלוֹת. עָנָשׁ יַעֲנֵשׁ – זֶה סַ"מ. כְּאֲשֶׁר יֵשִׁית עָלָיו
בַּעַל הָאִשָּׁה – זֶה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

מצוה (מא) אחר זו – להשיב אבדה, ואחריו – להשיב הגזל. אמר מנורה הקדושה, הקדוש ברוך הוא עתיד להחזיר לך את האבדות שאבדת משום הערב רב, וזו הכלה שלך, שבזמן שעשוי הערב רב את העגל, יצאה הכלה שלך. זהו שכתוב (שמות לב) וישלך מידו את הלחת.

ונאמר בך לך רד. שם נרמזה ירידה שלך לגלות הרביעית. לך – כמו (בראשית יב) לך לך מארצך וגו'. כאן ש, (איוב לב) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גבר. כאן רומז לך לך שלש פעמים (בגלגול) בגלות. ברביעית רד, בשביל בת יחידה, הכלה שלך שנפלה. זהו שכתוב (עמוס ה) נפלה לא תוסיף קום. ומיד שאתה יורד בשבילה, תקום עליך, וזו (זו השבת אבדה, וזו התורה שהתגלתה על ידך, זו) היא השבת האבדה שלך. שלא לחנם נגלתה לך תורה יותר מכל ישראל ועלתה אליך כמו מי הבאר שעלו אליך, ולא לאבות ולא לאיש, שהרי הבאר מכירה את אדוניה. ועל התורה הזו נאמר (במדבר כא) ומשם בארה היא הבאר וגו'. הבאר היא מלאה, ולא יוצאים מימיה החוצה, והיא באר מי התורה שמוציאה כל המים, וכל המים של העולם נכנסים בה, ולא יוצאים מימיה החוצה.

וְהָיָא הַבָּאָר שְׂאֵפְלוּ כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם שׂוֹאֲבִים
מִמָּנָה מִים וְאֵפְלוּ כָּל עֲנַנֵי הָעוֹלָם, לֹא
חֲסִרִים מִמָּנָה אֵפְלוּ כְּחוּט הַשְּׁעָרָה. מְשׁוּם שְׂבָאָר
זוֹ אֵין לָהּ סוּף. יוֹתֵר עֲמָקָה הִיא מִן הַתּוֹרָה
שְׂנֵאָמַר בָּהּ (אִיּוֹב י"א) וּרְחֹבָה מְנִי יָם. וּבְכַד שֶׁל מִי
שְׂשׂוֹאֵב מִמָּנָה מִים, הוּא בּוֹלֵעַ (כָּל מִימוֹת וְכָל חֲכָמוֹת)
אֶת כָּל חֲכָמוֹת הָעוֹלָם. כָּל שֶׁכֵּן הַבָּאָר עֲצָמָה.

סדר הלימוד ליום כה טבת [יום 114 בשנה]

וְכֵן עֲתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחְזִיר לָךְ אֶת
הַגָּזֵל שֶׁלָּךְ, שֶׁהוּא הַמָּטָה, שְׂנֵאָמַר בּוֹ
(שְׁמוּאֵל-ב' כג) וַיִּגְזַל אֶת הַחֲנִית מִיַּד הַמִּצְרִי, שֶׁעָלֶיךָ
נֶאֱמַר אִישׁ מִצְרִי. וּבִגְלוֹת שֶׁלָּךְ וּבִגְלָגוּל שֶׁלָּךְ
יִפְרִישׁ לָךְ עָרֵי מְקָלֵט לְהַנְצִיל מִכַּמָּה שְׂרוּדָפִים
אַחֲרֶיךָ שְׂאֵין לָהֶם סוּף.

וְזוֹהִי מִצְוָה (מב) (אחת) לְהַפְרִישׁ עָרֵי מְקָלֵט לְמִי
שֶׁהֲרַג, מְשׁוּם אוֹתוֹ הַמִּצְרִי שֶׁהֲרַגְתָּ
בַּמִּצְרִים, שֶׁשָּׁם הָיָה נֶחֱשׁ הַקְּדָמוֹנִי וְכָל מַחֲנוֹת
שֶׁהָיוּ מְקִיפִים אוֹתוֹ, וְהֲרַגְתָּ אוֹתוֹ בְּלִי זְמָנוֹ, וְלֹא
פָּחַדְתָּ מִהֲרוּדָפִים שְׁלוֹ, שֶׁבְּכַמָּה מְקוֹמוֹת רָדְפוּ
אַחֲרֶיךָ כַּמָּה נָשִׁים בְּנַעֲרוֹתֶיךָ, שֶׁהֵן נַעֲמָ"ה אֲגַר"ת

לילי"ת שְׁחָרָה. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן לָךְ עָרִי
מִקְלָט לְהִנָּצֵל מֵהֶן, וְהֵם שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה.

מִשּׁוּם שְׁאַתָּה בֶּן יָהּ, בֶּן שֶׁל אָבָא וְאַמָּא. אַחֵר
שְׁחִזְרַת בְּה"א בְּתִשְׁבּוּבָה, עָלִיתָ לְבִינָה,
יְה"ו, עֵץ הַחַיִּים, וּבִגְלָלָה זָכִיתָ לָאוֹת ה',
מִשּׁוּם שֶׁהִכְנִסְתָּ אֶת עֲצֻמְךָ אַחֲרֶיהָ בְּתִשְׁבּוּבָה
לְהַחֲזִירָה לְרִבּוּנָךְ וּלְהַעֲלוֹתָהּ מֵהַגָּלוּת, וְלֹא
שֶׁתִּקְבֹּל אֶתָּה שָׂכָר.

וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁם שְׁמוֹ בָךְ, וּמִשּׁוּם
שֶׁמִּחְשַׁבְתָּךְ הֵיטָה לְעֵלֹת הָעֲלוֹת, שֶׁם
בָּךְ מִחְשַׁבְתּוֹ, שֶׁהֵיא יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְעֵלֹת
הָעֲלוֹת הֵיא מֵיַחַד אֶת הָאוֹתִיּוֹת הִלָּלוּ בָךְ כְּדִי
לְהַכִּיר אוֹתוֹ בְּאוֹתִיּוֹת הִלָּלוּ.

וּמִשּׁוּם שְׁאַתָּה הֵייתָ גּוֹמֵל חֶסֶד עִם הַשְּׂכִינָה,
שֶׁכָּל הַמִּצְוֹת שֶׁלָּךְ לְקַיֵּם, אֵיזָהוּ חֶסֶד?
הַמִּתְחַסֵּד עִם קוֹנוֹ – נָתַן לָךְ מִדַּת חֶסֶד. וּמִשּׁוּם
שֶׁשְׁמַרְתָּ מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, וְהָיָה לָךְ לְהִתְגַּבֵּר עַל
יִצְרָךְ, לְקַשֵּׁר אוֹתוֹ תַּחַת יָדְךָ, וְלֹא הַשְׁתַּדְּלָתָּ
בְּמִצְוֵה הַזֶּה, אֲלֵא לְקַשֵּׁר אֶת סִמָּא"ל תַּחַת יָדוֹ שֶׁל
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבֵת זִוְגוֹ, שֶׁהֵיא שְׂפָחָה רַעָה,
תַּחַת יָד גְּבֻרָתָהּ, אוֹתָם וְאֵת כָּל הַמַּמְנִים וְהַמַּחֲנוּת

שְׁלָהֶם – הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן לָךְ אֶת מִדַּת
גְּבוּרָתוֹ לִהְיוֹת בְּעֶזְרְךָ שְׂיִתְחַלְחְלוּ וַיִּפְחָדוּ מִמֶּךָ
סמא"ל וּבַת זִוְגוֹ, וְכָל הַמִּמְנִים וְהַמַּחֲנוּת שְׁלָהֶם,
וַיִּהְיוּ קְשׁוּרִים בְּשִׁלְשָׁלוֹת תַּחַת יָדְךָ.

וּמִשׁוּם שְׁחִזְרַת בְּתִשׁוּבָה בְּאוֹת הַבְּרִית, יִרְדָּה
בִּינָה יִהְיֶה לְהִתְחַבֵּר בְּצַדִּיק. בְּשִׁבְלֶךָ
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לָךְ אוֹת בְּרִית צַדִּיק שְׁלוֹ.
וּמִשׁוּם שְׁבִמְחֻשְׁבָּה טוֹבָה עָשִׂיתָ אֶת הַכֹּל, כָּךְ
יִרְדֵּ שֵׁם הַמִּפְרָשׁ (שֶׁל רַבּוֹנֶךָ) עָלֶיךָ, וּמִשָּׁם (הַרְשֵׁם שֶׁיִּרְדֵּ)
יִרְדֵּ עָלֶיךָ.

וּמִשׁוּם שְׁאֵתָה תִשְׁתַּדֵּל בְּכָל יוֹם בְּשִׁתִּי הַשְּׁפָתִים
שֶׁלְךָ בְּתַפְלָה, לְשַׁבַּח אֶת רַבּוֹנֶךָ בְּאִדְנֵי
שְׁפָתִי תִפְתָּח בְּשִׁתִּי הַשְּׁפָתִים שֶׁלְךָ, בְּנִבְיָאִים
וּבְכַתוּבִים, וּבְכָל מִינֵי זֶמֶר וְנִגּוֹן בְּתַפְלָה –
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹרִיד אוֹתָם בְּשְׁפָתִים שֶׁלְךָ.
כָּל שֶׁכֵּן הַדְּרָגָה שֶׁלְךָ, עֲמוּד הָאֲמָצְעִי, וְבוֹ
הַשְּׁתַדְלָתָ בְּכָל יְמֶיךָ בְּאַמֶּת – הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
נָתַן אוֹתוֹ לָךְ לְהַעֲלוֹת אוֹתָךְ בּוֹ, בְּתוֹרַת אֱמֶת,
כְּלוּלָה מִכָּל הַמִּדּוֹת וְהָאוֹתִיּוֹת, בְּשֵׁם הַמִּפְרָשׁ
בְּאַרְבַּע הָאוֹתִיּוֹת.

שְׁקַדֶּם שְׁחִזְרַת בְּתִשׁוּבָה לֹא הֵייתָ אֲלָא בְּעֶץ שֶׁל
טוֹב וָרַע. עֶבֶד וְנֹעַר הָיָה שִׁמְךָ בְּתַחֲלָה,

וְהִנֵּה נֶעַר בֶּכָה, עֶבֶד נְאֻמָּן. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (במדבר יב)
 לֹא כֵן עֲבָדֵי מֹשֶׁה בְּכָל בֵּיתִי נְאֻמָּן הוּא. וְאוֹתוֹ
 הָרַע, הַשְׁתָּף שֶׁל הָעֶבֶד, גָּרַם לָךְ לַחֲטֹא בִּסְלַע,
 מִשּׁוֹם שֶׁהִמָּטָה שְׁנֵמֶסֶר לָךְ (בִּידָךְ) הִיָּה שֶׁל הָעֵץ
 טוֹב וְרָע. מִטְטְרוֹן טוֹב, סמא"ל רַע.

וּבְשֵׁם שְׁחִזְרַת בְּתִשּׁוּבָה וְנִדְבָקָת בַּעַץ הַחַיִּים,
 הָרִי יֵצֵאת מֵעֶבֶד, וְהִפְכָת לִהְיוֹת בֶּן
 לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהִמָּטָה שְׁנֵמֶסֶר בִּידָךְ יִהְיֶה עֵץ
 הַחַיִּים, ו', שֶׁהוּא בֶן י"ה, וְתַכְנֵס בְּאַרְבָּעִים וְתִשַּׁע
 הַפָּנִים שֶׁלָּךְ בַּתּוֹרָה, וְיַעֲשֶׂה מוֹט, וְיִתְקִים בָּךְ
 (תהלים נה) לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק. אַרְבָּעִים
 וְתִשַּׁע פָּנִים, אַרְבָּעִים וְתִשַּׁע אוֹתִיּוֹת שֶׁל שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל וּבְרוּךְ שֵׁם, שֵׁשׁ תִּבּוֹת הַתִּבּוֹת שֶׁל הִיחּוּד
 הָעֲלִיּוֹן, ו' עֲלִיוֹנָה תִּפְאָרֶת. שֵׁשׁ תִּבּוֹת שְׁנִיּוֹת שֶׁל
 בְּרוּךְ שֵׁם, ו' שְׁנֵי צַדִּיק. מ"ט. בְּאֻמָּצֵע ו'. וְיִשְׁאֹהוּ
 בְּמוֹט בְּשָׁנִים.

בְּלֹא וְא"ו בְּאֻמָּצֵע, הוּא מ"ט. (בְּלֹא א' הָאֻמָּצֵעִית שֶׁל ו')
 וְצַדִּיק מ"ט לְפָנֵי רָשָׁע, וּמִי גָרַע אֶת זֶה?
 א'. אֶחָד מִחֲמָשִׁים, שְׁחֲמָשִׁים שְׁעָרִים נִתְּנוּ לָךְ
 חֶסֶר אֶחָד, כְּמוֹ שֶׁבָּאָרוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, חֲמָשִׁים
 שְׁעָרֵי בֵּינָה נִמְסְרוּ לְמֹשֶׁה חוּץ מֵאֶחָד. וְזֶהוּ א'

שְׁחָסַר מַחְמָשִׁים, וְנִשְׁאַרוּ מ"ט, וְזֶה גָרַם לָךְ צָדִיק
מ"ט לִפְנֵי רָשָׁע. מִי הָרָשָׁע? זֶה סַמָּא"ל.

וְזֶהוּ מ"ט, מִהֶמְטָה שְׁלָךְ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (שְׁמוֹת יז)
וּמִטָּה הָאֱלֹהִים בְּיָדִי. הֶמְטָה שְׁלָךְ הוּא
הֶמְטָה שֶׁל מֶשֶׁה, וּמִשּׁוּם זֶה א, שֶׁהִיא בִּינָה,
חֹזֶרֶת לָךְ, כִּמּוֹ שֶׁבְּאֲרוּהָ בַּמִּשְׁנָה, אֶלֶף בִּינָה.
שֶׁהִיא חֹזֶרֶת לָךְ בַּתְּשׁוּבָה וְתַכְנִס בֵּין ו'ו',
וְתַעֲשֶׂה וְא"ו, לְקִיָּם בָּךְ לְיִשְׂרָאֵל, (יִשְׁעִיה נד)
וּבְרַחֲמִים גְּדֹלִים אֶקְבֹּץ (יִרְמְיָה לא) וּבְתַחֲנוּנִים
אוֹבִילִם. מִשָּׁם וְאֵילָךְ יִתְקִים בָּךְ, לֹא יִתֵּן לַעֲוֹלָם
מוֹט לְצַדִּיק.

בְּאוֹתוֹ זְמַן יִתְקִימוּ בָּךְ שְׁתֵּי מַצּוֹת: אַחַת –
(דְּבָרִים כב) הֶקֶם תְּקִים עָמוֹ. שְׁנִיָּה – עָזֹב
תַּעֲזֹב עָמוֹ. הֶקֶם עִם ו' עֲלִינָה, מְשִׁיחַ רִאשׁוֹן.
תְּקִים עִם ו' שְׁנִיָּה. עָמוֹ – זֶה בֶּן עַמָּרָם, שֶׁעָלִיתָ
לְבִינָה שֶׁהִיא א'.

וְאֵת מִי הֶקֶם תְּקִים? אֵת אוֹת ה', שֶׁנִּפְלָה
בְּאֶלֶף הַחֲמִישִׁי אַחֵר ע"ב, כְּמַנִּין עָזוֹ"ב
תַּעֲזֹב עָמוֹ. עָזֹב – ע"ב ז"ו. וְזֶה שְׁבָעִים וּשְׁנַיִם
שְׁמוֹת, וַיִּסַּע וַיָּבֹא וַיֵּט. זֶה וְא"ו מִן וְה"ו, שָׁם
עָזָר, וְלֹא קִימָה, וְזֶהוּ עָזֹב תַּעֲזֹב, שָׁם (שם יא)

בַּעֲתוֹ יוֹרֶה וּמִלְקוֹשׁ וְאַסְפֹּת דְּגָנָךְ וְתִירְשֶׁךָ
וַיִּצְהָרְךָ, שֶׁהֵם יִשְׂרָאֵל. לָקַט שִׁכְחָה וּפֶאֱהָ, (ויקרא
יט) לַעֲנִי וּלְגֵר תַּעֲזֹב אֹתָם.

כָּאן לְמַדְנוּ מִצֹּה שְׁלִישִׁית. וְצִרִיךְ לַחֲזֹר עֲלֵיהֶם,
שֶׁהָרִי מַצֵּד הַצְּדִיק, עָנִי – עֹזֵב תַּעֲזֹב, צְדִיק.
עֲמוּ – זֶה בֶּן עֲמָרָם. וְזֶהוּ לַעֲנִי וּלְגֵר תַּעֲזֹב אֹתָם.
גֵּר אֶתָּה כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּךָ בִּתְחִלָּה עִם עָנִי, (שמות יח)
גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נִכְרִיָּה.

אַבְל הֶקְמָה בַּדְרָגָה שְׁלֵף, הֶקָם – ו' תַּחֲתוֹנָה.
תָּקִים עֲמוּ – עִם בֶּן עֲמָרָם, בַּדְרָגָה עֲלִיוֹנָה
שְׁלֵף, תַּפְאֲרֶת. בְּמ"ה שְׁלֵף הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ
בְּשִׁלְמוֹת. אַחֲרֵי ק' ק' שֶׁל הֶקָם תָּקִים (וּמְשֹׁם כֶּף הֶקָם
תָּקִים) נִשְׁאָר תִּים. מַה זֶה מֵרָאָה? (בראשית כה) יַעֲקֹב
אִישׁ תָּם. עֲמוּ – עִם בֶּן עֲמָרָם יָקִים. הֶקָם – צְדִיק.
תָּקִים – תָּם.

מִצֹּה אַחֲרֵי זֶה לְפָדוֹת עֶבֶד עֲבָרִי וְאִמָּה הָעֲבָרִיָּה,
לִיעֵד אִמָּה הָעֲבָרִיָּה לְדוֹן בְּקִנְיָן עֶבֶד
עֲבָרִי, הָעֲנִיק תַּעֲנִיק לוֹ. זֶהוּ שִׁכְתוֹב כִּי תִקְנֶה
עֶבֶד עֲבָרִי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד. מֶהֱן שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד,
וּמַהוּ קִנְיָנוּ? אֵלָּא בְּסִתְרֵי תוֹרָה, מְטָטְרוּ"ן עֶבֶד
ה' כּוֹלֵל שֹׁשֶׁה צְדָדִים כְּחֻשְׁבוֹן שֵׁשׁ אוֹתִיּוֹתָיו,

שְׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה. וּבִהֵן יֵשׁ לְאָדָם לַעֲבֹד לְרַבּוֹנוֹ
לְהִיּוֹת לוֹ עֶבֶד (מִמְכָּר), לַעֲשׂוֹת קִנְיָן כִּסְפוֹ שֶׁל כֶּסֶף
יָמִין, שְׁאֲבָרָהֶם חֶסֶד הוּא הַדְרָגָה שְׁלוֹ, הַתּוֹרָה
נִתְּנָה מִשָּׁם.

וּמִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בָּהּ כְּדִי לְזַכּוֹת לְעוֹלָם הַבָּא, נִקְרָא
קִנְיָן. כִּסְפוֹ – עוֹלָם הַכֶּסֶף. קִנְיָן – עַל שֵׁם
(בראשית יד) אֵל עֲלִיּוֹן קִנָּה שָׁמַיִם וָאָרֶץ. קִנָּה חֲכָמָה
קִנָּה בִּינָה. קִנָּה לוֹ דְּבָרֵי תּוֹרָה. רַבּוֹ אַחֵר שֶׁקִּנָּה
לוֹ, גָּאֻלָּה תְּהִיָּה לוֹ. יֵשׁ שֶׁהוּא קִנּוּי (לוֹ) לְעוֹלָם,
וְיֵשׁ שֶׁהוּא קִנּוּי לוֹ שֶׁשׁ שָׁנִים. מִי שֶׁהוּא קִנּוּי לוֹ
לְעוֹלָם, כָּתוּב בּוֹ וְרָצַע אֲדָנָיו אֶת אֲזָנוֹ בַּמֶּרְצֵעַ
וַעֲבָדוֹ לְעַלְמָם. אֵין עוֹלָם אֶלָּא עוֹלָמוֹ שֶׁל יוֹבֵל,
שֶׁהֵם חֲמִשִּׁים. וְזוֹ קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁשָּׁם כ"ה כ"ה
אוֹתִיּוֹת, עֶרְבִית וְשַׁחֲרִית. חֲמִשִּׁים שְׁעָרֵי בִּינָה.

אַחֵר שֶׁמִּיחַד בָּהֶם הָאָדָם אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, שֶׁהוּא עֶבֶד שְׁלוֹ, בְּעַל תְּפִלָּין עַל
רֹאשׁוֹ, וְאֲזָנוֹ נִרְצָעָה וּפְתוּחָה לְשִׁמְעַ קְרִיאַת
שְׁמַע, הָרִי שְׁמַע – בְּכָל לָשׁוֹן שֶׁאַתָּה שׁוֹמֵעַ,
שֶׁהֵינוּ מְשַׁמְעוֹת.

שְׁמִי שֶׁפָּדִינוֹ תְּלוּי בְּקְרִיאַת שְׁמַע, שֶׁהוּא סוֹד
שֶׁל חֲמִשִּׁים, אֵין לוֹ פְּדִיּוֹן עַל יְדֵי אַחֵר

בגלגול, שרצוה הוא לרבנו. כאן לא נאמר או דודו או בן דודו יגאלנו. שבתפלת האדם הוא כמו עבד שנאמר בו שש שנים יעבד, ואין עבודה אלא תפלה. שש שנים יעבד - ג' ראשונות וג' אחרונות של שליח צבור מוציא את האדם ידי חובתו למי שלא יודע להתפלל בהם, שצדיק חי העולם נקרא בהם על שמו. בעז, צדיק, גואל, קרוב ונאמן. (ושם)

קרוב ה' לכל קראיו. וטוב לו לאדם שכן קרוב מאח רחוק, שהינו עמוד האמצעי, שהוא בן יה, שהתעלה למעלה שהוא לבניה, שעולם זה הוא עולמו של יובל, שהוא חמשים אותיות היחוד. שבעולם הזה יכול אדם להיות לו פדיון בצדיק ו' שנים שכולל שלש ראשונות, ושלש אחרונות של התפלה. ו' קטנה הוא שש שנים יעבד.

אבל בעולם הבא, שהוא עולמו של יובל, ששם חמשים אותיות של קריאת שמע, אין שליח צבור מוציא אותו ידי חובתו, משום שאין לו פדיון על ידי אחרים, ומשום כך שמע, בכל לשון שאתה שומע. ומשום כך רומז, אם אין אני לי מי לי. מ"י - ודאי עולמו של יובל.

מִיָּד שְׁשָׁמְעוּ דְּבָרִים הִלְלוּ רָאשֵׁי הַיְּשִׁיבוֹת שֶׁהָיוּ
 יוֹרְדִים עִם הַמְּנוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, פָּתְחוּ וְאָמְרוּ,
 רוּעָה הַנָּאֲמָן, פִּי הַשְּׂכִינָה הָעֲלִינָה וְהַתְּחַתּוּנָה,
 שֶׁבִשְׁתִּיּהֵן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִּבֶּר עִמָּךְ פֶּה אֶל
 פֶּה בְּקִרְיַת שָׁמַע, שְׁנֶאֱמַר בּוֹ (תהלים קמט) רוֹמְמוֹת
 אֵל בְּגִרּוֹנָם וְחָרֵב פִּיפִיּוֹת בִּידָם. שֶׁהָרִי וְדָאִי י'
 רֹאשׁ הַחֶרֶב שֶׁסּוֹכְכֶת אֶת הַשָּׁפָה שֶׁלָּךְ. ו' לְשׁוֹן
 הַחֶרֶב שֶׁלָּךְ. ה' ה' שְׁתֵּי פִיפִיּוֹת, בִּשְׁתֵּי שְׁפָתוֹתֶיךָ.
 וְהָרִי וְדָאִי שֵׁם רְבוּנֶךָ מְדַבֵּר בְּפִיךָ. יו"ד ה"א
 וְא"ו ה"א הוּא בְּמַחְשַׁבְתְּךָ שְׁמוּצִיא אֶת הַחֲמָשִׁים
 הִלְלוּ מִפִּיךָ.

בְּיִדְאִי מִשּׁוֹם הַדְּבָרִים הִלְלוּ אֵלֵיהֶם הַתַּעֲכָב
 לְמַעַלָּה, שֶׁהוּא תָּפוּס, שְׁלֹא יוֹרֵד
 אֵלֶיךָ, שֶׁהָרִי בְּכֶמֶה עֲשָׂר הָיָה יוֹרֵד אֵלֶיךָ, וְהוּא
 תָּפוּס לְמַעַלָּה, שְׁלֹא יוֹרֵד אֵלֶיךָ. מִשּׁוֹם שֶׁהָעֲנִי
 שֶׁלָּךְ הוּא גָּאֵלָה לְיִשְׂרָאֵל, וּמִשּׁוֹם כֶּךָ אָמַר
 מְשִׁיחַ, עַד שֶׁיָּבֹא עָנִי, וְזֶהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה נג)
 וּבַחֲבֶרְתּוֹ נִרְפָּא לָנוּ.

אָמַר לָהֶם, אִם כֶּךָ, נַעֲשֶׂה לוֹ הַתָּרָה וְיִרֵד אֵלַי,
 שֶׁחָשׁוּב הוּא לִי מְכַל מָמוֹן שֶׁל הָעוֹלָם,
 וְהָרִינִי מוֹחֵל וּמִשְׁחַרֵּר אוֹתוֹ וּמִתִּיר לוֹ אֶת

השְׁבוּעָה, וְאַף אַתֶּם הִתִּירוּ לוֹ. וְאִם צָרִיךְ הִתְּרָה
יֹתֵר, נִשְׁתַּדֵּל בְּהִתְּרָתוֹ, כְּדִי שִׁירֵד אֵלַי.

אָמַר לוֹ הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁבוּעַת ה', הִיא
שְׂכִינָה, בֵּית יְחִידָה. וְלֹא לְחָנָם תִּקְנוּ
שְׁלֹשֶׁת בְּנֵי אָדָם לִפְטוֹר אוֹתוֹ, אֲלֹא ש' שֶׁל שְׁבַת,
שְׁלֹשֶׁת עֲנָפֵי הָאֲבוֹת, בֵּית יְחִידָה, שְׁבוּעָה
שֶׁהִשְׁתַּתְּפָה (בַּה כֶּסֶף וְדָאִי) בָּהֶם.

בּוֹדֵדָאִי שְׁבוּעָה לֹא חָלָה אֲלֵא עַל דְּבַר שֵׁשׁ בּו
מִמֶּשׁ. נִדָּר חָל אֶפְלוֹ עַל דְּבַר שְׁאִין בּו
מִמֶּשׁ, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ בַּמִּשְׁנָה. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא יֹתֵר
אָמְרוּ, נִדְרִים עַל גְּבֵי שְׁבוּעוֹת עוֹלָם, וְכָל הַנִּשְׁבָּע
כְּאֵלוֹ נִשְׁבָּע בַּמֶּלֶךְ עֲצֻמוֹ, וְכָל הַנוֹדֵר כְּאֵלוֹ נוֹדֵר
בְּחַיֵּי הַמֶּלֶךְ.

אָמַר לָהֶם רוּעָה הַנֶּאֱמָן, רָאשֵׁי יְשִׁיבוֹת, יִדְעָתִי
בְּכֶם שְׁאַתֶּם יוֹדְעִים, אֲבָל אוֹתוֹ שֶׁמִּחְדָּשׁ
בְּכָל יוֹם מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית יְחִידָשׁ לָכֶם חֲדוּשִׁים,
שֶׁהָרִי וְדָאִי קִהְלֹת אָמַר, (קִהְלֹת א) אֵין כָּל חֲדָשׁ
תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ. אֲבָל לְמַעְלָה מִן הַשֶּׁמֶשׁ יֵשׁ לוֹ.
וּבִסְתֵּרִי תוֹרָה אֲנִי רוּעָה לוֹמֵר, (תְּהִלִּים סד) שֶׁמֶשׁ
וּמִגֵּן ה' אֱלֹהִים צָבָאוֹת, בַּעוֹלָם שְׁלוֹ, וְלֹא
בַּעוֹלָם שֶׁל הִדְיוּט. אֵף עַל גִּב שְׂזָה לְעֻמַּת זֶה
עָשָׂה הָאֱלֹהִים, מִתּוֹךְ הַחֲשֻׁכָה יוֹצֵא הָאוֹר.

וּבִדְאִי בְּעוֹלָם הַבָּא, בִּינָה הִיא לְמַעְלָה
 מִהַשְּׁמַשׁ, שֶׁהוּא עֲמוּד הָאֲמִצְעִי.
 מִשָּׁם עוֹלָיִם נִדְרִים עַל גְּבִי שְׁבוּעָה וְחָלִים עַל
 דְּבַר שְׂאִין בּוֹ מִמֶּשׁ, מִשּׁוּם שֶׁהַשְּׁבוּעָה הוּא
 הָעוֹלָם הַזֶּה, שְׂאִין לוֹ קִיּוֹם אֲלֵא עַל יְסוֹד. זֶהוּ
 שְׁכָתוֹב (משלי י) וְצִדִּיק יְסוֹד עוֹלָם.

וּבּוֹ שְׁבוּעָה, שְׁכָתוֹב חֵי ה' שְׁכָבִי עַד הַבֶּקֶר.
 שְׁשִׁכְנָה תַּחְתּוֹנָה, כְּתָל מַעְרָבִי הוּא הַדִּיּוֹר
 שְׁלָה, עַל שֵׁם שֶׁהוּא תָל שֶׁהַכֹּל פּוֹנִים בּוֹ. כ"ו
 ת"ל, יְדוֹ"ד כ"ו, וְדֵאִי שְׁכִינָה הִיא תָל שְׁלוֹ, עַל
 שֵׁם (שיר ה) קִנְצוֹתָיו תִּלְתָּלִים שְׁחֲרוֹת כְּעוֹרֵב.
 וּפְרָשׁוֹהָ עַל כָּל קוֹץ וְקוֹץ תֵּלִי תֵלִים שֶׁל הֶלְכוֹת.
 (קוץ) ד' מִן אֶחָד, תָל שֶׁהַכֹּל פּוֹנִים בּוֹ. וְהַקוֹץ הַזֶּה
 אֶחָד בֵּין א"ח וּבֵין ד'. זֶהוּ שְׁכָתוֹב כִּי כָל בְּשָׂמִים
 וּבְאָרֶץ, וְתִרְגָּם יְהוֹנָתָן, שְׁאֶחָד בְּשָׂמִים וּבְאָרֶץ.

וְעָלִיו בָּאָרוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה בַּחֲגִיגָה, עַל מָה
 הָעוֹלָם עוֹמֵד? עַל עֲמוּד אֶחָד שֶׁשְּׁמוֹ
 צִדִּיק, שֶׁנֶּאֱמַר וְצִדִּיק יְסוֹד עוֹלָם. וּבִדְאִי הוּא
 בְּרִית שֶׁל שְׁבוּעָה שֶׁעָלִיו עוֹמְדִים א"ח ד', שֶׁהֵם
 שָׁמַיִם וָאָרֶץ, שְׁכָתוֹב (ירמיה לג) אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם
 וּלְלֵילָה חֲקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמְתִי. א"ח שָׁמַיִם,

זֶהוּ שְׁכָתוֹב (מלכים-א ח) וְאַתָּה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם. ד'
 הָאָרֶץ, זֶהוּ שְׁכָתוֹב (ישעיה סו) וְהָאָרֶץ הִדָּם רַגְלִי.
 וּמִשּׁוֹם שְׁפָרִית אַחוּזָה בֵּין שָׁמַיִם וָאָרֶץ וּבָה
 שְׁבוּעָה, זֶהוּ שְׁכָתוֹב חֵי ה' שְׁכָבִי עַד
 הַבֶּקֶר. מִי שֶׁנִּשְׁבַּע בְּשֵׁמוֹ לִשְׁקֹר, כְּאֵלּוֹ הָרֵס אֶת
 בְּנֵי הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְהַחֲזִיר אֶת הָעוֹלָם לְתֵהוּ
 וּבָהוּ. שָׂאֵם אָדָם יִזְיוֹ הַקּוֹץ שֶׁל ד' מִן אֶחָד, יִשְׁאַר
 אַחֵר, סמא"ל בְּמִקּוֹמוֹ שְׁקֹר. וְכֵאלּוֹ אוֹתוֹ אִישׁ
 בּוֹנֶה שָׁמַיִם וָאָרֶץ עַל שְׁקֹר. וְאַמֶּת עוֹמֵד, שְׁקֹר לֹא
 עוֹמֵד. הָרֵס הַבְּנִינִן, וְנִפְּלוּ שָׁמַיִם וָאָרֶץ.
 וְזֶהוּ כְּאֵלּוֹ הַשְּׁלִיף מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תַּפְּאֶרֶת יִשְׂרָאֵל.
 שְׁמִי נֹתֵן אֶרֶץ בְּשָׁמַיִם, שְׁאַמֵּר (איכה ב)
 הַשְּׁלִיף מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ? וְדַאי זֹו שְׁכִינָה, וְתַפְּאֶרֶת
 עֲמָה, שֶׁלֹא נִפְרֵד מִמֶּנָּה בְּנִפְלִיתָהּ, לְקִיָּם בָּהּ (ישעיה
 מב) אֲנִי ה' הוּא שְׁמִי וּכְבוֹדִי לְאַחֵר לֹא אֶתֵּן. וּמִנִּין
 לָנוּ שְׁאַמֶּת נֶפֶל עֲמָה? שְׁכָתוֹב (דניאל ח) וְתִשְׁלַף
 אֱמֶת אֶרְצָה. וּמִי שֶׁנִּשְׁבַּע אֱמֶת הוּא מְקִיָּם (תהלים
 פה) אֱמֶת מִ"אָרֶץ תִּצְמַח. שֶׁהוּא הָעֵמוּד
 הָאֲמֻצָּעִי שְׁבוּ הַבְּנִינִן קִיָּם. זֶהוּ שְׁכָתוֹב בְּר"א
 אֱלֹהִי"ם א"ת, וְאַחֵר כֶּף - הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ.
 וּמִשּׁוֹם שְׁשִׁבוּעָה הִיא בְּנִינִן שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, אֵין
 לוֹ קִיּוֹם לֹלֵא יְסוּד, דְּכָר שֵׁישׁ בּוֹ מִמֶּשׁ.

נדר, שהוא עולם הבא, עולה על גבי שבועה, והוא חל על דבר שאין בו ממש, שלא צריכה יסוד לעמד עליו, שהוא ברית, שבו תשמיש המטה. ומשום כך ביום הכפורים, העולם הבא, שבו תקנו כל נדרי, אסור בתשמיש המטה.

שם אות ברית, י' היא תג על ספר תורה צדיק, כמו שבארנו, העולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה ולא תשמיש המטה, אלא צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם.

ומשום שאין שמוש בעולם הזה בתג, בארו בעלי המשנה, כל המשתמש בתגא חלף. שתג למטה הוא בעולם הזה. הנקדה שמוש האותיות. אבל בעולם הבא אין שמוש באותיות, ולכן בסתר תורה אין נקוד באותיותיו, אלא תגים. ולכן מי שמשתמש בספר תורה חולף, וכך מי שמשתמש במי ששונה הלכות, עליו בארו רבותינו שהמשתמש בתגא – חולף.

באו כל ראשי הישיבות והשתטחו לפניו ואמרו, ודאי הקדוש ברוך הוא מדבר בפיה, ולו אנו משתחוים. ואנו מכירים בדברים הללו שאין ילוד אשה אחר פרט לך שיכול לדבר אותם.

וְדַאי שֶׁהַדְּבָרִים הִלְלוּ מְעִידִים בָּךְ שְׁאֲתָה הוּא
שְׁנֶאֱמַר בּוֹ (במדבר יב) פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ. אֵין
לְעַכֵּב אֶת אֱלֹהֵיו אֱלִיךָ, אֶלָּא לְפִיִּס אֶת הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא שְׁיֹרִיד אוֹתוֹ אֱלִיךָ, מִלֵּא עֶשֶׂר וּמִלֵּא
סְגֻלוֹת אֱלִיךָ.

רֹעֵה הַנֶּאֱמָן, עֶבֶד נֶאֱמָן, אֱלִיךָ עֶבֶד עֲבָרִי –
(דברים טו) הַעֲנִיךָ תַעֲנִיךָ לוֹ. הַעֲנִיךָ – לוֹ,
תַעֲנִיךָ – לְבָנָיו, בְּדְבָרִים הַגְּנוּזִים הִלְלוּ. וּמִגְרָנְךָ
– גְּרָנָה שֶׁל הַתּוֹרָה שְׁלֹךְ. וּמִיִּקְבֶּךָ – בְּגֶרֶן וַיִּקֵּב
הַכָּתוּב מִדְּבַר, כָּמוֹ שֶׁבָּאָרוֹ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה,
בַּפִּסְלֵת גֶּרֶן וַיִּקֵּב הַכָּתוּב מִדְּבַר.

יִכָּ"ב – י"חוד, ק"דְשָׁה, ב"רְכָה שֶׁל הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא. וְזוֹ הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא בְּרָכָה שֶׁל
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִיָּמִין, וְהִיא קְדֻשָּׁה מְשֻׁמָּלוֹ,
וְהִיא יְחֻדּוֹ בְּאֶמְצַע, וְכֵן עוֹלוֹת אוֹתִיּוֹתָיו שֶׁל
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִב"ק. כָּמוֹ זֶה הַקַּב"ה
בְּחֻשְׁבוֹן יִב"ק.

וּמִי שֶׁהוּא בְּק"י בְּהִלְכָּה שְׁלוֹ, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה –
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִמּוֹ, שֶׁבְּשִׁבְלָהּ לֹא יִזּוּ
מִמֶּנּוּ לְעוֹלָם. שֵׁשׁ הִלְכָה שֶׁהִיא נִעְרָה שְׁלֵה מִצַּד
שֶׁל נֶעֶר, וּבִגְלָלָהּ נֶאֱמַר הִלְכָה כְּפִלּוּנִי. אֲבָל

הִהְלָכָה שְׁלֶךְ, רוּעָה הִנָּאֲמָן, הִיא שְׁנֹאֲמַר בָּהּ
הִלָּכָה לְמַעַשֵׁה מְסִינִי. מִפִּי הַגְּבוּרָה נָתַן לָךְ הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת בְּתוֹ.

וְלִבְּךָ עַל הַלְכוֹת אַחֲרוֹת נֹאמַר, (משלי לא) רַבּוֹת
בָּנוֹת עָשׂוּ חֵיל. עַל הַלָּכָה שְׁלֶךְ נֹאמַר, וְאַתָּה
עָלִית עַל כָּלָנָה. שֶׁהַתְּגַבְּרֶת עַל כָּלָם בַּגְּבוּרָה.
(שופטים ו) ה' עִמָּךְ גְּבוּר הַחֵיל. נִתְקַן (נִתְחַזַּק) בְּךָ
וְהַשְׁלִים בְּנִין הַמֶּלֶךְ, וְהוּא בּוֹנֶה בְּנֵינוּ עַל פִּיךָ
וְעַל יָדְךָ. אֲשֶׁרִיךְ!

פֶּתַח הָרוּעָה הִנָּאֲמָן וְאַמַר, (בראשית מח) הַמֶּלֶאךָ
הַגָּאֵל אֶתִּי מִכָּל רָע, שֶׁהִיא הַשְׁכִּינָה
שְׁנֹאֲמַר בָּהּ (שמות יד) וַיִּסַּע מֶלֶאךָ הָאֱלֹהִים. יְבָרַךְ
אֶתְכֶם בְּעוֹלָם הַבָּא, וַיִּדְגּוּ לָרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ
בְּעוֹלָם הַזֶּה. שֶׁתְּהִיָּה שְׁלִיטַתְכֶם בְּשְׁנֵי עוֹלָמוֹת
שְׁאַתֶּם חַיִּים. שְׁמִי שֶׁהוּא מְהֻלָּל הַזֶּה נִקְרָא חַי,
כְּפֶתוֹב (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ. חַיִּים
שָׁם – חַיִּים כָּאֵן.

מָה שְׁאַיִנוּ כָּךְ, מִי שֶׁהוּא מְלַבֵּשׁ בְּקִלְפוֹת הַלָּלוּ,
שֶׁל עוֹר וּבָשָׂר וְעֶצְמוֹת וְגִידִים שֶׁל הַגּוֹף
הַשָּׁפֵל, שֶׁהָרוּחַ מֵתָה שָׁם. מָה הֵמֵת לֹא רוּאָה וְלֹא
שׁוֹמֵעַ וְלֹא מְדַבֵּר וְאֵין לוֹ תְּנוּעָה בְּכָל אֵיבָרָיו, כָּךְ

הָרוּחַ לֹא רוֹאָה לְמַעַלָּה מִמֶּנָּה, שְׁנֹאֲמַר עֲלֵיהֶם
בַּתּוֹרָה, דַּע מָה לְמַעַלָּה מִמֶּךָ – עֵין רוֹאָה וְאֵזֶן
שׁוֹמַעַת, וְכָל מַעֲשֵׂיךָ בְּסִפּוֹר נִכְתָּבִים.

שְׁכַחָה מִלְּאָכִים הוֹלְכִים עִמּוֹ, שְׁנֹאֲמַר בָּהֶם
(תהלים צא) כִּי מִלְּאָכִיו יִצְנָה לָךְ. וְאֵין לוֹ
רְשׁוֹת בַּגּוֹף הַזֶּה לְהִסְתַּכֵּל בָּהֶם וּלְשַׁמַּע בְּקוֹלָם,
שֶׁהֵם חַיּוֹת שֶׁל אֵשׁ, מְדַבְּרוֹת וּמְקַדְּשׁוֹת וּמְבָרְכוֹת
וּמִיַּחַדוֹת אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם יִשְׂרָאֵל
כָּאֶחָד, כָּל שָׁכֵן אֶת הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא עֲלֵיהֶם, כָּל
שָׁכֵן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא מַעַל לַשְּׂכִינָתוֹ,
שָׁכָה הוּא מְקַבֵּל אֶת תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל.

וּמִשׁוּם הַחֲטָאִים הָיוּ מִתְּלַבְּשִׁים בְּקַלְפוֹת הַלָּלוּ,
כְּמוֹ שֶׁאָדָם שִׁחֲטָאִי אֲבוֹתֵיהֶם בִּידֵיהֶם.
וְזֶהוּ שֶׁבָּאָרוּ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, כְּשֶׁאוֹחֲזִים מַעֲשֵׂה
אֲבוֹתֵיהֶם בִּידֵיהֶם. וּמִשׁוּם הַקַּלְפוֹת הַלָּלוּ שֶׁל
הַחֲטָאִים, אָמַר הַכֶּתוּב (ישעיה נט) כִּי אִם עֲוֹנֹתֵיכֶם
הָיוּ מִבְּדָלִים בֵּינְכֶם לְבֵין אֱלֹהֵיכֶם. וּבִשְׁבִיל
הַקַּלְפוֹת הַלָּלוּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְּכַסֶּה בְּכַמָּה
כִּנּוּפִים, שֶׁבָּהֶם נֹאמַר (שם ו) בִּשְׁתֵּים יִכְסֶּה פָּנָיו
וּבִשְׁתֵּים יִכְסֶּה רַגְלָיו וְגו'.

לַעֲתִיד לָבֹא, (שם ל) וְלֹא יִכְנֹף עוֹד מוֹרִיךְ וְהָיוּ
עֵינֶיךָ רְאוּת אֶת מוֹרִיךְ. שְׁאַתֶּם בְּעוֹלָם

הַזֶּה, שְׁאִין לָכֶם קְלָפוֹת וְעוֹרוֹת, יֵשׁ לָכֶם רְשׁוֹת
 לְהִסְתַּכֵּל בְּבִנְיַי הָעוֹלָם, וּלְבִנְיַי הָעוֹלָם (א"י) יֵשׁ
 רְשׁוֹת לְהִסְתַּכֵּל בָּכֶם, וְלִכְן עָלֵיכֶם נֶאֱמַר שְׂאֲתֶם
 חַיִּים, וְעוֹלָמְכֶם הוּא עוֹלָם הַחַיִּים. אֲבָל הָעוֹלָם
 הַשָּׁפֵל הוּא עוֹלָם הַמֵּתִים, שְׁפָל אֱלֹהוֹת שֶׁל אֲמוֹת
 הָעוֹלָם מִבְּלַעֲדֵי ה', כָּלֶם מֵתִים.

אָמַר לוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן, (הַמְּנוֹרָה הַקְּדוּשָׁה) (רֹעֵה הַנֶּאֱמָן), עֵם
 כָּל זֶה שְׂאֲתָה לֹא יָכוֹל לְהִסְתַּכֵּל בְּבִנְיַי
 הָעוֹלָם הַבָּא בְּעֵינַיִם וְלֹא בַּמַּלְאָכִים, כָּל שָׁכֵן
 בַּקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׂכִינָתוֹ, אֲבָל בְּעֵין הַשֶּׁכֶל שֶׁל
 לִבָּךְ אֲתָה רוֹאֶה אֶת כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם הַבָּא,
 וּבַמַּלְאָכִים וּבַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׂכִינָתוֹ
 שְׁמַקְיִפִּים אוֹתָךְ. וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר שְׁלֹמֹה, שְׁכֵתוֹב
 בּוֹ (מַלְכִים-א ה') וַיַּחֲכֶם מֶכֶל הָאָדָם, (קֹהֶלֶת א') וְלִבִּי רָאָה
 הָרַבָּה חֲכָמָה וְדַעַת.

אֲבָל בְּנִבּוּאָה אֵין רְשׁוֹת לְהִסְתַּכֵּל בּוֹ (כָּל שָׁכֵן) נִבְיָא
 בְּעֵין הַשֶּׁכֶל, אֲלָא בְּעֵינַיִם, שְׁהִיא מַרְאֶה
 וַחֲזִיוֹן הָעֵינַיִם. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב בַּמַּרְאֶה אֱלִיו אֲתוֹדַע.
 וְעוֹד בַּחֲזִיוֹן לִילָה – מַרְאֶה בַּיּוֹם, חֲזִיוֹן בַּלִּילָה.
 וְהַכֹּל בְּעֵינַיִם, וְלֹא בְּעֵין הַשֶּׁכֶל שֶׁל הַלֵּב. וְהָעֵינַיִם
 הֵן שְׁנֵי סֶרְסוּרֵי הַלֵּב, וּמִשְׁמָשִׁים שָׁלוֹ, וְהוּא מְלַךְ

בִּינֵיהֶם (אֲלֵיהֶם), וְלִכֵּן חָכֶם עֲדִיף מִנְּבִיא. וְכִף הֵם
שְׁתֵּי הָאֲזָנִים, שְׁנֵי שְׁמַשֵּׁי הַלֵּב.

וּמִשּׁוּם זֶה פִּרְשׁוֹהָ רַבּוֹתֵינוּ, הַלֵּב רוֹאֶה וְהַלֵּב
שׁוֹמֵעַ. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שְׁנֵאמַר בַּלֵּב,
הַלֵּב מִבֵּין, הַלֵּב יוֹדֵעַ. (שְׁמוֹת לֵא) וּבַלֵּב כָּל חָכֶם לֵב
נִתְּתִי חֲכָמָה. הֵרִי חֲכָמָה וּתְבוּנָה וְדַעַת בַּלֵּב,
שֶׁבָּהֶם נַעֲשׂוּ שְׁמַיִם וָאָרֶץ וּתְהוֹמוֹת, וּבָהֶם נַעֲשֶׂה
הַמֶּשֶׁכֶן. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שֵׁם) וְאַמְלֵא אֹתוֹ רוּחַ
אֱלֹהִים בְּחֲכָמָה וּבְתְבוּנָה וּבְדַעַת. מֶה שְּׁאִין כָּל
זֶה בְּעֵינַיִם.

וְרוֹעֶה הַנֶּאֱמָן, מִי שֶׁכָּל זֶה בָּלְבוּ רוֹאֶה יוֹתֵר
מִנְּבִיא, כָּל שֶׁכֵּן מִחֲשַׁבְתָּהּ שְׁאִין לָהּ
סוּף, וּבָהּ תִּסְתַּכַּל בְּאוֹתוֹ שְׁאִין לוֹ סוּף, מֶה שֶּׁלֹּא
הִיְתָה לָהּ רִשּׁוֹת בְּרֵאשׁוֹנָה לְהִסְתַּכַּל בְּעֵינַיִם. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (שֵׁם לֵג) וְרֵאִיתָ אֶת אַחֲרֵי וּפָנָי לֹא יֵרְאוּ.

מִפְּשֵׁי הַלֵּב הִלְלוּ הֵם מֵתִים, וְעוֹרִים בְּקִלְפוֹת
הִלְלוּ. אֲבָל אֵלֶיךָ אֵינָם חֲשׁוּבִים
לְכֻלּוֹם, וְאֵינָם מִפְּסִיקִים בִּינְךָ לְבֵין הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא וּשְׁכִינָתוֹ, וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם הַבֹּא
וְהַמְּלָאכִים, שֶׁכֵּךְ יִכְנֹס אֵלֶיךָ בְּאוֹתָם חִלּוֹנוֹת
שֶׁל הָעֵינַיִם וְהָאֲזָנִים וְנִקְבֵי הַחֹטֶם וְהַפֶּה, כְּמוֹ

מִלֵּךְ שֶׁנִּכְנַס בְּכִסּוּי לְחֻדְרֵי חֻדְרִים לְדַבֵּר עִם
בָּנוּ. וּמִשּׁוּם זֶה מִתְפַּלְלִים יִשְׂרָאֵל בּוֹ בְּתַפְלָתָם:
אַתָּה חוֹפֵשׁ כָּל חֻדְרֵי בָטָן רוֹאֶה כָלִיּוֹת וְלֵב
וְאֵין כָּל דָּבָר נֶעֱלָם מִמֶּךָ.

וְהֵינּוּ מֵה שֶׁאָמַר שְׁלֹמֹה, (שיר ב) מִשְׁגִּיחַ מִן
הַחֲלוֹנוֹת וְגו'. וְאַלֶּה הֵם הַחֲלוֹנוֹת שֶׁל
עֵינַיִם וְאַזְנוֹיִם וְנִקְבֵי הַחֹטֶם וְהַפֶּה. בְּשִׁבְעַת
הַנִּקְבִּים הֵלְלוּ עוֹלָה הַנִּשְׁמָה בְּשִׁבְעָה מִיָּנִי
בְּשָׂמִים, וְכֵן הַתְּפִלָּה עוֹלָה בְּשִׁבְעָה הַבְּשָׂמִים
הֵלְלוּ, שֶׁהֵם: (שם ד) נֶרְדַּ וְכֹרֶכֶם קִנָּה וְקִנְמוֹן עִם כָּל
עֲצֵי לְבוֹנָה מֹר וְאַהֲלוֹת עִם כָּל רָאשֵׁי בְּשָׂמִים.
בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁכֵּן הַתְּפִלָּה עוֹלָה, מְקַטְרֶת מֹר וְכו'.
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׂוֹאֵל עָלֶיהָ, (שם ג) מִי זֹאת עוֹלָה
מִן הַמִּדְבָּר וְגו', מְקַטְרֶת מֹר וְלִבְנָה וְגו'. מִי זֹאת
וְדָאִי, מֵצֵד שֶׁל מ"י הִיא וְדָאִי בִּינָה, כְּלוּלָה
מִשְׁבְּעָה מִיָּנִי בְּשָׂמִים.

וְזוֹ קְרִיאַת שְׁמַע, כְּלוּלָה מִחֲמִשִּׁים שְׁעָרִים,
שֶׁהֵם כ"ה כ"ה, כְּלוּלָה מִשְׁבַּע בְּרָכוֹת,
בְּשֹׁחַר – שְׁתֵּים לְפָנֶיהָ וְאַחַת לְאַחֲרֶיהָ, וּבְעֶרֶב –
שְׁתֵּים לְפָנֶיהָ וְשְׁתֵּים לְאַחֲרֶיהָ, וְהֵם: הַגְדֵּלָה
וְהַגְבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנִּצָּח וְהַהוֹד, עַד לֵךְ ה'
הַמִּמְלָכָה, שֶׁהִיא מְלָכוֹת, שֶׁהִיא כְּלוּלָה מִשְׁלֹשָׁה

בְּשָׁמַיִם: מְקַטְרֵת מֵר – זֶה כְּפֹתָר, וּלְבוּנָה – זֶה
חֻכְמָה, מְכַל אֲבֻקַּת רוּכָל – זֶה בִּינָה. קוּם וְהַשְׁלֵם
אֶת מְצוּוֹת רַבּוֹנָךְ.

לא תִּהְיֶה אַחֲרֵי רַבִּים לְרַעַת וְגו', אַחֲרֵי רַבִּים
לְהַטֵּת. אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטֵּת – אֵין רַבִּים פְּחוֹת
מִשְׁלָשָׁה, וְאִם אֵין בֵּית דִּין בְּשִׁלְשָׁה, אֵין לְהַטֵּת
אַחֵר דִּינוֹ. בֵּית דִּין – שְׂכִינָה. בְּשִׁלְשָׁה – שְׁלֹשׁ
חַיּוֹת הַמְּרַכְּבָה שָׁלֹה, וְהִיא דִּין תּוֹרָה, דִּין אֱמֶת,
הָעֶמּוּד הָאֲמֻצָּעִי. וְכָל דִּין שְׁלֹשׁ דָּן דִּין אֱמֶת
לְאֱמֶתוֹ, זֶהוּ כְּאֵלוֹ הַשְּׁלִיט אֶת סִמְא"ל בְּעוֹלָם.
(דְּנִיאל ח) וְתִשְׁלַךְ אֱמֶת אֶרְצָה, וְהַפִּיל עָמָה אֶת
הַשְּׂכִינָה, וַיִּקֵּים אֶת גִּיהֶנֶם, בֵּת הַזּוּג שֶׁל סִמְא"ל
עִם סִמְא"ל. בְּמָקוֹם שֶׁל דִּין הָאֱמֶת יִקֵּים שְׁפַת
שֶׁקֶר. דִּין אֱמֶת – עֶמּוּד הָאֲמֻצָּעִי. שְׁפַת שֶׁקֶר –
גִּיהֶנֶם וְסִמְא"ל.

וּבְמִשְׁוִם כֶּךְ, כְּשֶׁדִּין דָּן דִּין, גִּיהֶנֶם פְּתוּחָה לְפָנָיו
מִשְׁמָאלוֹ, בֵּת זּוּגוֹ שֶׁל סִמְא"ל. וְחֶרֶב
עַל צִנְאָרוֹ, מִלֶּאֱךָ הַמּוֹת. סִמְא"ל מֵאַחֲרָיו מַעַל
צִנְאָרוֹ, וְגַן עֵדֶן פְּתוּחַ לִימִינוֹ, וְעֵץ הַחַיִּים פְּתוּחַ
לְפָנָיו עַל רִאשׁוֹ.

אם דָּן דִּין שֶׁקֶר, שׁוֹלֵט עָלָיו מִלֶּאֱךָ הַמּוֹת
וְשׁוֹחֵט אוֹתוֹ, וְאַחֵר כֶּךְ שׁוֹרֵף אוֹתוֹ

בְּגִיהֶנֶם. וְאִם דִּין דִּין אֱמֶת, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 יִכְנִיסוּ לְגַן עֵדֶן וּמִטְעִים אוֹתוֹ מֵעַץ הַחַיִּים,
 שְׁכָתוֹב עָלָיו (בראשית ג) וְלָקַח גַּם מֵעַץ הַחַיִּים וְאָכַל
 וַחֲיֵי לְעֵלָם. שְׁנִבְרָא בְּתוֹרָה, שְׁבָה נֶאֱמַר (משלי ג) עֵץ
 חַיִּים הִיא לַמַּחְזִיקִים בָּהּ. עֵץ חַיִּים – תַּפְאֲרַת.
 חַיִּים שְׁלוֹ חֻכְמָה וּבִינָה. חַיֵּי הַמֶּלֶךְ וְדָאִי.

וְלַעֲוָלָם דִּין הַמַּלְכוּת הוּא דִּין, וְהַדִּין בְּלִב, וְנֶאֱמַר בּוֹ הֵלֵב רוּאָה. וְלָכֵן אֵין לוֹ
 לַדִּין אֶלָּא מֶה שְׁעִינִי רוּאוֹת. וְכֵאן אֵין דִּין אֶלָּא
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. מֶה שְׁעִינִי רוּאוֹת, כִּי ה' עֵינָיו
 מְשׁוּטָטוֹת. עֵינָיו עַל דְּרָכֵי אִישׁ.

וּבְהֵן מְשַׁגֵּיחַ מִן הַחֲלוּנוֹת בְּשִׁבְעַת נִקְבֵי הָאָדָם:
 בְּשִׁתֵּי עֵינַיִם, וּשְׁתֵּי אָזְנַיִם, וּשְׁנֵי נִקְבֵי
 הַחֹטֶם, וְהַפֶּה. הָרִי שְׁבַע שָׁל הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה. וְכַף
 בְּמַעֲשָׂיו הַסֹּתְפֵל בְּשִׁבַּע מִצַּד הַשְּׁכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה,
 בְּשִׁתֵּי יָדַיִם וְצִוָּאר – שֶׁלֶשׁ, וְגוֹף וּבְרִית – שְׁתֵּים.
 הָרִי חֲמֵשׁ. שְׁתֵּי רַגְלָיִם – הָרִי שְׁבַע. י"ה, יו"ד
 ה"א – בְּשִׁבַּע אוֹתִיּוֹתָיו מִסֹּתְפֵל בְּשִׁבְעַת נִקְבֵי
 הָרֵאשׁ. נִקְבִּים, עַל שֵׁם נִקְבָּה, שְׁנִקְבִיָּה פְתוּחוֹת
 לְקַבֵּל. ו"ה, וָא"ו ה"א – בְּשִׁבַּע אוֹתִיּוֹתָיו מִסֹּתְפֵל
 בְּשִׁבְעָה הָאֵיבָרִים שְׁלֵמָטָה, שֶׁהֵם תְּקוּן הַגּוֹף,
 שְׁבָהֶם עֲשִׂית הַמַּצּוֹת.

אִשְׁתּוֹ דוֹמָה לְגוֹפּוֹ, וְעַל שֵׁם הַמְצוּוֹת נִקְרָאוּ
אִיבָרִים. עַל שֵׁם הַשְּׂכִינָה – הַגּוֹף.
שֶׁמֶצֶד הָאֲחֵר לְבוֹשׁוֹ, שֶׁהֵם עוֹר וּבָשָׂר. זֶהוּ
שְׂכָתוֹב (איוב י) עוֹר וּבָשָׂר תִּלְבִּישֵׁנִי וּבַעֲצָמוֹת
וְגִידִים תְּשַׁכְּכֵנִי. בְּמָקוֹם שָׁאִין שְׂכִינָה, אוֹתוֹ
הַגּוֹף לֹא נִקְרָא אֶלָּא לְבוֹשׁ שֶׁל אָדָם, שֶׁהוּא
תוֹרָה, (ויקרא יט) זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֶהָל.
(ישעיה מד) כִּתְּפֹאֶרֶת אָדָם לְשֹׁכֵת בֵּית. וּבְמָקוֹם
שֶׁשֵׁם מְצוּה נִקְרָא גּוֹף שֶׁל אָדָם, כְּמוֹ גּוֹפֵי הַלְכוֹת
וּפְסָקֵי דִינִים.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹפֵט, הָעֶמּוּד הָאֶמְצָעִי,
מֵצֵד שֶׁל הַבִּינָה, שֶׁהוּא יְדוּ"ד. דִּין
מֵצֵד הַמְלָכוֹת. שׁוֹטֵר הוּא שְׁלִיט, מֵצֵד שֶׁל יוֹסֵף
הַצַּדִּיק מִשֵּׁם (בראשית מב) וַיּוֹסֶף הוּא הַשְּׁלִיט. וְכָל
הַסְּפִירוֹת הָיוּ שׁוֹפְטִים מֵצֵד שֶׁל הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה
(בִּינָה), שֶׁתְּפֹאֶרֶת שׁוֹפֵט. וְהֵם שׁוֹטְרִים מֵצֵד
הַמְלָכוֹת. שְׁצַדִּיק מִשֵּׁם שׁוֹטֵר וּמוֹשֵׁל.

מִדְּבַר שְׁקַר תִּרְחַק וְנָקִי וְצַדִּיק אֵל תִּהְרַג וְגו'.

מְצוּה לְהַשׁוּוֹת בְּעֲלֵי דִינִים וּלְהַתְּרַחַק
מִדְּבַר שְׁקַר, שֶׁלֹּא יֵאמְרוּ מִשׁוּא פָּנִים (יש בדבר),
שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נֹאמֵר בּוֹ (דברים י) אֲשֶׁר לֹא
יִשָּׂא פָּנִים. וְל"א יִקְ"ח שַׁח"ד – בְּסוֹפֵי תִבּוֹת

אֶחָד. הַדִּין הַזֶּה צָרִיךְ לִהְיוֹת כְּגוֹן שֶׁל אֶחָד, שֶׁהוּא יְדוּ"ד אֶחָד, שֶׁלֹּא יִקַּח שְׂחָד, שֶׁהוּא יִהְיֶה בְּדִיוקְנוֹ. וּבְדִין לַהֲשׁוֹת שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד, וְלֹא יִטָּה דִּין לָזֶה יוֹתֵר מִזֶּה, אֲלֹא בְּמִשְׁקָלָת אַחַת עַד שִׁיקְבְּלוּ הַדִּין. וְאַחֵר כִּף כָּל אֶחָד נִדוֹן לְפִי מַעֲשָׂיו.

וּפְרָשׁוֹהָ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, צָדִיק – יֵצֵר הַטּוֹב שׁוֹפֵטוֹ. רָשָׁע – יֵצֵר הָרַע שׁוֹפֵטוֹ.

בִּינּוּנִי – זֶה וְזֶה שׁוֹפֵטוֹ. מִי שֶׁהוּא מַעֲץ הַחַיִּים אֵין לוֹ דִּין כָּלֵל, אֵין לוֹ יֵצֵר הָרַע, וְזֶה צָדִיק גָּמוּר, וְזֶה צָדִיק וְטוֹב לוֹ. וְאֵין טוֹב אֲלֹא תוֹרָה. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (מִשְׁלִי ד') כִּי לִקַּח טוֹב נִתְּתִי לָכֶם תּוֹרָתִי אֶל תַּעֲזוּבוּ. וְצָדִיק וְרַע לוֹ, מִצַּד שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע. וְלָמָּה נִקְרָא צָדִיק אַחֵר שָׂרַע לוֹ, שֶׁהוּא יֵצֵר הָרַע? אֲלֹא מִשּׁוּם שֶׁטּוֹב שׁוֹלֵט עָלָיו נִקְרָא צָדִיק וְרַע לוֹ, שְׂאוֹתוֹ רַע הוּא תַּחַת רָשׁוּתוֹ (כַּעֲבָד תַּחַת רַבּוֹ).

רָשָׁע וְטוֹב לוֹ, לָמָּה נִקְרָא רָשָׁע? מִשּׁוּם שֶׁהוּא הִתְעַלָּה לִהְיוֹת רֹאשׁ בִּיֵּצֵר הָרַע שֶׁלוֹ,

וְהַטּוֹב הוּא תַּחַת רָשׁוּתוֹ כְּמוֹ עֶבֶד תַּחַת רַבּוֹ. וְאִף עַל גַּב שְׂרָשָׁע הוּא מִכְתִּיר אֶת הַצָּדִיק, וְיִכּוֹל צָדִיק גָּמוּר לְהַעֲנִישׁ אוֹתוֹ, גַּם עֲנוּשׁ לַצָּדִיק לֹא טוֹב. מִשּׁוּם אוֹתוֹ טוֹב שֶׁהוּא תַּחַת רִגְלֵי הָרָשָׁע, אֵין

לְהַעֲנִישׁוּ, שְׂאוּלֵי יַחֲזֹר בְּתִשׁוּבָה וַיִּתְּגַבֵּר עַל יִצְרוֹ,
וַיְהִיָּה עֶפֶר תַּחַת רַגְלָיו.

שְׂמִצָּד שֶׁל רָשָׁע וְטוֹב לוֹ (שְׂכִינָה) שׁוֹכֶכֶת, (רות ג)
וַתִּגַּל מַרְגְּלָתָיו וַתִּשְׁכַּב. זֶהוּ (משלי ל)
וּשְׂפָחָה כִּי תִירֶשׁ גְּבֻרָתָהּ. (ומצד שֶׁל צַדִּיק גָּמֹר) שְׂפָחָה
– יִצְרֵה הָרַע נִקְבָּה. יִצְרֵה הָרַע – זָכָר. בְּגִלְלוֹ נֶאֱמַר
(ישעיה מב) וּכְבוֹדֵי לְאַחֵר לֹא אָתָּן, (במדבר א) וַהֲזֹר
הִקְרַב יוֹמָת.

וּמִצָּד שֶׁל צַדִּיק וְרַע לוֹ, שְׂכִינָה הִיא עֲטָרָה עַל
רֹאשׁוֹ שֶׁל אָדָם, וּשְׂפָחָה – יִצְרֵה הָרַע –
נִכְנַעַת תַּחַת גְּבֻרָתָהּ. וּמִצָּד שֶׁל צַדִּיק גָּמֹר אֵין
זֶר וְאֵין יִצְרֵה הָרַע. וּמִצָּד שֶׁל רָשָׁע גָּמֹר אֵין לוֹ
חֶלֶק בְּשְׂכִינָה, שְׂאִין חֶלֶק לְאָדָם בְּשְׂכִינָה אֶלָּא
מִצָּד הַטּוֹב.

וְאֵין כָּל שְׂכִינָה שְׁקוּלוֹת, שֶׁהָרִי שְׂכִינָה שֶׁל עֵץ
טוֹב וְרַע הִיא כֶּסֶא, אֲבָל שְׂכִינָה שֶׁל עֵץ
הַחַיִּים, עָלֶיהָ נֶאֱמַר (תהלים ה) לֹא יִגְרָךְ רָע. (אֶלָּא)
מִשׁוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מַשְׁלָה, מִי
שְׁפוּגִים אֶת מְקוֹמוֹ נִחָשׁ כְּאֵלוֹ עֲשֵׂה קִלּוֹן
לְגַבִּירָה. שְׁקִלּוֹן הַגְּבִירָה הוּא מִי שְׂמִזְלִיל
בְּמְקוֹמָהּ, וְקִלּוֹן הַגְּבִירָה הוּא שֶׁל הַמֶּלֶךְ.

כָּל שְׁכֵן מִי שֶׁמַּעֲבִיר אוֹתָהּ מִמְּקוֹמָהּ וְשֵׁם שִׁפְחָהּ
בְּמִקְוָמָהּ, שֶׁבְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא פּוֹגֵם, הַגְבִּירָה
אֵינָה שְׂרוּיָה שָׁם, אֶלָּא שִׁפְחָהּ, שֶׁהִיא פְּגוּמָה,
שׁוֹרָה בְּמָקוֹם פָּגוּם. וּפָגָם שֶׁל אָדָם שֶׁל חֲטָאִיו
פּוֹגֵם בְּכָל אֵיבָרָיו, עַד שֶׁלֹּא מוֹצֵאת הַגְבִּירָה
מָקוֹם לְשֵׁרוּת שָׁם, וְאֵין לוֹ תְּקוּן עַד שִׁיחֲזִירְנָהּ
לְכָל אֵיבָרָיו.

אָמַר הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, רוּעָה הַנֶּאֱמָן, מִשּׁוּם זֶה
אֶתָּה מְתַקֵּן בַּחֲבוּר הַזֶּה שֶׁל רַמ"ח מְצוּת
לְהַמְלִיךְ אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כָּל אֵיבָרֵי
הַשְּׂכִינָה בְּכָל מְצוּה וּמְצוּה, וְאֵינָךְ חוֹשֵׁשׁ
לְכַבּוּדְךָ. אֲשֶׁרִי חִלַּקְךָ. שֶׁכֵּמוֹ שֶׁאַתָּה מְמַלִּיךְ אֶת
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל אֵיבָרֵי הַשְּׂכִינָה, שֶׁהֵם
בְּעֵלֵי מְדוּת שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, בְּעֵלֵי מְדוּת הֵם
אֵיבָרֵי הַשְּׂכִינָה, כִּי עוֹשֶׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהַשְׁרוּת אֶת שְׁמוֹ עָלֶיךָ וַיְמַלִּיךְ אוֹתָךְ עַל כָּל
הַמַּחֲנוֹת הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים.

סדר הלימוד ליום כו טבת [יום 115 בשנה]

קוּם רוּעָה הַנֶּאֱמָן לְסִדֵּר דִּינִים בְּהִלְכוֹת נְזִיקִין,
בְּסִדּוּר שֶׁל הַשֵּׁם הַזֶּה, הַיְי"ה, שֶׁהוּא (תהלים
סח) רֶכֶב אֱלֹהִים רַבְתִּים אֲלֹפֵי שִׁנְאָן, שֶׁהֵם שׁוֹר

נֶשֶׁר אֲרִיָּה אָדָם, שְׁהָרִי מֵצֵד הַיָּמִין, שֵׁשׁ יְדוֹד,
 אַרְבַּע חַיּוֹת, כֶּף הוּא סְדוּרָם: אָדָם אֲרִיָּה נֶשֶׁר
 שׁוּר. וְכַפִּי הַשְּׁנוּיִים שְׁמַתָּהוּיִם, כֶּף הִיא תְּנוּעַת
 וְסְדוּר הַחַיּוֹת. וְהַחַיּוֹת שֶׁל הַצֵּד הָאֲחֵר, שֶׁהֵם
 נְזִיקִין שֶׁל שְׂמָאֵל, כֶּף סְדוּרָם: שְׁנָאָן. וּמִשּׁוּם זֶה
 הִתְחַלָּה שְׁלָהֶם – הַשׁוּר – קָשׁוּר לְאַרְבָּעָה אַבוֹת
 נְזִיקִין – הַשׁוּר וְהַבּוֹר וְהַמִּבְעָה וְהַבְּעֵר, וְהַסִּיּוּם
 שְׁלָהֶם אָדָם, מוּעָד.

קוּם הַתְּעוֹרֵר בְּדִינִים. פֶּתַח רוּעָה הִנָּאֲמָן וְאָמַר,
 (שם כא) אֲדֹנִי שְׁפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ.
 אֲדֹנִי בְּהַפּוֹךְ אוֹתִיּוֹת – דִּינִי"א, וּמִשּׁוּם זֶה אָמְרוּ
 בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, דִּינָא דְּמַלְכוּתָא דִּינָא. כָּל הַדִּינִים
 בִּשְׁם הַזֶּה נִדּוּנוּ. (ב'ה' ב'ד') בְּד', בְּג'. בְּד' – שְׂכִינָה
 (בֵּית דִּין בְּשִׁלְשָׁה, בֵּית דִּין שְׂכִינָה בְּשִׁלְשָׁה) כְּנֶגֶד שְׁלֹשֶׁת
 הָאֲבוֹת. עֲמוּד הָאֲמָצְעִי, דִּין אֱמֶת, וְהוּא דִּין
 לְדוֹן מֵצֵד שֶׁל אֲדֹנִי, שֵׁשׁ הוּא דִּין אֱמֶת. וּמֵצֵד
 שֶׁל שֵׁם אֱלֹהִים, שׁוּפֵט. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם עה) כִּי
 אֱלֹהִים שֹׁפֵט.

וּמֵהֶם הַדִּינִים? אֶחָד, לְדוֹן בְּנִזְקֵי שׁוּר. שְׁנִי,
 לְדוֹן בְּנִזְקֵי בּוֹר. שְׁלִישִׁי, לְדוֹן בְּנִזְקֵי
 אֵשׁ. רְבִיעִי, לְדוֹן בְּנִזְקֵי אָדָם. וְאַחֲרֵיהֶם לְדוֹן

בְּדִינֵי אַרְבָּעָה שׁוֹמְרִים: שׁוֹמֵר חָנָם, וְשׁוֹמֵר
שָׁכָר, וְהַשׁוֹאֵל, וְנוֹשֵׂא שָׁכָר. (וְהַשׁוֹכֵר) כְּנֻגָּדִם
אַרְבָּעָה דִּינִים: דִּין חֲלָקֶת הַשְּׁתַּפְּסִים, דִּין חֲלָקֶת
קִרְקָעוֹת, דִּינֵי עֲבָדִים וְשִׁפְחוֹת, דִּינֵי תוֹבֵעַ וְנִתְבָּע
בְּכֶמֶה מִינֵי תְּבִיעוֹת שֶׁל חַיִּיב מִמוֹן וְגִזְלֵי וְאַבְדָּה,
אוֹ שְׂמִזִּיק לַחֲבֵירוֹ וְהוֹרְגוֹ בְּאַחַת מֵאַרְבַּע מִיתוֹת
בֵּית דִּין.

אֲדוֹן הוּא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּאֲדוֹנֵי, לְדוֹן בְּכָל
מִינֵי דִּינִים אֶת הַשְּׁפָחָה הָרָעָה כִּי תִירַשׁ
גְּבֻרָתָהּ, שְׂמֻמָּנָה כָּל הַנֹּזְקִים נִמְצָאִים, שֶׁהֵם (כָּל)
מְלָאכֵי חֲבָלָה, שֶׁמֶהֱם נִשְׁמוֹת הָרָשָׁעִים, כְּמוֹ
שֶׁבָּאוּ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, נִשְׁמוֹת הָרָשָׁעִים הֵן הֵן
הַמִּזִּיקִים שֶׁל הָעוֹלָם. אֵל אַחֵר, מִזִּיק, גִּזְלָן רָשָׁע.
וּבֵת זִוְגוֹ סֵם הַמָּוֶת.

נֶזֶק שֶׁבֶת וּבִשְׁת וְרַפּוּי – לְשִׁכְיָנָה וּבִנְיָה. שֶׁבֶת –
שֶׁל בְּטוֹל תוֹרָה שֶׁבִטְלָה אֶת בְּנִיָּהּ. וְרַפּוּי –
שֶׁגִּרְמָה לָהֶם שְׂמִתְרָפִים מִדְּבָרֵי תוֹרָה. נֶזֶק –
בְּכֶמֶה נֹזְקִים שֶׁל מְלָאכֵי חֲבָלָה, בְּעֲלֵי מִשְׁחִית אֶף
וְחִמָּה. וּבִשְׁת – שֶׁהָיוּ מַבְזִים אֶת הַשִּׁכְיָנָה
בְּכוֹכְבִּים וּמִזְלוֹת, הַשֶּׁקֶר שֶׁלָּהֶם, וְהָיוּ אוֹמְרִים
אִיָּה אֱלֹהֵיהֶם. וְכֶמֶה גִּזְלוֹת מִהַשְּׁפָחָה הָרָעָה,
שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (ישעיה ג) גִּזְלוֹת הָעָנִי בְּבִתְיָכֶם.

כַּמָּה בְּרָכוֹת גּוֹזְלֹת אֶת הַשְּׂכִינָה הַשְּׁפָחָה הָרָעָה ;
 כַּכְּבֹד הַמָּס, וּבְכַבֵּד שֶׁל כַּמָּה דִּינִים מְשֻׁנִּים
 עַל בְּנִיָּה, וְכַמָּה קִרְבָּנוֹת שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
 שֶׁבִּטְלָה לַגְּבִירָה. וּבִשְׁתֵּי שָׁל הַגְּבִירָה שֶׁנִּשְׁאַרָה
 עֲרָמָה מֵאַרְבָּעָה בְּגָדֵי זָהָב שֶׁמֵּאִירִים מֵאַרְבָּעָה
 טוּרֵי אָבֶן בִּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אָבִנִים מְרַגְלִיּוֹת. מְעִיל
 בְּכַמָּה זָגִים וְרִמּוֹנִים. וְאַרְבָּעָה בְּגָדֵי לָבָן שֶׁבָּהֶם
 הִיְתָה הַגְּבִירָה מְתַקְּשֶׁטֶת לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
 (בראשית ט) וְרֵאִיתִיהָ לְזָכֹר בְּרִית עוֹלָם. וְגוֹזְלֹת אֶת
 גְּבִרְתָּהּ כַּמָּה מֵאֲכָלֵי הַקִּרְבָּנוֹת.

שׁוֹר מוֹעֵד בַּעֲלָה, נִכְנָס לְבֵית הַמֶּלֶךְ רַבּוֹנוֹ
 בְּאַרְבָּעָה אָבוֹת הַנְּזִיקִין שְׁלוֹ, (שֵׁהם יִחְזָקָא א)
 וּפְנֵי הַשׁוֹר מֵהַשְּׂמֹאֹל לְאַרְבָּעֶתָן עוֹן וּמִשְׁחִית
 אָף וְחִמָּה, שְׁכָלָם מוֹעֲדִים לְקַלְקֵל. בַּגּוֹף שְׁלוֹ
 הַרְבִּיץ עַל הַפְּלִים, מִזְבַּח מְנוּרָה שְׁלֹחַן וּשְׂאֵר
 פְּלִים. רַבִּץ עֲלֵיהֶם וּשְׁבָרָם. וּבִשְׁנֵי שְׁלוֹ אָכַל כָּל
 הַקִּרְבָּנוֹת שֶׁל מֵאֲכָלֵי הַשְּׁלֹחַן, וְאֶת הַשְּׂאֵר רָמַס
 בְּרַגְלָיו, (וּמִחֵק הַכֹּל, וְהַשְּׂאֵר שֵׁהם אֲמוּרִים וּפְדָרִים, שְׁנֵי מִנְחוֹת, רָמַס
 בְּרַגְלָיו) וּבְקִרְנֵי הָרֶג כַּהֲנִים וְלוֹיִם. הָרַס הַכֹּל, חָלַל
 מִמֶּלֶכָה וְשָׂרִיָּה.

הַבּוֹר נִקְבָּה רָעָה, לֵילִית, בְּבִיתָהּ, שֶׁהִיא בֵּית
 הַסֵּהר, תִּפְסָה אֶת הַגְּבִירָה וּבְנִיָּה,

השפֿתָּה רַעָה, בְּגָלוֹת שְׁלָה, וְשָׂמָה אוֹתָהּ בְּכֶמֶה
שְׁלִשְׁלָאוֹת, וְאַסְרוּ לְבִנְיָה אֶת יְדֵיהֶם מִהֲדָקִים
לְאַחֹר. (איכה א) הִיא יֹשֶׁבֶת בְּגוֹיִם לֹא מִצָּאָה מְנוּחַ.
וְלֹא עוֹד, אֲלֵא (שם) כָּל מְכַבְּדֶיהָ הִזְלִיחָה כִּי רָאוּ
עֲרוֹתֶיהָ גַם הִיא נֶאֱנַחָה וַתֵּשֶׁב אַחֲרוֹר.

וְלֹא עוֹד, אֲלֵא זוֹנָה, שֶׁהִיא הִבְעֵר, שֶׁהִינוּ אֵשׁ,
וַיֵּצֵת אֵשׁ בְּצִיּוֹן. אַחֵר כֵּךְ קָם אָדָם בְּלִיעַ"ל
רָשָׁע, רְבִיעִי לְאַבּוֹת הַנְּזִיקִין, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ אָדָם
מוֹעֵד לְעוֹלָם, בֵּין עַר בֵּין יֶשֶׁן, וְשִׁלַּח אֶת בְּעִירָהּ,
וְאָכַל וְהִשְׁמִיד וְגִדַּע כְּרָמִים וּפְרָדְסִים שֶׁל
ירוּשָׁלַיִם, וְכָלָה הַכֹּל.

רַבּוֹן הָעוֹלָם, אֶתָּה אֱמֶת וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת, נִתְּתָה
לָנוּ מִצְוֹת תְּפִלִּין, לְצִדִּיקִים גְּמוּרִים הוּא
שָׁכַר כָּפִי מַעֲשֵׂיהֶם, פָּאָר עַל רֹאשִׁי,
וּמִשְׁמָשִׁים אֶת אֲבוֹתֵיהֶם וְאִמָּם, כְּמוֹ שֶׁהִגּוֹף
שָׁכַל אֵיבָרָיו מִשְׁמָשִׁים אֶת הָרֹאשׁ, כֵּךְ הָאִשָּׁה
מִשְׁמָשֶׁת אֶת בַּעְלָהּ.

וַיֵּשׁ מַלְאָכִים הַמִּשְׁמָשִׁים אֶת הַגּוֹף, וּמַלְאָכִים
הַמִּשְׁמָשִׁים אֶת הַנֶּשְׁמָה. וְכְמוֹ שֶׁיֵּשׁ הַפְּרָדָה
בֵּין גּוֹף וְנֶשְׁמָה, כֵּךְ יֵשׁ הַפְּרָדָה בֵּין הַמַּלְאָכִים שֶׁל
הַגּוֹף לְבֵין הַמַּלְאָכִים שֶׁל הַנֶּשְׁמָה. וַיֵּשׁ נִשְׁמָה

לְנִשְׁמָה, וּמִלְאָכִים לְמִלְאָכִים, (קהלת ה) כִּי גִבָּה מַעַל
 גִּבָּה שְׁמֵר וּגְבֵהִים עָלֵיהֶם. וְאַלֶּה שְׁהֶם נִשְׁמָה
 לְנִשְׁמָה, כָּלֶם אֶחָד. וְאֵף עַל גִּב שְׁדֵרֶךְ מִשָּׁל, הֶם
 כְּגוּף אֵצֶל הַנִּשְׁמָה אֵלֶּה לְאֵלֶּה, מִשּׁוּם שְׁמִקְבָּלִים
 אֵלֶּה מֵאֵלֶּה. כֶּךָ הַשְׁכִּינָה (הַנִּשְׁמָה), אֵף עַל גִּב שְׁהִיא
 כְּנִגְד שְׁאָר הָאֻרֹת שֶׁל הַבְּרִיאָה כְּנִשְׁמָה אֵצֶל
 הַגּוּף, כְּנִגְד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִיא חֲשׁוּבָה כְּגוּף,
 אֲבָל הַכֹּל אֶחָד. כָּאֵן גּוּף וּנִשְׁמָה הַכֹּל אֶחָד. מֵה
 שְׁאִין כֶּךָ בְּאָדָם, שְׁגוּפּוֹ וְנִשְׁמָתוֹ בְּפִרּוּד, זֶה חֲמוֹר
 וְזֶה שִׁכְל, זֶה חַיִּים וְזֶה מוֹת. אֲבָל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא חַיִּים וְשְׁכִינָתוֹ חַיִּים. זֶהוּ שְׁכָתוּב (משלי ג) עֵץ
 חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים בָּהּ.

וְכָל אוֹתָם שְׁרִשׁוּמִים בְּסִימָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְשְׁכִינָתוֹ, הֵם רְשׁוּמִים בִּימֵי הַחַל בָּאוֹת
 שֶׁל הַתְּפִלִּין, בָּאוֹת שֶׁל הַמִּלָּה, וְרְשׁוּמִים בְּזָכוֹר
 וְשְׁמוֹר בְּשַׁבָּת. רְשׁוּמִים בַּתּוֹרָה שְׁבִכְתָּב שְׁנִתְּנָה
 מִיָּמִין, וּבַתּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה שְׁנִתְּנָה מִשְׁמָאל.
 וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא זָכוֹר מִיָּמִין, וְשְׁמוֹר
 מִשְׁמָאל. וְהַשְׁכִּינָה זְכִירָה מִיָּמִין, וְשְׁמִירָה
 מִשְׁמָאל. הֵן תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ שֶׁל הָאָדָם, וְתְּפִלִּין
 שֶׁל יָד. וְכֶךָ שְׁכִינָה, תּוֹרַת ה' תְּמִימָה, וְהַמְצָוָה
 שֶׁלוֹ. וְזֶה מֵהֶצֶד שֶׁל הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי, שֶׁהוּא

כולל דין ורחמים. זכור ושמור. נקראת היא זכירה ושמירה. ובכל המצוות היא שקולה אליו במדרגה.

אבל מצד החסד – הקדוש ברוך הוא הוא זכור, והשכינה שמור. כמו שבארוה בעלי המשנה, זכור לזכר, ושמור לכלה. משום שבימין ובשמאל הענפים מתפרדים, כמו כנפי ראה שהן פרודות מלמעלה. כנגדם חיות, ופניהם וכנפיהם פרדות מלמעלה. וכנגד פתוחות של ספר תורה. למטה שניהם ביחוד אחד, כמו סתומות של ספר תורה, שאין שם פרוד. ומשום כך במקום של יחוד, שהוא גוף, דומה לשדרה של לולב. אם נפרצו או נפרדו עליו – פסול.

בבמה רשומים רשם הקדוש ברוך הוא את ישראל להודע למלאכים. אלו מימין, שתלויים מהקדוש ברוך הוא, או אלו משמאל, שתלויים מהשכינה, או אלו שתלויים מהקדוש ברוך הוא ושכינתו ביחוד אחד. ודאי אלה שיש בהם תורה רשומים בחסד, ואלה שיש בהם מצוה רשומים בגבורה, ואלו בעלי התפליין ואות שבת ואות ברית רשומים בצדיק.

וְהַבְּהֵמוֹת, עַמֵּי הָאָרֶץ, הֵם רְשׁוּמִים בְּהַעֲבֹרָת
 עָרְלָה וּפְרִיעָה. עוֹפוֹת – בְּזָפֶק
 וּבְקָרְקֶבֶן נִקְלָף, בְּהַעֲבֹרָת הַזָּפֶק וּקְלַפֵּת הַקָּרְקֶבֶן,
 הֵם רְשׁוּמִים בְּעוֹפוֹת לְאַכֵּל. וּבְהֵמוֹת בְּשָׁנֵי
 סִימָנִים – מַעֲלַת גֵּרָה וּמִפְרָסֶת פֶּרֶסָה. כָּלֶם
 רְשׁוּמִים בְּשָׁנֵי סִימָנִים, כָּמוֹ עָרְלָה וּפְרִיעָה,
 שֶׁמַּעֲבָרִים מִהֶעֶם הַקָּדוֹשׁ.

אָבִי תִּלְמִידֵי חֲכָמִים, כָּלֶם רְשׁוּמִים מֵהֶם בַּכֶּסֶּא.
 וּמֵהֶם בַּמְּלָאכִים, בְּאַרְבַּע חֵיוֹת הַכֶּסֶּא.
 מֵהֶם בְּכוֹכָבִים וּבַמַּזְלוֹת, וּמֵהֶם רְשׁוּמִים בַּמַּדּוֹת
 שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹדֵעַ בָּהֶם. וְאוֹתָם
 שֶׁמֵּתַעֲסָקִים בַּתּוֹרָה וּמַצּוּוֹת לְשִׁמּוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שְׁלֹא עַל מַנֵּת לְקַבֵּל פֶּרֶס, אֲלֹא כִּבְּן
 הַמַּחֲיֵב בְּכִבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ, זֶה וְדָאֵי נִקְשָׁר וְנִרְשָׁם
 בְּעֵמּוּד הָאֲמֻצָּעִי וּשְׁכִינָתוֹ, כְּאֵלוֹ בּוֹ הֵם הָיוּ אֶחָד.

וּמִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ תּוֹרָה בְּלִי מַצּוָה אוֹ מַצּוָה בְּלִי
 תּוֹרָה, כְּבִיכּוֹל כְּאֵלוֹ הָיוּ בּוֹ בְּפִירוּד. אֲבָל
 בְּזֶה וְזֶה, כָּמוֹ אֵילָן שֶׁעֲנָפִים נִפְרָדִים לְיָמִין
 וּלְשִׁמְאֵל, וְהָאֵילָן הַיְחוד שֶׁל שְׁנֵיהֶם בְּאֲמֻצָּע.

הָרִשְׁעִים רְשׁוּמִים בְּלִי סִימָנֵי טְהָרָה, אוֹתָם
 שְׂאִין לָהֶם תְּפִלִּין עַל הָרֹאשׁ וְהַזְרוּעַ,

וְאוֹתָם שְׁלֹא רְשׁוּמִים בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת, וְאֵלֶּה שְׁלֹא שׁוּמְרִים זְכוֹר וְשִׁמּוֹר, וְלֹא רְשׁוּמִים בְּתַכְלֵת וּלְבָן שֶׁל צִיצִית. וְאֵלֶּה שְׁלֹא רְשׁוּמִים בְּסִימָנִים הִלָּלוּ, שֶׁקֶץ הֵם לָכֵם, אֵינָם יִשְׂרָאֵל, אֲלֵא עַמִּי הָאָרֶץ. מָה אֵלֶּה שֶׁקֶץ וְשָׂרֵץ – אֵף הֵם ^(כָּד) שֶׁקֶץ וְשָׂרֵץ. כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, עַמִּי הָאָרֶץ הֵם שָׂרֵץ, וּנְשׁוּתֵיהֶם שֶׁקֶץ. וְעַל בְּנוּתֵיהֶם נֶאֱמַר, ^(דְּבָרִים כז) אֲרוּר שֹׁכֵב עִם כָּל בְּהֵמָה.

וּמִיתָתָם מִיתָה בְּגִלּוּי, וְאֵין מִיתָה אֲלֵא עֲנִי, וּמִיתָת הָעֲנִי שְׁלֵהֶם לֹא תִהְיֶה בְּכֶסֶף, כְּמוֹ עוֹפוֹת שְׂדוּמִים לְבַעֲלֵי מִצְוֹת, אֲלֵא בְּגִלּוּי, לְעֵינֵי הָעָם, שֶׁעֲנִי חָשׁוּב בְּמֵת. וַיֵּשׁ עֲנִי בְּכֶסֶף מֵעֵינֵי בְּנֵי אָדָם. וַיֵּשׁ עֲנִיּוֹת לְעֵינֵי כָל, כְּזִרְקַת דָּם הַבְּהֵמָה, וּזְרִיקָתָהּ לְעֵינֵי כָל, שֶׁשׁוּפָכִים דָּם לְפָנֵי הַכָּל. כֹּךְ הָעֲנִיִּים שֶׁדָּמָם נִשְׁפָּךְ בְּפָנֵיהֶם לְעֵינֵי בְּנֵי אָדָם וְנֹעֲשִׂים לִירָקִים כְּמוֹ מֵתִים.

וְאֵם חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה וְלֹא פוֹתָחִים פִּיהֶם לְהִטִּיחַ דְּבָרִים כָּלִפִּי מַעֲלָה, וּמִיתָתָם בְּסִתִּימַת פֶּה, כְּמוֹ בְּהֵמָה שֶׁהִיא מֵתָה וְאֵין לָהּ קוֹל וְדְבוּר. וּבִדְבוּרֵי כָךְ הוּא יֹאמַר: אֵין לִי פֶה לְהִשִּׁיב, וְלֹא מִצַּח לְהָרִים רֹאשׁ. וַיִּתְּנוּדָה, וּמִיחַד אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹם לְהִיּוֹת מִיתָתוֹ

בְּאַחַד. כְּמוֹ שְׁחִיטַת הַבְּהֵמָה בְּשֵׁתִים עֶשְׂרֵה
בְּדִיקוֹת סִכִּין, וּבְסִכִּין שֶׁהוּא אָחָד.

וּמִבְרַךְ וּמִקְדָּשׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹם
בְּבִרְכוֹ וּבִקְדָּשָׁה, וּבְכָל אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה
שָׁלוֹ. כְּמוֹ שֶׁמִּבְרַךְ הַכֹּהֵן: בְּרוּךְ אַתָּה – הָרִי
בְּרָכָה. אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ – הָרִי קִדְּשָׁה. כְּשֶׁהָרוּחַ
מִבְּרַכְתָּ אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל יוֹם בְּבִרְוֹךְ,
וּמִקְדָּשְׁתָּ אוֹתוֹ בִּקְדָּשְׁתּוֹ וּמִיַּחַדְתָּ אוֹתוֹ בְּיַחַד
שֶׁהִיא שְׁכִינָתוֹ, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹרֵד עַל אוֹתָהּ
רוּחַ בְּכֹמָה מַחֲנוּת.

אַלְיָהּ, וְדַאי אָדָם שֶׁמִּבְרַךְ וּמִקְדָּשׁ וּמִיַּחַד אֶת
הַגְּבִירָה, כִּמָּה מַחֲנוּת שֶׁל הַגְּבִירָה
עוֹלָם עִמּוֹ, וּמַחֲנוּת הַמֶּלֶךְ יוֹרְדִים אֵלָיו. וְכֻלָּם
כְּדִי לְשַׁמְרוֹ, וּלְהוֹדִיעָה לְאוֹתָהּ רוּחַ כִּמָּה
חֲדוּשִׁים וְעֲתִידוֹת בְּחִלּוּמוֹת בְּנִבְאוּאָה, וְכִמָּה
סִתְרִים, כְּמוֹ שֶׁיַּעֲקֹב שָׁנְאָמַר בּוֹ, (בראשית כח)
וְהִנֵּה מַלְאָכִי אֱלֹהִים עֲלִים וְיֹרְדִים בּוֹ. וְעַל
מַחֲנוּת הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה נֶאֱמַר (שם לב) וַיִּקְרָא שֵׁם
הַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנִים. אֲבָל הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה לֹא
יוֹרְדִים לָשֵׁם.

אָמַר אֲלֵיהֶם, רוּעָה הַנֶּאֱמָן, כִּךְ זֶה וְדַאי, אֲבָל
מִשּׁוֹם שֶׁבְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה הִתְּחַלְּתָה

הַשְׁתַּדְלוֹת שֶׁלָּךְ לִיְחַד אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וּשְׂכִינָתוֹ בְּכָל הַמַּחֲנוֹת שְׁלֹמַעְלָה וּלְמַטָּה, כִּךְ
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׂכִינָתוֹ וְכָל מַחֲנוֹתָיו מַעְלָה
וּמַטָּה מְתִיחִידִים עִם רוּחְךָ בְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה,
כִּבְּן הַמֶּלֶךְ שֶׁהָאָב וְהָאֵם אוֹהֲבִים אוֹתוֹ וּמְנַשְּׁקִים
אוֹתוֹ, וּמַחְבִּיבֹת שְׁלוֹ אֵינָם מְאֲמִינִים
לְמַחֲנוֹתֵיהֶם, אֲלָא הֵם בְּגוֹפָם שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ.

מִשּׁוּם שְׁאוּתָהּ הָרוּחַ שֶׁלָּךְ הִיא מֵצֵד הָעֲמוּד
הָאֲמָצִי, שֶׁהוּא ו' כּוֹלֵל אָב וָאֵם, שֶׁהֵם
י"ה. הַנֶּפֶשׁ שֶׁלָּךְ, בֵּת יַחֲידָה, מֵצֵד הָאוֹת ה',
הַשְׂכִּינָה הַתַּחְתּוֹנָה לֹא זָזָה מִמֶּךָ. וְכִמּוֹ שְׁאֵבָא
וְאֵמָא שׁוֹמְרִים אֶת הַבֵּן, כִּךְ שׁוֹמְרִים אֶת הַבֵּת
בְּמַחֲנוֹת עֲלִיוֹנִים, שֶׁהֵם מַחֲנִינִים. וּבְמַחֲשָׁבָה
הָעֲלִיוֹנָה עוֹלִים לְרוּחְךָ, כִּמּוֹ שְׁבַאֲרוּהָ, יִשְׂרָאֵל
עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה. יו"ד ה' א וָא' ו' ה' א. וּמִתִּי רוּחְךָ
עָלְתָה בְּמַחֲשָׁבָה? כִּשֶּׁהִיא שְׁלֵמָה, וְנֹאמַר בָּהּ
(תהלים קנ) כָּל הַנֶּשְׁמָה תִּהְיֶה לָּךְ. וּבִנְפֶשׁ שֶׁהִיא ה'.

בְּרוּחַ ה' נֹאמַר, כֹּה אָמַר ה' מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בְּאֵי
הָרוּחַ. וְהֵם רוּחַ ה', רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה,
רוּחַ יִצְחָק וּגְבוּרָה וְגו'. שְׁלֵם בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת,
עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה, וְעָלְתָה הָעֲלוֹת מַעֲטָרוֹ בְּכֶתֶר. בְּכָל
הַכְּבוֹד הַזֶּה רוּחְךָ עוֹלָה וְיִוָּרְדָתָּ כָּל לַיְלָה, וְכָל

הַדְּבָרִים שֶׁהִתְגַּלּוּ (לךְ בְּחֶסֶד, וְעָלִיָּהֶם נֹאמַר וְאַתָּם וְכו') עַל
כָּתוּר (דְּבָרִים ד) וְאַתָּם הַדְּבָקִים בַּה'. אַתָּם, וְלֹא אֲמוֹת
עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. וּמִשּׁוּם זֶה, (שְׁמוֹת כב) זִכַּח
לְאֱלֹהִים יִחָרָם. אֱלֹהִים אֲחֵרִים. בִּלְתִּי לֵה' לְבַדּוֹ.

אַשְׁרֵי הָעַם הַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָאוּ צֶאֱן שֶׁל הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, לְהַקְרִיב אֶת עֲצָמָם קִרְבָּנוֹת
לִפְנָיו, כְּמוֹ שֶׁנֹּאמַר (תְּהִלִּים מו) כִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל
הַיּוֹם נִחַשְׁבָנוּ כְּצֶאֱן טִבְחָה. וּמִקְרִיבִים אֶת עֲצָמָם
כְּמוֹ צֶאֱן, בְּתַעֲנִית. שְׁמַעוּט הַחֶלֶב וְהַדָּם
שֶׁבְּתַעֲנִית חָשׁוּב יוֹתֵר מִקְרָבֵן בְּהֵמוֹת, שֶׁהִיָּה
מִתְמַעֵט הַדָּם וְהַחֶלֶב וְכָל אוֹתָם אֲמוּרִים וּפְדָרִים
שֶׁנֶּאֱכָלִים כָּל הַלֵּילָה.

אַשְׁרֵיהֶם (יִשְׂרָאֵל) שֶׁמִּקְרִיבִים אֶת רוּחָם קִרְבָּנוֹת
לִפְנֵי ה', וּבְכָל לַיְלָה וְלַיְלָה שְׁרוּחָם
הִיא הָעוֹלָה אֵלָיו, אִם מַעֲלָה אוֹתָהּ בְּתוֹרָה
וּמִצְוָה, בְּתוֹרָה שֶׁהִיא עֶשֶׂר אֲמִירוֹת, שֶׁנִּתְּנוּ
מִהָאוֹת י' שֶׁבְּעֶשֶׂר דְּבָרוֹת, מֵאוֹתִיּוֹת ה"ה. (בְּר',
בְּשֵׁשׁ) בְּשֵׁשׁ חֲמֵשִׁי תוֹרָה בְּסֹפֶר בְּרֵאשִׁית. חֲמֵשֶׁה
הֵם שֶׁנִּקְרָאוּ חֲמֵשֶׁה חֲמֵשִׁי תוֹרָה. שְׁשֵׁי נִקְרָא
סֹפֶר בְּרֵאשִׁית. וּבִמְחֻשְׁבָּה שֶׁהוּא יו"ד ה"א וָא"ו
ה"א, שֶׁנֹּאמַר בּוֹ יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה.

וּלְאַיִזָּה מְקוֹם עוֹלָה? לְכַתֵּר שְׁשָׁם עֲלֵת הָעֲלוֹת,
מִפְּלֶא וּמִכֶּסֶה.

אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּעֲלֵהוּ בַּמִּצְוָה, שֶׁהִיא מִצְוַת
תְּפִלִּין, שֶׁבָּהֶן אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת, שֶׁבָּהֶן
שֵׁם יְהוָה: י' – קֹדֶשׁ לִי. ה' – וְהָיָה כִּי יִבְיָאָךְ.
ו' – שָׁמַע יִשְׂרָאֵל. ה' – וְהָיָה אִם שָׁמוּעַ.
בַּמַּחֲשָׁבָה. לְקַשֵּׁר אוֹתָהּ בְּיָד, שֶׁהַשְׂכִּינָה הִיא י"ה
וְכֹלּוּלָה מִמַּעֲשֵׂה שֶׁהִיא ה'. וְדַבּוּר שֶׁהִיא בִּינָה
כֹּלּוּלָה ו' סְפִירוֹת. וּבַמַּחֲשָׁבָה, שֶׁהוּא יו"ד ה"א
וְא"ו ה"א, יְהוָה. י"ד אוֹתִיּוֹת, כַּחֲשֹׁבֹן יָד.
וְנִרְמְזוּ בְּאַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת, וּבֵית הַתְּפִלִּין א', וּשְׁתֵּי
רְצוּעוֹת הָרֹאשׁ – שֶׁבַע. שְׁשָׁנִי שְׁנִינִין תִּשְׁעַ,
וְקֶשֶׁר הָרְצוּעָה עֶשֶׂר. וְאַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת הֵיד – הָרִי
י"ד, יָד הַשְׂכִּינָה, יָד יְהוָה.

בְּשִׁבְיָלָה נֶאֱמַר, (שם לא) בְּיָדָךְ אֶפְקִיד רוּחִי וְגו'.
הָרוּחַ נִפְקָדָה לִיהוָה, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא יוֹרֵד אֵלָיו לְקַבֵּלוֹ לַשְׂכִּינָה, וְשׁוֹמְרִים אוֹתוֹ
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשֹׁכֵנִיתוֹ. וּמִי גוֹרֵם אֶת זֶה? מִי
שֶׁבָּכַל מִצְוָה וּמִצְוָה מַעֲלָה שְׂכִינָה אֶל הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא.

וְשִׁבְעִים תְּבוֹת שֶׁל יַעֲנֶךָ ה' בְּיוֹם צָרָה, וּבִכְמָה
הִיא צוּנַחַת? אֵלָּא וְדַאי בְּיִשְׂרָאֵל יֵשׁ

בְּעֲלֵי תוֹרָה, מְלֹאכִים, מְצַד שֶׁל אֵילַת הַשֶּׁחַר,
שֶׁהִיא שְׂכִינָה. וּשְׁתֵּי דְרָגוֹת הֵן – בֶּקֶר וְשֶׁחַר,
וְעָלִיָּהֶן נֶאֱמַר (תהלים טז) נְעֻמוֹת בִּימִינֶךָ נִצַּח.
בֶּקֶר שֶׁל אַבְרָהָם, שֶׁהוּא חֶסֶד, זֶה עוֹלָה יוֹתֵר
בְּיוֹם הַגָּאֻלָּה, אֲבָל הַשֶּׁחַר מְקֻדָּים לְיוֹם
הַגָּאֻלָּה, וּמִיָּהוּ? נִצַּח, שֶׁשְׂכִינָה מְצֻדוֹ נִקְרָאת
אֵילַת הַשֶּׁחַר.

וּמִשּׁוּם כֵּן, ל"מ נִצַּח, שָׁם נִצַּח, שָׁם ל"מ,
שֶׁהֵם שְׂבָעִים הַקּוֹלוֹת שְׁצוּנַחַת אֵילַת
הַשֶּׁחַר עַל בְּנֵיהָ, שֶׁהִתְחַזַּק עָלֵיהֶם הַקְּדֻרוֹת
בְּגִלוֹת, שְׁחָרוֹת הַשֶּׁחַר בְּשְׂבָעִים הַשָּׁנִים
הָאַחֲרוֹנוֹת. (בְּשְׂבָעִים) בָּאוּתוֹ זְמַן יִתְקַים בְּיִשְׂרָאֵל,
(ישעיה כו) כָּמוֹ הָרָה תִּקְרִיב לִלְדֹת תִּחִיל תִּזְעַק
בְּחִבָּלֶיהָ כֵּן הֵינּוּ מִפְּנֵיָהּ ה'. וְעַל כֵּן נִקְנָה לָךְ
ה' אֱלֹהֵינוּ:

וּבָהֶם הָאֵילַת מְכַנִּסָּה רֹאשָׁה בֵּין בְּרַכְיָהּ. הָרֹאשׁ
הוּא צְדִיק יְסוֹד עוֹלָם. בֵּין בְּרַכְיָה שֶׁהֵם
נִצַּח וְהוֹד. וְנִשְׁבַּע לָהּ בּוֹ לְפָדוֹת אֶת בְּנֵיהָ בִּבְקָר,
שֶׁהִיא אַרְיָה, בֶּקֶר יָמִין שֶׁל אַבְרָהָם, מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד
שִׁיּוּצָא מִיְּהוּדָה, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (בראשית מט) גּוֹר אַרְיָה
יְהוּדָה. וּמִשּׁוּם זֶה (רות ג) חֵי ה' שְׂכָבִי עַד הַבֶּקֶר.

וְבַהּ (ישעיה סג) מוֹלִיךְ לַיָּמִין מֹשֶׁה זְרוּעַ תַּפְאֲרָתוֹ
 בּוֹקֵעַ מִים וְגו'. מִשּׁוֹם שֶׁתַּפְאֲרַת הָיָא
 דְּרָגַת מֹשֶׁה, הַגּוֹף, וְחֶסֶד זְרוּעוֹ, וּמֹשֶׁה נִקְשָׁר
 בְּעַ"ב שֶׁהוּא חֶסֶד, דְּרָגָתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם. שְׁכָךְ
 עוֹלָה בְּחֻשְׁבוֹן ח"י – וו"ו מִן וַיִּסַּע וַיָּבֹא וַיֵּט,
 שְׁלֹשֶׁת עֲנָפֵי הָאֲבוֹת. ש, שְׁנֵן שָׂרָה בִּשְׁוֹ שֶׁל
 מֹשֶׁה, שְׁנֵאמַר בָּהֶם (יחזקאל א) וּפָנִי אֲרִיָּה אֶל
 הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּם וּפָנִי שׁוֹר מִהַשְׁמָאל וְגו', וּפָנִי
 נֶשֶׁר לְאַרְבַּעַתָּן. מ"ה מִן מֹשֶׁה, וּדְמוּת פְּנִיָּהֶם
 פָּנֵי אָדָם.

בְּזְרוּעַ שְׁמָאל נֶאמַר שְׁמָאל דְּחוּחָה, וַיָּמִין
 מְקַרְבֵּת. שְׂאֵף עַל גֵּב שֶׁהַקָּדִים בְּתִשְׁרִי,
 שְׁבָאֲרוּהָ בּוֹ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, בְּתִשְׁרִי עֲתִידִים
 לְהִגָּאֵל – תִּהְיֶה דְּחוּחָה, כְּדִי שְׁלֹא יָמוּת מִשִּׁיחַ בֶּן
 אֶפְרַיִם. דְּחוּחָה מִתִּשְׁרִי שֶׁהִיא שְׁמָאל, עַד שִׁיקְרָב
 יָמִין, פֶּסַח זְרוּעַ יָמִין. לְקַיָּם בָּהּ (מִיכָה ז) כִּימִי צֵאתָךְ
 מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת, וְזֶהוּ בְּנִסָּן נִגְאָלוֹ
 וּבְנִסָּן עֲתִידִין לְהִגָּאֵל, לְקַיָּם בָּהֶם (ישעיה נד) וּבְחֶסֶד
 עוֹלָם רַחֲמֵתֶיךָ אָמַר גְּאֻלְךָ ה'.

וְאַחֲרֵי כֵּךְ כָּלָם נוֹטְלִים מִגְּבוּרָה, שְׁמַמְנָה מִשִּׁיחַ
 בֶּן אֶפְרַיִם, לְטַל נִקְמָה מִשׁוֹנְאָיו. שְׁכָךְ
 צָרִיךְ לְנִקּוֹת אֶת הַתְּבוּאָה, שֶׁהֵם יִשְׂרָאֵל, בְּיָמִין,

וְאַחַר כֵּן לְשַׁרְף אֶת הַקֶּשׁ בְּשֵׁמָאל. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
 (עובדיה א) וְהָיָה בֵּית יַעֲקֹב אִשׁ וּבֵית יוֹסֵף לְהָבִיחַ
 וּבֵית עֵשָׂו לְקֶשׁ וּדְלָקוֹ בָּהֶם וְאֶכְלוּם. וְכִנּוּם
 הַתְּבוּאָה זֶהוּ הָעֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי, בּוֹ (בראשית כה)
 וַיֵּאָסֶף (אֶל עַמּוֹ). לְאִיזָה מָקוֹם? לְבֵית, זֶה הַשְּׂכִינָה.

אָבֶל בְּדֶרֶגַת מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף הוּא רֹמֵז, (במדבר כה)
 עֲתָה יִלְחָכוּ הַקָּהֵל אֶת כָּל סְבִיבְתֵינוּ כְּלַחֲךָ
 הַשּׁוֹר אֶת יָרֵק הַשְּׂדֵה. שְׁעָלֵיהֶם נֶאֱמַר (תהלים צא)
 בְּפֶרֶח רִשְׁעִים כָּמוֹ עֵשֶׂב וְגו'. מִפֶּסֶח וְעַד תִּשְׁרִי
 תִּהְיֶה הַגָּאֵלָה, שֶׁהוּא עַד. וּמִשָּׁם וְאֵילָךְ תִּהְיֶה
 הַשְּׁמֵדָתָם, לְהַשְּׁמֵדֵם (גֵּאֵלָה) עַדִּי עַד. (ולא עַד בְּכָלֵל, אֶלָּא
 עַד שְׁמִינֵי עַד. מִשָּׁם וְאֵילָךְ לְהַשְּׁמֵדֵם עַדִּי עַד) כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְתִשְׁרִי,
 שֶׁהוּא שׁוֹר, בּוֹ כְּלַחֲךָ הַשּׁוֹר.

וּסְמִיכָתָם (שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְהַנְּטִיָּה שְׁלֵהֶם בְּיָמִין) שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 בְּיָמִין, שֶׁהוּא אֲרִיָּה. אָבֶל הַקִּימָה
 שְׁלֵהֶם בְּגוֹף הָאֵילָן. וְזֶהוּ כָּל הַכּוֹרֵעַ כּוֹרֵעַ בְּבִרוֹךְ,
 צַדִּיק. שְׁנֶאֱמַר בּוֹ בְּיוֹסֵף הַצַּדִּיק, (בראשית לז) וְהָיָה
 תְּסַבִּינָה אֲלֵמְתֵיכֶם וְתִשְׁתַּחֲוֶינָה לְאֵלֹמֶתִי. וְזֶהוּ (רות)
 א) חֵי ה' שְׂכָבִי עַד הַבֹּקֶר. וְכָל הַזֹּקֵף זֹקֵף בְּשֵׁם
 – דְּרָגַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְמַעְלָה. (ובְּמֹשֶׁה) וּמֹשֶׁה לְמַטָּה,
 בּוֹ יָקוּמוּ כָּל יִשְׂרָאֵל כָּמוֹ אֵיבָרִים שֶׁל הַגּוֹף, שָׁבוּ

כָּלֶם זְקוּפִים בַּעֲמִידָה. וּבָזָה הוּא כָּל הַזֹּקֵף זֹקֵף
בִּשְׁם, מְשֻׁם שְׁעָלָיו נֶאֱמַר (שמות לג) וְאִדְעָךְ בִּשְׁם.

יְהִי מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, שֶׁהוּא אַרְיָה, מִימֵינוּ,
וּמְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, שֶׁהוּא שׁוֹר, מְשֻׁמָּל.
מִימֵין אַבְרָהָם, מְשֻׁמָּל יִצְחָק, וְהוּא הַנָּשָׂר
בְּאֻמָּצָה. הַשְּׁלֵשֶׁת שְׁלָהֶם מֵצֵד שֶׁל יַעֲקֹב. ש'
שֶׁל מֹשֶׁה, קִדְּשָׁה לָהּ יִשְׁלָשׁוּ. מֵצֵד שֶׁל אַרְיָה
שְׁלֹשֶׁת פְּנֵי הָאֲבוֹת נִקְרְאוּ אַרְיֹת. בִּקְר. מֵצֵד שֶׁל
שְׁמָאל נִקְרְאוּ פָרִים מְנַגְחִים. וּמֵצֵד הָאֻמָּצָה
נִקְרְאוּ נְשָׁרִים, וְעָלִיהֶם נֶאֱמַר (שמות יט) וְאִשָּׁא
אֶתְכֶם עַל כַּנְפֵי נְשָׁרִים וְאֶבֶא אֶתְכֶם אֵלַי. הֲרִי הֵם
ט'. עֲשִׂירֵי וּרְבִיעֵי אָדָם (מה שמו) שֶׁל מֹשֶׁה שְׂרוּכָב
עַל שְׁלֹשׁ חַיֹּת.

וְנֶאֱמַר בִּישְׂרָאֵל, (בראשית א) וַיֵּרְדּוּ בְדִגַּת הַיָּם –
הַמִּמְנִים עַל הַיָּם בְּצֵד שֶׁל הַנֶּחֱשׁ, שֶׁהִיא
שָׂרָה שֶׁל מִצְרַיִם, שֶׁהִתְפַּשֵּׁט בְּגָלוֹת הָאֲחֵרוֹנָה
מִיָּם עַד יָם. וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם – עֶרְבּוּכְיָה רָעָה.
עֲמֻלָּקִים, נְפִילִים, תַּעֲרֹבֶת שֶׁל כָּל הָאֲמוֹת בְּכָל צֵד
בְּגָלוֹת הָאֲחֵרוֹנָה, בֵּין בִּישְׂרָאֵל, בֵּין בִּישְׁמָעֵאל,
בֵּין בְּעֵשָׂו. וּבְבִהְמָה – אֱלוֹ בְנֵי עֵשָׂו שְׁשִׁלְטוֹנָם
בְּכָל הָאָרֶץ.

וַיִּתְקִים בְּמִשִּׁיחַ, (תהלים עב) **וַיִּרְדּוּ מֵיָם עַל יָם**
 וּמִנְהָר עַד אֶפְסֵי אָרֶץ. וְכָךְ בְּשָׁנֵי
 מְשִׁיחִים, וְכָךְ בְּיִשְׂרָאֵל, וְהַכֹּל בְּזִכּוֹת מֶ"ה (שמו)
 שֶׁל מֹשֶׁה. וַיָּבִיאוּ גַם שֶׁל מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד מִיְּהוּדָה
 – אֲרִיָּה רָשׁוּם עָלָיו, וְגַם שֶׁל מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף –
 שׁוֹר רָשׁוּם עָלָיו. וְגַם שֶׁל שִׁילָה – אֲרִיָּה לְיִמִּין,
 שׁוֹר לְשִׁמְאֵל, וְנִשְׁר בְּאַמְצַע, וְאָדָם עַל כָּלָם.
 וְאַרְבַּע פָּנִים לְכָל אֶחָד, אַרְבַּעַה שְׁבָטִים שֶׁל שְׁלֹשׁ
 חֵיוֹת – שְׁנַיִם עָשָׂר. וְלְאָדָם שֶׁהוּא מֵה שָׁמוּ, בְּנֵי
 מֹשֶׁה, שְׁבָאוֹתוֹ זֶמֶן יִתְקִים בְּמֹשֶׁה (במדבר יד)
 וְאַעֲשֶׂה אוֹתָהּ לְגוֹי גָּדוֹל וְעֲצוּם מִמֶּנּוּ. בָּאוֹתוֹ
 זֶמֶן, (קהלת ג) מֶ"ה שִׁ"הִיָּה ה"וּא שִׁיָּהִיָּה, וְאַשֶׁר
 לְהֵיוֹת כְּכֹר הִיָּה.

וְהָאֱלֹהִים יִבְקֹשׁ אֶת נִרְדָּף – יִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּאֱמַר
 בָּהֶם (יחזקאל לד) **וְאֵתָן צֹאנִי צֹאן**
 מִרְעִיתִי אָדָם אֲתָם, הָיוּ נִרְדָּפִים לְפָנַי הָעֹרֵב רַב,
 זֹאבִים רָעִים, הָרִי בְּנִימִין זֹאב יִטְרֹף אֲלֵיהֶם,
 שְׁטוּרֹף אוֹתָם, וַיִּתְקִים בָּאוֹתוֹ זֶמֶן – בְּבִקְר יֹאכֵל
 עַד, שֶׁהֵינּוּ עַד כִּי יִבֹּא שִׁילָה, וְזֶה בִּקְר שֶׁל
 אֲבִרָהֶם. (בראשית מט) וְלַעֲרֹב יִחְלַק שָׁלָל – זֶה עֲרֹב
 שֶׁל יִצְחָק, שֶׁשָּׁם שְׁנֵי מְשִׁיחִים. בְּאַחַד יֹאכֵל

(הממון) הַמִּמְנָה שֶׁל אַמּוֹת הָעוֹלָם, וּבְאַחַד יַחְלֹק
לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל.

יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם אֵילָת, נִרְדָּפִים לִפְנֵי הַרְשָׁעִים
אַרְיוֹת, וַיִּתְעוֹרֵר נִפְתָּלִי, שֶׁהוּא אֵילָה
שֶׁלַחָה הִנָּתַן אִמְרֵי שָׁפָר. יִתְעוֹרֵר בִּימִין, שֶׁהוּא
אַרְיֵה, מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ גּוֹר אַרְיֵה יְהוּדָה
מִטָּרֶף בְּנֵי עָלִית. וַיַּחְזֹק (וַיַּחֲזִיר) עַל אַמּוֹת הָעוֹלָם,
כָּרַע שָׁכַב עֲלֵיהֶם לְטָרֶף אוֹתָם, מִי יְקִימֵנוּ. בְּאוֹתוֹ
זְמַן נִרְאָה מִי הוּא אֱלֹהֵי אַחֵר שִׁיקִּים אוֹתוֹ
מִלְטָרֶף עֲלֵיהֶם אוֹ אִמָּה וְלָשׁוֹן.

וַיִּשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ כִּיּוֹנָה, נִרְדָּפִים לִפְנֵי נֶשֶׁר מֵצַד
שֶׁל הָעוֹפּוֹת שֶׁל אַמּוֹת הָעוֹלָם. בְּאוֹתוֹ
זְמַן יִתְעוֹרֵר נֶשֶׁר וַיִּפְרֹשׁ כָּנָפָיו עַל עֲרֻבוֹבֵי
הָאֻמּוֹת, וַעֲשׂוּ וַיִּשְׁמָעָל, שֶׁהֵם עֲמָלָקִים,
וְעֲרֻבוֹבִיָּה רָעָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְטוֹרֶף אוֹתָם שֶׁלֹּא
יִשָּׂא אַחַד מֵהֶם, לָקִים מֶה שֶׁנֶּאֱמַר בְּיִשְׂרָאֵל,
(דְּבָרִים לב) ה' בָּדַד יִנְחָנוּ וְאֵין עִמּוֹ אֵל גִּבּוֹר.

מִשָּׁם וְאֵילָף אֵין מְקַבְּלִים גָּרִים, כָּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֵה
בְּעַלֵי הַמִּשְׁנָה, אֵין מְקַבְּלִים גָּרִים לִימּוֹת
הַמְּשִׁיחַ. וְאַמּוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת שֶׁל
הָעוֹלָם שִׁישְׁאָרוּ, יַעוֹרֵר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲתִיָּה

שֶׁל אָדָם לְשַׁלֵּט עָלֵיהֶם, לְקַיֵּם בָּהֶם (ישעיה ס) כִּי
הַגּוֹי וְהַמַּמְלָכָה אֲשֶׁר לֹא יַעֲבֹדוּךָ יֵאָבְדוּ. לְקַיֵּם
בְּיִשְׂרָאֵל, (בראשית א) וַיִּרְדּוּ בַדָּגַת הַיָּם וְגו'. (שם ט)
וּמִוֶּרְאֵכֶם וּחֲתָכֶם וְגו'.

וּמִצֵּד שֶׁל תְּבוּאוֹת חֲמִשָּׁה מִיְּנֵי לֶחֶם, שְׁבוּרִים
מְכֻלָּם, וְהֵם: חֲטָה, וּשְׁעוּרָה, וְכֶסֶםֶת,
וּשְׁבֻלַת שׁוּעַל, וְשִׁיפּוֹן. הַמֶּשִׁיל אוֹתָם לְיִשְׂרָאֵל,
זֶהוּ שִׁפְתּוֹב (ירמיה כ) קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לֵה' רִאשִׁית
תְּבוּאָתָהּ, בָּה'. כְּשִׁיִּצְאוּ מֵהַגָּלוּת, כֶּךָ יִהְיוּ
שְׁבוּרִים, עַד שְׁיִתְּבָרַר אֶכְלֵ מִתּוֹךְ פְּסֻלַּת, שֶׁהֵיוּ
קֹשׁ, עָרֵב רַב, עַד שְׁיִתְּבָרְרוּ וַיִּנָּדְעוּ יִשְׂרָאֵל
בִּיְנֵיהֶם, כָּמוֹ כִּי שִׁנְבָרַר מִתּוֹךְ מוֹץ וְתִבֵּן.

וְעַד שְׁיִתְּבָרְרוּ מֵהֶם, י', שֶׁהִיא מַעֲשֹׂר, לֹא שׁוּרָה
עַל ה', שֶׁהוּא לֶחֶם שֶׁל חֲמִשָּׁה מִיְּנֵים, לְקַיֵּם
אֶת הַשְּׁבוּעָה (שמות יז) כִּי יָד עַל כֶּסֶף י"ה. וּמִשּׁוּם כֶּךָ
מוֹץ וְתִבֵּן אֵינוֹ מְחִיב בְּמַעֲשֹׂר עַד שְׁיִתְּבָרַר. אַחֵר
שְׁיִתְּבָרַר, מִתְּכַנְּסִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם שִׁנְקָרָא
יְרוּשָׁלַיִם, כָּמוֹ שֶׁאֵת הַחֲטָה, אַחֵר שִׁנְבָרַר קֹשׁ
וְתִבֵּן, מְכַנְּסִים אוֹתָהּ לְאוּצָר. כֶּךָ יִתְכַנְּסוּ יִשְׂרָאֵל,
שֶׁהֵם בָּר, לִירוּשָׁלַיִם, שֶׁהִיא בְנוּיָה עַל הַר ה',
שִׁנְאָמַר בָּהּ (תהלים כד) מִי יַעֲלֶה בָהֶר ה' וּמִי יִקְוֶם
בְּמְקוֹם קֹדֶשׁוֹ נָקִי כַפִּים וְכִי לִבָּב. נָקִי כָמוֹ בָּר,

שְׁהִיא תְּבוּאָה כְּשֶׁנִּבְרַת מִתּוֹךְ פְּסֻלָּת. בְּאוֹתוֹ זְמַן – נִשְׁקוּ בֵּר, כְּבַתְחֻלָּה, שְׁנֶאֱמַר בּו (שיר א) יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ. בֵּר תִּרְגּוּם בֵּין. בְּאוֹתוֹ זְמַן שְׁיֵהִיו נִקְיִים כְּמוֹ בֵּר מִתּוֹךְ קֶשׁ וְתִבֶּן, שׁוּרָה שְׁמוֹ עֲלֵיהֶם, וְקוּרָא לָהֶם בְּנֵי בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל.

וְכָךְ מְכַל הָאֵילָנוֹת אֵין שָׁבוּר כְּגֹפֶן. בְּנִטְיַעְתּוֹ שָׁבוּר, בַּעֲנָבָיו שָׁבוּר, שֶׁהֵם כְּתוּשִׁים בֵּין הָרִגְלִים. וְכָךְ זִית, הַזִּיתִים שְׁלָה כְּתוּשִׁים. בְּגָלוֹת נִמְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל לָהֶם, זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים פ) גֹּפֶן מִמַּצְרַיִם תִּסְיַע. וְכֵן בְּגָלוֹת הָרַבִּיעִית, (ישעיה ה) כִּי כָרֶם ה' צָבָאוֹת בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְכִמוֹ זֶה יִשְׂרָאֵל מְשׁוּלִים לַזִּית, (ירמיה יא) זִית רַעֲנָן יָפָה פְּרִי תֹאֵר. וּמִשּׁוּם כֵּךְ (תהלים קכח) אֶשְׁתֶּךָ כְּגֹפֶן פְּרִיָּה בִּירְכָתִי בֵּיתְךָ בְּנִיךָ כְּשֶׁתְּלִי זִיתִים. סְמוּךְ זֶה לָזֶה, מִשּׁוּם שֶׁהֵם שָׁבוּרִים בְּגָלוֹת.

וְאַחֵר שְׁיֵהִיו נִקְיִים מִתּוֹךְ פְּסֻלָּת, יִתְקַדְּשׁוּ לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ בֵּינָן לְנִסְךְ עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ, וְזִיתִים לְהִדְלִיק מְאוּר גִּירוֹת לְמִנּוּחָה. וּמִי זֹכֶה לָזֶה? יֵין שְׁלֹא הִתְנַסֵּךְ לְכוֹכְבִּים וּמִזְלוֹת. שְׁעָרַב רַב הֵם יֵין שֶׁהִתְנַסֵּךְ לְכוֹכְבִּים וּמִזְלוֹת, וּמֵהֶם מְשַׁמְּדִים, מִיָּנִים, אֶפִּיקוֹרְסִים, מְשַׁמְּדִים לְעֵבְרוֹת שְׁבָכָל הַתּוֹרָה כָּלָה.

וַיִּשְׂרָאֵל שְׁנֵאֲמַר בָּהֶם, וַיִּתְּעַרְבוּ בַּגּוֹיִם וַיִּלְמְדוּ
מַעֲשֵׂיהֶם. עַד שֶׁיְהִיו דְּרוּכִים בֵּין
רַגְלֵיהֶם, בַּגָּלוּת הֵם לֹא נִבְרְרוּ מֵהֶם. וּבְשִׁבְלָם
אָמַר דָּוִד, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, (שם מט) לָמָּה אֵירָא בִּימֵי
רַע עֶזְרָא עֶקְבִּי יִסְבְּנִי. וְעַלֵּיהֶם אָמַר שְׁלֹמֹה (שיר
השירים א) צֹאֵי לָךְ בְּעֶקֶב"י הַצֶּאֱנָן. בִּיעֶק"ב. שְׁעָלָיו
נֶאֱמַר אֶל הַנָּחֹשׁ הַקֶּדְמוֹנִי שִׁפְתָּהּ אֶת חֲנוּה, (בראשית
ג) הוּא יִשׁוּפָךְ רֹאשׁ וְאַתָּה תִּשׁוּפֶנּוּ עֶקֶב. אַחֵר
שִׁיִּצְאוּ מִן הַגָּלוּת נִמְשָׁלִים לְתַפּוּחִים וּלְכָל
הָרִיחוֹת הַטּוֹבִים, כְּמוֹ שֶׁבִּיצִיאַת מִצְרַיִם, שִׁכְתוֹב
בָּהּ (שיר השירים ח) תַּחַת הַתַּפּוּחַ עוֹרְרִתִּיךְ.

הַמִּצְוָה שְׁאַחֵר זֶה – לְהִבִּיא בַּכּוֹרִים, וְאַחֲרֶיהָ
– לְהַתּוֹדוֹת עַל הַבְּכוֹרִים, וְאַחֲרֶיהָ –
לְהַתּוֹדוֹת עַל הַמַּעֲשֵׂר. וּבְעָלֵי הַמַּשְׁנֶה מְקֻשִּׁים
עַל הַמַּעֲשֵׂר, שָׁאֵם יְהִיָּה קֶדֶם לְקִיטָתוֹ, אוֹ אַחֵר
לְקִיטָתוֹ עֲשׂוֹרוֹ, כְּמוֹ אֶתְרוֹג, שְׁנֵאֲמַר בּוֹ בְּאֵילָן,
הֵלֶךְ אַחֵר חֲנֻטָּה. יֵשׁ מִי שְׁאוּמֵר אַחֵר בְּשׁוּל
הַפְּרוֹת. וְאַתְרוֹג מְקַצָּתוֹ דּוֹמֶה לְאֵילָן וּמְקַצָּתוֹ
לְתַבּוּאָה, שֶׁהֵם זִרְעִים, שְׁנֵאֲמַר בָּהֶם שְׁלֹאֲחֵר
לְקִיטָתוֹ עֲשׂוֹרוֹ. שְׁאֵילָן אֵינוֹ אֶלָּא עַד אַחֵר
גָּמַר בְּשׁוּלוֹ.

וּמִשּׁוּם כִּךְ תִּקְנֵנוּ הַמוֹצֵיא מִמָּקוֹם שְׁבִשּׁוּלוֹ יָפֵה,
 לְהוֹצִיא פֶת שְׂרוּף, אֲלֵא מִמָּקוֹם שֶׁהוּא
 מְטָעִם. וְכִךְ תִּבּוֹאָה, אַחֵר לְקִיטָתוֹ הוּא כְּבִשּׁוּל
 פִּירוֹת. וְיִשְׂרָאֵל מְשׁוּלִים לְאֵילָן וּלְתִבּוֹאָה, שֶׁנֶּאֱמַר
 בָּהֶם (שמות כג) רֹאשִׁית בִּכּוּרֵי אֲדָמָתְךָ תָּבִיא בֵּית ה'
 אֱלֹהֶיךָ. וְכִךְ (דברים יח) רֹאשִׁית גִּזְ צֹאנְךָ תִּתֵּן לוֹ,
 שֶׁהֵם יִשְׂרָאֵל, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (יחזקאל לד) וְאַתָּן צֹאנִי.
 וְכִךְ יִשְׂרָאֵל, קֹדֶשׁ (קדש יִשְׂרָאֵל) יִשְׂרָאֵל לֵה' רֹאשִׁית
 תִּבּוֹאָתָהּ, לְאַחֵר לְקִיטָתוֹ מִן הַגְּלוּת - עֲשׂוֹר.
 וְנִקְרְאוּ קֹדֶשׁ לֵה'.

וְיִשְׂרָאֵל נִקְרְאוּ אֵילָן גָּדוֹל וְתִקְיָף וּבוֹ מְזוֹן לְכָל.
 בּוֹ תוֹרָה, שֶׁהִיא מְזוֹן לְמַעְלָה. בּוֹ
 תִּפְלָה, שֶׁהִיא מְזוֹן לְמַטָּה. וְאַפְלוֹ לְמַלְאָכִים אֵין
 מְזוֹן אֲלֵא בְּיִשְׂרָאֵל. שָׁאֵם יִשְׂרָאֵל לֹא יִתְעַסְקוּ
 בַּתּוֹרָה, לֹא הָיָה יוֹרֵד לָהֶם מְזוֹן מִצַּד שֶׁל הַתּוֹרָה
 שֶׁנֶּמְשָׁלָה לְעֵץ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא
 לְמַחְזִיקִים בָּהּ. וְלִפְרִי, שֶׁהוּא מְצוּה.

וְכִךְ הַתּוֹרָה נִמְשָׁלָה לְמִים, וְאֵלָה לְאֵשׁ, וְלֹא הָיוּ
 יוֹרְדִים מִים מִלְּמַעְלָה, וְחִמָּה שֶׁהִיא אֵשׁ,
 לֹא הָיְתָה יוֹרֶדֶת (מִלְּמַעְלָה) לְבִשֵּׁל אֶת פִּירוֹת הָאֵילָן,
 אֲלֵא בְּשִׁבִּיל יִשְׂרָאֵל, וּמִשּׁוּם זֶה נֶאֱמַר בְּיִשְׂרָאֵל,
 (שיר ב) הִתְאַנָּה חֲנֻטָּה פָּגִיָּה. אֵלּוֹ בְּעֵלֵי מְצוּוֹת.

וְהַגְפָּנִים סִמְדָּר נִתְּנוּ רֵיחַ, כְּשִׁפּוֹתָחִים בְּתִשְׁבָּה,
וּמִיד נֶאֱמַר בִּישְׂרָאֵל, קוּמִי לָךְ רַעֲיָתִי יִפְתִּי וְלִכִּי
לָךְ, מִן הַגָּלוּת.

וּמִשּׁוּם זֶה בְּאֵילָן, שֶׁהוּא עֵץ הַחַיִּים, בְּתוֹרָה,
בְּאֵלוֹ שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בָּהּ הוֹלְכִים אַחֵר
חֲנֻטָּה וּמַעֲשָׂרִים אוֹתוֹ, שֶׁשׁוֹרָה עָלֵיהֶם יו"ד,
שֶׁהִיא חֲכָמָ"ה, א' מִי', וּבָהּ מִתְּכַנְּסִים ה"ה, שֶׁהֵם
פְּרוֹת הָאֵילָן. וּמֵהוּ הָאֵילָן? ו'. אֲבָל שָׂאֵר הָעֵם,
אַחֵר לְקִיטָתוֹ מִן הַגָּלוּת – עֲשׂוּרוֹ, אוֹתָם צְדִיקִים
שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם (ויקרא כג) וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן
פְּרִי עֵץ הָדָר. הָדָר בְּמַעֲשֵׂיהֶם, שְׁאֲחוּזִים בְּבַעֲלֵי
תוֹרָה וּמַצּוֹת, וְאַחֵר לְקִיטָה הוֹלְכִים לְגַבִּיהֶם
(וְלַגְבֵי זֶרְעִים שֶׁל תְּבוּאָה. וְאַחֵר חֲנֻטָּה הוֹלְכִים אֲלֵיהֶם) בְּאֵילָן.

וּמִשּׁוּם זֶה פִּרְשׁוּהָ בְּמַסְכַּת קְדוּשִׁין, בָּא
לְהַשְׁמִיעֵנוּ שֶׁאֲתָרוּג כִּירָק. מֵה יִרָק
דִּרְכוֹ לְגַדֵּל עַל כָּל מַיִם וּבִשְׁעַת לְקִיטָתוֹ עֲשׂוּרוֹ,
אֵף אֲתָרוּג גַּם דִּרְכוֹ לְגַדֵּל וְכו', וּמַצַּד שֶׁל
הַחֲכָמָה, אֵין מַיִם אֱלָא תוֹרָה. וּבְמָקוֹם אַחֵר
לְמַעֲלָה, וְזֶה שֶׁשְּׁנִינוּ, אֲתָרוּג שְׁוֶה לְאֵילָן
בְּשִׁלְשָׁה דְרָכִים; הָרִי אֲתָרוּג אוֹחַז שְׁנֵי צְדָדִים,
וְאֲתָרוּג הוּא דִּיוֹקֵן הַלֵּב שֶׁאֲחוּז לְמַעֲלָה וְאֲחוּז
לְמַטָּה. אֲחוּז לְמַעֲלָה – הַלֵּב רוֹאֶה. אֲחוּז לְמַטָּה

– בְּדַעַת, כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרוּהָ, הֵלֵב יוֹדֵעַ. דַּעַת הִיא אֵילָן, הַתּוֹרָה הַפְּרִי שֶׁלוֹ. הָעֵינַיִם שֶׁהֵן הַמְצוּוֹת שֶׁבֵּהֵן – הֵלֵב רוֹאֶה. (ע"כ רעיא מהימנא)

וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (איוב כח) וְהִחֲכַמָּה מֵאֵין תִּמְצָא וְאִי זֶה מְקוֹם בִּינָה. אֲשֶׁרִיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֶה לְכַבֵּדָם יוֹתֵר (בַּכְּבוֹד שֶׁלָּהֶם) מִכָּל שָׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם. בַּתְּחִלָּה אָמַר לָהֶם, (שמות יט) וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכַת כֹּהֲנִים. לֹא זֹזָה הָאֱהָבָה הָרַבָּה מֵהֶם עַד שֶׁקָּרָא לָהֶם וְגוֹי קְדוֹשׁ, שֶׁהוּא יוֹתֵר. לֹא זֹזָה הָאֱהָבָה מֵהֶם עַד שֶׁקָּרָא לָהֶם (דברים יד) כִּי עַם קְדוֹשׁ אַתָּה. לֹא זֹזָה הָאֱהָבָה מֵהֶם עַד שֶׁקָּרָא לָהֶם (שמות כב) וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי, שֶׁהוּא יוֹתֵר מִן הַכֹּל.

כְּתוּב וְהִחֲכַמָּה מֵאֵין תִּמְצָא. הַתּוֹרָה יִצְאָה מִחֲכָמָה, מִמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא קֹדֶשׁ, וְהִחֲכַמָּה יִצְאָה מִמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא קֹדֶשׁ הַקְדָּשִׁים. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, וְכֵן יוֹבֵל נִקְרָא קֹדֶשׁ, שֶׁכְּתוּב (ויקרא כה) יוֹבֵל הִיא קֹדֶשׁ תִּהְיֶה לָכֶם. וְיִשְׂרָאֵל כָּלּוּלִים מֵהֶם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי.

בַּתְּחִלָּה קְדוֹשׁ, וְעַכְשָׁו קֹדֶשׁ. מֶה בֵּין זֶה לְזֶה? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זֶה לְמַעַלָּה וְזֶה לְמַטָּה.

וְזֶה לֹא כֶּף, שְׁכָתוֹב (ישעיה ד) וְהָיָה הַנִּשְׁאָר בְּצִיּוֹן
וְהִנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קָדוֹשׁ יֵאמָר לוֹ. בְּמָקוֹם זֶה
נִקְרָא קָדוֹשׁ, וּלְמַעַלָּה לְמַעַלָּה קָדֵשׁ.

רַבִּי אַבָּא הָיָה הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ, וְהָיוּ הוֹלְכִים עִמּוֹ
רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲזִיָּא. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, וְאַנְשֵׁי
קָדֵשׁ תִּהְיוּ לִי, מִנֵּין לָנוּ? אָמַר לוֹ, הֲרִי רַבִּי יוֹסִי
וְכָל הַחֲבֵרִים יָפָה אָמְרוּ, וְכֵן זֶה. מִנֵּין לָנוּ?
שְׁכָתוֹב (ירמיה ב) קָדֵשׁ יִשְׂרָאֵל לַה' רֵאשִׁית
תְּבוּאָתָהּ. רֵאשִׁית, וְדָאִי חֲכָמָה נִקְרָאת רֵאשִׁית,
שְׁכָתוֹב (תהלים קיא) רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת ה'.

סדר הלימוד ליום כז טבת [יום 116 בשנה]

וּמִיָּשׁוֹם שִׁישְׂרָאֵל נִקְרְאוּ קָדֵשׁ (ישעיה) בְּשִׁלְמוֹת
הַכֹּל, כְּתוֹב (שמות כב) וּבָשָׂר בִּשְׂדֵה טְרֶפֶה
לֹא תֹאכְלוּ, שֶׁהָרִי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם שְׁלָמִים עַל הַכֹּל,
לֹא יוֹנְקִים מִצַּד הַדִּין הַקָּשֶׁה. לְכָלֵב תִּשְׁלַכּוּן אֹתוֹ,
לְכָלֵב וְדָאִי, שֶׁהוּא הַדִּין הַחֲצוּף הַחֲזָק עַל הַכֹּל.
כִּינֵן שֶׁהַדִּין הַקָּשֶׁה שָׂרוּי עָלָיו וְהִטִּיל בּוֹ זִהְמָה,
אֲסוּר לָהֶם לְאוֹתָם שְׁנִקְרָאִים קָדֵשׁ. אֲלֵא לְכָלֵב
תִּשְׁלַכּוּן אֹתוֹ וְדָאִי, שֶׁהוּא הַדִּין הַחֲצוּף, דִּין
הַקָּשֶׁה יוֹתֵר מִן הַכֹּל, שְׁכָתוֹב (ישעיה כו) וְהַכְּלָבִים
עֲזִי נָפֶשׁ.

בא ויראה, כְּשֶׁנִּזְכָּרָה נִבְלָה בַּתּוֹרָה, כְּתוּב
 בְּיִשְׂרָאֵל קָדוֹשׁ, וְלֹא קָדֵשׁ. כָּאֵן כְּתוּב
 וְאַנְשֵׁי קָדֵשׁ תִּהְיוּן לִי וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרָפָה לֹא
 תֹאכְלוּ. וְשֵׁם בְּנִבְלָה כְּתוּב (דְּבָרִים יד) לֹא תֹאכְלוּ
 כָּל נִבְלָה לִגְר אֲשֶׁר בַּשְּׂעִרִיף תִּתְּנָנָה וְגו', כִּי
 עִם קָדוֹשׁ אֲתָה. קָדוֹשׁ וְלֹא קָדֵשׁ, שְׁהָרִי נִבְלָה
 מִצַּד שֶׁל יִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂתָה, שְׁלֹא פוֹסֵל אֶת זֶה
 אֶלֶּא יִשְׂרָאֵל. וְרַבִּים הַגּוֹנִים יֵשׁ בָּהּ בְּנִבְלָה,
 כִּמוֹ שֶׁבֶּאֱרָנוּ.

אמר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב כָּאֵן וְאַנְשֵׁי קָדֵשׁ תִּהְיוּן
 לִי, וְכְתוּב שָׁם, כִּי עִם קָדוֹשׁ אֲתָה לֵה'
 אֱלֹהֶיךָ. לֵה' אֱלֹהֶיךָ? לִי הִיא צָרִיף לִהְיוֹת! אֶלֶּא
 שָׁם (כָּאֵן) לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה, וְכָאֵן (וְשָׁם) הַשְׂכִּינָה.
 וְכְתוּב (ישעיה ד) וְהָיָה הַנִּשְׁאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר
 בִּירוּשָׁלַם קָדוֹשׁ יֵאמָר לוֹ, וְלֹא קָדֵשׁ. בְּכָאֵן קָדוֹשׁ
 וְלְמַעַלָּה קָדֵשׁ. כְּתוּב קָדֵשׁ יִשְׂרָאֵל לֵה' רֵאשִׁית
 תְּבוּאָתָהּ, בָּהּ"א, כִּמוֹ שֶׁבֶּאֱרָנוּ. וְעַל כֵּן אֲנִשִּׁי
 קָדֵשׁ תִּהְיוּן לִי וְדֹאִי.

רבי יִצְחָק הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לוֹ,
 הָרִי כְּתוּב קָדֵשׁ יִשְׂרָאֵל לֵה'. בְּסוּף הַפָּסוּק
 כְּתוּב כָּל אֲכָלִיו יֶאֱשָׁמוּ, מַה זֶה אוֹמֵר? אָמַר לוֹ
 רַבִּי שְׁמַעוֹן, יָפָה אָמַר, כָּל אֲכָלִיו יֶאֱשָׁמוּ – הֵינּוּ

שְׁכָתוּב וְאִישׁ כִּי יֹאכַל קֹדֶשׁ בְּשִׁגְגָה וְכוּ'. וְכָתוּב
וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ. וּמִשּׁוּם שִׁישְׁרָאֵל נִקְרָאוּ
קֹדֶשׁ, כְּתוּב כָּל אֹכְלֵיו יֵאָשְׁמוּ. בָּא רַבִּי יִצְחָק
וְנִשְׁק יָדוֹ וְאָמַר, אִם לֹא בָאתִי לְכַאֵן אֱלֹא לְשִׁמְעַ
דְּבַר זֶה – מִסְפִּיק.

אָמַר לוֹ, רַבִּי, הֲרִי שְׁנִינוּ שֶׁקֹּדֶשׁ יוֹתֵר לְמַעְלָה
מִקְדוּשׁ. אִם כֵּן, הֲרִי כְּתוּב (ישעיה ו) קְדוּשׁ
קְדוּשׁ קְדוּשׁ ה' צְבָאוֹת, וְזוֹ שְׁלֵמוֹת הַכֹּל? אָמַר
לוֹ, בָּא וּרְאֵה, כְּשֶׁמִּתְחַבְּרִים כָּאֶחָד, כָּלֶם נַעֲשִׂים
בֵּית אֶחָד, וְהַבֵּית הַזֶּה נִקְרָא קֹדֶשׁ. הַכֹּלֶל שֶׁל הַכֹּל
קְדוּשׁ, וּמִשּׁוּם כֵּן קֹדֶשׁ. הוּא כָּלֶל שֶׁהַכֹּל נִכְלָל
בוֹ. וְכִשְׁנִכְלָלֶת בִּישְׁרָאֵל הָאֲמוּנָה הַשְּׁלֵמָה, הֵם
נִקְרָאִים קֹדֶשׁ, הַכֹּלֶל שֶׁל הַכֹּל, שְׁכָתוּב קֹדֶשׁ
יִשְׂרָאֵל לֵה'. וּמִשּׁוּם כֵּן, וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ תַּהֲיוּן לִי.
לְגִיוֹן אֶחָד שָׂאֵל אֶת רַבִּי אַבָּא וְאָמַר לוֹ, לֹא
כְּתוּב וּבִשְׁרַב בְּשִׁדָּה טְרָפָה לֹא תֹאכְלוּ?!
אִם כֵּן, מֵהוּ שְׁכָתוּב (תהלים קיא) טָרֵף נָתַן לִירָאִיו?
טָרֵף נָתַן לִכְלָבִים הֲיֵה צָרִיךְ לַהֲיוֹת! לָמָּה נָתַן
לִירָאִיו? אָמַר לוֹ, רִיקָא, הָאֵם כְּתוּב טְרָפָה נָתַן
לִירָאִיו?! טָרֵף כְּתוּב! וְאִם תֹּאמַר, טָרֵף כָּמוֹ
טְרָפָה, נָתַן לִירָאִיו וְדַאי, שְׁדַבֵּר זֶה לֹא נִתְּנוּ
לְהִזְהַר בּוֹ אֱלֹא לְאוֹתָם יִרְאִי שְׁמוֹ וִירָאִים מִמֶּנּוּ.

מִשּׁוּם זֶה דִּבֶּר זֶה לֹא נָתַן לָכֶם, שְׁהָרִי יָדַע
שְׂאִינְכֶם יֵרְאִים מִמֶּנּוּ וְלֹא שׁוֹמְרִים מִצְוֹתָיו,
וּמִשּׁוּם דִּבֶּר זֶה חֲמָרָה שֶׁל הַתּוֹרָה וְצָרִיךְ לְהִזְהָר
בָּהּ. נָתַן לִירָאִיו, נָתַן לִירָאִיו וַדַּאי, וְלֹא לְאַחֲרִים.
וְכָל חֲמָרוֹת הַתּוֹרָה לֹא נִתְּנָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אֶלָּא לְאוֹתָם יֵרְאִי חֲטָא, לְאוֹתָם יֵרְאִי מִצְוֹתָיו
וְלֹא לָכֶם.

שָׁנָה רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּתוּב (קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל, וְכָתוּב וְאַנְשֵׁי וְכו')
וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּ לִי. מֶה זֶה וְאַנְשֵׁי,
וְאַחֲרָיו קֹדֶשׁ? אֶלָּא וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ וַדַּאי. שְׂשֻׁנִּינוּ,
לֹא יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל לַחֲרוֹת אֶלָּא מִצַּד הַיּוֹבֵל. אַחֵר
שְׂיֵצְאוּ לַחֲרוֹת, לָקַח אוֹתָם הַיּוֹבֵל הַזֶּה בְּכִנְפָיו,
וְנִקְרְאוּ אֲנָשִׁים שָׁלוּ, בָּנִים שָׁלוּ. וְכָתוּב בּוֹ בַּיּוֹבֵל,
(וַיִּקְרָא כה) יוֹבֵל הִיא קֹדֶשׁ תִּהְיֶה לָכֶם, קֹדֶשׁ וַדַּאי,
לָכֶם וַדַּאי. וּמִשּׁוּם כֶּךָ, וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּ לִי,
אֲנָשִׁי קֹדֶשׁ וַדַּאי, אֲנָשִׁים שָׁלוּ מִמֶּשׁ.

וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר אֶת זֶה, וְעַל זֶה זָכוּ
יִשְׂרָאֵל לְהִקְרָא אַחִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, שְׁכָתוּב (תהלים קכב) לְמַעַן אֲחִי וְרַעֲי וְגו'. אַחֵר
כֶּךָ נִקְרְאוּ קֹדֶשׁ מִמֶּשׁ, שְׁכָתוּב (ירמיה ב) קֹדֶשׁ
יִשְׂרָאֵל לֵה' רַאשִׁית תִּבּוֹאָתָהּ. קֹדֶשׁ וְלֹא אֲנָשִׁי
קֹדֶשׁ. מִשּׁוּם כֶּךָ כָּל אֲכִלְיוּ יֶאֱשָׁמוּ, וְכָתוּב (וַיִּקְרָא

כב) וְכָל זֶר לֹא יֹאכַל קֹדֶשׁ. (שם) וְאִישׁ כִּי יֹאכַל
קֹדֶשׁ בְּשַׁגָּגָה.

שְׁנֵינּוּ, יִשְׂרָאֵל נִקְרָא קֹדֶשׁ, וּמִשּׁוּם שֶׁהֵם קֹדֶשׁ
אֲסוּר לְאָדָם לִקְרֹא לַחֲבֵרוֹ בְּשֵׁם גִּנְאִי
וְלֹא לְכַנּוֹת שֵׁם לַחֲבֵרוֹ, וְעֲנִשׁוֹ גָדוֹל, וְכָל שֶׁכֵּן
בְּדַבָּרִים אֲחֵרִים. שְׁנֵינּוּ, כְּתוּב (תהלים לד) נִצַּר לְשׁוֹנֶה
מֵרַע וְגו'. מֵהוּ מֵרַע? שֶׁבְּגִלָּל לְשׁוֹן הָרַע מַחֲלוֹת
יִוֹרְדוֹת לְעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל מִי שֶׁקּוֹרֵא לַחֲבֵרוֹ בְּשֵׁם שְׂאִין
בוֹ וּמִגָּנָה אוֹתוֹ, נִתְפָּס בָּמָה שְׂאִין בוֹ.
שְׂאֵמֶר רַבִּי חֵיָא אָמַר רַבִּי חֲזַקִּיָּה, כָּל מִי שֶׁקּוֹרֵא
לַחֲבֵרוֹ רָשָׁע, מוֹרִידִים אוֹתוֹ לִגְיָהֶנָם, וְיִוֹרְדִים לוֹ
לְלַחֲיָיו, פָּרַט לְאוֹתָם חֲצוּפִים שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁמִּתַּר
לְאָדָם לִקְרֹא לָהֶם רָשָׁע.

אוֹתוֹ אִישׁ שֶׁקִּלָּל אֶת חֲבֵרוֹ, עָבַר רַבִּי יִיסָא, אָמַר
לוֹ, כְּמוֹ רָשָׁע עָשִׂיתָ. בָּא לִפְנֵי רַבִּי יְהוּדָה.
אָמַר לוֹ, רָשָׁע לֹא אִמְרָתִי לוֹ, אֶלָּא כְּרָשָׁע,
שֶׁמֶרְאָה דְּבָרָיו כְּרָשָׁע, וְלֹא אִמְרָתִי שֶׁהוּא רָשָׁע.
בָּא רַבִּי יְהוּדָה וְשָׂאֵל לְמַעַשֶׂה לִפְנֵי רַבִּי אֶלְעָזָר.
אָמַר לוֹ, וְדַאי שְׂלֵא הִתְחַיֵּב. מִנֵּין לָנוּ? שֶׁכְּתוּב
(איכה ב) הָיָה ה' כְּאוֹיֵב, וְלֹא אוֹיֵב. שְׂאֵם לֹא כֶּךָ, לֹא

נִשְׁאַר מִיִּשְׂרָאֵל גְּזָעִים בְּעוֹלָם. כָּמוֹ זֶה, (שם א)
הִיְתָה כְּאַלְמָנָה, וְלֹא אַלְמָנָה. כְּאַלְמָנָה שֶׁהִלֵּךְ
בַּעֲלָהּ לְעֵבֶר הַיָּם וּמַחֲכָה לוֹ.

אָמַר רַבִּי חֵיִיא, וּמַכָּאן מִשְׁמַע? מִשָּׁם מִשְׁמַע,
שֶׁהוּא עֶקֶר הַכֹּל, שְׁכָתוּב (יחזקאל א) וְעַל
דְּמוּת הַכֶּסֶּא דְּמוּת כְּמֵרָאָה אָדָם. כְּמֵרָאָה אָדָם,
וְלֹא מֵרָאָה אָדָם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתוּב כְּתִפּוּחַ
בְּעֵצֵי הַיַּעַר וְגו'. כְּתִפּוּחַ, וְלֹא תִפּוּחַ. כְּתִפּוּחַ,
שֶׁנִּפְרָד בְּגוּנָיו, וּבְגוּנִים אַחוּזֵי הַדָּבָר. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, אֵלּוּ לֹא בָאתָ לְכָאן אֶלָּא לְשִׁמְעַ הַדְּבָרִים
הַלְלוּ – דִּי.

שְׁנִינּוּ, כְּתוּב (זכריה יב) וְהָיָה הַנִּכְשֵׁל בָּהֶם בַּיּוֹם
הַהוּא כְּדוֹד. כְּדוֹד, וְלֹא דוֹד. כְּדוֹד
שֶׁאָמַר וְהָיָה בְּעֵנֵי הַכִּינּוּתִי לְבֵית ה'. וְכָתוּב (תהלים
פד) כִּי עָנִי וְאַבְיוֹן אָנִי. וְהוּא הָיָה מֶלֶךְ עַל מְלָכִים
וְהָיָה קוֹרָא לְעֶצְמוֹ כֶּךְ. אָמַר רַבִּי אַבְא, אֲשֵׁרִיהֶם
יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא קָרָא לָהֶם כְּקֹדֶשׁ,
אֶלָּא קֹדֶשׁ מִמֶּשׁ, שְׁכָתוּב קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לֵה',
וּמִשּׁוּם כֶּךְ כָּל אַכְלִיו יֶאֱשָׁמוּ וְגו'.

שְׁנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מָה רָאָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְתַת דִּינִים לְיִשְׂרָאֵל אַחֵר עֲשָׂר

הָאֱמִירוֹת? אֵלָא כֶּךָ שְׁנִינוּ, מִצַּד הַגְּבוּרָה נִתְּנָה
 תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, מִשּׁוּם כֶּךָ צָרִיךְ לָתֵת שְׁלוֹם
 בִּינֵיהֶם כְּדִי שֶׁהַתּוֹרָה תִּהְיֶה שְׁמוּרָה מִכָּל צַדִּידֶיהָ.
 שְׁאָמַר רַבִּי אַבָּא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵין הָעוֹלָם
 מִתְקַיֵּם אֵלָא עַל דִּין, שְׁאֵלְמָלָא הַדִּין לֹא יַעֲמֵד,
 וּמִשּׁוּם כֶּךָ הָעוֹלָם נִבְרָא בְּדִין וְהִתְקַיֵּם.

שְׁנִינוּ, רַבִּי אַבָּא, כְּתוּב (ירמיה כא) דִּינוּ לַבִּקֵּר
 מִשְׁפָּט. וְכִי לַבִּקֵּר וְלֹא בְּכָל הַיּוֹם? אֵלָא
 לַבִּקֵּר, טָרָם שִׁיאֲכָלוּ הַדִּינִים וְלֹא יִשְׁתּוּ, שְׁכָל מִי
 שֶׁדִּין אַחֵר שְׁאָכַל וְשָׁתָה, אֵינוּ דִּין אֱמֶת,
 שְׁכָתוּב (ויקרא יט) לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם. מַה זֶה עַל
 הַדָּם? אֲזִהְרָה לְדִינִים שֶׁלֹּא יֹאכְלוּ עַד שְׁדִינִים דִּין.
 שְׁכָל מִי שֶׁדִּין אַחֵר שְׁאָכַל וְשָׁתָה, כָּאֵלוּ חַיִּב
 אֶת דָּם חֲבֵרוֹ לְאַחֵר, שֶׁהָרִי דָמוֹ מִמֶּשׁ נִתֵּן לְאַחֵר.
 זֶה בְּמִמוֹן, כָּל שֶׁכֵּן בְּדִינֵי נִפְשׁוֹת שְׁצָרִיכִים
 הַדִּינִים לְהִשְׁמַר שֶׁלֹּא לָדוֹן דִּין אֵלָא קֹדֶם שְׁאֲכָלוּ
 וְשָׁתוּ, וְעַל זֶה כְּתוּב דִּינוּ לַבִּקֵּר מִשְׁפָּט, וְכְּתוּב
 (ירמיה ט) אֲנִי ה' עֹשֶׂה חֹסֶד וּמִשְׁפָּט וְצִדְקָה בְּאָרֶץ
 כִּי בִאֲלֵה חֲפָצַי נֹאֵם ה'.

שְׁנִינוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִי שֶׁמִּשְׁקַר בְּדִין,
 מִשְׁקַר בְּתַקוּנֵי הַמֶּלֶךְ. מָהֶם תַּקּוּנֵי
 הַמֶּלֶךְ? אוֹתָם שֶׁנֶּאֱמַר, שְׁכָתוּב עֹשֶׂה חֹסֶד

מִשְׁפָּט וְצִדְקָה בְּאֶרֶץ. וְכָתוּב כִּי בְּאֵלֶּה חֲפָצָתִי
נָאֻם ה'. וְהַכֹּל תְּלוּי זֶה בָּזֶה (וְהָלֹא בָּזֶה תְּלוּי). רַבִּי יוֹסִי
אָמַר, אֵלֶּה הֵם תְּקוּנֵי הַכֶּסֶּא, שְׁכָתוּב (תהלים פט)
צִדֵּק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כֶּסֶּאךָ. וְכָתוּב (ישעיה טז) וְהוֹכֵן
בַּחֲסֵד כֶּסֶּא.

וּבבבֿ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלֵיכֶם תִּשְׁמְרוּ וּגו'. מַה זֶה
תִּשְׁמְרוּ? תִּשְׁמְרוּ הִיא צְרִיף לִהְיוֹת! אֵלֹא
תִּשְׁמְרוּ וּדְאִי. מַה זֶה אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלֵיכֶם?
כְּלוּמַר שֶׁהַזְהָרְתִּיכֶם עַל מֵאֵמַר עֲבוּדְתִּי. תִּשְׁמְרוּ,
שְׁלֹא יִגִיעַ אֵלֵיכֶם שׁוֹם רַע. תִּשְׁמְרוּ מֵאוֹתָהּ
שְׁמִירָה וּנְטִירָה שְׁלִי בְלִבְדִּי. וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים
לֹא תִזְכְּרוּ – לֹא תִזְכְּרוּ כִּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. דְּבַר אַחֵר
וְשֵׁם אֱלֹהִים לֹא תִזְכְּרוּ – כְּלוּמַר לֹא תִסְבְּבוּ,
שֶׁתִּפְּלוּ בֵּין הָעַמִּים בְּאֶרֶץ אַחֲרַת, וַיִּקְּיֶם בָּכֶם מַה
שְׁכָתוּב (דברים כח) וְעַבַדְתָּ שֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים וּגו'.
דְּבַר אַחֵר וּבְכָל אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלֵיכֶם תִּשְׁמְרוּ –
רַבִּי יְהוּדָה פֶּתַח, (תהלים פא) שְׁמַע עַמִּי
וְאַעֲיֶדָה בָּךְ וּגו', לֹא יִהְיֶה בָּךְ אֵל זֶר וּגו'. אֲנֹכִי
ה' אֱלֹהֶיךָ הַמַּעֲלֶיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּגו'. הַפְּסוּקִים
הָלָלוּ אֶמְרָם דָּוִד בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, וַיֵּשׁ לְהַתְּבוֹנֵן
בָּהֶם. שְׁמַע עַמִּי – בְּכֹמָה מְקוֹמוֹת הַזְהִירָה
הַתּוֹרָה אֶת הָאָדָם, בְּכֹמָה מְקוֹמוֹת מִזְהִיר

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם, וְהַכֵּל לְתוּעֵלַת
הָאָדָם כְּדֵי שִׁישְׁמֹר אֶת מַצּוֹת הַתּוֹרָה. שְׁכַל מִי
שִׁישְׁמֹר אֶת מַצּוֹת הַתּוֹרָה וּמִשְׁתַּדֵּל בָּהּ, כְּמִי
שִׁמְשַׁתֵּדֵל בַּשֵּׁם הַקְדוּשׁ.

שְׁשַׁנִּינוּ, כָּל הַתּוֹרָה הִיא שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וּמִי שִׁמְשַׁתֵּדֵל בָּהּ כְּמִי שִׁמְשַׁתֵּדֵל
בַּשֵּׁם הַקְדוּשׁ, מִשּׁוּם שְׁכַל הַתּוֹרָה הִיא שֵׁם קְדוּשׁ
אֶחָד, שֵׁם עֲלִיוֹן, שֵׁם שְׁכוּלִל אֶת כָּל הַשְּׁמוֹת, וּמִי
שִׁגְוֹרֵעַ מִמָּנָה אוֹת אַחַת כְּאֵלוֹ עָשָׂה פָגַם בַּשֵּׁם
הַקְדוּשׁ. שְׁנִינוּ, וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים לֹא תִזְכְּרוּ –
לֹא תוֹסִיף עַל הַתּוֹרָה וְלֹא תִגְרַע מִמָּנָה. רַבִּי חֲזִיָּא
אָמַר, וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרִים – זֶה מִי שִׁמְתַּעֲסֵק
בְּסִפְרִים אַחֲרִים שְׂאִינָם מִצַּד הַתּוֹרָה. לֹא יִשְׁמַע
עַל פִּיָּה – שְׂאִסּוֹר אֶפְלוֹ לְהִזְכִּירָם וְלִלְמַד מֵהֶם
טַעַם, כָּל שֹׁכֵן עַל הַתּוֹרָה.

רַבִּי יְהוּדָה שׁוֹנֶה כֶּךָ, מָה הַטַּעַם כָּתוּב וְשֵׁם
אֱלֹהִים אַחֲרִים, וְסוּמָךְ לוֹ אֶת חֵג הַמַּצּוֹת
תִּשְׁמֹר? אֵלָּא מִי שִׁמִּי שְׁלֹא שׁוֹמֵר אֶת זֶה, כְּמִי
שְׁלֹא שׁוֹמֵר אֶת אֲמוּנַת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. מָה
הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁבּוֹ הִדְבָּר אַחוּז. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
וְכֵן בְּכָל שְׂאֵר הַחֲגִים וְהַזְּמָנִים, שֶׁהָרִי כָּלָם
אַחוּזִים בַּשֵּׁם הַקְדוּשׁ הָעֲלִיוֹן. וְעַל זֶה שְׁנִינוּ, מָה

שְׁכֵתוֹב שֶׁלש פְּעָמִים בַּשָּׁנָה, מִשּׁוֹם שֶׁבָּהֶם
תְּלוּיָה הָאֲמוֹנָה.

וְרֵאָה כָּל זְכוּרָה, לָמָּה כָּל זְכוּרָה? אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר, כָּל זְכוּרָה מִמֶּשׁ, מִשּׁוֹם שְׁנוּטָלִים
בְּרָכָה מִהַמַּעֲיָן שֶׁל הַנַּחֲל. מִכָּאן שְׁנִינוּ, כָּל בֶּן
יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּמּוּל, צָרִיךְ לְהִרְאוֹת לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
הַקָּדוֹשׁ, מִשּׁוֹם שְׁנוּטָל בְּרָכָה מִמִּבּוֹעַ הַנַּחֲל. זֶהוּ
שְׁכֵתוֹב כְּבִרְכַּת ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לָךְ. וְכֵתוֹב
אֶל פְּנֵי הָאָדָם ה', כִּמּוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ, שֶׁמִּשָּׁם מְרִיקִים
בְּרָכוֹת וְנוּטָלִים בְּרָכָה. אֲשֶׁרִי חֲלָקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל
מִכָּל שָׂאֵר הָעַמִּים.

פַּעַם אַחַת עָלוּ יִשְׂרָאֵל לַחֲגֹאת הַחֹג, וְהִתְעַרְבוּ
עֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת עִמָּם,
וְאוֹתָהּ שָׁנָה לֹא נִמְצְאָה בְּרָכָה בַּעֲוֹלָם. בָּאוּ
וְשָׂאוּ אֶת רֹב הַמִּנּוּנָא סָבָא. אָמַר לָהֶם, רְאִיתֶם
בַּתְּחִלָּה סִימָן לָזֶה? אָמְרוּ לוֹ, רָאִינוּ סִימָן,
שֶׁכֶּשֶׁשְׁבָנוּ מִשָּׁם כָּל הַדְּרָכִים הָיוּ סְתוּמִים מִמֶּי, וְעַנָּן
וַחֲשֵׁכָה נִמְצְאוּ, שֶׁלֹּא יָכֻלוּ לָלֶכֶת כָּל אוֹתָם
שֶׁעָלוּ לָשֶׁם. וְעוֹד, בַּשָּׁעָה שֶׁנִּכְנְסָנוּ לְהִרְאוֹת, פְּנֵי
הַשָּׁמַיִם נִחְשְׁכוּ וְרָגְזוּ. (נִחְרַד וְרֵאָה) אָמַר לָהֶם, וַדַּאי
אוֹ שֵׁשׁ בָּכֶם אֲנָשִׁים לֹא גִמּוּלִים, אוֹ עֹבְדֵי
עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת עָלוּ עִמָּכֶם, שֶׁהָרִי לֹא

הַתְּבָרְכוּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, פָּרַט לְאוֹתָם יִשְׂרָאֵלִים
שְׁנִמּוּלוֹ, וּבָאוֹת הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת מִסְתַּכֵּל הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא וּמְבָרֵךְ אוֹתָם.

לַשָּׁנָה הָאַחֶרֶת עָלוּ, וְעָלוּ אוֹתָם עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת
כּוֹכָבִים וּמִזְלֹת, שֶׁהִתְעַרְבוּ עִמָּם כְּשֶׁהָיוּ
אוֹכְלִים קֶרֶבֶנוֹת וְהָיוּ שְׂמִיחִים. וְרָאוּ אֶת אוֹתָם
עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמִזְלֹת שֶׁדְּפוּסִם
בְּקִשְׁרֵיהֶם לְקֶשֶׁר הַכֶּתֶל. הַשְּׂגִיחוּ בָּהֶם שְׂכָלִם
מְבָרְכִים וְהֵם לֹא בִּרְכוּ. בָּאוּ וְאָמְרוּ אֶת הַדָּבָר
לְבֵית הַדִּין. בָּאוּ וְשָׂאוּ אוֹתָם. אָמְרוּ, זֶה
שְׂאֵכְלָתָם, הַחֶלֶק שֶׁלָּכֶם אֵיזָה קֶרֶבֶן הִיא? לֹא
הִיא בִידָם. בִּדְקוּ וּמִצְאוּ שֶׁהֵם עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת
כּוֹכָבִים וּמִזְלֹת וְהָרְגוּ אוֹתָם. אָמְרוּ, בְּרוּךְ
הַרְחֵמָן שֶׁהֲצִיל אֶת עַמּוֹ, שְׂוֹדָאֵי אֵין בִּרְכָה שְׂרוּיָה
אֶלָּא רַק בְּיִשְׂרָאֵל, הַזֶּרַע הַקְּדוּשׁ, בְּנֵי הָאֱמוּנָה,
בְּנֵי הָאֱמֶת. וְאוֹתָהּ הַשָּׁנָה נִמְצְאָה בִּרְכָה בְּעוֹלָם
בְּשָׁלְמוֹת. פִּתְחוּ וְאָמְרוּ, (תהלים קמ) אֵךְ צִדִּיקִים יוֹדוּ
לְשִׁמְךָ וְגו'.

רַבִּי חִיָּיא אָמַר, בְּזִכּוֹת יִשְׂרָאֵל מֵהוֹלִים, נִכְנָעִים
שׁוֹנְאֵיהֶם תַּחֲתֵיהֶם וַיּוֹרְשִׁים נִחֲלָתָם. בֹּא
וּרְאֵה מַה כָּתוּב, יִרְאֵה כָּל זְכוּרֶךָ. וְכָתוּב אַחֲרָיו,
כִּי אוֹרִישׁ גּוֹיִם מִפָּנֶיךָ וְהִרְחַבְתִּי אֶת גְּבֻלְךָ.

שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹקֵר דִּירִים מִמְּקוֹמָם
וּמוֹשִׁיב דִּירִים לִמְקוֹמָם, וּמִשּׁוּם כֵּן, (שמות לד)
יֵרָאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פְּנֵי הָאֲדֹן ה'. רַבִּי יְהוּדָה
אָמַר, הָאֲדֹן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה י) הִנֵּה הָאֲדֹן ה'
צָבָאוֹת מִסְעֵף פְּאֶרֶה וְגו', וַיֵּצֵא חֹטֵר וְגו'. וְהַכֹּל
אַחַד, מַעֲקֵר דִּירִים וּמוֹשִׁיב דִּירִים. רַבִּי יִצְחָק
אָמַר, יֵשׁ אֲדֹן וְיֵשׁ אֲדֹן, וְהַכֹּל בְּאַחַד תְּלוּי.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֲדָנִי – אֶל"ף דְּלִי"ת נו"ן יו"ד,
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא, וְאוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא כְּמוֹ
שֶׁהוּא כָּתוּב, וּמִיְהוּ? רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, מֵרֵאֶת
אֱלֹהִים. מֵרֵאֶת כָּתוּב. וּמִהוּ מֵרֵאֶת? שְׁלֵמוֹת הַכֹּל
– יו"ד ה"א וָא"ו ה"א. (מֵרֵאֶת הוּא א' כו'). מֵרֵאֶת לָמָּה
הוּא אֶל"ף דְּלִי"ת נו"ן יו"ד? זֶה נִקְרָא כִּכְתָּבוֹ, וְזֶה
לֹא נִקְרָא כִּכְתָּבוֹ, וּמִשּׁוּם כֵּן בָּזָה נִקְרָא, וְעַל כֵּן
מֵרֵאֶת אֱלֹהִים כָּתוּב.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, לִפְעָמִים עֲלִיוֹנִים שֶׁנִּקְרָאוּ
בְּשֵׁם תַּחְתּוֹנִים, וְלִפְעָמִים תַּחְתּוֹנִים
נִקְרָאִים בְּשֵׁם הָעֲלִיוֹנִים. הָאֲדֹן ה' – בְּשֵׁם
עֲלִיּוֹן הוּא אֲדָנִי, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ הַדְּבָרִים. וּבִגְנוֹנִים
רַבִּים נִתְפָּרְשׁוּ הַדְּבָרִים, וְהַכֹּל אַחַד. בְּרוּךְ
הַרְחֵמֶן וּבְרוּךְ שְׁמוֹ לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

הִנֵּה אֲנִכִּי שֶׁלַח מֵלֶאךָ לִפְנֵיךָ וְגו'. רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (שיר א) יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ וְגו'. אָמְרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ. מָה הַטַּעַם יִשְׁקֵנִי? יֵאָהֲבֵנִי הִיא צָרִיךְ לְהִיּוֹת! לָמָּה יִשְׁקֵנִי? אֵלֹא כִּף שְׁנִינוּ, מָה נְשִׁיקוֹת שֶׁל דְּבָקוֹת שֶׁל רוּחַ בְּרוּחַ, שֶׁבִּגְלָל כִּף נְשִׁיקָה בִּפְּהָ, שֶׁהָרִי הִפָּה הוּא הַמוֹצִיא וְהַמְּקוֹר שֶׁל הָרוּחַ, וְלִכֵּן נְשִׁיקוֹת בִּפְּהָ בְּחִיבוֹת, וּדְבָקִים רוּחַ בְּרוּחַ, שֶׁלֹּא נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה.

וְלִכֵּן מִי שֶׁמוֹצִיא נִשְׁמָתוֹ בְּנְשִׁיקָה, נִדְּבֵק בְּרוּחַ אַחֲרָת, בְּרוּחַ שֶׁלֹּא נִפְרָדָת מִמֶּנּוּ. וְהֵינּוּ נִקְרָא נְשִׁיקָה. וְעַל זֶה אָמְרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל יִשְׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ, לְהַדְבִּיק רוּחַ בְּרוּחַ, שֶׁלֹּא יִפְרָד זֶה מִזֶּה.

כִּי טוֹבִים דְּדִידָךְ מֵיִין. מָה עוֹשֶׂה כָּאן יִין? וְהָרִי כָּתוּב (ישעיה כח) וְגַם אֵלֶּה בֵּינָן שָׁגוּ וְגו', וְכָתוּב (ויקרא י) יִין וְשֹׁכֵר אֵל תִּשְׁתֵּי אֶתָּה וּבִנְיָךְ. מָה הַטַּעַם כָּאן יִין? רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, מֵיִינָהּ שֶׁל תּוֹרָה. רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, זֶה שְׁכָתוּב (תהלים קד) וַיִּין יִשְׁמַח לְבָב אָנוּשׁ. וְעַל זֶה כָּתוּב כִּי טוֹבִים דְּדִידָךְ מֵיִין, לְחֻדּוֹת הַלֵּב. מֵיִין – שֶׁשְׂמֻחָתִי יוֹתֵר מִהַכֹּל.

רבי יהודה אָמַר, כְּתוּב (בראשית כט) **וַיֵּשֶׁק יַעֲקֹב**
לְרַחֵל וַיֵּשָׂא אֶת קוּלוֹ וַיִּבֶן. לָמָּה בָכָה?
 אֵלָּא בְּדִבְקוֹת הָרוּחַ בָּהּ לֹא יָכַל הַלֵּב לִסְבֹּל,
 וּבָכָה. וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי כְּתוּב **וַיֵּשֶׁקְהוּ וַיִּבְכוּ**?
 שְׁנֵינוּ, לָמָּה נִקּוּד עַל **וַיֵּשֶׁקְהוּ**? אֵלָּא שְׁלֹא נִדְבָקָה
 בּוֹ רוּחַ כָּלָל, וְעַל זֶה כְּתוּב וְנִעְתָּרוֹת נְשִׁיקוֹת
 שׁוֹנָא. מַה זֶּה (משלי כז) וְנִעְתָּרוֹת נְשִׁיקוֹת שׁוֹנָא?
 אֵלָּא מִי שֶׁנוֹשֵׁק בַּחֲבִיבוֹת, מְדַבֵּיק רוּחוֹ בְּרוּחוֹ
 בְּדִבְקוֹת הַחֲבִיבוֹת, וּמִי שְׁלֹא נוֹשֵׁק בַּחֲבִיבוֹת, זֶה
 לֹא בְּדִבְקוֹת, אֵלָּא וְנִעְתָּרוֹת. מַה זֶה נִעְתָּרוֹת?
 גִּסּוֹת, שְׁלֹא דְבָקָה רוּחוֹ בְּאוֹתָהּ נְשִׁיקָה וְלֹא נִדְבָק
 בּוֹ כָּלָל. וּמִשּׁוּם כֵּךְ כְּתוּב, יֵשֶׁקְהוּ מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ,
 שֶׁהֵיא דְּבִקּוֹת רוּחַ בְּרוּחַ.

שְׁנֵינוּ, כָּל זְמַן שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹלֵךְ עִם
 יִשְׂרָאֵל, כְּבִיכּוֹל נִדְבָקַת רוּחַ בְּרוּחַ, וְעַל
 זֶה כְּתוּב (דברים ד) וְאַתֶּם הִדְבַּקְתֶּם בָּהּ, בְּכָל אוֹתָם
 גּוֹנִי הִדְבַּקוֹת, וְלֹא נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה. בְּשַׁעֲה
 שֶׁנֶּאֱמַר הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח מֶלֶאךָ לְפָנֶיךָ, יָדַע מֹשֶׁה
 שֶׁזּוֹ פְּרִישָׁה. אָמַר, (שמות לג) אִם אֵין פָּנֶיךָ הַלֵּכִים
 אֵל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה.

רבי אבא אָמַר, מַה כְּתוּב לְמַעְלָה מִזֶּה? (שם לד)
 רִאשִׁית בְּכוּרֵי אֲדָמָתְךָ תָּבִיא בֵּית ה' אֶלְהֶיךָ

לא תבשל גדי בחלב אמו. מה זה אומר? אלא שלא לערב דבר תחתון בעליון, שלא ינק הצד החיצון מהצד הפנימי. מה בין זה לזה? זה שבחוץ מצד הטמאה, וזה שלפנים בצד הקדושה. מי היא אמו? זו כנסת ישראל שנקראת אם. בחלב אמו – שלא יונק מצד זה מי שלא צריך. וכאן כתוב, הנה אנכי שלח מלאך לפניך. אמר משה, הרי קבלתי בטחון ממך שלא תפרד מעמנו, ודאי אם אין פניך הלכים אל תעלנו מזה. ובמה יודע אפוא וגו'.

אמר רבי אלעזר, דבר זה לא אמר הקדוש ברוך הוא אלא באהבת ישראל ולהתפיס עמם. למלך שהיה רוצה ללכת עם בנו, ולא רצה לעזוב אותו. בא בנו ופחד לבקש מהמלך שילך עמו. הקדים המלך ואמר, הרי לגיונר פלוני ילך עמך לשמרך בדרך. לאחר מכן אמר, השמר לך ממנו (בדרך), שהרי אינו גבר שלם. אמר בנו, אם כך, או שאני אשב כאן, או שאתה תלך עמי ולא אפרד ממך. כך הקדוש ברוך הוא, בתחלה אמר, הנה אנכי שלח מלאך לפניך לשמרך בדרך. ואחר כך אמר, השמר מפניו וגו'. באותה שעה אמר משה, אם אין פניך הלכים וגו'.

בא רבי שמעון, מצא אותם בזה. אמר, אלעזר בני, יפה אמרת, אבל בא וראה, במקום הזה לא אמר משה דבר ולא השיב דבר כנגדו, מה הטעם? משום שכאן לא נמצאת פרישה ממנו, והרי בארנו דבר זה לחברים. ויש שונים להפך, ולא כך פשוטה הראשונים. וכשיסתכלו הדברים, הכל יפה, וכלם אמרו הטעמים שלהם בדבר אחד.

מתי השיב משה? בזמן שאמר ושלחתי לפניך מלאך. וכתוב, כי ילך מלאכי לפניך. סתם ולא פרש את הדבר. ועל כן כתוב כאן, כי אם שמוע תשמע בקלו ועשית כל אשר אדבר. אשר אדבר דוקא. וכתוב, ואיבתי את איביך וצרתי את צרריך, והכל תלוי בו.

רבי יהודה אמר, אם תאמר ששניהם ממש מלאך – משה לא השיב עליהם, שלא ראה מקום. ומתי השיב? בזמן שכתוב אם אין פניך הלכים אל תעלנו וגו'. אמר רבי שמעון, כלל של הכל – משה לא רצה מלאך. שהרי כתוב, (שמות לד) ויאמר אם נא מצאתי חן בעיניך אדני ילך נא אדני בקרבנו.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זֶה שְׁאָמַר רַבִּי אַבָּא, שְׁכָתוּב
 לֹא תִבְשַׁל גְּדִי בַחֲלֵב אִמּוֹ, בַּחֲלֵב הָאֵם
 הִיא צָרִיךְ לִהְיוֹת! מַה זֶה אִמּוֹ? וְאֵם תֹּאמַר, כְּנִסַּת
 יִשְׂרָאֵל אִמּוֹ שְׁמִצָּד הַטְּמְאָה – לֹא כֵן! שֶׁהָרִי
 שְׁמַעְתִּי שְׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל הָאֵם
 הַקְּדוּשָׁה נֶאֱחָזָה בַּחֲלֵק שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׁכָתוּב (דְּבָרִים
 לב) כִּי חֵלֶק ה' עִמּוֹ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, יָפָה אִמְרַתְּ, וְזֶה שֶׁל רַבִּי אַבָּא
 יָפָה, וְהַכֹּל תָּלוּי זֶה בָּזֶה. בֹּא וּרְאֵה, הָאֵם
 נֶאֱחָזָה לָהֶם לְמַעַלָּה לְצַד זֶה וּלְצַד זֶה, וּשְׁנַיִם הֵם
 – אֶחָד לְיָמִין וְאֶחָד לְשְׂמָאל. וּמִשּׁוּם כֵּן, מֵהֶם
 לְיָמִין וּמֵהֶם לְשְׂמָאל, וְכֻלָּם תָּלוּיִים בָּאֵם הַזֹּאת,
 הָאֵם הַקְּדוּשָׁה, וְנֶאֱחָזִים בָּהּ.

מַתִּי הֵם נֶאֱחָזִים בָּהּ? בְּשַׁעָה שֶׁהָאֵם הִזוּ יוֹנְקָת
 מִן הַצֵּד הָאֶחָד וְהַמְקֻדָּשׁ נִטְמָא, וְהַנֶּחֱשׁ
 הַחֲזָק מִתְחִיל לְהִתְגַּלּוֹת, וְאָז הַגְּדִי יוֹנֵק מִחֲלֵב
 אִמּוֹ, וּמִתְעוֹרְרִים הַדִּינִים. וְעַל זֶה יִשְׂרָאֵל
 מְקַדִּימִים וּמִבִּיאים בְּכוּרִים. וּבְשַׁעָה שֶׁהֵם
 מְבִיאים אוֹתָם, צָרִיכִים לוֹמַר וּלְפָתַח בְּלִבָּן,
 שְׂרָצָה בְּכַשְׁפִּי אֵלּוּ לְשֹׁלֵט בִּיעֶקֶב וּבְזֶרַע
 הַקֹּדֶשׁ, וְלֹא נִתְּנוּ בִידּוֹ וְלֹא נִמְסְרוּ יִשְׂרָאֵל לְצַד
 זֶה. וְעַל זֶה כָּתוּב, רֵאשִׁית בְּכוּרֵי אֲדָמָתְךָ וְגו',

לֹא תִבְשַׁל גְּדֵי בַחֲלָב אָמוֹ. וְלֹא יוֹנֵק אוֹתוֹ הַצֵּד
מִבַּחֲלָב אָמוֹ, שֶׁהָרִי לֹא נִטְמָא הַמְקֻדָּשׁ, וְהַדִּינִים
לֹא מִתְעוֹרְרִים.

מִשּׁוּם כֵּן לֹא יֵאָכַל בָּשָׂר בַּחֲלָב כָּל זֶרַע הַקֹּדֶשׁ,
וְכָל מִי שֶׁבֹא מִהַצֵּד הַזֶּה, שֶׁלֹּא יִתֵּן מָקוֹם
לְמִי שֶׁלֹּא צָרִיךְ, שֶׁהָרִי בְּמַעֲשֵׂה תְלוּי הַדְּבָר,
בְּמַעֲשֵׂה שְׁלִמְטָה לְעוֹרֵר לְמַעֲלָה. אֲשֶׁרֵיהֶם
יִשְׂרָאֵל מִכָּל הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים
וּמִזְלוֹת, שֶׁרְבוּנָם קוֹרָא עֲלֵיהֶם, (שם יד) וּבִךְ בָּחַר
ה' לְהִיּוֹת לוֹ לְעַם סִגְלָה. וְכָתוּב (שם) כִּי עַם קָדוֹשׁ
אַתָּה לַה' אֱלֹהֶיךָ. וְכָתוּב (שם) בָּנִים אַתֶּם לַה'
אֱלֹהֵיכֶם וְגו'.

בֵּא וּרְאֵה, בְּשַׁעַה שִׁישְׂרָאֵל לֹא הִכְשֵׁרוּ מַעֲשֵׂיהֶם,
מַה כָּתוּב? (ישעיה ג) עַמִּי נִגְשָׁיו מְעוֹלִל וְנָשִׁים
מְשָׁלוּ בוֹ. דּוֹקָא מְשָׁלוּ בוֹ, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ הַדְּבָרִים
בְּסוּד סִפְרוֹ שֶׁל שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ, וְכֵן מְצֵאנוּ בוֹ.
וְעוֹד מְצֵאנוּ, שֶׁכָּל מִי שֶׁאוֹכֵל מֵאֵכָל זֶה שֶׁהִתְחַבֵּר
כְּאַחַד, (יא) בְּשַׁעַה אַחַת אוֹ בְּסַעֲוִדָּה אַחַת,
אַרְבָּעִים יוֹם נִרְאֶה גְדֵי מְקַלָּס בְּקַלְפָּתוֹ אֶל אוֹתָם
שֶׁלְמַעֲלָה, וְסִיעָה טְמֵאָה מִתְקַרְבִּים עִמּוֹ, וְגוֹרֵם
לְעוֹרֵר דִּינִים בְּעוֹלָם, דִּינִים שֶׁאֵינָם קְדוּשִׁים.

ואם מוליד בן באותם ימים, מלוים לו נשמה
מהצד האחר, שלא צריך אותו. וכתוב
(ויקרא יא) והתקדשתם והייתם קדשים וגו'. בא
להטמא – מטמאים אותו ודאי, שכתוב (שם)
ונטמתם בם. חסר א'. טמאה אטומה יותר מכל,
שאין רשות להטהר כך כמו שאר מיני הטמאות
שנטהרות. ועוד, שפוחד מחיות רעות, שהרי
בעיניהם נמצא גדי ויכול להנזק, שהרי צלם אדם
העבר ממנו.

רבי ייסא התיר לאכל תרנגול בגבינה או בחלב.
אמר רבי שמעון, אסור לך, שלא יתן איש
פתח למינים הרעים. לך לך אומרים לנזיר, סביב
סביב לכרם לא תקרב. ודאי אסור לך הוא,
שחמרה יש בו כבהמה לשחיטה, ומי שמתיר את
זה מה כתוב? (עמוס ב) ותשקו את הנזירים יין. מי
שמתיר את זה, כמי שמתיר את זה. וכתוב (דברים
יד) לא תאכל כל תועבה. כל – להכליל הכל.

שנינו, במה זכו דניאל, חנניה, מישאל ועזריה
שנצלו מאותם נסיונות? אלא משום
שלא נטמאו במאכליהם. אמר רבי יהודה, כתוב
(דניאל א) וישם דניאל על לבו אשר לא יתגאל בפת
בג המלך וגו'. ושנינו בסתר המשנה, מאכל

אותו הרשע, בִּשְׂרֵי בְחֻלָּב הָיָה וּגְבִינָה עִם בִּשְׂרֵי,
פָּרַט לְמֵאכָלִים אַחֲרֵי, וְזֶה עָלָה לוֹ עַל שְׁלַחֲנוּ
בְּכָל יוֹם.

וְדִנְיָא שְׁנֵשְׁמַר מְזָה, כְּשִׁזְרָקוּהוּ לְגַב הָאָרִיוֹת,
הַשְׁתַּלֵּם בְּצֵלֶם רְבוּנוּ, וְלֹא שְׁנָה צֵלְמוֹ
לְצֵלֶם אַחֵר, וְלִכְן פָּחַדוּ מִמֶּנּוּ הָאָרִיוֹת וְלֹא חָבְלוּ
בוֹ. וְאוֹתוֹ רָשָׁע, בִּשְׁעָה שֶׁהֶעֱבְרָה מִמֶּנּוּ מַלְכוּתוֹ
וּמְדוּרוֹ הָיָה עִם חַיּוֹת הַשָּׂדֶה, הֶעֱבַר מִמֶּנּוּ צֵלֶם
פָּנָיו, וּמֵאוֹתוֹ יוֹם לֹא נִרְאָה צֵלְמוֹ צֵלֶם שֶׁל אָדָם,
וְכָל בְּהֵמָה שְׂבָאָה, נִרְאָה לָהּ בְּצֵלֶם שֶׁל מִינָהּ
וּנִקְבְּתָה, וְכָלֶם הָיוּ בָּאִים עָלָיו, וּבִכְמָה פְּעָמִים
הָיוּ אוֹכְלוֹת אוֹתוֹ חַיּוֹת הַשָּׂדֶה זוֹלַת נִגְזֹר עָלָיו
הֶעֱנֵשׁ הַזֶּה, מִשּׁוּם שֶׁכָּתוּב (חֲבִקוּק א) וְהוּא בְּמַלְכִּים
יִתְקַלֵּם, מִשּׁוּם כִּי כָלֶם הִתְקַלְסוּ בוֹ כָּל אוֹתוֹ זְמַן.

בא וְנִרְאָה מֶה כָּתוּב, וּמִקְצַת יָמִים עֲשָׂרָה נִרְאָה
מֵרְאִיָּהם טוֹב (וְגו') מִן כָּל הַיְלָדִים הָאֲכָלִים
אֵת פֶּת בֶּג הַמֶּלֶךְ. נִרְאָה מֵרְאִיָּהם טוֹב – שֶׁצֵּלֶם
רְבוּנוֹם לֹא זָז מֵהֶם, וּמֵאַחֲרֵי זֶה. מִי גֵרַם אֶת זֶה?
מִשּׁוּם שֶׁלֹּא נִגְעָלוּ בְּגַעוּלֵי מֵאכְלֵיהֶם. אֲשֶׁרִי
חִלַּקְם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁכָּתוּב בָּהֶם, וְאַנְשֵׁי קִדְשׁ
תִּהְיוּ לִי.

וַאֲלֵ מֹשֶׁה אָמַר עֲלֶה אֶל ה' וְגו'. וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר
– מִי אָמַר? זֶה שְׂכִינָה. עֲלֶה אֶת ה', כִּכְתוּב

(שמות יט) וּמֹשֶׁה עֲלֶה אֶל הָאֱלֹהִים וְגו'. (ויקרא אֵלֶי ה')
לָמָּה כָּל זֶה? לִקְיָם עִמָּם בְּרִית, כִּי הָרִי נִפְרָעוּ, מֶה
שֶׁלֹּא יֵצְאוּ כֶּךָ מִמִּצְרַיִם, שֶׁנִּמְוָלוּ וְלֹא נִפְרָעוּ,
וְכֵאן הָרִי נִפְרָעוּ וְנִכְנָסוּ בְּבְרִית הַקֹּדֶשׁ, שִׁכְתוּב
שֵׁם שֵׁם לֹו חֵק וּמִשְׁפָּט. וְשֵׁם נִסָּהוּ – בָּאוֹת הַקֹּדֶשׁ
הַזֶּה שֶׁנִּגְלָתָה בָּהֶם, וְכֵאן הִתְקַיְּמָה בָּהֶם עַל יְדֵי
מֹשֶׁה מִלֵּיל הַבְּרִית, שִׁכְתוּב וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת הַדָּם
וַיִּזְרֹק עַל הָעָם וְגו'.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מֶה שִׁכְתוּב וַיִּזְרֹק הַדָּם זֶרֶק
עַל הַמִּזְבֵּחַ, בְּמִזְבֵּחַ לֹא כְתוּב, אֲלֹא
דוֹקָא עַל הַמִּזְבֵּחַ. וְהַשְׁתַּחֲוִיתֶם מֵרַחֵק, מֶהוּ
מֵרַחֵק? כִּמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה לא) מֵרַחֵק ה' נִרְאָה
לִי. וְכְתוּב (שמות ב) וַתִּתְּצַב אַחֲתוֹ מֵרַחֵק. שְׁנֵיהֶם
רַבִּי אֲבָא, שֶׁעֲמִידָה הִלְכָנָה בְּפִגְימָתָהּ, וּבָהּ
בִּשְׁעָה זָכוּ יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר בְּחֵלֶק קָדוֹשׁ, וְגִזְרוּ
בְּרִית קֹדֶשׁ עִם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וַאֲלֵ מֹשֶׁה אָמַר עֲלֶה אֶל ה'. מֶה הַטַּעַם? אָמְרָה
לֹו שְׂכִינָה, עֲלֶה לְמַעְלָה, שֶׁהָרִי אָנִי וַיִּשְׂרָאֵל
נִשְׁתַּתַּף כְּאַחֵד בְּשִׁלְמוֹת עַל יָדָּהּ, מֶה שֶׁלֹּא הָיָה
עַד כָּאן. מֶה כְּתוּב? וַיִּקַּח מֹשֶׁה חֲצִי הַדָּם וְגו'.

תיקון הכללי

קודם אמירת תהלים ביום חול אומרים זה:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנֵהי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, הַבּוֹחֵר בְּדָוִד עַבְדּוֹ וּבִזְרָעוֹ אַחֲרָיו
וְהַבּוֹחֵר בְּשִׁירֹת וּתְשַׁבְּחוֹת שְׁתַּפֵּן בְּרַחֲמִים אֶל קְרִיאַת
מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שְׁאֶקְרָא בָּאֵלּוּ אֲמָרָם דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם בְּעַצְמוֹ, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְיַעֲמִד לָנוּ זְכוּת פְּסוּקֵי
תְהִלִּים וּזְכוּת תְּבוּלֵיהֶם וְאוֹתִיּוֹתֵיהֶם וּנְקֻדּוֹתֵיהֶם
וְטַעֲמֵיהֶם וְהַשְׁמֹת הַיּוֹצֵאִים מֵהֶם מֶרְאִשֵּׁי תְבוּת
וּמִסּוֹפֵי תְבוּת, לְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ וְעֲוֹנוֹתֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ
וּלְזַמֵּר עֲרִיצִים וּלְהַכְרִית כָּל הַחוּחִים וְהַקּוֹצִים הַסּוֹכְבִּים
אֶת הַשּׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיוֹנָה וּלְחַבֵּר אִשָּׁת גְּעוּרִים עִם דּוֹדָהּ
בְּאַהֲבָה וְאַחֻזָּה וְרַעוּת וּמִשָּׁם יִמָּשֶׁךְ לָנוּ שְׁפַע לְנַפְשׁ
רוּחַ וּנְשָׁמָה לְמַהֲרָנוּ מֵעֲוֹנוֹתֵינוּ וּלְסִלּוֹחַ חַטָּאתֵינוּ
וּלְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ כְּמוֹ שֶׁסִּלַּחְתָּ לְדָוִד שְׁאָמַר מִזְמוּרִים אֵלּוּ
לְפָנֶיךָ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גַּם יְהוָה יֵאָהֲדוּנֵהי הָעֶבֶר חַטָּאתֶךָ
לֹא תָמוּת. וְאֵל תִּקְחֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה קֶדֶם זְמַנּוֹ עַד
מְלֹאֶת שְׁנוֹתֵינוּ בְּאִפֵּן שְׁנוּכַל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שִׁחַתְנוּ.
וּזְכוּת דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם יִגַּן עָלֵינוּ וּבְעֲדָנוּ
שְׁתַּאֲרִיךְ אַפָּךְ עַד שׁוּבָנוּ אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ

וּמֵאוּצֵר מִתֵּנֶת חֲנֹם חֲנֹנוּ כְּדִכְתִּיב וְחֲנוּתִי אֶת אֲשֶׁר אֲחֹן
וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם. וּכְשֶׁם שְׁאֲנוּ אוֹמְרִים לְפָנֶיךָ
שִׁירָה בְּעוֹלָם הַזֶּה כִּךְ נִזְכָּה לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהּ
אֱלֹהֵינוּ שִׁיר וּשְׂבַחָה לְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל יְדֵי אֲמִירַת
תְּהִלִּים תִּתְעוֹרֵר חֲבֻצַּלַת הַשְּׁרוּן וְלִשִׁיר בְּקוֹל נְעִים
בְּגִילַת וְרֵגֶן כְּבוֹד הַלְבָנוֹן נִתֵּן לָהּ הוֹד וְהָדָר בְּבֵית
אֱלֹהֵינוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן סְלֵה:

תְּרִינִי מִזְמָן אֶת פִּי לַהֲדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי
לֵשֶׁם יְחֹד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתָּה בְּדַחִילוֹ
וְרַחֲמֵינוּ עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טוב לומר זאת קודם אמירת העשרה מזמורים:

תְּרִינִי מְקַשֵּׁר עֲצָמֵי בְּאֲמִירַת הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרִים אֵלָיו
לְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמֵתִיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ וּלְכָל
הַצַּדִּיקִים הָאֲמֵתִיִּים שׁוֹכְנֵי עֶפְרָה קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
הַמָּה, וּבִפְרֹט לְרַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה רַבֵּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּיגַא שְׂגֻלָּה תַקּוֹן זֶה זְכוּתָם
יִגֵּן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן.

לְבוֹ בְּרִנְנָה לִיהוָה יֵאֱהוּדְנֵהּ נִרְיָעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ:
נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה בְּזִמְרוֹת נִרְיָע לֹ: כִּי אֵל
גָּדוֹל יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהּ וּמִלְךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

מִזֹּ « מִכְתָּם לְדוֹד, שְׁמֵרְנִי אֵל כִּי־חֲסִיתִי בְךָ: » אָמְרַת
לִיהוָה יֵאֱהוּדְנֵהּ, אֲדַנִּי אַתָּה, טוֹבָתִי בַל־עֲלִיד:

ג לְקַדוּשִׁים אֲשֶׁר-בָּאֵרֶץ הַמָּה, וְאֲדִירִי, כָּל-חֲפָצֵי-בָם:
 ד יִרְבוּ עֲצָבוֹתָם, אַחֲרֵי מָהְרוּ, בַּל-אֶסִּיף נִסְכֵּיהֶם מִדָּם,
 וּבַל-אֶשָּׂא אֶת-שְׁמוֹתָם עַל-שִׁפְתֵי: ה יְהוָה יֵאֱהָדוּנֵהּ
 מִנֶּת-חֶלְקִי וְכוּסִי, אֶתְּהָ תוֹמִיד גּוֹרְלִי: ו חֲבָלִים נָפְלוּ-לִי
 בְּנַעֲמִים, אֶף-נִחַלְתָּ שִׁפְרָה עָלַי: ז אֲבָרַךְ אֶת-יְהוָה
 יֵאֱהָדוּנֵהּ אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי, אֶף-לֵילוֹת יִסְרוּנִי כְלִיּוֹתַי: ח שְׁוִיתִי
 יְהוָה יֵאֱהָדוּנֵהּ לְנִגְדֵי תָמִיד, כִּי מִיְמִינִי בַל-אָמוּט: ט לָכֵן
 שָׂמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אֶף-בְּשָׂרִי יִשְׁכֵּן לְבִטְחִי: י כִּי
 לֹא-תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא-תִתֵּן חֲסִידְךָ חֲסִידֶיךָ כִּי לְרֹאוֹת
 שָׁחַת: יא תוֹדִיעֵנִי אֵרֶחַ חַיִּים, שִׁבַּע שְׁמַחוֹת אֶת-פָּנֶיךָ,
 נַעֲמֹת בִּימִינְךָ נָצַח:

לב א לְדוֹד מִשְׁכִּיל, אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי-פֶשַׁע, כְּסוּי חֲטָאָה:
 ב אֲשֶׁרִי-אָדָם לֹא יִחַשֵׁב יְהוָה יֵאֱהָדוּנֵהּ לוֹ עוֹן,
 וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי-הִחַרְשֵׁתִי בָּלוּ עֲצָמִי, בְּשִׂאֲגָתִי
 כָּל-הַיּוֹם: ד כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבֹּד עָלַי יָדְךָ, נִהַפְּךָ
 לְשֹׂדֵד, בְּחִרְבְּנִי קִיץ סָלָה: ה חֲטָאתִי אֹדִיעָךָ, וְעוֹנִי
 לֹא-כִסִּיתִי, אָמַרְתִּי אוֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה יֵאֱהָדוּנֵהּ,
 וְאַתָּה נִשְׂאתָ עוֹן חֲטָאתִי סָלָה: ו עַל-זֹאת יִתְפַּלֵּל
 כָּל-חֲסִיד אֱלֹהֶיךָ לַעֲת מִצָּא, רַק לְשֹׁטֵף מִים רַבִּים אֱלֹהֵי
 לֹא יִגְיעוּ: ז אֶתְּהָ סֵתֵר לִי, מִצָּר תִּצְרֵנִי, רַנִּי פִלֵּט
 תִּסּוּבְּנִי סָלָה: ח אֲשַׁכִּילְךָ, וְאוֹרְךָ בְּדֶרֶךְ-זוֹ תִלְךָ,

אִיעָצָה עָלַיךְ עֵינַי: ט אֶל־תִּהְיוּ כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין הָבִין,
בְּמַתַּג־וֹרְסֵן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֵלַיְךְ: י רַבִּים
מִכְּאוּבִים לָרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בִּיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי חֶסֶד
יְסוּבְכֶנּוּ: יא שְׂמַחוּ בִיהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי, וְגִילוּ צַדִּיקִים,
וְהִרְנִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל לֵב:

מא * לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל־דָּל,
בְּיוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי: ג יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי
יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ, וְאֲשֶׁר יֵאָשֶׁר כ' בְּאַרְצֵךְ, וְאֶל־
תַּתְּנֵהוּ בְּנֶפֶשׁ אֵיבָיו: ד יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי יִסְעֲדֶנּוּ עַל־עֵרֶשׁ
דָּוִי, כָּל־מִשְׁכָּבוֹ הַפֶּכֶת בַּחֲלִיו: ה אֲנִי־אִמְרָתִי יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי
יֵאָהֲדוּנְהִי חֲנֻנִי, רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי־חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ
רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ: ז וְאִם־בָּא לְרֹאוֹת, שָׂוֹא
יְדָבָר, לָבוֹ יִקְבֹּץ־אָוֶן לוֹ, יֵצֵא לַחוּץ יְדָבָר: ח יַחַד עָלִי
יִתְלַחֲשׁוּ כָּל־שֹׁנְאֵי, עָלִי יַחֲשָׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר־כְּלִיעַל
יִצּוֹק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם־אִישׁ שְׁלוֹמִי
אֲשֶׁר־בְּטַחְתִּי בּוֹ, אוֹכֵל לַחֲמִי, הַגְדִּיל עָלִי עֶקֶב:
יא וְאַתָּה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאַשְׁלֹמָה לָהֶם:
יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִי־חַפְצָתָּ בִּי, כִּי לֹא־יִרְעֶה אֵיבִי עָלַי:
יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכָּתָּ בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לִפְנֶיךָ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ
יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם,
אָמֵן וְאָמֵן:

מב » לְמִנְצַח מִשְׁפִּיל, לְבְנֵי-קֶרֶחַ: ב פֶּאִיל תַּעְרַג
עַל-אַפְיקֵי-מַיִם, בֵּן נַפְשֵׁי תַעְרַג אֱלֹהִים:
ג צִמְאָה נַפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לֹאֵל חוּ, מְתִי אָבּוֹא וְאַרְאָה
פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיתָה-לִּי דְמַעְתִּי לֶחֶם יוֹמָם וּלְיָלָה,
בְּאֹמַר אֵלִי כָל-הַיּוֹם, אֵיזָה אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלֶּה אֲזַכְּרָה
וְאִשְׁפָּכָה עָלַי נַפְשִׁי, כִּי אֶעְכֹּר בֶּסֶף, אֲדֹדִם עַד-בֵּית
אֱלֹהִים בְּקוֹל-רִנָּה וְתוֹדָה, הַמּוֹן חוּגֵג: ו מֵה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי
נַפְשִׁי וְתַהֲמִי עָלַי, הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי-עוֹד אֲדֹנּוּ
יִשְׁוּעוֹת פְּנִיּוֹ: ז אֱלֹהִי, עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתַּוְּחָח, עַל-בֵּן
אֲזַכְּרָךְ מֵאֶרֶץ יִרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים, מֵהַר מְצָעַר: ח תַּהוֹם-
אֶל-תַּהוֹם קוֹרָא, לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל-מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיָךְ עָלַי
עֲבְרוּ: ט יוֹמָם יִצְוָה יְהוָה יֵאֱהַדּוּנְהִי חֶסֶדּוֹ, וּבִלְיָלָה
שִׁירָה עָמִי, תִּפְלָה לֹאֵל חַיִּי: י אֲמַרְהָ לֹאֵל סִלְעִי,
לָמָּה שְׂכַחְתָּנִי, לָמָּה-קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֵץ אֹיִב: יא בְּרִצַּח
בְּעִצְמוֹתַי, חֲרַפּוֹנִי צוֹרְרִי, בְּאֹמְרָם אֵלִי כָל-הַיּוֹם אֵיזָה
אֱלֹהֶיךָ: יב מֵה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי נַפְשִׁי, וּמֵה-תַהֲמִי עָלַי,
הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי-עוֹד אֲדֹנּוּ יִשְׁוּעַת, פְּנִי וְאֱלֹהִי:

נבז » לְמִנְצַח אֶל-תִּשְׁחַת, לְדוֹד מִכְתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוּל
וַיִּשְׁמְרוּ אֶת-הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: ג הִצִּילֵנִי מֵאִיבֵי אֱלֹהִי,
מִמִּתְקוֹמְמִי תִשְׁגְּבֵנִי: ג הִצִּילֵנִי מִפְּעָלִי אָוֶן, וּמֵאֲנָשִׁי
דְּמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשִׁי, יָגוּרוּ עָלַי עֲזִים,

לֹא-פִשְׁעִי וְלֹא-חַטָּאתִי יְהוָה יֵאָהֳדוּנִהּ: ה בְּלִי-עוֹן
 יִרְצוֹן וַיְכַוְּנֵנוּ, עוֹרָה לְקִרְאָתִי וּרְאָה: ו וְאַתָּה יְהוָה
 יֵאָהֳדוּנִהּ-אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הַקִּיצָה לְפָקֶד
 כָּל-הַגּוֹיִם, אֶל-תַּחֲזֹן כָּל-בְּגָדֵי אֹן סֵלָה: ז יֵשׁוּבוּ לְעֶרְב,
 יִהְיוּ בְּכָלֵב, וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: ח הִנֵּה יִבְעִיו בְּפִיהֶם, חֲרָבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי-מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוָה יֵאָהֳדוּנִהּ
 תִּשְׁחַק-לָמוֹ, תִּלְעַג לְכָל-גּוֹיִם: י עֲזוּ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁמְרָה,
 כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנָּבִי: יא אֱלֹהֵי חֲסִדֵי חֲסִדוֹ כ', יִקְדָּמֵנִי,
 אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשֶׁרְרִי: יב אֶל-תַּהֲרִגֶם פֶּן-יִשְׁכְּחוּ עָמִי,
 הִנֵּיעֵמוּ בְּחִילָךְ וְהוֹרִידֵמוֹ, מִגִּנְנוֹ אֲדָנִי: יג חַטָּאת-פִּימוֹ,
 דַּבֵּר-שִׁפְתֵימוֹ, וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם, וַיִּמְאֲלָה וַיִּמְכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ:
 יד כָּלָה בַּחֲמָה, כָּלָה וַאֲיַנְמוֹ, וַיִּדְעוּ כִּי-אֱלֹהִים מִשְׁלַל
 בִּיעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיֵּשְׁבוּ לְעֶרְב יִהְיוּ בְּכָלֵב,
 וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: טז הִמָּה יִנִּיעוֹן יִנְעוֹן כ' לְאָכַל, אִם-לֹא
 יִשְׁכְּעוּ וַיִּלִּינוּ: יז וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ, וְאַרְגֵּן לְבָקֶר חֲסִדָּךְ,
 כִּי-הָיִיתָ מְשֻׁנָּב לִי וּמְנוֹם, בְּיוֹם צָר-לִי: יח עֲזוּ אֱלֹהֶיךָ
 אֲזִמְרָה, כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנָּבִי אֱלֹהֵי חֲסִדֵי:

עז א לְמַנְצָה עַל-יְדוּתוֹן יִדִּיתוֹן כ' לְאַסְף מְזִמּוֹר: ב קוֹלִי
 אֶל-אֱלֹהִים וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי:
 ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדָנִי דִרְשֵׁתִי, יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תַפּוּג,
 מֵאֲנָה הַנָּחַם נִפְשִׁי: ד אֲזַכֶּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמִיָּה, אֲשִׁיחָה

וְתַתְּעַטֵּף רוּחִי סֵלָה: ^ה אֲחֻזָּת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא
 אֲדַבֵּר: ^ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ^ז אֲזַכֶּרָה
 נִגְיַנְתִּי בַלְיִלָה, עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיַּחֲפֹשׂ רוּחִי:
^ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדָנִי, וְלֹא-יִסִּיף לְרָצוֹת עוֹד: ^ט הָאִפֶּס
 לְנִצָּח חֲסִדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדֹר וָדֹר: ^י הִשְׁכַּח חֲנוּת אֵל,
 אִם-קִפֵּץ בָּאֵף רַחֲמָיו סֵלָה: ^{יא} וְאֲמַר חֲלוּתִי הִיא, שָׁנוֹת
 יָמַי עֲלִיּוֹן: ^{יב} אֲזַכּוֹר אֲזִכִּיר ^כ מַעֲלִילִי-יָהּ, כִּי-אֲזַכֶּרָה מִקֶּדֶם
 פְּלִאָה: ^{יג} וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּהּ, וּבַעֲלִילוֹתֶיהָ אֲשִׁיחָה:
^{יד} אֱלֹהִים בִּקְדָשׁ דִּרְכָּהּ, מִי-אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: ^{טו} אַתָּה
 הָאֵל עֲשֵׂה פֶלֶא, הוֹדַעַת בְּעַמּוּם עֲזָךְ: ^{טז} גָּאֻלְתָּ בְּזוֹרַע
 עֲמָךְ, בְּגִי-יַעֲקֹב וַיֹּסֶף סֵלָה: ^{יז} רָאוּךְ מֵים אֱלֹהִים, רָאוּךְ
 מֵים יַחִילוֹ, אֵף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: ^{יח} זָרְמוּ מֵים עֲבוֹת, קוֹל
 נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אֶף-חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: ^{יט} קוֹל רַעֲמָךְ בַּגִּלְגָּל,
 הֵאִירוּ בְּרָקִים תִּבֵּל, רָגְזָה וַתִּרְעַשׂ הָאָרֶץ: ^כ בָּיִם דִּרְכָּהּ,
 וַשְׁבִּילָהּ וַשְׁבִּילֶיהָ ^{כא} בְּמֵים רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיהָ לֹא נִדְּעוּ:
^{כב} נַחֲתִיתָ כִּצְאוֹן עֲמָךְ, בִּיד-מִשָּׁה וְאַהֲרֹן:

צ ^א תִּפְלָה לְמִשָּׁה אִישׁ-הָאֱלֹהִים, אֲדָנִי מַעֲזֵן אַתָּה
 הָיִיתָ לָנוּ בְּדֹר וָדֹר: ^ב בְּמִרְם הָרִים יִלְדוּ, וַתַּחֲוִילֵל
 אָרֶץ וַתִּבֵּל, וּמַעֲזוֹלִם עַד-עוֹלָם אַתָּה אֵל: ^ג תֵּשֵׁב אֲנוֹשׁ
 עַד-דָּבָא, וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְּנֵי-אָדָם: ^ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים
 בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר, וְאַשְׁמוֹרָה בַּלְיִלָה:

ה זרמַתם שְׁנָה יְהוּ, בְּבִקְרָה כְּחֻצִיר יַחְלֹף: ו בְּבִקְרָה יִצְיִן
 וְחֹלֶף, לְעֶרֶב יְמוּלֵל וְיִבֶּשׁ: ז בִּי־כְלִינוּ בְּאַפָּךְ, וּבְחֻמַּתְךָ
 נִבְהַלְנוּ: ח שְׁתָּה שֵׁת כ' עֲזַנְתִּינוּ לְגִגְדֶּךָ, עֲלַמְנוּ לְמֵאוֹר
 פְּנִיךָ: ט כִּי כָל־יְמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרַתְךָ, כְּלִינוּ שְׁגִינוּ כְּמוֹ־
 הֶגֶה: י יְמֵי־שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרֹת
 שְׁמוֹנִים שָׁנָה, וְרֹהֶבֶם עֲמָל וְאוֹן, בִּי־גוֹ חֵישׁ וְנִעְפָּה:
 יא מִי־יֹדַע עִז אָפָךְ, וּכִירָאֲתָךְ עִבְרַתְךָ: יב לְמִנּוֹת יְמֵינוּ
 בֶּן הַדָּעַ, וְנִבְא לְכָב חֻכְמָה: יג שׁוּבָה יְהוָה־יֵי יֵהוּדֵנוּ
 עַד־מָתִי, וְהִנָּחֵם עַל־עֲבֹדֶיךָ: יד שְׁבָעֵנוּ בְּבִקְרָה חֲסִידְךָ,
 וְנִרְנָנָה וְנִשְׁמָחָה בְּכָל־יְמֵינוּ: טו שְׁמַחְנוּ בִּימּוֹת עֲנִיתָנוּ,
 שְׁנוֹת רֵאִינוּ רָעָה: טז יִרְאָה אֶל־עֲבֹדֶיךָ פְּעֻלָּה, וְהִדְרֶךְ
 עַל־בְּנֵיהֶם: יז וַיְהִי נָעַם אֲדֹנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה
 יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה:

קה א הוֹדוּ לַיהוָה־יֵי יֵהוּדֵנוּ קִרְאוּ בְּשִׁמוֹ, הוֹדִיעוּ
 בְּעַמִּים עֲלִילוֹתָיו: ב שִׁירוֹ־לוֹ זִמְרוֹ־לוֹ, שִׁיחוּ
 בְּכָל־נִפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ, יִשְׂמַח לֵב
 מִבְּקִשֵּׁי יְהוָה־יֵי יֵהוּדֵנוּ: ד דִּרְשׁוּ יְהוָה־יֵי יֵהוּדֵנוּ וְעִזּוֹ,
 בְּקִשׁוּ פָּנָיו תָּמִיד: ה זָכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר־עָשָׂה, מִפְּתֵיו
 וּמִשְׁפְּטֵי־פִיו: ו זָרַע אֲבֹרָהֶם עֲבָדוֹ, בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו:
 ז הוּא יְהוָה־יֵי יֵהוּדֵנוּ אֱלֹהֵינוּ, בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו:
 ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ, דָּבָר צוּה לְאַלְפֵי דוֹר: ט אֲשֶׁר כָּרַת

אֶת־אֲבֹרָהֶם, וְשִׁבּוּעֵתוֹ לְיִשְׁחָק: י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק,
 לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת־אֶרֶץ־כְּנָעַן,
 חֶבֶל נַחֲלָתְכֶם: יב בְּהֵיוֹתָם מְתֵי מִסְפָּר, כְּמַעֲט וְגָרִים
 בָּהֶ: יג וַיִּתֶּהֱלְכוּ מִגּוֹי אֶל־גּוֹי, מִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אֲחֵר:
 יד לֹא־הָנִיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקָם, וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
 טו אֶל־תִּגְזְעוּ בְּמִשְׁחִי, וְלֹנְבִיאֵי אֶל־תִּרְעוּ: טז וַיִּקְרָא רָעַב
 עַל־הָאָרֶץ, כָּל־מִטְהַל־לֶחֶם שָׁבַר: יז שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ,
 לַעֲבֹד גִּמְכָר יוֹסֵף: יח עָנוּ בְּכָבֵל רִגְלוֹ רַגְלוֹ כ', בְּרוֹזַל בָּאָה
 נַפְשׁוֹ: יט עַד־עַתָּה בֹּא־דְבָרוֹ, אִמְרַת יְהוָה יאהרונחי
 צִרְפַּתְהוּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירְהוּ, מִשֵּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ:
 כא שָׁמוֹ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ, וּמִשֵּׁל בְּכָל־קִנְיָנוֹ: כב לְאַסֹּר שָׂרָיו
 בְּגִנְשׁוֹ, וּזְקִנָיו יַחֲבִם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, וַיַּעֲקֹב גָּר
 בְּאֶרֶץ־חָם: כד וַיִּפְרַר אֶת־עַמּוֹ מָאֵד, וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרָיו:
 כה הִפְךָ לָבָם לְשָׂנֵא עַמּוֹ, לְהַתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו: כו שָׁלַח
 מֹשֶׁה עֲבָדוֹ, אֶהֱרֹן אֲשֶׁר בָּחַר־בוֹ: כז שָׁמוּ־בָם דְּבָרֵי
 אֹתוֹתָיו, וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח חֲשָׁד וַיַּחֲשֹׁד,
 וְלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ דְּבָרָיו כ': כט הִפְךָ אֶת־מִימֵיהֶם לָדָם,
 וַיָּמַת אֶת־דֹּגְתָם: ל שָׂרֵץ אֶרֶץ צִפְרָדַיִם, בְּחֻדְרֵי
 מְלִכֵּיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עֶרֶב, בָּנִים בְּכָל־גְּבוּלָם: לב נָתַן
 גִּשְׁמֵיהֶם בָּרֶד, אִשׁ לְהַבּוֹת בְּאֶרְצָם: לג וַיָּה, גִּפְגָּפָם
 וַתֵּאֲנָתָם, וַיִּשְׁבֵּר עֵץ גְּבוּלָם: לד אָמַר, וַיָּבֹא אֲרָבָה,

וַיֵּלֶק, וַאֲזַן מִסָּפֶר: ^{לח} וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֶרֶץ, וַיֹּאכַל
פְּרֵי אֲדָמָתָם: ^{לו} וַיֵּךְ כָּל-בְּכוֹר בְּאֶרֶץ, רֵאשִׁית לְכָל-
אוֹנָם: ^{לז} וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב, וַאֲזַן בְּשִׁבְטָיו בּוֹשֵׁל:
^{לח} שָׁמַח מִצָּרִים בְּצִאתָם, כִּי-נָפַל פַּחַדָּם עֲלֵיהֶם:
^{לט} פָּרַשׁ עֵנָן לְמַסָּךְ, וְאֵשׁ, לְהָאִיר לַיְלָה: ^מ שָׁאֵל וַיָּבֵא
עֲלָיו שְׁלוֹ כ', וְלָחֶם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: ^{מא} פָּתַח צוּר, וַיּוֹצִי
מִיָּם, הֶלְכוּ בְּצִיּוֹת נָהָר: ^{מב} כִּי-זָכַר אֶת-דְּבַר קָדְשׁוֹ,
אֶת-אֲבֹרָתָם עֲבָדָיו: ^{מג} וַיּוֹצֵא עִמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרָנָה
אֶת-בְּחִירָיו: ^{מד} וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרֻצּוֹת גּוֹזִים, וַעֲמַל לְאֻמִּים
יִירָשׁוּ: ^{מה} בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו, וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, הַלְלוּיָהּ:

קלז א על נהרות בבֵּל שָׁם יִשְׁבְּנוּ, גַּם-בְּכִינוּ בְּזִכְרָנוּ
אֶת-צִיּוֹן: ^ב עַל-עֲרֻכִּים בְּתוֹכָהּ, תָּלִינוּ בְּנֻרֹתֵינוּ:
^ג כִּי שָׁם נִשְׁאַלֵנוּ שׁוֹבֵינוּ דְּבַר-יְשׁוּעָה, וְתוֹלְלֵנוּ שְׁמֻחָה,
נִשְׁרִי לָנוּ מִנְּשִׁיר צִיּוֹן: ^ד אִיךָ נִשְׁרִי אֶת-שִׁיר-יְהוָה:
יֵאֱהֻדוּנָהּ, עַל אֲדָמַת גִּבֹּר: ^ה אִם-אֲשַׁכְּחֶךָ יְרוּשָׁלַם,
תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ^ו תִּדְבֹּק-לְשׁוֹנִי לְחִפִּי, אִם-לֹא אֶזְכְּרֶכָּה,
אִם-לֹא אֶעֱלֶה אֶת-יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֻחָתִי: ^ז זָכַר
יְהוָה יֵאֱהֻדוּנָהּ לִבִּנִי אֲדוֹם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֻמִּים
עָרוּ עָרוּ עַד הַיָּסוֹד בָּהּ: ^ח בַּת-בָּבֶל הִשְׁדּוּדָהּ, אֲשֶׁרִי
שִׁישְׁלָם-לָךְ אֶת-גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלָתָ לָנוּ: ^ט אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחֹז
וְנִפֹּץ אֶת-עַלְלֶיךָ אֶל-הַסָּלַע:

קנ א הללויה הללו-אל בקדשו, הללוהו ברכיע עזו:
 ב הללוהו בגבורתיו, הללוהו כרב גדלו: ג הללוהו
 בתקע שופר, הללוהו בגבל וכנור: ד הללוהו בתוף
 ומחול, הללוהו במנים ועגב: ה הללוהו בצלצלי-שמע,
 הללוהו בצלצלי תרועה: ו כל הנשמה תהלל יי, ה
 הללויה:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה יאהרונהי
 שבות עמו. יגל יעקב ישמח ישראל: ותשועת
 צדיקים מיהוה יאהרונהי מעוזם בעת צרה: ויעזרם
 יהוה יאהרונהי ויפלטם ויפלטם מרשעים ויושיעם פי
 חסו בו:

רבנו של עולם, עלת העלות וסבת כל הסבות, אנת
 לעלא, לעלא מן כלא, ולית לעלא מנה, דלית
 מחשבה תפיסא כך כלל, ולך דומיה תהלה, ומרמם
 על כל ברכה ותהלה. אותך אדרש, אותך אבקש
 שתחתך חתירה דרך כבושה מאתך, דרך כל
 העולמות, עד ההשתלשלות שלי במקום שאני עומד,
 כפי אשר נגלה לך, יודע תעלומות, ובדרך ונתיב הזה
 תאיר עלי אורך, להחזירני בתשובה שלמה לפניך
 באמת, כפי רצונך באמת, כפי רצון מבחר הפרואים,
 לבלי לחשב במחשבותי שום מחשבת חוץ ושום

מחשבה ובלבול שהוא נגד רצונה, רק לדבק במחשבות
 זכות צחות וקדושות בעבודתך באמת בהשגתך
 ובתורתך. הט לבי אל עדותיך, ותן לי לב מהור לעבדך
 באמת. וממצולות ים תוציאני לאור גדול חיש קל
 מהרה. תשועת יהוה יאהדונהי כהרף עין, לאור באור
 החיים כל ימי היותי על פני האדמה. ואזכה לחדש
 נעורי, הימים שעברו בחשך, להחזירם אל הקדשה,
 ותהיה יציאתי מן העולם כביאתי, בלא חטא. ואזכה
 לחזות בנעם יהוה יאהדונהי ולבקר בהיכלו, בלו אומר
 כבוד, אמן נצח סלה ועד:

דיני וסדר תפלת הדרך

לעירו או לעיר שרוצה ללון בה,
 רמשם ואילך יאמר אותה בלא
 חתימה. וטוב להסמיק תפלת הדרך
 לברכה אחרת כרי שתהא ברכה
 הסמוכה לחברתה. לכן כשיוצא
 בדרך בשחרית קודם התפלה כגון
 שהוא נחוץ, יאמר ברכת השחר על
 הדרך ויסמיק תפלת הדרך לברכת
 השחר, וביום יאכל איזה פרי ויסמיק
 תפלת הדרך לברכת הפרי, או
 כשמטיל מים יסמוך אותה לברכת
 אשר יצר.

היוצא לדרך מהלך שיעור פרסה
 (שבעים ושנים דקות) ויותר צריך
 להתפלל תפלת הדרך. אבל אם הוא
 צריך לילך רק פחות ממהלך שיעור
 פרסה, מתפלל בלא שם ומלכות.
 ובמקום סכנה אפילו בפחות ממהלך
 שיעור פרסה צריך להתפלל
 בחתימה בשם ומלכות. תיכף
 כשיוצא מעיבורה של עיר צריך
 להתפלל תפלה זו. ואם שכח מתפלל
 כל זמן שהוא בדרך, ובלבד שלא
 הגיע עדיין תוך פרסה הסמוכה

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתּוֹלִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַצְעִידֵנוּ לְשָׁלוֹם
וְתַדְרִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַסְמְכֵנוּ לְשָׁלוֹם. (ואם חוזר באותו היום
יאמר וְתַחַזִּירֵנוּ לְשָׁלוֹם) וְתַצִּילֵנוּ מִכָּף כָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב
בְּדֶרֶךְ, וְתִשְׁלַח בְּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. וְתַתֵּנּוּ לַחַן וּלְחֶסֶד
וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
יֵאָהֲדוּנָהי, שׁוֹמֵעַ תַּפִּלָּה:

ויש מוסיפים פסוקים אלו לשמירה:

וַיַּעֲקֹב הָלַךְ לְדֶרֶכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בוֹ מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב כֹּאֲשֶׁר רָאִים מַחֲנֶה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם
הַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנֵם:

ג' פעמים

וַיִּסָּעוּ וַיְהִי חֶמֶת אֱלֹהִים עַל הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם
וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב: לִישׁוּעָתְךָ קוִיֹּתִי
יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי:

ג' פעמים

וַיִּבְרַךְ יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי וַיִּשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי
פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶךָ: יֵשָׁא יְהוָה יֵאָהֲדוּנָהי פָּנָיו
אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שָׁלוֹם:

ג' פעמים

הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מַלְאָךְ לִפְנֶיךָ לְשִׁמְרֶךָ בְּדֶרֶךְ וְלְהַבִּיאֶךָ
אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִכְנַתִּי:

ג' פעמים

חַמְלָאֶךָ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע, יִבְרַךְ אֶת הַנְּעָרִים,
וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמִי וְשֵׁם אֲבוֹתִי, אֲבָרְהָם

וַיַּצְחֶק, וַיִּדְּגוּ לָרוֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

ג' פעמים

להודות ולהלל את ה' יתברך מביאה לכל הישועות.
כל האומר אותה כל יום יזכה לראות נסים גלויים מבורא עולמים,
וכל האומר תחנה זו מהלב הופך מיד מדת דין לרחמים.

תפילת הודיה לבורא עולם

מִלְךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲדוֹן עוֹלָם, רְבוּנוּ
שֶׁל עוֹלָם, תּוֹדָה.

תּוֹדָה שְׁאֲנִי עוֹמֵד/ת כָּאֵן לְפָנֶיךָ וּמוֹדָה לָךְ.
וְכֹל מִה שְׁאֲנִי אוֹמֵר יִהְיֶה כָּאֵין וּבְאֶפֶס לַעֲמֹת כְּמִה שְׁאֲנִי
בְּאֶמֶת צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לָךְ.

הָרִי עַל הַכֹּל אֲנִי צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לָךְ.
כִּי הַכֹּל מִמֶּךָ, הַכֹּל נָתַתָּ לִי בָחֶן, בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים.
תּוֹדָה עַל כָּל הַדְּבָרִים בְּעוֹלָם.

תּוֹדָה עַל רוֹב רַבִּי רַבּוֹת פְּעָמִים שְׁעוֹרְתָּ לִי, תְּמוֹכָתִי בִּי,
הוֹשַׁעְתָּ אוֹתִי הַצַּלְתָּ אוֹתִי, שְׁמַחְתָּ אוֹתִי רִיפֵאתָ אוֹתִי,
שְׂמַרְתָּ עָלַי, עוֹדְדַת אוֹתִי, תּוֹדָה שְׂאֵתָה אֵתִי תְּמִיד.

תּוֹדָה שְׂאֵתָה נוֹתֵן לִי כּוֹחַ לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת, כּוֹחַ לַעֲשׂוֹת
מַעֲשִׂים טוֹבִים, וְכֹחַ לְהִתְפַּלֵּל.

תּוֹדָה עַל כָּל הַפְּעָמִים שְׁעוֹרְתָּ לִי וְלֹא יָדַעְתִּי לְהַגִּיד לָךְ
תּוֹדָה.

תּוֹדָה עַל כָּל הַחֲסָדִים שְׂאֵתָה עוֹשֶׂה עִמִּי בְּכֹל רָגַע וְרָגַע.
תּוֹדָה עַל כָּל נְשִׁימָה וְנְשִׁימָה שְׁאֲנִי נוֹשֵׁם/ת.

תודה לך מלך מלכי המלכים, גם על כל הדברים שאין לי.
תודה שקשה לי לפעמים, כי הכל לטובתי אפילו אם לא
תמיד ראיתי שזה לטובתי, עמוק בלב אני יודע/ת שכל מה
שמוציא ממך הוא הדבר הטוב ביותר עבורי, והוא נעשה
במיוחד בשבילי, בהשגחה פרטית מדקדקת ומשלמות, כמו
שרק מלך מלכי המלכים יכול לעשות.

תודה שלפעמים קשה לי, כי רק כך אני יודע/ת להעריך
את הטוב,

כי רק כשנמצאים בחשך אפשר להעריך את האור.

תודה על החיים הנפלאים שנתת לי.

תודה על הדבר הכי קטן שיש לי, כי את הכל אתה נתת
לי ולא אף אחד אחר.

תודה שאתה שומע את התפלות שלי.

בורא עולם! אני מבקש/ת ממך סליחה מעמקי לבי, אם
היו פעמים שלא הערכתי את מה שנתת לי, ובמקום לומר
לך תודה, רק התלוננתי.

אני עפר ואפר ואתה אדון כל העולם, אנא אל תרחק
ממני לעולם!!!

מבוסס על פ' הסה"ק יסוד ושרש העבודה (צו"ח ס' כ"ו)
מצוה גדולה לפרסם ולהפיץ את התפלה הקדושה הזו

תפילה קצרה לאומרה קודם הלימוד

לְשֵׁם יְחִיד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתִּיהּ וְכוּ'. עַל
יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל
לְאַקְמָא שְׁכִינְתָא מַעְפָּרָא, וְלַעֲלוֹי שְׁכִינַת עוֹזְנוֹ אִם
הַבְּנִים שְׁמַחָה, עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם
כָּל יִשְׂרָאֵל.

הֲרִינִי מְקַשֵּׁר עֲצָמִי בְּלִימוֹד הַקְדוֹשׁ הַזֶּה בְּנִשְׁמַת כָּל
הַתְּנָאִים וְהַצְּדִיקִים הַכְּתוּבִים בְּזוּהַר הַקְדוֹשׁ
וּבְרֵאשֵׁם הַתְּנָא הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי וְרַבִּי
אֶלְעָזָר בֶּנּוּ. וְעַל יְדֵי זֶה תִּתְקַיֵּים תְּפִילַת דָּוִד הַמְּלֶכֶךְ
עָלָיו הַשָּׁלוֹם (תְּהִלִּים ס"א ד' ה') כִּי הָיִיתָ מַחֲסֶה לִּי מִגְדֵּל
עַז מִפְּנֵי אוֹיֵב. אֲגִידָה בְּאַהֲלָךְ עוֹלָמִים אֲחֶסֶה בְּסֶתֶר
בְּנִפְיָךְ סֵלָה. וְאַזְכֶּה שְׁבִלִימוֹדִינוּ זֶה יִהְיוּ שְׁפָתוֹתֶיהֶם
דּוֹכְבוֹת בְּקֶבֶר, לְמַעַן שָׁמוּ בְּאַהֲבָה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ
לְיוֹצְרֵנוּ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאֵנוּ. וּבַהֲדִין סִפְרָא סִפְרָא
הַזוּהַר, יִפְקֹן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי, יִרְאֶה אֵל
עַבְדֶּיךָ פִּעְלֶךָ וְהִדְרֶךְ עַל בְּנֵיהֶם. וְיִהִי נָעַם אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ בּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ
בּוֹנֵנָה, וְיִהִי נָעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ
בּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ בּוֹנֵנָה (תְּהִלִּים צ' ט"ז י"ז).

תפילה קודם לימוד קבלה

מהאר"י זלה"ה

רבוּן העוֹלָמִים וְאֲדֹנֵי הָאָדוֹנִים. אָב הַרְחָמִים
וְהַסְּלִיחוֹת. מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יְהוָה
יֵאֱהֹדְנֵהוּ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּקִידָה וּבְהַשְׁתַּחֲוָיָה,
שֶׁקִּרְבָּתָנוּ לְתוֹרָתְךָ וְלַעֲבוּדָתְךָ עֲבוּדַת הַקֹּדֶשׁ, וְנָתַתָּ לָנוּ
חֵלֶק בְּסוּדוֹת תּוֹרָתְךָ הַקְדוּשָׁה. מָה אָנוּ, מָה חַיֵּינוּ,
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ חֶסֶד גָּדוֹל כָּזֶה. עַל כֵּן אֲנַחְנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּגֵינוּ לְפָנֶיךָ שֶׁתִּמְחַל וְתִסְלַח לְכָל חַטֹּאתֵינוּ
וְעוֹנוֹתֵינוּ. וְאֵל יְהִי עֲוֹנוֹתֵינוּ מִבְּדִילִים בֵּינֵינוּ לְבֵינֶךָ.
וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהֹדְנֵהוּ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּכַוֵּן אֶת לִבֵּנוּ לְיִרְאָתְךָ וְאֶהְבְּתָךְ,
וְתִקְשִׁיב אָזְנְךָ לְדִבְרֵינוּ אֱלֹהִי, וְתִפְתָּח לִבֵּנוּ הָעֵרֶל
בְּסוּדוֹת תּוֹרָתְךָ. וַיְהִי לְמוֹדְנוּ זֶה נַחַת רוּחַ לְפָנֶי כִּסֵּא
כְּבוֹדְךָ כְּרִיחַ נִיחוּחַ. וְתִאֲצִיל עָלֵינוּ אוֹר מְקוֹר נִשְׁמָתָנוּ
בְּכָל בְּחִינוֹתֵינוּ. וְשִׁיתְנוּצְצוּ נִיצוּצוֹת עֲבָדֶיךָ הַקְדוּשִׁים
אֲשֶׁר עַל יָדָם גָּלִיתָ דְּבָרֶיךָ אֱלֹהִי בְּעוֹלָם. וּזְכוֹתָם וּזְכוֹת
אֲבוֹתָם וּזְכוֹת תּוֹרָתָם וְתַמִּימוֹתָם וְקִדְשָׁתָם יַעֲמִד לָנוּ
לְבַל נִפְשָׁל בְּדִבְרִים אֵלֹהִים. וּבְזְכוֹתָם תִּתָּיר עֵינֵינוּ בְּמָה
שָׂאֵנוּ לִזְמָדִים. כִּמְאֹמֶר נָעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל, גַּל עֵינֵי
וְאִבִּטָּה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ. יְהִי לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן
לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה יֵאֱהֹדְנֵהוּ צוּרֵי וְגֹאֲלֵי. כִּי יְהוָה

יֵאֱהֹדְנֵהוּ יִתֵּן חֲכָמָה, מִפִּי דַעַת וְתִבְנוּנָה:

רבוֹן עֲלֵמִין, דְּאַנְתָּ הוּא מְגַלִּי עֲמִיקְתָּא וּמִסְתַּרְתָּא
וְגַלִּי רְזִיא. יְהֵא רַעְוֵא מִן קַדְמָךְ לְאַסְפְּרֵא
מַלִּין בְּפּוּמָנָא, לְקִימָא בְּנֵא מְקָרָא שְׁכָתוּב, וְאַנְכִי
אַהֲיָה עִם פִּיד וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תִּדְבֵּר. וְלֹא נִיעוּל
בְּכִסּוּפָא קַדְמָךְ. וְנִזְכִּי לְמִשְׁמַע רְזִין עֲלֵאִין דְּאוּרִיתָא
מְפּוּמָא דְּרִישָׁא דְּמַתִּיבְתָּא עֲלָאָה. אֲמֵן וְכֵן יְהִי רְצוֹן,
אֲמֵן, סְלָה:

וְנִתְהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת־הַגֶּן, וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה
לְאַרְבַּעַה רָאשִׁים: וְהַמִּשְׁבָּלִים יִזְהָרוּ כְּזוֹהַר
הַרְקִיעַ, וּמִצְדֵּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִּים לְעוֹלָם וָעֶד: גַּל־עֵינֵי
וְאַבְיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ:

תפלה לרפואות וישועות

הֲרִינִי מְקַבֵּל עָלִי מַצּוֹת עֲשֵׂה נָשָׁל וְאַהֲבַת לְרַעָךְ
כְּמוֹךְ, וְהֲרִינִי אוֹהֵב כָּל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
כְּנַפְשִׁי וּמַאֲדִי, וְהֲרִינִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַזֹּהַר
הַקְדוּשׁ לְזִכּוֹת ... פ"ב (וְכֹאן יִפְרֹט בְּקִשְׁתּוֹ) [לְרַפּוּאָת...]
[יְשׁוּעָת ...] [לְבָנִים ...] הַשֵּׁם יִשְׁלַח דְּבָרוֹ יַחֲזִקְהוּ
[וְיִרְפְּאֵהוּ בְּרַפּוּאָת הַנֶּפֶשׁ וּרַפּוּאָת הַגּוּף בְּרַמ"ח אֲבָרָיו
וּשְׁס"ה גִּידָיו בְּתוֹךְ שָׁאֵר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאֲרִיךְ יָמָיו
וּשְׁנוֹתָיו בְּנְעִימִים] [וְיִוְשִׁיעָהוּ בְּדִבְרֵי יְשׁוּעָה
וְרַחֲמִים ...] אֲמֵן סְלָה:

תפילה לאחר קריאת הזוהר

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבֹתֵי
שְׂמִינְתֵּינִים בְּנוֹ עֵתָה מִקְרָא שְׁכָתוֹב "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי
בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדֵי בְּסִיתִיךָ לְגִמְעַ שְׁמַיִם וְלִיסַד אֶרֶץ",
לְהַעֲלוֹת לְרוּמָם וּלְתַקֵּן הַרְיָסוֹת וְחֲרָבוֹת הַשְׂכִּינָה
הַקְדוּשָׁה לְקִשּׁוּט וּפּוֹרְפִירָא עֲלָאָה וּלְאַרְמוֹן שְׁעַל מְכוֹנוֹ
יֵשֵׁב לְהַחְזִיר עֲטָרָה לְיוֹשְׁנָה וְקִים בְּנוֹ מְהֵרָה מִקְרָא
שְׁכָתוֹב "וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְבָּנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה וְאֹרֶךְ הַחֲמָה
יְהִיָּה שְׁבַע־עֶשְׂרִים כְּאֹרֶךְ שְׁבַע־עֶשְׂרֵת הַיָּמִים". וְזִכּוֹת הַרְשָׁב־י
הַקְדוּשׁ וּבְנוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, וְיוֹתָם בֶּן עֲזִיָּהוּ, יַעֲמֹד לָנוּ
לְתַקֵּן הָעוֹלָם מִיּוֹם שְׁנִבְרָא עַד סוּפּוֹ כְּרָצוֹנוֹ וּכְרָצוֹן
יִרְאָיו. וּבְזִכּוֹת הַיּוֹתָנוּ עֲסוּקִים בְּחֲכָמָה הַזֹּאת, עַל יָדָהּ
תִּתְקַרֵּב הַגָּאוּלָּה, וְיִשְׁוּעָתָהּ מְהֵרָה תִּצְמִיחַ, לְעַלְוֵי
שְׂכִינָת עֲוֹנוֹ בְּמֵהֵרָה בְּיָמֵינוּ. וְיִקְוִים בְּנוֹ מִקְרָא שְׁכָתוֹב
"וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹרֶךְ", וְיִזְרַח עֲלֵינוּ אֹרֶךְ יְהוָה
יֵאָהֲדוּנְהִי, בְּיוֹם הַהוּא יְהִיָּה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אַחֲרָ וּשְׁמוֹ
אַחֲרָ, אֲמֵן נִצַּח סֶלָה וְעַד. (נִסְחַת הַתְּפִלָּה מִתּוֹךְ לְשׁוֹנוֹ הַקְדוּשׁ שֶׁל

רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל זִיע"א)

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵי שְׂמִינְתֵּינִי לְלִמּוּד וּלְהַגּוֹת בְּסִפְרֵי הַקְדוּשׁ
הַזֶּה וְיִהְיֶה עֲלֵיָאָה, וְזִכּוֹת הַתְּנָאִים הַקְדוּשִׁים שְׁלִמְדָנוּ
תּוֹרָתָם יַעֲמֹד לָנוּ וּלְזִרְעֵנוּ וְנִזְכֶּה לְהִבְטָחַת הַנְּבִיא

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מִלֶּךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ
טוֹב וּמַטִּיב הַדָּרֵשׁ לָנוּ. שׁוּבָה אֵלֵינוּ
[עָלֵינוּ] בְּהַמּוֹן רַחֲמִיד בְּגִלָּל אָבוֹת שְׁעָשׂוּ רְצוֹנָךְ.
בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבֵת־חֵלָה וְכוֹנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוֹנוֹ.
וְהִרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוּ וּשְׁמַחְנוּ בְּתַקְנוֹנוּ. וְהָשִׁב שְׂכִינְתְּךָ
לְתוֹכּוֹ, וְהָשִׁב כְּהֹנִים לְעִבּוֹדְתֶם וְלוֹיִים לְדוֹכָנָם
לְשִׁירָם וּלְזִמְרָם. וְהָשִׁב יִשְׂרָאֵל לְגוֹיָהֶם. וּמִלֵּאָה
הָאָרֶץ יַדְעָה אֶת יְהוָה יֵהוּדָה יֵאֱהוּדָה לִירְאָה וּלְאַהֲבָה
אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגָּבוֹר וְהַנּוֹרָא אֲמֵן בֶּן יְהִי רְצוֹן.
(ס"ח)

סוד הגאולה "בראשית תמו" תקון מ"ג" מתקוני זוהר השלם והמבואר

(זוהר הקדוש דף פ"ב ע"א)

א. הבנים צועקים שמע ישראל ואין קול ואין עונה

בְּרֵאשִׁית, שָׁם אֶת"ר יב"ש, וְזֶהוּ נָהָר יַחֲרֹב וַיִּבֶשׁ,
(שם ה), בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהוּא יִבֶּשׁ וְהִיא
יִבֶּשֶׁה, צוֹנְחִים הַבְּנִים לְמַטָּה בִּיחּוּד וְאוֹמְרִים שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל, וַאֲיֵין קוֹל וַאֲיֵין עוֹנָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (משלי א כח) אֵין
יִקְרָאנִי וְלֹא אֶעֱנֶה.

ב. הלומד רק תורת הנגלה טוב לו שלא נבְּרָא כָּלל בְּעוֹלָם

וְכִךְ מִי שֶׁגִּזְרֵם שְׁתַּסְתַּלַּק קְבָלָה וְחֻכְמָה מִתּוֹרָה שֶׁבַּעַל
פֶּה וּמִתּוֹרָה שֶׁבִּכְתָּב, וְגִזְרֵם שְׁלֹא יִשְׁתַּדְּלוּ בָהֶן,
וְאוֹמְרִים שְׂאִין אֵלָּא פִּשְׁט בִּתּוֹרָה וּבִתְלִמּוּד, בּוֹדֵאי
כֶּאֱלוּ הוּא יִסְלַק אֶת הַמַּעֲנֵן מֵאוֹתוֹ נָהָר וּמֵאוֹתוֹ גֶּן. אוֹי
לוֹ, טוֹב שְׁלֹא נִבְרָא בְּעוֹלָם וְלֹא יִלְמַד אוֹתָהּ תּוֹרָה
שֶׁבִּכְתָּב וְתּוֹרָה שֶׁבַּעַל פֶּה, שֶׁנֶּחֱשֵׁב לוֹ כֶּאֱלוֹ הַחֲזִיר
הָעוֹלָם לְתֹהוּ וּבֹהוּ, וְגִזְרֵם עֲנִי בְּעוֹלָם וְאַרְךְ הַגְּלוּת.

ג. אם מתחיל ללמוד היום זוה"ק מתקן את העֶבֶר שְׁלֹא לָמַד

וַיֵּאמֶר אֱלֹהִי"ם תִּדְרָשׁא הָאֶרֶץ דְּרָשׁא וְכו' (בראשית א יא),
אִמַּר רַבִּי אֱלֻעָזָר: אֲבָא, וְהִירִי קָרָא לוֹ יִבֶּשֶׁה,

מאיפה תדשא הארץ? אמר לו: בני, כך למד תשובה
לכל בני העולם, שאם אדם יחזר בתשובה, מוריד לה
המעין שהסתלק, ומה שהיתה יבשה קורא לה ארץ,
ולנהר שהיה חרב ויבש קרא לו מקנה המים וימים,
זהו שכתוב (שם י) ויקרא אלהים לַיַבֶּשֶׁה אֶרֶץ וּלְמִקְנֵה
הַמַּיִם קָרָא יָמִים. באותו זמן שנקראת ארץ, מה כתוב
בו? ויאמר אלהים תדשא הארץ, להוציא זרעים
ופרות שהן נשמות, (דף פב ע"ב) כל אחד למינהו, אלו
הנשמות שנגזרו מכסא כבודו, ואלו רוחות שנגזרו
ממלאכים, ואלו הנפשות שנגזרו מהאופנים, כל אחד
הוציא למינהו את כל אחד כראוי. עץ פרי - זה
תלמיד חכם, עשה פרי - זו בת זוגו, לכל אחד כראוי
(כל אחד הוציא למינו).

ד. הת"ח שנסמטו גדולה, פוגם יותר אם אינו לומד זוהר

ועוד, עץ פרי - זה העמוד האמצעי, עשה פרי - זה
צדיק, אשר זרעו בו על הארץ - זו השכינה,
שכל הזרעים נכללים בה, וכאן המצוה של פריה
ורביה, לעשות פרות וזרעים, זהו שכתוב לא תהו
בראה לשבת יצרה, ומי שמתפטר מפריה ורביה, באלו
החזיר את אותה ארץ יבשה, ומונע ממנה ברכות, כל
אחד לפי דרגתו, מי שפוגם למטה פוגם למעלה את
המקום שנגזרה נשמתו.

תיקוני זוהר תיקון מ"ח

תקון שמונה וארבעים

סגולה נפלאה מרבנו האר"י זיע"א

בְּרֵאשִׁית, שֵׁם תֵּר"י, שֵׁם שַׁב"ת, כְּגוֹן זֶה, בְּרֵאשִׁית
 - בְּר"א שֵׁת"י, וְהֵן שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת, עֲלֵיהֶם
 נֶאֱמָר (שְׁמוֹת ל"א): "וַיִּשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת
 אֶת הַשַּׁבָּת" וְגוֹמַר, שְׁתֵּי פַעַמִּים הַזְכִּיר כָּאן שַׁבָּת, כְּגַד
 הַשְׂכִּינָה הָעֲלִינָה וְהַתְּחִינָה. "לְדֹרֹתָם", מֵהוּ
 לְדֹרֹתָם? אֵלָּא זָכַאי הוּא מִי שֶׁעוֹשֶׂה לָהֶם דִּירָה בַּשַּׁבָּת
 בְּשְׁנֵי בְּתֵי הַלֵּב, וּמִתְּפַנֶּה מִשֵּׁם יֵצֵר הָרַע שֶׁהוּא חֲלוּל
 שַׁבָּת, 'בְּרִית עוֹלָם', זֶה צְדִיק, שִׁשּׁוּרִים שְׁנִיָּהִם עָלָיו,
 אֶחָד לְמַלְא אוֹתוֹ, וְאֶחָד לְהַתְּמַלֵּא מִמֶּנּוּ. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הֵם כְּגַד שְׁתֵּי כָלִיּוֹת - פְּנִימִיּוֹת נִצָּח וְהוֹד, בָּנִים
 לְיִשְׂרָאֵל סָבָא - עַמּוּד הָאֶמְצָעִי - תְּפֹאֶרֶת, שְׁלֹשׁ
 פַּעַמִּים שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי אֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, עֲנֵג
 שַׁבָּת "וְנִהְיָ יוֹצֵא מֵעֵד"ן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגָּן" (בְּרֵאשִׁית
 כ"א). וְנִהְיָ, יֵשׁ נִהְרָ וְיֵשׁ נִהְרָ, יֵשׁ נִהְרָ הַנִּקְרָא נִהְרָ פְּלִגְיוֹ,
 וְיֵשׁ נִהְרָ הַנִּקְרָא נַחַל קְדוּמִים, עֵדֶן עֲלִיּוֹן עָלָיו נֶאֱמָר
 (יִשְׁעִיָּה ס"ד) "עֵין לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זֹלָתְךָ", זֶה הַנִּהְרָ
 הוּא אוֹת ו', הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא אוֹת א', וְעוֹבֵר
 בֵּין אָבָא - חֲכֵמָה וְאֱמָא - בִּינָה וְהוֹלֵךְ חֲמִשׁ מֵאוֹת
 שָׁנָה, וּמִגֵּיעַ עַד צְדִיק - יְסוֹד שֶׁהוּא שְׁבִיעִי, וּמִשֵּׁם

מִשְׁקָה לְגִנָּה - מְלָכוֹת, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה. וְכֵּן
 הוּא מִי שֶׁשׁוּמֵר דִּירָה לְשַׁבָּת, שֶׁהוּא הַלֵּב, שֶׁלֹּא יִתְקַרֵּב
 שָׁם עֵצֶב הַמַּחּוּל וְכַעַם הַמָּרָה שֶׁהִיא אִשׁ הַגִּיהֶנֶם,
 שֶׁעָלֶיהָ נֶאֱמַר (שְׁמוֹת לז): "לֹא תִבְעְרוּ אִשׁ בְּכָל
 מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת", וְכֵן הוּא וְדָאִי, שֶׁכָּל מִי
 שֶׁכּוֹעֵם בָּאֵלּוּ מְדַלִּיק אֶת הָאִשׁ שֶׁל הַגִּיהֶנֶם. אֲרַבְעִים
 מְלָאכוֹת חֹסֵר אַחַת, הֵן כְּנֶגֶד אֲרַבְעִים מַלְקִיּוֹת חֹסֵר
 אַחַת בְּשַׁבָּת, וְהֵם עֲשָׂרָה שְׁלָקָה אָדָם, וְעֲשָׂרָה לַחֲוָה,
 וְעֲשָׂרָה לְנָחֶשׁ, וְתִשְׁעָה לְאֲדָמָה, וּבִגְלָל זֶה אָמְרוּ בְּעָלֵי
 הַמִּשְׁנָה אֵין לוֹקִין בְּשַׁבָּת, שֶׁאֵלּוּ הַמְּלָאכוֹת הֵן נִחְשָׁבוֹת
 לְיִשְׂרָאֵל כְּנֶגֶד מַלְקִיּוֹת. יְצִיאֹת הַשַּׁבָּת שְׁתֵּים, הֵם
 עֲקִירָה וְהִנָּחָה, שֶׁעוֹשֶׂה אוֹתָם בְּבֵת אַחַת, מִי שֶׁעוֹקֵר
 חֶפֶץ מִמְּקוֹמוֹ וּמַנִּיחַ אוֹתוֹ מִחוּץ לְמְקוֹמוֹ וּמַרְשׁוֹתוֹ,
 בָּאֵלּוּ עָקֵר אֶת אֵילָן הַחַיִּים, שֶׁהוּא אוֹת בְּרִית, וְהַנִּיחַ
 אוֹתוֹ בְּרִשׁוֹת נְכָרִיָּה. מִי שֶׁעוֹשֶׂה אֶת זֶה, גּוֹרֵם לַעֲקוֹר
 נִשְׁמָתוֹ מִרְשׁוֹת שְׁלָה וּמַנִּיחָה בְּרִשׁוֹת אַחֲרֵת, שֶׁהִיא
 מָרָה וּמַחּוּל, וְזֶה גֵרֵם לְיִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּעְקְרוּ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
 וְגָלוּ לְאֶרֶץ נְכָרִיָּה, שֶׁהִיא רִשׁוֹת הָרָבִים, וְכֵן הוּא מִי
 שֶׁמּוֹעֵל בָּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ שֶׁלּוֹ וּמַעֲבִיר כַּח לְרִשׁוֹת
 נְכָרִיָּה. שְׁבַת־א"י הוּא טַחּוּל, חֶמ"ה, - אִשָּׁה רָעָה וּמָרָה,
 שְׁבַת־א"י עָלָיו נֶאֱמַר: "וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם", מַיִם אֵין
 בּוֹ אֲבָל נִחְשִׁים וְעֲקָרִים יֵשׁ בּוֹ, וְהוּא רָעֵב וְצָמְאוֹן

וְקִינָה וְהֶסְפֵּד וְחִשְׁכָּה וְעֶרְפָּל - אֶפְלָה, וְהִיא גְלוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְצָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהּ שְׁנֵי בָּבֶל, וְהִרִי פְּרִשׁוּהָ, וְהוּא דְּבוּר שֶׁל חַל שֶׁהוּא אָסוּר בְּשַׁבָּת, וְכֵאֲשֶׁר לֹא מוֹצֵאת מָקוֹם לְשֵׁרוֹת שָׁם, הִיא בּוֹרַחַת, כְּמוֹ הַשְּׁפָחָה שֶׁל אֲבִרָהָם שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ: "מִפְּנֵי שָׂרִי גְבֵרְתִּי אֲנִי בְּרַחַת". מְחוּל עָלָיו נֶאֱמַר: "שֶׁל נְעֻלָּיִךְ מֵעַל רִגְלֶיךָ", נֵעַל מִטְנֶפֶךָ שֶׁל טָפָה סְרוּחָה, כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֶתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא, זֶה שַׁבָּת, וְעָלָיו אוֹמֶרֶת הַשְּׂכִינָה: "פְּשִׁמְתִּי אֶת בִּתְנִיתִי אֵיכָכָה אֶלְבָּשְׁנָה, רַחֲצִיתִי אֶת רִגְלֵי אֵיכָכָה אֶטְנֶפֶם", וּמִפְּנֵי זֶה צָרִיךְ בֶּן אָדָם בְּשַׁבָּת לְשַׁנּוֹת בְּלִבוֹשִׁים, בְּגָד וּבִמְאָכָלִים, וְצָרִיךְ לִהְיוֹת מוֹסִיף מֵחַל עַל הַקֹּדֶשׁ, וְכָל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְרָה בְּשַׁבָּת, וְכָל הַגּוֹרֵעַ מִפְּסִידִים לוֹ אוֹתָהּ נֶפֶשׁ יִתְרָה חֵם וְשָׁלוֹם וְכָל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְרָה בְּשַׁבָּת.

כשהנך מקדיש דקה בלבד ללמוד דף זהר ומצטרף ל-250.000 לומדי הזוהר הקדוש נחשב כאלו אתה מסיים 250.000 פעמים כל ספר הזוהר!!! - ויתקבלו תפלותיך ומשאלות לבך, כי התנאי לקבלת התפלות וקריאת שמע הוא למוד בזוהר כל יום (ותיקון"י תיקון מ"א). על כן כל אדמו"ר, ראש ישיבה, רב עיר, רב שכונה, רב בית מדרש, מגיד שעור של דף היומי, מלמד תינוקות של בית רבן טהורים, יקח בחשבון איזה נחת רוח הוא יכול לעשות להקב"ה, ולהציל את עם ישראל מכל הצרות בלומדו זוהר הקדוש דקה אחת עם הצבור, וכך כל עם ישראל יכנסו בתבת נח, וינצלו ממלחמת גוג ומגוג, כמו שכתב הזוה"ק, רבי חיים וויטאל, והרמח"ל ז"ע, ועיין עוד "אור הזוהר".

פתיחה אליהו הנביא

לקבלת התפלה. (עבודת הקודש מורה באצבע סוף סימן י'). והרי"ח הטוב כתב, שבאמירתה מסוגל לברור ניצוצי הקדושה (בא"ח, פ' בהר סוף ההקדמה).

כתב הרמ"ק: טוב לומר תפלת פתח אליהו זכור לטוב הנזכרת בריש ספר תיקוני הזוהר (סדור רבי שבתאי מראשקוב). וכתב החיד"א, אשר קבלו רבנן קדישין, שהיא מסגלת

פְּתַח אֱלֹהֵי הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב וְאָמֵר. רַבּוֹן הָעוֹלָמִים שְׂאֵתָה הוּא אֶחָד לְבָד, וְלֹא בְּחִשְׁבוֹן הַמְּסַפְּרִים. אֵתָה הוּא עֲלִיוֹן מֵעַל כָּל הָעֲלִיוֹנִים, נֶעְלָם מֵעַל כָּל נַעֲלָמִים. וְאֵין מַחְשָׁבָה אוֹ תַּפְסִיסָה בְּךָ לְהַשִּׁיגְךָ כָּלֵל. אֵתָה הוּא שֶׁהוֹצֵאת וְגַלִּית עֶשֶׂר תְּקוּנִים, וְקוֹרְאִים לָהֶם עֶשֶׂר סְפִירוֹת, לְהַנְהִיג בָּהֶם עוֹלָמוֹת סְתוּמִים שְׂאֵינָם נִגְלִים וְעוֹלָמוֹת הַנִּגְלִים. וּבָהֶם אֵתָה מִתְכַּסֶּה מִבְּנֵי אָדָם, וְאֵתָה הוּא שְׁקוּשֶׁר אוֹתָם וּמִיַּחַד אוֹתָם. וּמִפְּנֵי שְׂאֵתָה מִבְּפָנִים, כָּל מִי שֶׁמִּבְדִּיל וּמִפְּרִיד אֶחָד מִחֻבְרוֹ, מֵאֵלּוּ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, נִחְשָׁב לוֹ כְּאֵלּוּ הוּא מִפְּרִיד בְּךָ. וְאֵלּוּ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, הֵם הוֹלְכִים כְּסֻדָּרָם, אֶחָד אַרְוֶה, וְאֶחָד קָצֵר, וְאֶחָד בִּינוּנִי. וְאֵתָה הוּא שֶׁמִּנְהִיג לָהֶם. וְאֵין מִי שֶׁמִּנְהִיג לָךְ, לֹא מִלְמַעְלָה וְלֹא מִלְמַטָּה וְלֹא מִכָּל צֶדֶד שֶׁהוּא. לְבוֹשִׁים תִּקְנֶת לָהֶם, שִׁמְהֵם פּוֹרְחִים נִשְׁמוֹת לְבַנֵּי אָדָם, וְכִמְהָ גּוֹפִים תִּקְנֶת לָהֶם, שֶׁנִּקְרְאוּ גּוֹפִים כָּלִפִּי הַלְבוּשִׁים שֶׁמְכַסִּים עֲלֵיהֶם, וְנִקְרְאִים בְּתִקּוֹן הַזֶּה. הַחֶסֶד זְרוּעַ יְמִין. גְּבוּרָה זְרוּעַ שְׂמָאל. תַּפְאֶרֶת כְּנֻגַּד הַגּוֹף. נִצָּח וְהוּד כְּנֻגַּד שְׁנֵי רִגְלָיִם. יְסוֹד – שְׁלִימוֹת הַגּוֹף, וְהוּא אוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ. מַלְכוּת נִקְרְאת פֶּה, תוֹרָה שֶׁבַעֲלָ פֶה קוֹרְאִים לָהּ. מִדַּת הַחֻקָּה הִיא הַמַּחֲ, הִיא הַמַּחְשָׁבָה שֶׁבְּפָנִים. מִדַּת הַבִּינָה הִיא הַלֵּב, וּבָהּ הַלֵּב מִבִּין, וְעַל אֵלּוּ שְׁנֵיהֶם [הַחֻקָּה וְהַבִּינָה] נֶאֱמָר, הַנִּסְתָּרוֹת לֹא אֱלֻכֵינוּ. כְּתָר עֲלִיוֹן, הוּא כְּתָר מַלְכוּת, וְעֲלִיוֹ נֶאֱמָר מִגִּיד

מראשית אחרית, והוא הראש שְּׁמַנִּיחִים עָלָיו תְּפִלִּין, ובנִשְׁמָה הפְּנִימִית מֵאִיר שֵׁם אוֹת יוֹד וְאוֹת הָא וְאוֹת הָא, שֶׁהוּא דֶרֶךְ אֲצִילוֹת, וְהוּא מִשְׁקָה אֶת הָאֵילָן בְּזִרְעוֹתָיו וְעֲנָפָיו, כְּמִים שֶׁמִּשְׁקִים אֶת הָאֵילָן, וּמִתְרַבֶּה וּמִתְגַּדֵּל בְּאוֹתָהּ הַהִשְׁקָאָה.

רְבוּן הָעוֹלָם, אֵתָּה הוּא עֲלִיוֹן עַל כָּל הָעֲלִיוֹנִים, וְסִבַּת כָּל הַסְּבוֹת, וְאַתָּה מִשְׁקָה אֶת הַסְּפִירוֹת שְׁנִקְרָאִים אֵילָן, בְּנִבְיַעַת הַמַּעֲיָן, וְאוֹתוֹ אֹר הַמַּעֲיָן הוּא כְּנִשְׁמָה לְגוֹף, שֶׁהוּא חַיִּים לְגוֹף. וּבֶךְ אֵין דְּמִיּוֹן, וְאֵין דְּמוּת מִכָּל הַסְּפִירוֹת וְהַנִּבְרָאִים הַפְּנִימִיִּים וְהַחִיצוֹנִיִּים. וּבִכְרָאת שָׁמַיִם וָאָרֶץ. וְהוֹצֵאתָ מֵהֶם שֶׁמֶשׁ, וְיָרֵחַ, וְכּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת. וּבִכְרָאֲךָ בְּרֵאת אֵילָנוֹת וְדִשָּׁאִים, וְגֵן עֵדֶן, וְעֶשְׂבִּים, וְחַיּוֹת וְעוֹפוֹת וְדֹגִים וּבְהֵמוֹת וּבְנֵי אָדָם. לְהַפִּיר וּלְהוֹדִיעַ בָּהֶם עֲלִיוֹנִים, וְאֵיךְ יִתְנַהֲגוּ בָּהֶם עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְאֵיךְ נִכְרִים וְנוֹדְעִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְאֵין מִי שִׂידֹעַ וּמַשִּׁיג בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא כָּלֵל. וּבִלְעָדֵי אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֵין יְחוּד בְּעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְאַתָּה נִכְרַ וְנוֹדַע אֲדוֹן עַל כָּלֵם, וְלִכָּל סְפִירָה לְכָל אֶחָד יֵשׁ שֵׁם יְדוּעַ, וּבִשְׁמוֹת הַסְּפִירוֹת נִקְרָאִים הַמְּלָאכִים. וְאַתָּה אֵין לָךְ שֵׁם יְדוּעַ, שְׁאֵתָּה הוּא מְמַלָּא וּמַחֲיָה אֶת כָּל הַסְּפִירוֹת הַנִּקְרָאִים בִּשְׁמוֹת. וְאַתָּה הוּא הַמְּשַׁלֵּם וּמְמַלָּא אֶת כּוֹלֵם וְכֹאשֶׁר אֵתָּה מְסִיר אֶת הַשְּׁפָעֶתֶךָ מֵהֶם, יִשְׁאֲרוּ כָל הַשְּׁמוֹת כְּגוֹף בְּלִי נִשְׁמָה. אֵתָּה הוּא חָכֵם וְלֹא עַל יְדֵי הַחֲכָמָה הַיְדוּעָה בִּסְפִירוֹת, אֵתָּה הוּא מְבִין וְלֹא עַל יְדֵי הַבִּינָה הַיְדוּעָה בִּסְפִירוֹת. אֵין לָךְ מְקוֹם קְבוּעַ וְיְדוּעַ, אֲלֹא הַנְּהַגְתָּךְ לְהוֹדִיעַנוּ תְּקִפָּךְ וְחֻזְקָךְ לְבְנֵי אָדָם. וּלְהִרְאוֹת לָהֶם אֵיךְ מִתְנַהֵּג הָעוֹלָם בְּדִין וּבִרְחֻמִּים, שֶׁהֵם צָדֵק וּמִשְׁפָּט כְּפִי מַעֲשֵׂי בְנֵי אָדָם. דִּין הוּא הַגְּבוּרָה. מִשְׁפָּט הוּא הָעֲמוּד הָאֲמָצְעִי. צָדֵק הִיא הַמְּלָכוֹת הַקְּדוּשָׁה. מֵאֲזֵנֵי צָדֵק, שְׁנֵי עֲמוּדֵי הָאֲמֶת. הֵין צָדֵק, הִיא אוֹת בְּרִית. הַכֹּל לְהִרְאוֹת

איך מתנהג העולם אבל לא שיש לה צדק הידוע שהוא דין ולא משפט הידוע שהוא רחמים, ולא מכל אלו המדות כלל.

קום רבי שמעון ויתחדשו סודות עליונים על ידיך שהרי רשות נתנה לה לגלות רזים נסתרים על ידיך, מה שלא נתן רשות לגלות לשום בן אדם עד עתה. קם רבי שמעון פתח ואמר: לה ה' הנהגות הגדולה, חסד והגבורה, והתפארת, והנצח, וההוד. כי כל – יסוד, בשמים ובארץ. לה ה' הממלכה – מלכות. והמתנשא לכל לראש. עליונים שמעו, אלו ישני חברון, והרועה הנאמן, התעוררו משנתכם. "הקיצו ורננו שוכני עפר", הם אלו אותם הצדיקים, שהם מחלק השכינה שנאמר בה, "אני ישנה ולבי ער", ואינם קרובים מתים אלא ישנים, ובשביל זה נאמר בהם, "הקיצו ורננו" וגו', משה הרועה הנאמן, אתה והאבות. התעוררו לשמח ולעורר את השכינה שהיא ישנה בגלות, שעד עתה, הצדיקים כלם רדומים, ושינה בעיניהם. מיד נתנה השכינה שלש קולות, לנגד הרועה הנאמן, ואומרת לו: קום הרועה הנאמן. שהרי עליך נאמר "קול דודי דופק", אצלי בארבע אותיות שלו, ויאמר בהם בכחם, פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמתי". שהרי כתוב: "תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך" שהרי ראשי מלא טל ומדוע מלא טל? אלא אמר הקדוש ברוך הוא, את השכינה חשבת, שמיום שנחרב בית המקדש, שעליתי לבית המקדש של מעלה, ועליתי לישובי – ירושלים של מעלה? אין זה כף, שבאמת לא עליתי לביתי כל זמן שאת בגלות! הרי לה סימן, "שראשי נמלא טל" והא היא השכינה בגלות, השלמות שלה והחיים שלה הוא בסוד טל, וזה הוא סוד אות יו"ד אות ה"א אות נא"ו ואות ה"א היא השכינה שאינה בחשבון ט"ל, אלא אות יוד אות הא ואות נא"ו עלים האותיות לחשבון ט"ל, שהשם הזה ממלא את השכינה

ממעין הנובע של כל המקורות העליונים, מיד קם הרועה הנאמן והאבות הקדושים עמו. עד כאן סוד היחוד.

ויהי רצון מלפני ה' העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. שיתמשך טל העליון ממנו להשפיע ולמלאות הראש של זעיר אנפין ולהמשיך שפע לשדה תפוחין הקדוש בהארת פנים ברצון ובשמחת הכל. ויתמשך מלפני ה' "העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים, ונסתר מכל הנסתרים נעלם מהכל. רצון ורחמים חזן, וחסד, בהארה עליונה, ברצון, ושמחה, עלי ועל כל בני ביתי, ועל כל הקרובים אלי, ועל כל ישראל עמו. ויפדה אותנו מכל הצרות הרעות שבאות לעולם, ויכין וינתן לנו מזון ופרנסה טובה בלי צרה ומצוקה, מהמזל העליון, שכל המזונות ממנו משתלשלים. ויצילנו מעין הרע, ומחרב מלאך המות, ומהדין של גיהנום. ויתן לנו, ולכל נפשותנו, חן וחסד, וחיים ארכים, ומזונות ברווח, ורחמים, מלפניו, אמן כן יהי רצון. אמן ואמן.

אמר רבי שמעון, הרימותי ידי בתפלות, למעלה שפאשר הרצון העליון למעלה למעלה, עומד על אותו הרצון שלא נודע ולא נתפס כלל לעולם. הראש הסתום ביותר למעלה ואותו הראש הוציא מה שהוציא, ולא נודע, והאיר מה שהאיר, והכל בהעלם. ורצון המחשבה העליונה, לרדף אחריו לקבל הארה ממנו. כעין מסך אחד נפרס, ומתוך אותו המסך על ידי רדיפת זו המחשבה העליונה מגיע ולא מגיע עד אותו המסך ומזה האיר מה שהאיר וכשקבלה אותה המחשבה העליונה היה עתיק מאיר באור סתום שלא נודע וזו המחשבה לא ידע ואינו משיג גודל האור, אז הפה אותו האור שהוא סוד המחשבה שלא נודעה הפה בהארת מסך העומד והאיר ממה שאינו ידוע ומשג, ולא נודע ולא התגלה

ואז זה האור של המחשבה שלא נודעה הכה פעם ב' בהארת המסך העומד ועל ידי זה האירו כולם כאחד ונעשו ונתקנו תשעה היכלות ואלו ההיכלות אינם אורות ואינם בבחינת רוח ואינם בבחינת נשמות ולא יש מי שעומד בהם בבחינת חיה. הרצון של כל תשע האורות, שעומדים כלם בכח המחשבה שהוא אחד מהם בחשבונם כולם רוצים לדרך אחריהם בזמן שעומדים במחשבה ואינם משיגים אותו ולא נודע להם כלל ואלו לא קימים לא ברצון ולא במחשבה העליונה תופסים בה מעט הארה ולא תופסים. באלו נמצאים כל סודות האמונה וכל אותם האורות מסוד המחשבה העליונה, משם ולמטה כולם נקראים בערכם אין סוף. עד כאן מגיעים האורות בדקות ולא מגיעים, ולא נודעים מהותם, אין כאן השגה של רצון ולא השגה של מחשבה כאשר מאירה המחשבה ולא נודע לו מי מאיר אז מתלבש ונעלם בתוך בינה ומאירים למי שראוי להאיר ומתחבר זה עם זה עד שנכללים ונחשבים כולם לאחד ובסוד הקרבן כאשר עולה עשן הקטרת, כולם נקשרים זה בזה ומאירים זה בזה, אז עומדים כולם בסוד עליה והמחשבה עולה ומתעטרת באין סוף. זה האור שמאירה ממנו מחשבה עליונה (שלא נודע בה כלל) נקרא אין סוף וממנו נמצא ונאצל ומקיים ומאיר למי שמאיר ועל סוד זה הכל עומד, אשרי וזך חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.

